

L. Jørgensen

Knud Larsen
Vormark.

JOHANNES EWALD

Föd d: 18 Noobr: 1743 .

i Kiøbenhavn.

Johannes Ewalds

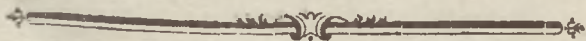
samtlige

Skrifter.

Første Bind.

Med Kobbere.

Kjøbenhavn, 1780.

Forlagt ved Christian Gottlob Proft,

Kongl. Universitets Boghandler.

Trykt hos Hofbogtrykker Nicolaus Wøller.

Yokohama-shi

Yokohama-shi

Yokohama-shi

Yokohama-shi

Yokohama-shi

St. 569 I/1

Faint text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

1911

215

Zil

R o n g e n .

112

4 11 9 0 11 0 2

Allernaadigste Konge!

De Skrifter, hvoraf jeg her i dybeste Underdanighed nedlegger det første Bind for Deres Majestets Throne, ere paa to eller tre smaae Stykker nær, alle forfattede under Deres blide, Deres i saa mange Henseender velsignede Regiering. Maatte mine Arbeiders indvoortes Bærd kun nogenledes svare til den Forudsætning, som jeg bør have derom, da jeg understaaer mig at pryde dem med min Konges Navn, da skal De overtynge Efterlægten om den Beskyttelse, de Opmuntringer, Deres Maje-
stet

stet værdigede Muserne, og blant deres Dyr-
kere, mig i Særdeleshed: Men de skal meer—
de skal være et af de tusende talende Beviis
paa den Lyksalighed, som stedse nedstrømmer
fra Skioldungernes Scepter, og muligt
hielp til at udsprede Glæde og Wiisdom og
patriotisk Sindelag og Heltedyd, endog blant
de tilkommende Danske.

Livets Herre forlænge Deres Maje-
stets Dage, og han den Allgode Krone Dem
med Held og Fred og alle sine beste Belsinesser.

Kiøbenhavn,
den 7. April 1780.

Allerunderdanigst

Johannes Ewald.

Til Læseren.

Nun sielden kan en Fortale være nødvendig, og jeg tør sige, at den aldrig kan blive det, uden ved en eller anden Usuldkommenhed i Verket selv, især naar dette er digterisk. Jeg har ikke læst, eller havt Laalmodighed til at læse, tre i min Levetid, og dog bilder jeg mig ind, at have forstaaet de Skrifter, som jeg ønskede at forstaae, saa got, som jeg nogentid kunde lære det af en Fortale. Det vilde imidlertid være haardt for en Mand, der havde anvendt stor Flid og Bekostning paa at beværte og fornøie endeel Fremmede, om han ikke selv, i det mindste eensgang, turde lade sig see i Giestesalen; pege paa nogle Retters fine Smag, eller deres Sielendehed, eller deres Kostbarhed; undskyldte andre; og ved selv at laste dem, om muligt, forekomme alle de Anmerkninger, som andre kunde gjøre

derimod; overalt ved at udbrede sine Hensigters Redelighed, ved at opregne de Banffeligheder, han havde maattet overvinde, ved at beraabe sig paa andres Bisald, ved Høfligheder og skulte Trusler, paa alle Maader saavidt som muligt, forvise sig om sine Giesters Bisald og Beundring, og det som meer er, modtage den Biral, som han venter sig, saa personlig, som det kan lade sig giøre. Samme Beskaffenhed har det omtrent med en Forfatter, og jeg kunde aldrig fortænke den Mand, der, efterat have anvendt vaagne Nætter paa at fornøie mig, endnu af Mtstillid til sit Arbeide, søgte at sette alle mine Eidenksaber, indtil min Frygt og min Medynk selv, i Bevægelse, for at affkræmme, astvinge, eller astrygle mig et Bisald, som var alle hans Onskers Formaal. Jeg, som troer at kiende Menneskets Svaghed, jeg vilde, som sagt, ikke fortænke ham deri; men da jeg tillige, uroest, kiender deres og min Egensind, vilde jeg neppe formode, at han paa denne Maade befordrede sin Hensigt et Haarsbrede. Skal vort Bisald være en Gave, da maae det i det mindste være frivilligt. Men blot den sande og siensynlige Fortieneste

Næste kan afstvinge os det; og denne kan bedre findes i Verket selv, end bevises i nogen Fortale. Men vil man paalegge Egoismen, denne de fleste Prolegomeners snalsomme Moder, Lavshed, og det burde man, saasnart man faae det Latterlige deri; hvad bliver da tilovers, som kunde tvinge en Digter til at opholde sine Læsere, endog imod deres Ønske, i sin Forstue? Hvad kan, hvad bør han sige dem andet, end: her ere mine Skrifter! Andet havde jeg ikke heller besluttet at sige dem, dersom ikke saadanne Benner, hvis Dom jeg har meer Tillid til, end min egen, saa got som havde tilsvoret mig, at det var en plat Urimelighed at bekiendtgjøre et heelt Livs Arbeider, uden at tale noget i Forveien over denne vigtige Beslutning. Nu at skrive en Forerindring, blot af den Årsag, at ville skrive en, det synes mig endnu langt urimeligere, end alt hvad Kierlighed til os selv kan frembringe. Og hvad skal en Forfatter i dette Tilfælde sige sine Læsere, som nogenledes kan interessere dem? uden saa er, at han vil lade en Afhandling, eller et Digt, være Fortale til alle de øvrige. Paa den anden Side vilde jeg ligesaa ugerne vove at synes besynderlig, selv

maaſkee uhoſſig, ved at unddrage mig fra en gammel Sædvane, ſom overalt er ſaa let at efterleve. Denne Betragtning driver mig igien tilbage paa Egoiſtens alfare Dei, og jeg vil, for at ſeie Mængden af mine Læſere, anvende nogle Blade paa at tale om mig ſelv, da jeg paa dette Sted intet veed at anbringe, ſom havde bedre Sammenhæng med mine Skrifter. Men jeg ſkal ſtræbe efter at være ſaa kort, ſaa almeennyttig, med andre Ord: ſaa lidet kiedſommelig, ſom muligt. Forreſten fraſiger jeg mig høitidelig enhver Henſigt at beſtikke, eller at overile, eller at røre, eller at forblinde, eller at ſkrænke mine Dommere; og jeg beder dem indſtændig at ville udfinde diſſe Skrifters Værd eller Uværd efter den Anledning, ſom deres egen Skionſomhed kan give dem, og i den Henſeende lade alt det, ſom jeg her kan ſige om den Perſon, der ſkrev, eller om de Vilkaar, hvorunder, eller om de Aarsager, hvorfor han ſkrev, være fuldkommen ſom uſagt.

De Evner og det Hæng, ſom Naturen gav mig til at blive Digter, de Hielpemidler, hvorved jeg ſiden har ſtræbt at flytte mig frem paa
denne

denne steile, denne slibrige Bane; de Grunde, der tilsidst bestemte mig til at opofre denne kun i sin Fuldkommenhed ædle Kunst al min Tid, alle mine Bestræbelser; de Vanskeligheder, som enten har standset eller hindret min Fremgang; den Mads, som jeg tilsidst troer at have opnaaet iblant mine Medarbejdere — alt dette, mener jeg, skulde være endeel af mine Lesere interessant nok, dersom jeg kun selv forstod at udvikle det. Jeg vil forsøge det, og i det mindste vist love, at være historisk oprigtig, og at fortælle Tingene, som de ere fulgte paa hinanden, om jeg og ikke har Skarpsigtighed nok til at indsee de ofte fine Nuancer, hvorved de vare sammenhæftede.

Poeter, siger man, fødes. I Parenthese være det sagt, at jeg kun skriver denne Fortale for dem iblant mine Lesere, der gier mig den Ære at tilstaae mig dette Navn. Jeg selv troer at være det, og jeg foragter den falske Beskedenhed alt for meget til, at jeg skulde undsee mig for at sige: je suis aussi peintre, blot fordi en Montesquieu en Gang har sagt det samme. Men om jeg er født Poet, eller om nogen fødes

saaledes, det veed jeg ikke. Bist nok er jeg det ikke i den Forstand, som det synes, at Dvid tager dette Ord. Hans Quod tentabam scribere, versus erat, synes heller at passe sig til Bersenes Stavelsemaal og Harmonie, end til de Tanker, som de indeholdt. Og disse Omstændigheder af Digtekunsten, Ritm, og anden Besklang har al min Tid, oprigtig talt, kostet mig formeget Hovedbrud, for mange sønderbidte Penne, til at jeg nogentid skulde troe mig til at være født Bersemager. Hvad det mere Indvortes af Poesien betreffer, da sporer jeg, ved at tænke min Levetid tilbage, meget tidlig hos mig en levende Indbildingskraft, og et overmaade varmt Hierte. Men det, som maaskee endnu characteriser en tilstundende Digter næiere; da hørte jeg, saameget jeg kan erindre fra min Barndom af, aldrig tale om nogen stor, eller ædel, eller blot besynderlig Handling, uden baade at føle Lust, og at tiltroe mig Evner til at giøre den efter. Den jevne alfare, støvede Bei havde aldrig noget Tillokkende for mig. Dens Tryghed, dens Beqvemmelighed havde intet morende for min Indbildningskraft, intet, der kunde trøste mit Hierte for

Savnet af de Følelser, som kun uventede Hændelser og Vanffeligheder, og Farer kan opvekke. Selv dens Formaal, den timelige Lyksalighed, maatte man anprise mig saameget, som man vilde; da følte jeg lidet eller intet derved, enten fordi det endnu var for langt borte, eller fordi man ikke havde Gaver til at skildre mig det behageligt nok, eller maaskee fordi jeg helst vilde skildre og vælge min Lyksalighed selv. Imidlertid vandrede jeg med i Caravanen, fordi jeg maatte, og saalænge jeg maatte. Men naar jeg undertiden saae til Siderne, og blev en eller anden enkelt Pilegrim vaer, som vandrede sin Gudsstie for sig selv; da opvakte han min hele Opmerksomhed, da brændte mit Hierte efter den ujevne, krumløbende, med Krat og Moser igiennemskaarne Bane, og jeg forud følte de himmelske Saligheder, som den altid syntes mig at føre til. Jeg vil stræbe at gjøre mig tydeligere. Jeg har sagt, at det Store, det Edle, og selv det blot Beshynderlige, saavidt jeg kan erindre fra mine spædeste Aar, altid havde en uimodstaaelig Magt over mit Hierte. Nu er efter mit Begreb enhver Handling, enhver Stil-

ling, og enhver Tildragelse, som fortjener Navn af Stor eller Edel, af sin Natur, tillige besynderlig. Vel kan man finde saadanne paa den almindelige Bane, som jeg kalder Livets alfare Vej. Der gives Virkninger af en utrættelig Flid, af lange forud anlagte Planer, af en streng, og uafbrudt, og langvarig Klogskab, hvilke man ikke vel kan negte Navn af store, og dog kan de ikke i en egentlig Forstand kaldes besynderlige, da det i det mindste staaer i manges Magt at frembringe dem. Men just af denne Aarsag, fordi man nemlig længe og ofte har dem for Øinene, fordi man med temmelig Wisshed kan længe forudsee, at de maae finde Sted, og tydelig bevise, hvorfor de maae det; just derfor kan de ikke synes os saa store, som de virkelig ere, og aldrig røre os saa sterkt, som det Sieldne, det Uventede, hvorfor vi ingen Regnskab kan gjøre. Derfor har jeg seet mange store og derhos lærde Foliaenter, mange store og velgiørende Stiftelser, og mange store Ulykker, uden at tænke eller føle det mindste derved, fordi de nemlig af ovenanferte Aarsager ikke kunde opvekke min Beundring, og jeg allerede i Forveien var, eller troede at være

bekjendt

bekjendt dermed. Naar jeg derimod enten selv
rev mig løs fra den alfare Bei, eller blot skim-
tede den elskte Fodstie; naar den Handling, eller
Tildragelse, eller Stilling, som mødte mig, var
uventet — ja var den da stor og ædel tillige, da
smeltede den min hele Siel i brændende Taarer,
med en uimodstaeligere Magt, end Bedrøvelsen
eller Smerten selv nogentid kunde giøre det — og
var den ond, eller farlig, eller græffelig, da
fyldte den selv mit Bryst med et velsigt Gyn-
sende, med en kildrende Afsky, som jeg mere
end engang har været fristet at ønske mig tilbage.
I dette er slet intet Paradox eller engang Usæd-
vanligt. Mange, som erindre, med hvilken
Begierlighed de i deres Barndom have hørt paa
Egøgeschistorier og andre græffelige Eventyrer,
hvorfor de dog zitrede, vil i dette Fald sande
med mig. Hvad de store og ædle Handlinger
betreffer, som jeg egentlig taler om, da vil man
endnu lettere være enig med mig, naar jeg siger,
at de røre usigelig meer, hvor de ere uventede,
end hvor man rimeligviis kunde forestille sig
dem. Om en Edelsmann, eller om en Man-
darin selv gjorde noget, som var stort eller ædelt,

Da vilde det vist røre mig med en langt usigeligere Glæde, end om den hellige Paulus havde gjort det samme. Og dette er blot Natur, det er Menneskesfølelse, og Englerne tænke, som vi veed, i den Fald ligesom vi. Jeg har sølgelig ikke heraf villet udlede mit større Hæng eller mine større Evner til Digtekunsten, uden for saavidt min større Grad af Følsomhed kan bevise dette. Maaden at føle paa, eller Ordenen at føle i, troer jeg at have tilfælles med alle. Men dersom alle store Handlinger efter mit Begreb, ere besynderlige, saa er det dog vist, at alle besynderlige Handlinger ikke derfor ere store. Og jeg har oventil sagt, at selv de blot besynderlige meget tidlig fængslede min Opmerksomhed, og frembragte min Esterlignelyst. Dette synes at være et Skridt nærmere. Naar jeg saae en Alexander i Sisygambis's Telt, eller en Canut ved Strandbredden, da brændte mit Hjerte, og heri, troer jeg, var intet overordentligt. Men ofte, naar jeg blev en Diogen vaer i sin Tønde, eller Carl den Tolvte i Bender; endog da lod jeg mig henrive af en Beundring, hvorved jeg haaber at skielne mig fra Mængden, og i mine barn-

Barnagtige Henrykkelser var jeg ofte nærmere, end man skulde tænke, ved at føle det samme, som Philippiden fandt, da han saae den cyniske Philosoph. Dette forudsætter i det mindste et vist naturligt Hæng til Frihed, en vis Egenfind, en vis Følelse af sit Selv, som ere Digteren temmelig væsentlige, og maaskee selv bidrage noget til at danne ham. Jeg kunde nu let anføre en deel Børnehistorier, som tiende til at oplyse alt dette, men jeg har lovet at falde Læserne saa lidt det kiedsommeligt, som muligt. Den umiddelbareste Følge deraf kan jeg ikke fortie, den nemlig, at Eventyrer og siden Romaner blev min unge Siels kiereste Føde, og som jeg troer uformerkt gav den et Indtryk, som siden altid var uudsletteligt. Det er vist, at jeg begyndte med at ville være den stærke Bernhardt, eller Holger Danske, eller en anden af Ammestuens Helte. Naturligt nok forædledes mine Ønsker, som min Kundskab efterhaanden udbredede sig. Miltiades, Themistokles, Aristides, med et Ord Cornelius's Helte, naar jeg undtager Pausanias og Lysander, og jeg veed ikke selv, af hvad Marsag, Agesilaus og Atticus, bleve Tid efter

anden

anden mine Mønstere i den Orden, som jeg tryk-
 de deres Levnetsløb. Jeg erindrer nemlig, at
 jeg i en Alder af ti til elleve Aar, da min da
 værende og maaskee lidt entusiastiske Lærer havde
 gjort mig bekendt med endeel Martyrers Histo-
 rier, fik en inderlig Eyst til at lære Abyssinisk,
 for med Tiden at omvende Indbyggerne af det
 Underste i Africa, og det, som var mig mere
 magtpaaliggende, ved denne Leilighed, at vinde
 Martyrkronen. Den første Roman som faldt
 mig i Hænderne, var tilfældigviis Robinson
 Crusoe. Rousseau's Tilbedere maae tilgive
 mig, eller egentlig Sandheden, at denne Bog
 maae være saa nyttig og saa ypperlig for
 Ungdommen, som den vil; da blev den i det
 mindste mig farlig. Dette er saa vist, at min
 Rector, kort efterat jeg havde læst den, maatte
 med Magt hente mig fire Mile tilbage fra Zeien
 til Holland, hvorfra det var min Hensigt at reise
 til Batavia, i det uskyldige Haab, underveis at
 strande paa en eller anden ubeboet Ø. Da disse
 Drømme vare bortdunskede, fik jeg sat paa Fiel-
 ding's Tom Jones, og jeg er positiv, at dette
 Skrift gav min Moralitet det første, og vist et
 meget

meget farligt Sted. Disse smaae Anecdoter af min Vernehistorie synes ved første Øiekast langt ubetydeligere, end de blive, naar man anstiller de Betragtninger derover, som de give Anledning til. Jeg vil kun anstille een, som hører til min Hovedsag. De, som da kiendte mig, sagde mig det daglig, og med megen Sandhed, at jeg bnggede Kasteller i Luften. Men jeg er vis paa, at disse Udsvævelser tillige vare de første poetiske Arbejder, jeg gjorde Udcast til. Jeg var imidlertid da saa langt fra enten at ville eller at kunne skrive Vers, som en Spradebasse er det fra at sye sine egne Klæder. Min brusende Siel tillod mig ikke det maadelige Forsæt at ville besynge Helte — jeg vilde selv være det. Vel skrev jeg i de Tider Nytaars og andre Leilighedsvers, fordi jeg maatte, og man roste dem, fordi man enten ikke vilde giere mig mismodig, eller fordi man ikke forstod det bedre. Men efter dem at regne, som jeg endnu endeel Aar derefter har skrevet, maae det have været en sand Jammer. Jeg skrev og latinske Vers, som vist have været fortreffelige; thi jeg stial dem ved Hielp af Smetius, Weinrichius, og andre, Ord for Ord fra

fra Virgil, Horats, og de øvrige af Latiens
 beste Digtere. Og jeg havde alt længe, ikke
 just læst, men tryet disse Digtere, da jeg endnu
 havde det elendige Begreb om en Dde, at dens
 væsentligste Fuldkommenhed bestod i at være usor-
 staaelig, og overalt rigelig bestrøet med endeel
 mythologiske Ord, hvoraf Læseren ikke kunde fat-
 te Meningen, uden ved Hielp af Lexicon. Hav-
 de jeg da inddruffet dette Begreb af Horats? U-
 troligt! Og dog er det vist, at jeg endnu rødmer
 naar jeg estertænker den Upoetiskhed, hvormed
 jeg den Tid læste denne og de øvrige classiske Dig-
 tere. Langt fra, som siden efter en halv Snees
 Mars Forløb, da jeg af egen Tilbøielighed be-
 gyndte at læse dem paa ny, langt fra, at søle
 deres fortryllende Skønheder, læste jeg da Flac-
 cus med Affkye, maaskee fordi han smigrede,
 men især fordi jeg efter min da værende Smag
 overalt fandt for lidet Handling, for faa eventyr-
 lige Situationer, og for mange Ord i Dden.
 Virgil selv, den udødelige Virgil, læste jeg
 med Kiedsommelighed, fordi jeg hverken kunde
 lide hans Pius Æneas eller hans Fidus Achates
 og maaskee fordi de Pensa, som man gav
 mig

mig af hans Vers, at lære uden ad, vare for
 vidtløftige. Jeg er overbeviist om, at mine
 Lærere, vare aldeles uskyldige i denne min besyn-
 derlige Feil. Jeg havde tvende, og de vare
 begge for brave Mænd, de havde formegen Ind-
 sigt, og for sund Smag, til at de enten ikke selv
 skulde have felt, eller ikke have anpriset mig Un-
 digheder, som det næsten er vanskeligt at oversee
 eller at være kold imod. Var det da Stupiditet
 hos mig selv? Det vil jeg ligesaa ugierne troe.
 Jeg bilder mig meget mere ind, at min Siel da
 var alt for virksom, alt for meget i Giering, til
 at blotte Tanker eller Billeder kunde berolige den;
 det var Handling, som den brændte efter. Jeg
 tænker, at for en god Digter, det er at sige, for
 en, der foruden sine Digtergaver, har en sund
 og moden Forstand, skulde det da have faldet li-
 gesaa vanskeligt enten, at følge min alt for vilde
 Indbildningskraft, eller at tilfredsstille mit alt
 for varme Hjerte, om han ellers havde holdt dette
 for Umagen værd; som det var mig selv umuligt
 enten, at finde Ord til mine Billeder, eller Bel-
 klang til det, jeg felta. Man bør, troer jeg,
 være nogenledes kold, for at kunne skildre sin
 Ewalds Skrift. I. D. b Jld:

Gld. Og mig kunde først Aar, og Erfaring, og Lid-
 delfer afsieles til Skildrer. Jeg har maaskee talt
 alt for meget om mine Borneaar. Og dog kan
 jeg ikke slippe dem, førend jeg endnu har lagt til,
 at jeg fra mit trettende Aar af begyndte, ikke af frit
 Valg, men efter min ene Lærers Befaling, at
 forfatte adskillige smaa tydske Poesier, som ikke
 allene da forskaffede mig Rygte af en god Ver-
 semager, men selv endnu blive omtalte med Bi-
 fald af Mænd, hvis Dom jeg skylder Høiagtelse.
 Blant andre et Stykke, Pantomimen kaldet,
 som jeg declamerede offentlig. Jeg veed ikke,
 hvor disse Stykker ere afblevne, og jeg har glemt
 dem indtil den sidste Tøddel. Men med al Ug-
 telse for mine Belyndere være det sagt, at jeg har
 fundet senere Vers af mig, som slet ingen god
 Formodning give mig om hine; thi hvorfor skulde
 jeg have forverret mig?

Jeg kom til Heiskolen med et Begreb om
 Digtekonsten, som vore Erudite selv, og maas-
 kee de allene ikke skulde blues ved. Jeg kiendte
 den ikke, jeg tiltroede mig ingen Eynes dertil,
 og selgelig næsten foragtede jeg den. Paa min
 Digterliste var Klopstock og Kaalund begge an-
 ferte

førte under det Bogstav **R**. Og næsten bluffer jeg ved at tilstaae, at, dersom den første besad min større Agt, da havde han sit Rygte, meer end mig at takke derfor. Men hvad Under, at jeg ikke kiendte, ikke forstod denne Forløsningens sublime Sanger; da jeg, som sagt, hverken forstod eller kiendte min egen Siel: døv og kold imed Citharens melodiske Toner, havde denne allerede længe lydet efter Trompetens vilde Klang, og de Under-spaaende Krigsraab, som da naaede os fra Elvens og fra Moldauens Bredde. Mit hele Hierte hængte ved de store Handlinger, ved de høie Dnyder, ved de ynkelige, de skrekkelige, de underfulde Optrin, hvormed min Iudbildningskraft utrættelig udpyntede Rygtet. Det traf sig saa, at visse Omstændigheder snart næsten tvang mig derhen, hvor min egen Tilboielighed alt længe havde loffet mig. Da jeg var femten Aar, blev jeg Krigsmand, i det stadige Haab, snart at give vore Skialdre nok at bestille. Hvilke op-
 lestende Drømme, hvilke henrivende Billeder opfyldte ikke da min drukne Siel! Havde jeg dem kun paa Prent saaledes, som jeg da følte dem, man vilde vist tilstaae mig, at der var Poesie

skult deri, eller i det mindste en Gnist deraf, hvorom man kunde haabe, at den da vilde ytre sin Virkning, naar den fik Rum, og Luft, og Tid dertil. Erfaring, den mægtige Erfaring adspredede snart den største Deel af de romantiske Dunster, som da kvalte den. Et Winterquarteer og et Feldtog overbeviste mig grundigere, end de beste Syllogismer skulde have gjort det, at Halvgudernes Lider vare forbi, at en Soldats første og nypperste Dyd er Underkastelse, og at det ligner meer en Drom, end et Under ved Fortienes ster at udmerke sig iblant 100000 Mand, som alle ere nødte til at iagttage deres Pligt, og ikke tør giøre meer. Jeg kom selgelig snart, og en stor Deel klogere Hiem, end jeg var gaaet ud. Og dette var ikke den eneste Fordeel, som min ulmende Digteraand havde af denne Reise. Jeg havde seet Bierge, og Feldtslag, og i tykke Skove eensombeliggende Munkelostere; jeg havde været Vidne til endeel store og rørende Oprin, hvis Erindring nærede og opløstede min Siel, uden at beruse den; jeg havde nu lært at se det Underlige, det Store, og det Vellystige i Naturen, uden just altid at ville giøre det efter, eller

lide for meget ved Savnet deraf. Dette gav mig vel en større Beqvæmhed til Digterkonsten, men jeg var endnu langt fra enten at merke dette selv, eller at benytte mig deraf. Uden enten at kiende Clio, og Thalia, og Melpomene, eller at bekymre mig om deres Bekjendtskab, begav jeg mig ganske rolig til at studere Hollats og Reinbeck; og til et ydermere uimodsigeligt Beviis, at jeg den Gang ikke var Digter, excerperede jeg vor gode Brochmann fra den ene Ende til den anden. I de Tider skrev jeg en Afhandling om en guddommelig Forlesers Nødvendighed for det menneskelige Kiøn, som jeg ikke finder værd at indrykkes i disse Samlinger, da jeg ikke har været denne vigtige Materie voren nok, endskjønt det ellers kan være taalelig skrevet. Vel skrev jeg i den Tid og Bers, og uden Tvivl saadanne, som ikke fattedes Stønk af en naturlig Vittighed. Men i de første sex Aar skrev jeg intet Stykke, hvormed jeg vilde bebyrde mine Læsere — et eneste undtaget, som jeg vil lade dem see til et Forsøg. Og dette eneste havde nær for evig frammet mig fra Parnas. Jeg viste det nemlig til en af mine Venner, som da passerede for et Bid-

under i Digterkonsten; thi han havde vundet en Priis. Denne sagde mig med rene Ord, at mit Vers intet duede, og raadede mig alvorlig, at lade en Kunst fare, som jeg ingen Evner havde til. Jeg var beskedden nok til at troe ham paa hans Ord. Og dette, tænker jeg, er et Beviis meer, at jeg den Gang ikke endnu var Digter. Og det var ikke allene Tillid til mig selv, men det var Hæiagtelse for Konsten, og frem for alt Læsning, som da fattedes mig. Men efterhaanden fremspirede, og udvikledes, og modnedes de Omstændigheder, som skulde give min Siel sit sidste Præg. To eller tre Aar efter mit mislykkede Tog leed jeg et Tab, som rørte mit Hierte langt nærmere og langt heftigere, end hint. Dette skemte uden Tvivl for en stor Deel min Siel i den høitidelige melankolske Zone, som jeg troer, at være et Hovedtræk i de fleste af mine Poesier. Men det havde endnu en anden Virkning: det gjorde mig reent uenig med alt det, som man kalder timelig Lykke. Jeg havde hidindtil kun havt en bevægende Grund, at tragte efter saa noget — og denne Grund faldt bort. Nu blev det min Plan at slentre Livet igiennem,

som

som jeg best kunde, og, saa got som muligt, at forskionne min Dei med en vis Art af Lyksalighed. En rolig Hytte; en behagelig Egn; maadeligt Udkomme; saa, men retskafne Venner; og jeg tør sige, frem for alt, at være saa nyttig, som min Egne tillod det, uden at være nogen til Byrde, var alt, hvad jeg den Tid ønskede mig af Jorden. I denne Sindssorfatning skrev jeg Lykkens Tempel, virkelig ikke for at skrive noget skient og priisværdigt Stykke, men blot for at sige mig selv mine egne Tanker. Jeg har ladet det være det første Stykke i min Samling, fordi det i mere end en Forstand, nemlig baade i Hensigt til sit Indhold og til sin Skiebne, kan med Sandhed siges at have været Moder til alle de øvrige. Endskient blot skrevet for Tidsfordriv, fandt det dog mit Bifald alt for meget til, at jeg ikke skulde have fremviist det for mine Venner. Salig Hr. Boulsen, en Mand af Genie, og den Tid Præst i Gjentofte, saae det. Han fandt det værdigt til vor store Sneedorffs Omdømme. Den patriotiske Tilskuers ædelhiertede Forfatter lærte mig at sette Priis paa mit Arbeide ved en Opmuntring, der

langt overgik mit Haab, og det var efter hans Raad, at jeg foreviste det til Selskabet for de skionne Videnskaber. Her mødte jeg den Lykke, som gjorde Epoque i min Siel, som gav den sin sidste Bestemmelse, og som egentlig har modnet mig til Digter, om jeg ellers fortjener dette Navn. Jeg blev kiendt af de danske Musers ivrigste og viseste Beskytter, af en Mand, hvis Uerminde i alle Hensigter bør og vil være udødeligt, isald det ellers nogentid var betroet Digterkonsten at tildele dette Held — med et Ord, af Hr. Conferentsraad Carstens.

Jeg seler i dette Dieblif, at jeg kan ønske mine Skrifter Varighed, om jeg og ingen anden Aarsag havde, end den, at kunne sige til mange og selv til den sidste Esterflegt alt, hvad jeg skulder deene Uedelmodige. Lad andre, drevne af en dum Stolthed, enten ville betræde Digterkonstens steile og slibrige Bane, uden Hielp af en kyndig og forsigtig og viis Veileder, med idelig og uundgaaelig Fare, at brylle Halsen, eller lad dem med en sort Uaknemmighed glemme den Haand, som ledsagede dem, og sfiule eller i det mindste fortie den væsentlige Andeel, som

denne

denne har i deres Fortienester. Det er mig en sand Ære og en sed Belyst, her offentlig, at kunne sige, at jeg skylder min vise, min mennefskiertlige, min taalmodige Lærer den Beroligelse, det Haab, jeg nu har, at kunne nytte og fornøie mine Læsere. Jeg skulde uden hans Hielp have kunnet blive en Mand af Indfald og Lune, maaskee selv min daglige Cirkels Beundring. Men jeg sagde fer, at den Beviisthed, at være nyttig, var et Hovedtræk i mit Ideal af jordisk Lyksalighed, og jeg talte Sandhed. Poesiens Foragtere maae sige, hvad de vil, saa er jeg overbeviist, at jeg ved alle mine Arbeider har tragtet efter og ved endeel virkelig har opnaaet dette Held; hvorledes skal jeg da finde Ord, der værdig nok udtrykke min Taknemmelighed mod den Mand, der ved at tæmme og styre min alt for brusende Aand, ved at vise mig de Afgrunde, som jeg havde at frygte for, de Stier, som jeg burde gaae, med et Ord, ved en utrættelig Taalmodighed gjorde mig beqvem til at naae det. Og dersom dette er den vigtigste Deel af min Lyksalighed, som jeg skylder Ham, da er det langt fra ikke den eneste. Væde, store Mand! denne

Tilstaaelse, som jeg her har hensat, for nogenledes at tilfredsstille mit overfyldende Hierte, o, den kan langt fra ikke fortolke det heelt. Heller var det ikke Dem, men Esterflegten, som jeg vilde vise det, og det for min egen Skyld. Dem bør og vil Deres egen Bevisthed være det værdigste og tilstrekkeligste Giengjæld.

Da jeg med en skyldig Selgagtighed temmelig tidt havde ombyggt Lykkens Tempel, blev den tilsidst saaledes, at den fortiente Sted i Selskabets Skrifter. Dette gav mig Mod, og jeg begyndte at fatte den Formodning om mig selv, at jeg vel kunde være et Genie. Men Mar 1766, indtraf først den i sig selv sørgelige Begivenhed, der hendelseviis ikke alleneste gav mig Mod nok til at fylde alle mine Benners Øren med mine Vers, men selv oppustede mit uerfarne Hierte til det urimeligste, til det meest ødeleggende Overmod. Den uforglemmelige Frederik den Femte var død, og Danmark i Taarer. Nogle Studenter bleve tilsagte at indgive Prover af de Cantater, som skulde opføres ved hans Jordefærd. En Person, som havde at befale over mig, tvang mig til at forsøge mit Held med de andre. Jeg

skrev

skrev da saa got, som jeg kunde en Arie, et Chor, og et Recitativ, og jeg kan sige med Sandhed, at jeg til min egen største Forundring beholdt Fortinet. Det var vist den Gang mine egne varme Følelser, og ikke Konsten, der hjalp mig til denne Pris. Men da jeg nu havde skrevet det første Digt, da nu enhver Danskk fandt, at jeg havde skildret hans dybtfaarede Hjerte, da jeg kun ligesom skildrede mit eget; da overøste man mig med et usfortient Bisald, og man tiltroede mig at have være konstig, og vittig, og skarpsindig, hvor jeg blot havde været oprigtig. Jeg var usforsigtig nok til at inddrikke den Virak, hvormed man ved denne Leilighed, af et got Hjerte, fra alle Sider beffienkede mig, saa graadig, som havde jeg endnu gaaet i fjerde Lectie. Den berusede mig og saaledes, at jeg nær aldrig var vaagnet. Jeg troede mig nu ikke blot Digter mere, men den beste, den nypperste Digter i Danmark, og det som verre var, usforbederlig. Saa nær var jeg ved aldrig at have blevet nogen. I denne Aars skrev jeg iblant andre Stykker Adam og Eva, eller egentligere, det første Udkast af dette Stykke; thi det var da kun een Act. Jeg gjorde mig

mig den viffeste Regning paa den hvieste Pris dets
 for, uagtet ingen Pris var udsat for faadant
 et Stykke. Mine Dommere sagde mig med me-
 gen Venfabelighed, at de fandt mange Spor af
 poetiff Genie forstrøede i mit Drama, at mit
 Arbeide fortiente en Belønning, og at det ved
 Forbedring kunde blive got. Dette var nu viff
 al den Høflighed, som mit Arbeide fortiente;
 men min Forventning havde været for opffruet,
 til at jeg kunde tilfredsftilles derved. Jeg erklæ-
 rede reent ud, at naar jeg ikke kunde være den
 første Digter i mit Fødeland, vilde jeg ikke være
 den anden, og jeg tog mit Stykke tilbage i det
 ftadige Forfæt at udarbeide det faa længe, indtil
 enhver maatte tilftaae, at man ei havde feet dets
 Lige fra Kong Skiolds Tider. Da den rafte
 Humor fagtuedes, faldt mig et Bink ind, fom
 min ældfte Lærer havde givet mig, der omtrent
 sagde, at det meste mig fattedes, var Læsning.
 Apollo hvidffede mig i Dret, at han havde Ket,
 og paa eengang fattede jeg den Beflutning, fom
 jeg bekræftede paa det heitideligfte, i de første to
 Aar ikke at fette Pen til Papiir, og at anvende
 al denne Tid til at læfe. Jeg holdt mit Ord,

og vel bekom det mig, endskjant jeg som ukyn-
 dig i Litteraturen naturligviis gif i Blinde, og
 læste meget, som jeg siden maatte giøre mig U-
 mage for at glemme. Til mit Held var dog den
 ældre Corneille's Bærker det første, som faldt mig
 i Hænderne. Han blev og min Helt i det Frans-
 ske, ligesom Forfatteren af Messiaden i det Tyd-
 ske. Naar jeg nu læser min Adam og Eva,
 det første Stykke, som jeg efter denne Tid udar-
 beidede, finder jeg tydelige Spor deri af denne
 min Smag. Og enhver, som læser det med
 Estertanke, vil neppe miskiende den franske Dig-
 ters Hæng, Anthitheser, og Sentiments, neppe
 hans rige Declamation deri, og enhver, tænker jeg,
 vil finde, at jeg i dette Stykke i det mindste har vliist
 lyst nok at danne mig efter den store Klopstock,
 om jeg og ei har havt Evne dertil. Nu begyndte
 jeg og at læse de latinske classiske Digtere, som jeg
 hidindtil havde forsmaaet, og jeg havde blot min
 Begierlighed, og ikke nogens Anviisning at tak-
 ke derfor, at jeg nu læste dem med Nytte, og til-
 sidst med Bellyst. Fleer Sprog forstod jeg den
 Tid ikke, thi Græsk kunde jeg den Tid og kan
 endnu kun tye, og jeg kiender kun Homer af dens
 Over-

Oversættelser. Det Engelske var mig aldeles ubekjendt. Lærebøger troede jeg, det var mig en umistelig Pligt at læse. Jeg anskaffede mig sølgelig baade *Batteux* og flere saadanne *Enstematiker*. Men det har al min Tid været mig plat umuligt at læse tre Blade af dem til Ende, og jeg maatte have overgivet alt Haab om at naae *Parnas*, ifald man ikke kunde komme der, uden ved Hielp af disse kolde *Planskribere*. Imidlertid forstaaer det sig, at jeg læste baade *Horaces* Brev til *Pisjonerne* og *Boileaus* *Digtekunst*. Jeg har siden den Tid læst *Pope* og *Milgrave*, men alle, som jeg forsikrer, blot for deres *Stils* og ikke for deres *Indholds Skyld*. *Cornilles* *Discurser* er det eneste, som jeg efter min *Overbæviisning* kan undtage fra denne *Regel*. Da nu den Tid, som jeg havde foresat mig, var udløbet; var det første, som jeg tog mig for, at igiennemsee min uheldige *Prove*, som jeg for to Aar siden havde sat saa stor *Pris* paa, og jeg fandt, at det var det vanskabte *Foster*, som et varmt *Hierte* og en brusende *Indbildningskraft* nogentid kunde udskleffe af en aldeles uvidende *Hjerne*. Imidlertid elskte jeg det endnu, og om

ikke

ikke det, da det Ord, som jeg eengang havde givet mig selv derpaa, at ville gjøre det saa fuldkomment som muligt. Jeg gav mig selgelig til dette Arbeide, og først i fem fierding Aar bragte jeg det i den Stand, som det er nu. Strax efter denne Tid, traf noget ind, som gav min Smag en ny Vending: Wielands Oversættelse af Shakespear og den profaiske af Machpersons Ossian faldt mig i Hænderne, og saa ufuldkomne som disse ere, opvakte de dog, jeg vil ikke sige, en Lust, men en Trang hos mig til at lære Engelsk. Jeg lærte det, og hvilket bundløst Væld af Digterrigdom aabnede sig nu for mig. Jeg havde samme Tid den Lykke at blive kiendt, og taalt, og yndet af den store Klopstock, og man kan ikke tvivle paa, at jo denne Mands Omgang var mig en ny Kilde, hvoraf jeg øste ligesaa graadig, som af den før omtalte.

Det første Stykke af Betydendhed, som jeg skrev efter denne Tid, var Kolf Krage. Enhver opmerksom Læser vil finde min forandrede Smag heri. Havde jeg forbedret mig? det vil jeg overlade til andres fri Dømmeme, og i den saaveljom i fleer Hensigter lade min Kolf staae

usfor=

uforandret, saaledes som den da behagede Lydslands første Garde. Meer vil jeg paa nærværende Tid ikke sige om mine poetiske Arbeiders Historie. De Omstændigheder deraf, som kun ere mig selv bevidste, og som kan være mine Læsere magtpaaliggende at vide, vil jeg enten anføre ved Stykkerne selv, eller ved en anden Leilighed.

I den Tid, da jeg skrev Kolf Krage, blev jeg angrebet af den smertelige Sygdom, som endnu holder mig ved Sengen, og som gjorde mig aldeles udygtig til alle Slags Forretninger, som enten fordrede Legems Viger, eller en Jagttagelse af ordentlig bestemte Tider. Jeg frygtede intet meer end den Tanke, at blive en blot Byrde for mine Medmennesker, og dette bestemte mig til aldeles og med Iver at opofre mig til de smukke Videnskaber, de eneste, hvori jeg troede, at kunne udvirke noget got og agtværdigt. Jeg har maaffee tiere talt om min Lyst at være nyttig, end en streng Beskedenhed tillader det. Men Iver for min Konsts Ære, og den allene, frister mig til endnu eengang hellig at bevidne, at jeg aldrig skulde eller kunde have opofret mig til Poesien, dersom jeg havde troet den et blot Tidsfordriv.

Det

Det vil altid blive mit Hierte ubegribeligt; hvorledes der kan gives Mennesker, og selv indsigtsfulde og gode Mennesker, og, Himlen forlade dem det, selv Digtere, der kan indskrænke den ædelste blant alle Konster til saa ringe, til saa uselt et Formaal. Jeg siger mit Hierte, og hvor oplydt er det ikke i dette Dieblif af alt det, der kunde siges til din Forherligelse, du Levning, du Præg af vort himmelske Udspring! og hvor gierne vilde det ikke udstømme! og udstømme skulde det, dersom jeg ikke allerede havde overskridt alle Grendser af en Fortale. Nu vil jeg kun sige det, jeg er overbevist om, at nemlig: Digterkonsten blot blev betroet de Dødelige, til at lære dem Godheds Pris og den Almægtiges Under, til at opflamme høiere Dyder, til at giemme store og efterfølgelseværdige Handlinger, til med undslættelige Træk at indpræge Wiisdoms og Klogskabs Grundregler, til at sammenknytte Selskaberne, med et Ord til at udsprede de sandeste, de reueste, de stærkeste Glimt af Himlen over deres Brødre. Væe de Foragtelseværdige, som nogentid har misbrugt den til andet, de kalde sig da enten Anacreon, eller Simonides, eller Archilochus. Thi

det er i forbigaaende sagt, kun dem, jeg taler om, der har havt Vittighed nok til at skade — Og vore usle Versificasterne maae ingenlunde bilde sig ind, at jeg har erindret dem.

Da jeg har nævnet Simonides, og min Stilling, har tvunget mig til, selv at skrive en megen betydelig Andeel af Leilighedsvers, nødsages jeg til, for min egen Nærfærdiggjørelse, her at anmerke en Omstændighed, som mine Læsere vil finde rigtig, at jeg nemlig sjelden eller aldrig har brugt den Gienstand, som Leiligheden tilbød mig anderledes, end et Vehiculum enten for Guddommens Priis eller for een og anden moralsk Sandhed, hvis Indskærpelse kunde gjøre mit Digt nyttigt. I Hensigt til alle mine øvrige Skrifter, tør jeg høit paastaae, og enhver Opmerksom vil finde, at jeg altid, det være nu efter Reglerne, eller ei, har tænkt paa min moralske Hensigt, førend jeg tænkte paa den digteriske Indflødning. Religionen og de høiere Dyder, Wiisdoms Regler, og mit Fædrelands Ære er det uskiulte Formaal, og det væsentligste Indhold af mine Arbejder.

De Hielpemidler, hvorved jeg har stræbt, at gjøre mig fuldkommen i min Kunst, har jeg vidt-

vidtløstlig nok anført. Jeg har kun to Ord at sige om de Banskkeligheder, som har hindret mig deri. Foruden min smertelige Sygdom, og de Distractioner, som min alt for raske Humor har forarsaget, bestod nemlig den største Hindring, som jeg har havt at overvinde, net op i de fer omtalte Veilighedsvers, som Trang nødte mig til at skrive. Af fuldkommen Overbeviisning og af et velmenende Hierte, vilde jeg raade dem af mine Brødre, der ønske at naae nogen Høide paa Pindus, at tage sig saa nøie i agt for dette Slags Arbeider, som muligt. Digteraanden vil vække sig selv, den bliver gienstridig, naar den i Tide og Utide skal adlyde den første, den beste Opfordring; og man kan aldrig sikrere svække sin Følekræft, end ved at tillyve sig Følelser.

Ubesindig nok har jeg lovet at sige, hvad Plads, jeg troer at have opnaaet mellem mine Medbrødre. Jeg ønsker, at man vilde giere min Beskedenhed den Ret, at jeg herved blot har tænkt paa Fag, og ikke paa Høide. Aarsagen, hvorfor jeg vilde tale herom, var blot at anbringe alt det, jeg havde at erindre imod den Urime-
lighed hos en Digter, at ville glimre i mange, om

ikke i alle Konstens Grene. Men jeg har allerede for meget misbrugt mine Læsers Taalmodighed, og jeg vil oppebie en anden Leilighed, til at udføre dette vidtøstligere.

Her vil jeg blot pege paa det Hæng til en vis Tungfindighed, som jeg før har omtalt, som jeg troer, at min Skiebne har mere Deel i, end min Natur, og som maaskee har givet mig desto større Held i visse Fag af Digtkonsten, da det derimod har gjort mig reent uskicket til en stor Deel andre. Har jeg nogentid kunnet skildre noget af Glæden med Sandhed og Styrke, da har det vist været dens Taarer og ikke dens Latter. Religionens festlige, dens gysenopvekkende Fryd, Dydens og de store Handlingers, og de uforfkyldt nydte Begjærningers, og den stille helliggende Kummers smeltende vemodige Belyst har maaskee undertiden strømmet følelig igiennem min Harpe. Al anden slags Glæde vilde blive ukiendelig ved min Sang, og naar jeg undertiden har forsøgt at skildre, enten Selskabeligheds, eller Elfskovs, eller en blomstrende Egns eller andre flige Gienstandes smilende Belyst; da har jeg ikke vidst det selv, førend jeg sandt min Tone

klagende, og ufrivillige Taarer dryppede hede fra de Dine, der havde sat sig for at lee. Ved de saa Skrifter, hvori jeg har stræbt at opvække andres Bitter over Daarligheder, der allene kunde revses og rettes paa denne Maade, har jeg langt fra at lee selv, vist været plaget af den fortræd- neste, den bitterste Lune, som det kan være den tilladt at skrive Satyrer i, der affhyer at være en Mennefsfiende. Hvad den skildrende Poesie betreffer, da har jeg uden Tvivl havt større Held, til at trefse mine Brødre, saavel i Hensigt til deres Characterer, som til deres Handlinger, og Nuancerne imellem begge, end til at udtrykke noget andet af Naturens Under. Og jeg skulde uden Tvivl være ligesaa uskicket til Idyller, som til ana- creontisk Sang. I Hensigt til Udtrykket af mine Følelser, har jeg maaskee fundet en Rigdom i vort Sprog, som de fleste, af mine Formænd har forsmaaet at sege efter, og som de Konsterfarne har tilstaaet mig at have brugt med Fordeel. Hvad Correctionen betreffer, har jeg altid været yderlig streng imod mig selv. Jeg overdri- ver det ikke, naar jeg paastaer, at det var mig en Lidelse, om ikke en Umulighed, at slippe endog

den Linie af Hænderne, som jeg forudsaae at være bestemt til Forglemmelse, førend jeg selv var fuldkommen fornsiet dermed. Benfæbelige og uvenfæbelige Anmerkninger har jeg rettet mig efter med lige Billighed, saasnuart jeg fandt dem rigtige; og jeg tænker, at jeg har handlet ret.

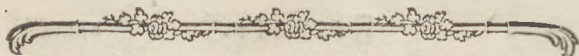
Nu staaer kun tilbage med to Ord at sige, hvorfor jeg har samlet mine Skrifter. Og dertil har, foruden mine Benners Overtalelse, to Aarsager bevæget mig. Den ene, at man allerede har viist mig den Ære at tillægge mig Arbejder, hvori jeg hverken havde, eller ønskede at have mindste Deel. Og jeg frygter, at man efter min Død vil de gjøre det verre, dersom jeg ikke i Tide stræbte at forekomme det. Den anden Grund er, at jeg virkelig, saavel som alle mine Medbrødre, har skrevet mangt et Niim, og mangt et Indfald til min Tidsfordriv, eller maaskee kun for at prøve min Pen, som i en lille Kreds af mine varme Benner maaskee kunde synes interessant, eller i det mindste, taaleligt. Men at jeg skulde paanøde Publikum, og selv Eftersegten det, dertil er jeg hverken usorsskammermet eller enfoldig nok. Heller vilde jeg ikke gierne have,

have, at dette efter min Død skulde staae i no-
gens Magt, der maaskee drevet af Egennytte,
kunde have mindre Omhuue for min digteriske Værd,
end jeg har selv. Jeg forkaster selgelig herved
heftidelig alle dem af mine Arbejder, som ikke
findes i nærværende Samling; enten man saa kan
bevise, at jeg har skrevet dem, eller ei, med
samme Rettighed, som en Fader har at giøre det
Barn arvelest, som han er misfornøiet med. Jeg
skylder mig selv det, her at anmerke, at det er
blot Kummer for min Skribentare, der bevæger
mig til denne Forsigtighed. Thi endskient jeg
kan have skrevet meget, som jeg i Hensigt til
Stilen, eller Anlegget, eller andre Omstændig-
heder, der udgiøre deres digteriske Værd, ikke ag-
ter gode nok til at blive læste af mange; saa tør
jeg dog bevidne høit, og ingen kan modsige det,
at jeg i alle andre Hensigter aldrig har skrevet otte
Linier, som jeg med Grund kunde ønske uskrevne
i min sidste Time.

Kjøbenhavn,

den 14. Febr. 1780.

Johannes Ewald.

Subscribenternes Navne.

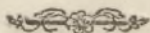
	Exempl.
Hans Majestæt Kongen. —	20
Hans Kongelige Høihed Kronprindsen. 8	8
Hans Kongelige Høihed Arveprindsen. 10	10
Hendes Majestæt Dronning Jultane Marie. — —	12

A.

Hr. Aagaard. — —	I
— Aamodt, Stykjunker. — —	I
— Abildgaard, Professor og Stadsphysicus. —	I
— Abildgaard, Professor ved Maler-Academiet. —	I
— Abrahamson, Lieutn. ved Artilleriet. —	I
— Adami, Grosserer. — —	I
— Lente Adler, Conferentsraad. —	I
— Adler, Hofjunker. — —	I
— Adzer, Medailleur. — —	I
— Ager (Ped.), Bødker. — —	I
— Aggerskov, Etatsraad. — —	I
— Ahlefeldt, Greve, paa Bisrønmøese. —	I
— Ahlemann, Regimentsquarttermester. —	I
— Ahrner. — — —	I

Hr.

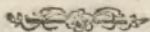

Exempl.

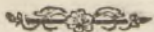
Hr. Amberg, Agent.	—	—	I
— Amberg, Cantor og Hører ved Skolen i Helsing.			I
— Amberg, Student.	—	—	I
— Annesböll,	—	—	I
— Ancher, Prof. og Stiftsprovst i Odense.			I
— Anthon (A. G.), Studiosus Juris.	—		I
— Arbo (J.), Negotiant.	—	—	I
— Arnkiel, Secretair.	—	—	I
— Arriens, Fuldmægtig ved Gen. Told, og Rentek.			I
— Arup (T.), Student.	—	—	I
— Artzt (J. Ph.),	—	—	I
— Atzerfen & Compagnie.	—	—	I
— Augustini, Etatsraad.	—	—	I

B.

— Baden, Professor.	—	—	I
— Bagge (A.), Candidatus Juris.	—		I
— Balle (N. E.), Theologiae Doct. og Professor.			I
— Balle (Chr. S.), Sorenstr. over Lister i Norge.			II
— Balling (J.),	—	—	I
— Balling (E.),	—	—	I
— Balslev (J. C. B.),	—	—	I
— Balslöv (J. F.),	—	—	I
— Bang (N. T.).	—	—	I
— Bang, Etatsraad og General-Procureur.			I
— Bang, Skriver ved Admiralitetet.	—		I
— Bang, Præst til store Fuglede.	—		I
— Bang, Assessor.	—	—	I
— Bang (J.), Revisor ved Lotto.	—		I
— v. Banner, Capitaine.	—	—	I

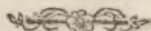

		Exempl.
Hr. Bannatyne, Bogholder.	— —	1
— Baifred, paa Venkøns Dal.	— —	1
Hrue v. Barner, Generalsinde.	— —	1
Hr. Bast (Povl Dankel.), Student.	— —	1
— Bast (C. F.), Præst i Wallensved.	— —	1
Hr. Beck, Lieutn. ved Artilleriet.	— —	1
— Beck, Cancellieraad.	— —	1
— Bekker, Hofapotheker.	— —	1
— Bekker (G. G.), Inspecteur.	— —	1
— Bekmann, Decanus.	— —	1
— Bekmann.	— —	1
— Begtrup, (G. O. B.).	— —	1
— v. Behmann, Lieutn. ved Kronpr. Regim.	— —	1
— Bennic, Fuldmægtig ved Gen. Soldkamm.	— —	1
— v. Bennicke, Lieutenant.	— —	1
— Bendixen, (H. P.).	— —	1
— v. Bentzon, Confer. Rid. og Hr. til Søhngaareholm.	— —	1
— Bergsøe (J. F.), Studiosus Theologiæ.	— —	1
— Bernstorff, Greve og Statsminister.	— —	1
— Bertelsen (T.), Justitssekretær.	— —	1
— Bertouch, Capitaine.	— —	2
— Bierring, Apotheker i Marhuus.	— —	1
— Bierregaard, Page- Hofmester.	— —	1
— Bigandt (H.), Handelsbetient.	— —	1
— Bilsted, Cancellieraad.	— —	2
— v. Birck, Capit. i Søe- Staten.	— —	1
— Birck (C.), Candidatus Juris.	— —	1
— Biörn, Capit. og General- Adjutant.	— —	1
— Biörnsen, Pastor.	— —	1

Exempl.

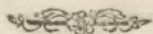
Hr. Black, Grosserer.	—	—	I
— Blechenberg, Cancellier. og Slotsfoged.			I
— Bles, Birkeskriver i Helsingør.	—	—	I
— Bles, Hører ibidem.	—	—	I
— Block (N. B.), Sognepræst til Vier.			I
— Boll (J.), Justitsr. og General: Fiskal.			I
— Boltz, Justitsraad og Rector.	—	—	I
— Bordevig, (N.),	—	—	I
— Borgen (C.), Studiosus Juris.	—	—	I
— Borre, Statsraad.	—	—	I
— Boye, (N).	—	—	I
— Braager, Studiosus Pharmaciæ.	—	—	I
— Braem, Geheimr. Ridder og Overpræsident.			I
— Bradt (F. L), Kongl. Fabriqv: Desiguat.			I
— Bradt (D. E.), Cancelliesekretær.	—	—	I
— Brakel, General: Adjutant.	—	—	I
— Brandt (H. A.), Auditeur.	—	—	I
— Brasch, Kammerdiener.	—	—	I
— Bredal (M.), Justitsraad.	—	—	I
— Brestrup.	—	—	I
— Breum (J.), Studiosus.	—	—	I
— Briandt, Landcadet.	—	—	I
— Brodersen.	—	—	I
— Brorsen, Studiosus.	—	—	I
— Brown, General Krigs: Kommissair.			I
— Brown, (W.).	—	—	I
— Bruun, Sognepræst til Korékirken i Bergen.			I
— Bruun, (Andr. L.).	—	—	I
— Bruun, (A.).	—	—	I
— Bruun, General: Auditeur.	—	—	I

Hr. Bruun, Statsraad.	—	—	I
— Buch, Boghandler.	—	—	5
— Budt.	—	—	I
— Bugge, Professor.	—	—	I
— Bugge (J.), Copiist.	—	—	I
— Bundtzen, Mægler.	—	—	I
— Buschmann, Justitsraad i Odense.	—	—	I
— v. Bülov, Kammerherre, Ridder og Staldmester.	—	—	I
— v. Bülov, Capit. og Gen. Adjutant.	—	—	I
— v. Bülov, Kammerjunker.	—	—	I
— Bützov, Professor i Odense.	—	—	I

C.

— Cabott.	—	—	I
— Canitz, Registrator.	—	—	I
— Cappel, Apotheker.	—	—	I
— Carstens, Conferentsraad.	—	—	I
— Castenskiold, Statsraad.	—	—	I
— Castenskiold, Capitain.	—	—	I
— Castensen, Studiosus Theologiæ.	—	—	I
— Castensen, (C.).	—	—	I
— Classen, Generalmajor.	—	—	I
— v. Clausen, Stykjunker.	—	—	I
— Clemensen.	—	—	I
— Clementin, Capelan ved Fruekirke i Odense.	—	—	I
— Colbiörnsen, Justitsraad og Professor.	—	—	I
— Colbiörnsen, Justitsr. og Kammer-Advocat.	—	—	I
— Colbiörnsen.	—	—	I
— Coldevin, Candidatus s. s. Ministerit.	—	—	I
— v. Coldevin, Lieutenant.	—	—	I

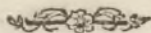

Exempl.

Hr. Coldevia, (A. C. T.).	—	—	I
— Colding, Kammeraad.	—	—	I
— Colding, Hofmester.	—	—	I
— Collet (P.), i Drammen.	—	—	I
— Colsmann, Doct. og Præst til Reform. Kirke.	—	—	I
— Colstrup, (A.).	—	—	I
— Conrad (J. P.), Studiosus Theologiæ.	—	—	I
— v. Conradi, Søe-Lieutenant.	—	—	I
— Corfitzen.	—	—	I
— Cortsen, Conferentsraad.	—	—	I
— Cortzen, Sekretær.	—	—	I
— Corvinus, Bogholder.	—	—	I
— Cramer, Professor i Kiel.	—	—	I
— Cramer (P.), Theatermaler.	—	—	I
— Cramer (L.), Grosserer.	—	—	I
— v. Cruys, Major ved det Danske Liv-Reg.	—	—	I

D.

— Dalhoff (P.), Studiosus Philologiæ.	—	—	I
— Daemen, Grosserer.	—	—	I
— Dankier, Lotto-Advocat.	—	—	I
— Dankel, Informator.	—	—	I
— Darre, Student.	—	—	I
— Dau.	—	—	I
— Decker, Kiøbmand.	—	—	I
— Dedekam, (H. T.).	—	—	I
— Degen, Kammermusikus.	—	—	I
— v. Diencklage, Landcadet.	—	—	I
— v. Diederichsen, Capitain.	—	—	I
— Dorfe, (P.).	—	—	I

			Exempl.
Hr. Dræbye, Sekretær.	—	—	I
— Drohardt (H.), Student.	—	—	I
— Dresler.	—	—	I
— Drevsen, Assessor i Hof- og Stadsretten.			I
— Dreier, (J.).	—	—	2
— Dyner (H. B.), Studiosus Pharmaciæ.			I

G.

— Eeg, (L. B.).	—	—	I
— Egeberg, Assessor.	—	—	I
— v. Egede, Søe Lieutenant.		—	I
— Egtwed (J.), i Nykøbing.		—	I
— Eiler (D), Student.	—	—	I
— Eiler, (H.).	—	—	I
— Ehardt, (C.)	—	—	I
— v. Ellebracht, Oberstlieutenant.		—	I
— Elsberg, Acteur.	—		I
— Engelbretsen (L.), Tobakspinder.		—	I
— Enghel, (P.)	—	—	I
— v. Eppinger, Kammerjunker.		—	I
— Erdsen, Rigsmand.		—	I
— Erichsen, (E.)	—	—	I
— Esmarch, Candidatus Theologiæ.		—	I
— v. Ewald, Lieutenant.	—	—	I
— Evaldsen (C.), Student.		—	I

F.

— Faasch, (T. H.)	—	—	I
— Faber (H. S.), Studiosus Juris.			I
— Fabritius, Under-Officer ved Søcaderterne.			I

Hr.

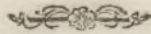
Exempl.

Hr. Fæder, Raadmand.	—	—	I
— Fæster, Copiist.	—	—	I
— Fæsting (C. F.), Candidat.	—	—	I
— Fæsting (C. L.), Candidat.	—	—	I
— Falenkam (G.), i Arendahl.	—	—	I
— Fehmann, Justitsraad.	—	—	I
— Felstrup, (O.)	—	—	I
— Fensmarck, (O)	—	—	I
— Fibiger, Sekretær.	—	—	I
— Fischer, Corporal.	—	—	I
— Fog (Jörgen), Student.	—	—	I
— Flindt, Conferentsraad.	—	—	I
— Föns, Cadet.	—	—	I
— Flod, (G.)	—	—	I
— Folsach, Inspecteur paa Jagersborg.	—	—	I
— Forbæch (J.), Student.	—	—	I
— Form (F.), Student.	—	—	I
— Franck, Kammerr. og Tolder i Karbeck.	—	—	I
— Frelsen, Renteskriver.	—	—	I
— Eriderici, (P. H.)	—	—	I
— Friis, (H.)	—	—	I
— Fritzner.	—	—	I
— Fröchen, Candidatus Juris i Bergen.	—	—	12
— Frölund, Assessor.	—	—	I
— Fughl (L. H.), Student.	—	—	I

G.

— Gabke.	—	—	I
— Gad (J. M.), Student.	—	—	I
— Galschiött.	—	—	I

Hr.

	Exempl.
Hr. Gamberg (K. T.), Brygger.	— 1
— Gamst, Student.	— 1
— Gandrup (P.). s. s. Ministerii Candidat.	1
— v. Gelmyden, Lieutenant.	— 1
— Gelmyden (K.), i Bergen.	— 10
— v. Gerken, Lieutenant.	— — 1
— v. Gersdorff, Kammerherre.	— 1
Prof. v. Gersdorff, (P.)	— 1
Hr. Getreuer (C. P.), Hofmaler.	— 1
— Giedde, Kammerjunker.	— 1
— Giedde, Landcadet.	— 1
— Ginge (A.), Student.	— 1
— Glud, Studiosus Juris.	— — 1
— Gätje (F. C.), Studiosus Philologiae.	1
— Godet, Auditeur og Byefoged.	— 1
— Goldt, Studiosus Medicinæ.	— 1
— Goos, Slotsforvalter i Frederichsberg.	1
— Gottschalch (H.), Rector i Naalborg.	1
— Graae. Justitær. og Landsbd. paa Bornholm.	2
— Grauer (N.), Sekretær.	— 1
— Green, Candidatus Juris.	— 1
— Greve (C.), Studiosus Theologiae.	— 1
— Grill, Cancellieraad.	— — 1
— Grundahl, Raadmand.	— 1
— Gunners, Billiateur.	— 1
— Gude.	— — — 1
— Hoegh Guldberg, Statssekretær.	— 1
— Guldbrandt, Doctor.	— — 1
— Gundelach (J. H.), Cand. Juris i Christiania.	1
— Gyldendahl, Boghandler.	— 15

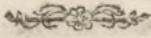

Exempl.

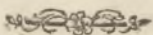
Hr. Gyldenfeldt (C), Landcadet.	—	—	I
— v. Günthelberg, Kammerh. og Command. i Søe. Et.	—	—	I
— Güh, (A. B).	—	—	I

H.

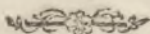
— Hagen, Justitsr. og Post: Sekretær.	—	—	I
— Hagen, Apotheker.	—	—	I
— Hagerup, Etatsraad.	—	—	I
— Hagerup, Doct. Theol. og Præst til Nye Kirke.	—	—	I
— Hagerup.	—	—	I
— v. Hahn, Lieutenant.	—	—	I
— Halt, Consumtions: Forvalter i Viborg.	—	—	I
— Hammer, Præst i Helsingør.	—	—	I
— Hansen, Agent.	—	—	I
— Hansen, (N)	—	—	I
— Hansen, Conrector i Helsingør.	—	—	2
— Hansen, Kammerraad i Egeberg.	—	—	I
— Hansen, Pastor i Ringsted.	—	—	I
— Hansen, Hoffskriver.	—	—	I
— Hansen (C.), Studiosus.	—	—	I
— Hansen, (A.)	—	—	I
— Hansen, (J.)	—	—	I
— Hansen, Regisseur ved Theatret.	—	—	I
— Hansten, Copiist.	—	—	I
— Harboe (P. H.), Sekretær.	—	—	I
— Harmichal.	—	—	I
— Hass	—	—	I
— Haslund (N.), Riobmand.	—	—	I
— Hasle, (P. H.)	—	—	I
— v. Hattorph, Bergraad.	—	—	I

Hr. v. Hauch, General og Ridder.	—	2
— Hauch, Kammerjunker.	—	I
— Hauch, Page.	— — —	I
— Haven, (C.)	—	I
— v. Hecler, Capit. ved det Danske Liv-Reg.		I
— Hegelund (J.), Revisor ved Lotto.		I
— Hegelund (J.), Student.	—	I
— Hegermann (D.), Landcadet.	—	I
— Hein, Kammerraad.	— —	I
— v. Heinen, (A. C.)	—	I
— v. Heinen, Kammerjunker.	—	I
— Helgerod, Klædekræmmer.	—	I
— Hellefen.	— — —	I
— Hemmer, Student.	—	I
— Hennings, Etatsraad.	—	I
— v. Hensler, Ritmester ved det Tyske Regim.		I
— v. Herbst, Capitain.	—	I
— Herfon, Magister og Præst i Weile.		I
— Hertel (C. W.), Studiosus Theologia.		I
— Hessel, Cantor i Helsingør.	—	I
— Hesselberg, General-Krigs-Commissair.		I
— v. Heufner, Lieutenant.	—	I
— Hielm, Studiosus.	—	I
— Hielmstjerne, Geheimeraad og Justitiarius i Højeste Ret	—	I
— Hinchilden, (C.)	—	I
— Hiorth, Etatsraad og Berghauptmand.		I
— Hiorth, Justitsraad og Assessor i Hof- og Stads-Retten.	—	I
— Hiorth, (F. C.)	—	I

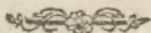
	Exempl.
Hr. Hiort, Procurator.	I
— v. Hirschbach. Ritmester ved det Tydske Infanteri: Regiment.	I
— Hög (J.), Doctor.	I
— Högenlund.	I
— Höyer (Detlev).	I
— Höyer, Pastor.	I
— Höyer, (Thue).	I
— Hoffgaard (A.), Sognepræst for Skieberg.	I
— Hofgaard.	I
— Hoffmann, Kiøbmand.	I
— Hoffmann.	I
— Holck, Baron, Kammerjunker og Premier-Lieutenant.	I
— Holm, (P. R.)	I
— Holm, Conferentsraad.	I
— Holm (Lauritz), Skræder.	I
— v. Halst, Lieutenant i Søe: Etaten.	I
— Holst, Professor i Sorøe.	I
— Holsten, Landcadet.	I
— Holt, Etatsraad og Committeret i Rentek.	I
— Honum, Controleur i Nyekjøpping.	I
— Hopmann, (C. D.)	I
— Horn, Conferentsr. og Justitiar. i Hof: og Stadsr.	I
— Horn, Archivarius.	I
— Horn (M. C.), Studiosus Theologiæ.	I
— Hove, Cantor ved Tydske Kirke paa Christiansh.	I
— Hvalføe, Studiosus Theologiæ.	I
— Huulegaard, (A. B.)	I

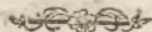
		Exempl.
Hr. Huulevad, Hørfremmer.	—	1
— Huwald, Stykjunger.	—	1
J.		
— Jacobsen, Landcadet.	—	1
— Jacobsen, (P.)	— —	1
— Jacheln, Lieutenant.	—	1
— Ihfen (J.), Studiosus Theologiæ.		1
— Jeger, Skoleholder.	—	1
— Jelstrup, (O.)	— —	1
— Jessen (H.), Rismand.	—	1
— Jessen (F. C.), Student.	—	1
— Jessen, (C.)	— —	1
— Ilten, Hof-Distilateur.	—	1
— v. Juel (F. C.), Baron.	—	1
— v. Juel, Kammerh. og Assessor i Høieste Ret.		1
— Jürgensen, Mægler.	—	1
— Jürgensen (Ernst), Grosserer.	—	1
— Jürgensen, Bogholder.	—	1
— Iversen, Boghandler i Odense.		12

K.

— v. Kaas, Admiral.	—	1
— v. Kahrndorph, Lieutn. ved Varden til Hest.		3
— Kalnein, Lieutenant.	—	1
— Kannewurf, Student.	—	1
— Karlebye, Billedhugger.	—	1
— Keiser.	— —	2
— Kieldall, Studiosus Theologiæ.		1
— Kierulf (J.), Student.	—	2

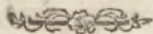

			Exempl.
Hr. Kierulf, Sekretær.	—	—	I
— Kirketerp, (R.)	—	—	I
— Kisbye, Sekretær.	—	—	I
— Klog, Sekretær.	—	—	I
— v. Knoblauch, Lieutenant i Nyeborg.	—	—	I
— Knop, Etatsraad og Mynt-Directeur.	—	—	I
— Knop (C.), Cancellieraad.	—	—	I
— Knudsen, Cancellieraad.	—	—	I
— Knust, Graver til Frie Kirke	—	—	I
— Kock (M.), Student.	—	—	I
— Köbke.	—	—	I
— Könnemann, Justitsraad.	—	—	I
— Kofoed, Etatsraad.	—	—	I
— Konov, Riismand.	—	—	I
— Koppe, Sekretær.	—	—	I
— Kraft (O.), Student.	—	—	I
— Kraft, (C.)	—	—	I
— Krag, Kammeraad.	—	—	I
— Krag, (J.)	—	—	I
— Krag, Kammeraad paa Strømsøe i Drammen.	—	—	I
— Krebs, Professor.	—	—	I
— v. Krevenitz, Lieutenant.	—	—	I
— v. Krogh, Kammerherre.	—	—	I
— Kuhlmann, (C.)	—	—	I
— Kuhlmann, (H.)	—	—	I
— Kunlebaum, Raadmand i Odense.	—	—	I
— Kynde, Student.	—	—	I

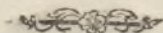
L.

Det Laalandske Væse: Selskab i Nasskov.		I
Hr. Lange (Joh), Decanus.	—	I
— Lange, (F)	—	I
— Lange, Procurator.	—	I
— Lange (H. M), Student.	—	I
— Larsen (E), Tobaksspinder.	—	I
— Lassen (H. N.), Consistortalraad.		I
— v. Lassen, Lieutenant ved det Siellandske Reg.		I
— v. Lassen, Lieutn. ved det Syenske Regim.		I
— Lassen, (A.)	—	I
— Lassen, Isenkrammer.	—	I
— Lassen (A.), Bogholder.	—	I
— Lassen, Bogholder.	—	I
— Lassen, Sekretær.	—	I
— Lassen, (L. F.)	—	I
— Lauritsen, (W.)	—	I
— Lawatz, Kammerraad.	—	I
— v. Lerche, Kammerherre.	—	I
— v. Levetzau, Kammerherre, Ridder og Stiftbesalingsmand over Aggershuus Stift.		I
— v. Levetzau, Søe: Lieutenant.	—	I
— Limpricht, Bogholder.	—	I
— de Linde,	—	I
— Linde, Casserer.	—	I
— Linde, Sekretær.	—	2
— Lindenkione, Etatsraad.	—	I
— Lindhagen, Fuldmægtig.	—	I
— Lintrup (Jens), Præst til Naglebye.	—	I

Exempt.

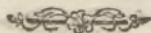
Fr. v. Linstov (C. A.), Kammerherre, Ridder og Oberhofmester hos Prindsesse Charlotte.		I
— v. Linstov (L.), Kammerherre og General Post-Directeur,	—	I
— v. Linstov, Lieutenant.	—	I
— v. Löseke, Lieutenant.	—	I
— v. Lövenskiold, Baron og Kammerherre,		I
— Londemann, (L.)	—	I
— Loreck (J.), Pastor.	—	I
— Lous, Professor.	—	I
— Lowzow, Kammerjunker.	—	I
— Lowfen,	—	I
— Ludvigsen, (C.)	—	I
— Ludvigsen, (J.)	—	I
— Lund, Ijenkræmmer.	—	I
— Lund, Student.	—	I
— Lund, Solder paa Falsler.	—	I
— Lund (C.), Fuldmægtig ved Generalitetet,		I
— Lunding, Etatsraad.	—	I
— v. der Lühe, Kammerjunker.	—	I
Frue v. der Lühe, Overhofmesterinde hos Hendes Majestæt Dronningen,	—	I
Fr. v. Lützov, Capitain.	—	I
— Luxdorph, Geheimeraad og Ridder,		I
— Lycke, Grosserer.	—	I
— Lyhmann, Sekretær.	—	I
— Lyngbye (F. E.), Student.	—	I

M.

Hr. Madsen (C.), Studiosus.	—	I
— Malling, Rammerraad.	—	I
— Malling (H.), Negotiant.	—	I
— Mangor, Bogtrykker i Viborg.	—	2
— Martfeldt, Etatsraad.	—	I
— Matthæi, (B. C.)	—	I
— Matthiesen, Cancellieraad.	—	I
— v. Mechlénburg.	—	I
— Megen, (C Gotfr)	—	I
— Mehren (C), Riibmand.	—	I
— Meier (J. K.), Studiosus.	—	I
— Meier, Castelets-Chef ved Talletteret.	—	I
— Meiner, Student.	—	I
— Meinert.	—	I
— Melbye (L.), Candidatus s. f. Ministerii.	—	I
— Melbye (J. C.), Studiosus Theologiae.	—	I
— Melbye (Thor.), Præst i Assens.	—	I
— Michaelsen, Lieutenant ved Artilleriet.	—	I
— Mincke, Justitsraad.	—	I
— Möller, Etatsraad.	—	I
— Möller (S.), Riibmand i Odense.	—	I
— Möller (Oluf), Bogholder ved det Grønlandske Compagnie.	—	I
— Möller (J), Student.	—	I
— Möller (Joh. F.), Student.	—	I
— Möller, Hof-Conditor.	—	I
— Möller (J.), Contoirbetient.	—	I
— Möller.	—	I

Exempl.

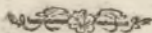
Hr. Möllmann (Magnus.)	—	I
— Mörck, Guldmægtig.	—	I
— Mörck.	—	I
— v. Møllderup, Major af Cavalleriet.	—	I
— v. Moltke, Oberst.	—	I
— v. Moltke, Kammerjunker.	—	3
— v. Moltke (J. G.), Greve og Geheimeraad.	—	I
— Morup, Etatsraad.	—	I
— v. Moth, Kammerherre.	—	I
— Muth, Stabs-Chirurgus.	—	I
— Müller, (Chr.)	—	I
— Müller.	—	I
— Muathe af Morgenstjerne, Conferentsraad.	—	I
— Munthe, Stykjunger.	—	I
— Münter, Doctor Theologiæ.	—	I
— Münter, Studiosus Theologiæ.	—	I

N.

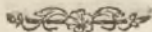
— Næsted, Cancellieraad.	—	I
— Nexøe (A.), Studiosus Theologiæ.	—	I
— Nielsen, (N.)	—	I
— Nissen.	—	I
— Nielsen (G.), Conferentsraad.	—	I
— Numsen, Geheimeraad.	—	I
— Nyegaard, (P. N.)	—	I

O.

— Ochsen & Kærck, Riobmand.	—	I
— Örbeck, Over: Hofrets Procurator.	—	I
— Odrup, Guldmægtig.	—	I

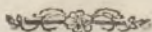

	Exempl.
Hr. Örn, (Frid. Christ.)	I
— Olavius, Kammersekretær.	I
— Olrog, (P.)	I
— Olfen, (P. B.)	I
— Ording, (C.)	I
— v. Osten, Kammerh. og Major i Callundborg	I
P.	
— Palludan, (P.)	I
— Palludan, (J.)	I
— Palludan, (J. L.)	I
— Pauli, Statsraad og General Post-Directeur.	I
— Pauli, (Hen.)	I
— Paulsen, Portraitmaler.	I
— Pechüle (P), Brygger.	I
— Pechüle (J.), Bogholder.	I
— Pelt, Boghandler.	20
— v. Penick, Lieutenant.	I
— Petersen, Cancellist.	I
— Petersen, (P.)	I
— Pflug, Statschirurgus.	2
— Piler (J.), Candidatus Theologiæ.	I
— Place, Cadet.	I
Somf. de Place (D. E. C.), Kammerjomfrue hos Prindsesse Sophie Frederika.	I
Hr. Plum, Regiments-Quartiermester.	I
— Praem (Chr.), Studiosus Juris.	I
— Printz, Junior.	I
— Putschner, Conferentsraad.	I

R.

Hr. v. Raben, Kammerherre og Over-Ceremonlem.	I
— Raffnøe (M. W.), Studiosus Matheseos.	I
— Rahbeck, Eratsraad.	I
— Rabeck, Student.	I
— Rahlenberg (R. B.), Landmaaler.	I
Frue v. Rantzov (C. E. F.), Kammerherinde.	I
Hr. Rasbeck, Cadet.	I
— Ranøe, Doctor Medicinæ.	I
— Rehling (A. J.), Pastor i Segeberg.	I
— Reiersen, Cancellieraad.	I
— Reiersen, Copiist.	I
— Reiersen, Guldmægtig i Rentekammeret.	I
— v. Reventlov, Greve, Kammerherre og Ridder.	I
— v. Reventlov (L.), Greve og Kammerherre.	I
— v. Reventlov, Greve.	I
— Riber, Studiosus Theologiæ.	I
— v. Rick, Lieutenant ved Artilleriet.	I
— Ridtner, Tolder i Randers.	I
— v. Riegelsen, Søe-Lieutenant.	I
— Riis (K.), Informator paa Vassenhuset.	I
— Risbriecht, Professor.	I
— Ritz (O.), Student.	I
— Römling, Landcadet.	I
— Rogert (J. P.), Doctor Medicinæ.	I
— Roggert, Candidatus Juris.	I
— v. Rosbach, Capitain.	I
— Rosenberg, Over Vei-Inspecteur.	I
— Rosenberg, Conducteur.	I
— Rosenblad, Hører ved Frue fattige Skole.	I

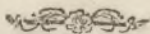

Hr. v. Rosenkrantz Levetzov, Kammerherre.			I
— v. Rosenörn, Kammerherre.	—		I
— Rosenfeld.	—	—	I
— Rossing (M.), Acteur.		—	I
— Rosted, (Fr. P.)		—	I
— Rothe, Etatsraad og Herre til Urup i Jylland.			I
— Rothe (Tyche), Etatsraad.		—	I
— Rusted, Stykjunfer.		—	I
— Ryberg, Etatsraad.		—	I

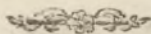
S.

— Saabye, (D.)	—	—	I
— Saabye, Fuldmægtig.		—	I
— Sadolin, Præst i Hinge.		—	I
— Sandall, Fuldmægtig ved Tøjhuset.			I
— Sandholt, Copiist ved det Militaire Vahre- Magasin.	—	—	I
— Sandvig.	—	—	I
— Sandöe.	—	—	I
— v. Saintaubaine, Lieutenant.		—	I
— v. Schack (K), Geheimr. og Statsminister.			I
— v. Schack, Geheimr. og Ordens-Sekretær.			I
— v. Schack, Greve, paa Giesegaard.			I
— v. Schaumberg, Lieutenant i Ribe.			I
— v. Scheel (W. M.), Kammerherre.			I
— v. Scheel, Kammerherre i Fyhn.		—	I
— Scheel, Landcadet.		—	I
— v. Scheel, Justitsraad.		—	I
— Scheffer (E. C.), Candidatus Juris.			I

Fr. v. Schimmelmann, Greve, Scheimeraad og Deputered.	—	—	I
— Schiöth, Regiments-Quarteer-m. i Nastved.			I
— Schiöth, (B. P.)	—	—	I
— Schiörring, Hof-Musikus.		—	I
— Schiöth (J. R.) Decanus.		—	I
— Schlegel, (H. F.)		—	I
— Schlet, Justitsraad.		—	I
— v. Schmieden, Major.		—	I
— Schmidt, ved Sø-Etaten.		—	20
— Schmidt, Forvalter ved Fuglesangs Gods.			I
— Schmidt, Høieste Rets Advocat.			I
— Schnabel (M.), Residerende Cappelan til Leier Præstegield i Aggershuus-Stift		—	I
— Schneider, Agent.		—	I
— v. Schöller, Capitain.		—	I
— Schönheider, Doctor Theologiæ.		—	I
— Schönheider, Doctor Medicinæ.		—	I
— Schönheider, Advocat i Høieste Ret.			I
— Schönau,		—	I
— Schönebölle, Commandeur.		—	I
— Schöning, Justitsraad og Geheime-Archivar.			I
— Schöning, (A. L.)		—	I
— Schöning, Riibmand og Casseret ved Lotto- Væsenet.		—	I
— Scholten, Landcadet.		—	I
— Schow, Etatsraad.		—	I
Jomfrue Schow.		—	I
Fr. v. Schubert, Kammerjunker.		—	I
— Schurmann, (F. L.)		—	I

Hr. Schyrhe (J), Ober-Collecteur.	—	I
— Schütz (J. Lottrup), Landmaaler.	—	I
— Schütz, Conferentsraad.	—	I
— Sedanius, Studiosus Theologiæ.		I
— Seeler, Røbmand.	—	I
— Seerup, Iffenkræmmer.	—	I
— Seersted (B.), Byskriver i Ringsted.		I
— v. Sehested (N.), Kammerjunker.	—	I
— Seidelin (B.), Etatsraad og Landsdommer.		I
— Seidelin, Sognep. til Odense Frue Kirke.		I
— Seidelin (F.), Candidatus Juris.	—	I
— Seidlitz, Professor i Odense.	—	I
— Seidlitz, Sekretær.	—	I
— Sevel, Lieutenant ved Kongens Regiment.		I
— Sevel (B.), Student.	—	I
— Severin, Procurator.	—	I
— Simonsen (C.), Student.	—	I
— Simsen, Chirurgus.	—	I
— Siösted, Veiermester i Helsingøer.		I
— Smith, (L.)	—	I
— Smith, (P.)	—	I
— Smith, Student.	—	I
— v. Snedorph, Søe-Lieutenant.	—	I
— Snedorph, F.	—	I
— Sönningfen, (S)	—	I
— Sörrensen, ved Toldboden.	—	I
— Sonnin, Guldmægtig hos Hr. Prof. Harsdorphy.		I
— Spliid (C.K.), Provst og Præst i Hammer.		I
— v. Stampe, Geheimeraad og Ridder.		I
— v. Stemann, Conferentsraad og Ridder.		I

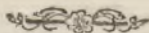

Exempl.

Hr. Stendrup, Statsraad.	—	I
— v. Stibolt, Søe-Lieutenant.	—	I
— Stirnholm,	—	2
— Storm.	—	I
Froben Studsgaard, (G. E. og M.)	—	I
Hr. Styhr, Sorenskriver.	—	I
— v. Styhr, Lieutenant ved Artilleriet.	—	I
— v. Styrup, Lieutenant.	—	X
— Svabo (J. C.)	—	I
— Svensen, Student.	—	I
— Svitzer, Fuldmægtig paa Rosenborg Slot.	—	I
— v. Suhm, Kammerherre.	—	I
— Suhr, Landsdommer.	—	I
— Susemihl, Auditeur.	—	I

S.

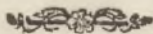
— Thaabel, Staldskriver.	—	I
— Thaarup, Hofmester.	—	I
— Therkildstrup, Student.	—	I
— Thestrup, (P.)	—	I
— v. Thott, Greve og Geheime-Conferentsraad.	—	I
— Thue, (H.)	—	I
— Thunboe, Krigscommissair.	—	I
— Tostegaard, Procurator i Svendborg.	—	I
— Tob (P.), Raadmand og Fuldmægtig paa Halsborgs Stifts Contoir.	—	I
— Toststrup, (H. P.)	—	I
— Trante, Statsraad.	—	I
— Trep, Inspectraad og Hospitals Forstander.	—	I
— Trojel (K.), Doctor Juris.	—	I

	Exempl.
Hr. Trojel, (P. M.)	I
— Trojel (F. W.), i Egeberg.	I
— Tønnesen, (T.)	I
— Tönsberg.	I
U.	
— Uldall, Procurator i Odense.	I
— Uldall, Justitsraad og Advocat i Høieste Ret.	I
V.	
— Veith (J. G.), Cancellist.	I
— Voss, Kammerraad og Renteskriver.	I
— Vos, Landcadet.	I
W.	
— Wadum, Sekretær.	I
— Wandall, Residerende Cappellan til Budolphi Kirke i Aalborg.	I
— Wandal, (Pet. Top.)	I
— Wandel, Studiosus Medicinæ.	I
— Warming, (Fr.)	I
— Warnke (J. J.), Cantor og Organist til Domkirken i Bergen.	I
— v. Warnsted, Kammerherre.	I
— v. Warnsted, Kammerjunker.	I
— v. Wecker, Lieutenant.	I
— Wedege, (H.)	I
— Wedege.	I
— v. Wedel, Baron og Kammerherre.	I

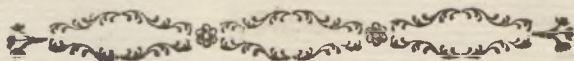
Contesse v. Wedell, Hofdame hos Hendes Majestæt Dronning Juliane Marie.	—	2
Hr. Wederkind, Provst i Nyekjøbing.	—	1
— Wegener, Secretær.	—	1
— Weger, Krigsraad.	—	1
— Weinwich, (N. H.)	—	1
— v. Wendell, Artillerie-Lieuten.	—	1
— Wendt, Justitsraad.	—	1
— v. Wessel (B.), Søe-Lieutenant.	—	1
— Westenberg, paa Falster.	—	1
— Westermann, Landcadet.	—	1
Jomf. Westrup (Christiane), Kammerjomfrue hos Prindsesse Sophia Friderika.	—	1
Hr. Wexelz, Bogholder og Casserer.	—	1
— Wichfeld, Etatsraad og Landsdommer.	—	1
— Widerøe, (F)	—	1
— Wiedewelt, Justitsraad.	—	1
— Wiehe, Grosserer.	—	1
— Wilde (T.), Justitsraad.	—	1
— Wilkens, (J. H.)	—	1
— Wille, (H. J.)	—	1
— Wille (J.), Lotto Correspondent.	—	1
— Winding, Student.	—	1
— Winkel, (P.)	—	1
— Winsløw.	—	1
— Winter, Collecteur.	—	1
— With (J.), Amtsforvalter i Holbek.	—	1
— Wolf, Apotheker i Helsingør.	—	1
— Wormskiold.	—	1

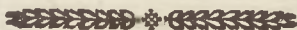
	Exempl.
Hr. Wurms, Preussisk Geheime-Commerceraad.	5
— Wurm (Ch.), Riibmand.	I
— Wurm (O.), Studiosus Theologiae.	I
— Wünholdt (C. D.), Pastor i Branstrup i Laaland.	I
— Wünrad, Guldmægtig.	I
— v. Würtzen.	I
— Wyssing, Stadtkiømer.	I

3.

— Zahstmann, Candidatus Theologiae.	I
— Zeuthen, Bogholder ved Enke-Cassen.	I

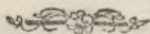
Indhold.

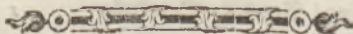
Lykkens Tempel. En Drom. . . .	Side 1
Adam og Eva eller den ulykkelige Prøve. . .	35

Lyriske Sager.

Passions-Cantata, 1768. . . .	235
Sørge-Cantata, 1769. . . .	247
Passions-Dratorium, 1771. . . .	258
Overføttelse af Stabat mater. . . .	265
Hedningernes Frelse. Et Passions Dratorium.	269
Poenitenten, en Ode. . . .	285
En aandelig Sang mod Selvmord. . . .	291
Følelser ved den hellige Nadvere. En Ode.	303
Til Sielen. En Ode. . . .	307
Sørgesange over Kong Frederik den Femte. . .	314
Motetto med Klagesange, da Kongen blev udført.	322
Cantata opsført i Roskilde Domkirke. . . .	327
Cantata i Anledning af Salvings Aften. . . .	332
Cantata i Anledning af Doctor-Promotionen, 1767.	337

Sørgesange over Enkedronning Sophia Magdalena.	341
Motetto med Klagesange, da Dronningen blev udført.	349
Sørges Cantata over Enkedronningen, bestemt til Concerten i Raadhuusstrædet.	352
Cantata i Anledning af Kongens Fødselsdag, 1771.	365
Cantata paa Kongens Fødselsdag, 1772.	367
Cantata paa Kongens Fødselsdag, 1779.	370
Cereris og Ehetidis Strid, en Prologue.	374
Landsbys = Høitiden, et Forspil.	388
Tanker, da Arveprindsen lykkelig giennemgik Smaa- koppernes Indpodning.	405
Til Dronning Sultane Marie, paa Hendes Fød- selsdag, 1769.	409
Til Arveprindsen, da han fornyede sin Daabes Pagt.	414
Ode til Arveprindsen, den 11 October 1776.	420
I Anledning af Dronning Sultane Marie Fødsels- fest, 1777.	425
I samme Anledning, 1778.	431
Til Arveprindsen, den 11 October 1779.	436
Indfødsretten.	441

Lykkens Tempel.

En Drom.

Jeg befandt mig i Nøisomheds Bolig, et Sted, som de to Himlens Døttre, Eusebia og Arete, besynderlig elskte, og selv havde givet dette Navn. Det var beliggende paa en stille og eenlig Høi, og bestod af nogle ringe og næsten øde Hytter, hvis faa Beboere feilte alt det, som tiener til Bequemmelighed og Forlystelse, uden at savne noget deraf. Enhver Besværlighed giordes dem let ved Aretes venlige og indtagende Opmuntringer, og fornemmelig ved det Haab, som hendes mere alvorlige Søster stedse underholdt hos dem, at de snart skulde forflyttes til et andet Sted, hvis Herlighed hun ikke noksom kunde berømme. Hun kaldte det den evige Lyksaligheds Tempel. Det laac, efter hendes Sigende, øverst paa et høit og langt bortliggende Bierg, hvis Top var ganske bedekket med lyst

Skjer. Skiont Diet ikke blev der nogen Bygning vaer, saa troede dog enhver Eusebias guddommelige Anseelse og kraftige Forskringer. Hvad mig angaaer, da gjorde vel i Begyndelsen alt det, som jeg her saae og hørte, ikke lidet Indtryk i mit unge Hierte: men jeg kieddes snart ved de Besværligheder og den Mangel, som Stedets Bestaaffenhed førte med sig. Dette havde alt gjort noget Skaar i Virkningen af Eusebias Løfter hos mig, da den ganske svækkedes ved et Syn, som drog min hele Opmerksomhed til sig.

Neden for i en Dal, som visede de yndigste Afvekslinger paa alt det, som kaldes skiont og behageligt i Naturen, henrykkede en Bygning alle mine Sandser. Den syntes i Prægtighed uden lige. Det Glimrende, hvormed den var bedekket, det Yndige og Kostbare, som omringede den, havde allerede fortryllet mine Tanker, førend Eusebia sagde mig, at det var Lykkens Tempel.

Vel forestillede hun mig dens herlige Anseelse som lutter Blendverk. Vel sagde hun mig, at dette Tempel, som syntes saa prægtigt, var tillige saa
brøst:

Brøstfældigt, at en maadelig Kordenbind kunde rive
 det overende, da tværtimod alle Bindes Kaserie ikke
 kunde giøre Templet oven paa Bierget vaklende.
 Med hvilken himmelsk Betsalenhed formanede hun
 mig ikke til at vælge et bestandigt og evigvarende
 Gode, frem for et kort og forgængeligt; til at leve
 i Haabet, og ikke at agte de smaa Uleiligheder, som
 hendes sande Tilhængere neppe bleve vaer. Hun
 forestillede mig, hvor besværligt og vanskeligt det var
 at komme ind i Templet, der laae neden for; og at
 jeg vist nok, om det lykkedes mig, vilde reent for-
 glemme det øverste Tempel, som dog alene fortiente
 min Attraae og Længsel. Bliv her! sagde hun tit
 til mig, med en bevæget Kæst. Bliv hos mig,
 for din egen Skyld! og Himlen skal styrke dig.
 Men saa brændende utaalmedig, som den forelskte
 Damsk bliver, naar hans strenge Fader formaner
 ham til at stye den tillokkende Galathee; saaledes
 som hans Forstand tvinges undertiden til at troe hans
 vilske Erindringer, men Hjertet hader den lettroende
 Forstand, og hver en Pligt, som vil stille det ved
 sin Udvalgte, saaledes var og alt, hvad Eusebia
 kunde foreholde mig, nu forgieves. Troede jeg
 hende, saa var jeg og vred paa mig selv, fordi jeg

troede, og jeg troede ikke mere, saa tit jeg vendte mine Bine til Lykkens Tempel. Jeg var alt fuld af den Tanke, hvorledes jeg paa en anstændig Maade skulde forlade Nøisomheds Bolig, da Eusebia selv befriede mig fra denne Forlegenhed. „Jeg seer vel, „sagde hun, at du feiler Lyst og Mod til at blive „her, og hverken mine eller Aretes Grundregler „tillade os, at tvinge nogen. Dit Sind er ganske „henvendt til det indtagende Syn, som har fortryls „let dig. Din Ungdoms Uerfarenhed bringer det „saa med sig. Jeg har Medynk med din Forvir- „ring. Gaae hen til Lykkens Tempel, eftersom du „endelig vil derhen. Gaae, giv dig i min Søsters „Selskab, og beed hende hjælpe dig ind. Vogt „dig for alles Raad og Bistand, som ikke høre til „hendes Følgeskab. Men enten du kommer ind „eller ikke, saa behold for alting det øverste Tempel „i Minde. Vend undertiden dine Bine derhen, „naar det nederste Tempels Glands synes dig meest „indtagende. Lyder du mig ad, saa see vi hinan- „den ganske vist igien, og maaskee paa en Tid, da „du mindst formoder det. „Hervaa trykkede hun mig med en mere end moderlig Dухhed til sit Bryst, og overlod mig til Arete.

To andre unge Mennesker vare alt færdige til at gaae under dennes Opsigt og Ansørsel, til Lyfrens Tempel. Efter Eusebias Raad bad jeg hende tage mig med. Hun var villig dertil, skjønt, sagde hun, hendes Tilhængere lede stor Rød for at komme ind. Jeg hørte neppe disse Ord; og min heftige Begierlighed, at nærme mig til Templet, lod ingen Rum for Mistvivel i mit Hierte. Vi begave os strax paa Veien. Erlighed, en jevn ærbørdig Mand i gammeltdags Dragt, og Niid, et karst og stærkt ungt Menneske, hvis Munterhed svarede til hans Kræfter, fulgte med, for at hielpes Arete, at bringe mig og mine Selskabs-Brodre ind i Templet. Arete betragtede med et overbærende Smil den Jær, hvormed vi hastede ned af Høien. Hun læmpede sig efter vor Utaakmodighed, og vi kom snart til den allerhøndigste Dal.

Dens Strekning syntes meget stor. I Midten saae man Templet bygt i en Runding, hvortil utallige Vandrende toge deres Raas fra alle Kanter. Jeg blev, som henrykt over det Skønne og Indtægende i denne Egn, hvor Naturen syntes at have ødt al sin Rigdom, og ligesom at overgaae sig selv.

Her beundrede man den behageligste Afveerling af stolte Cedrer og for Lyngsel nedboiede Frugttræer. Her saaes de klareste Bække først sagte hvissende at krybe ned fra Klipperne, saa med et raslende Fald ligesom at haste til Dalen, saa atter langsomt at styde sig frem, snart igiennem de grønne Buske, souer Mængde og en skøn Uorden gjorde behagelige, snart igiennem det fede Klyver, snart igiennem de deiligste Blomstre, der opfyldte Luften, med et giennemtrængende Ambra. Her hørte man, hvorledes Philomele nu med et klageligt Klukken bejamrede sin arme Jethys, nu med heftigere Slag bebreidede The-reus hans Grumhed, nu igjen glemte sin Sorg, og med sine ulignelige Triller indlod sig i en Vedde-fang med de øvrige Fugle, som hoppende af Glæde, uafsladelig sendte deres quidrende Røst op imod Himmelen.

De Vandrende bestode mestendeels af unge Mennesker, som gik fordeelte i mange smaae Hobe. Hver Hob havde sin Anførerinde, der skulde ledsage dem til Lykkens Tempel. Hende beviste de en blind Lydighed og en næsten guddommelig Ære. Disse Anførerinder kaldtes Affecter, og paastod alle, at være

være Aretes Døttre, endskiønt de vare hinanden meget ulige, og det var ikke afgjort, hvor nær enhver af dem kunde regne sig til hendes Slægtskab. Jeg blev vaer, at de havde en langt myndigere og mere befalende Mine, end Eusebia og Arete. Disse behandlede deres Undergionne som Venner, men Affecterne ansaae deres meget mere som Slaver. De befalede, og man maatte adlyde dem uden Modsigelse. Vel smigrede de nogle Dieblit for de Ankomende, men des strengere vare de imod dem, der nogentid havde været i deres Følgeskab. Og alligevel var det forunderligt at see, med hvilken Fornøielse alle underkastede sig deres Herredømme; og hvor ivrig endog de, der lode sig trekke ved Lenker af deres Beherskerinde, paaastode at være frie.

De Tillokkelser, hvormed enhver af disse Skionne (thi de havde virkelige Indigheder) søgte at drage mig til sin Hov, begyndte snart at giøre noget Indtryk i mit Sind. Vel vaerede Arete sine Efterfølgere (hvis Tal imidlertid var lidt tilsværet) for Affecternes Selskab, med mindre nogen af dem befandtes under hendes Styrelse; hvilket, lagde hun til, undertiden hændedes, men pleiede ikke at være

ret længe. Men af en vis Døslighed, som denne fortryllende Egn forboldte hos mig, tabte jeg, uden at mærke det, vor himmelske Ledfagerinde af Sigte, og glemte hende paa nogen Tid. Jeg tog uden Eftertanke Deel i alle de Fornøielser, som Veien og Selskabet tilbød mig. Dog fulgte jeg ingen vis Anføveriude, men holdt mig snart til den ene, snart til den anden, som jeg saae nogle Vandrende at gaa re. Og saaledes tænkte jeg at være fuldkommen fri.

Paa Veien fornam jeg, at Lykkens Tempel havde hundrede Porte, og at de Ankommende, som ikke udvalgte den rette, stode stor Fare for at blive udelukte, og at endog mange af dem, som vare komne ind, stødtes pludselig ud igien. Man sagde mig videre, at endeel af de Udelukte eller Udstødte bleve desuagtet stedse ved Templet, og gjorde sig uden Ophor al optænkelig Umage for at komme ind; og at der ikkun vare to Opholdssteder for de andre, hvoraf de nødvendig maatte udvælge det ene: Noisomhedens Bolig, og en Bygning, kaldet Lykkens Lazaret, som jeg saae at ligge lige over for i et Morads.

„ De, som mistede Haabet, at komme ind i Lykkens
 „ Tempel, lagde man til, gaae alle, nogle faa und-
 „ tagne,

„ tagne, til Lykkens Lazaret, hvis Anseende, saa
 „ lidt behageligt det er, dog synes at love dem
 „ flere Bequemmeligheder, end de kan finde i Noisom-
 „ heds usle Hytter. De leve der fattige og foragtede,
 „ men de foragte og alting igien, sig selv og deres
 „ flette Kaar ikke undtagne. Dorssked og Lettsindig-
 „ hed ere de to Hovedegenskaber, som gisre Forstiel
 „ imellem dem. De Dorsskes Sindelav bestaaer i en
 „ slags Stoicismus. De ere hærdebe til at taale
 „ Ont, og tilskrive deres Wanlykke en Nødvendig-
 „ hed, de ikke kunde undgaae. Intet, i deres Tan-
 „ ker, er fornuftigere, end at legge Hænderne i
 „ Skjød, og lade alting komme an paa Skiebuen.
 „ De andre ere et Slags Epicuræer, der dyrke ingen
 „ anden Gud, end Bacchus og Venus, og leve vexel-
 „ vils i Fylderie og Mangel, ligesom det behager
 „ Lykkens Børn at være gavmilde eller knappe mod
 „ dem. De bande deres Tilstand, og spotte med
 „ den, alt efter som de ere til Ginds. Men aldrig gis-
 „ re de nogen alvorlig Betragtning derover. „ Jeg
 „ havde neppe faaet denne Underretning, førend en
 „ heel Flok, der just var gaaet fra Lykkens Porte, og
 „ vilde til dens Lazaret, kom os i møde. Deres Ad-
 „ færd svarede fuldkommen til de Begreb, som man
 „ havde

hadde gjort mig om dem. Nogle syntes ligesom for
 ledse, andre stuede, løb omkring og bar sig ad,
 som halv affindige Mennesker. Nysgierigheden drev
 mig til at spørge nogle af disse Vandrende, hvem de
 vare, og hvorfor de tog denne Wei?

„Jeg hedder Gierne-Roe, svarede den første,
 „i det han med udstrakte Arme og en opsperret Mund
 „gav sin Søvnighed tilkiende. Jeg haver været ved
 „mange af Templets Porte, men de faa, som stod
 „mig an, vare saa fulde af Folk, at jeg ikke kunde
 „have sluppet derigiennem med hele Lemmer. Jeg
 „gik derfor godvillig tilbage. Paa Weien traf jeg
 „denne gode Ven (sagde han videre, i det han pe-
 „gede paa en, som ravede ved Siden af ham) og
 „han berettede mig, at denne Wei var den beste,
 „og at næsten alle fulgte den. „

„Ja, soer hans Selkabs-Broder med en stam-
 „mende Tunge, vi skal leve som to Herremænd.
 „Jeg veed, saa mange fornuftige Folk gaae ikke til
 „denne Bygning for at tørste. „ Han fortalte mig,
 at hans Navn var Jummerdurst. Han havde væ-
 ret i en heel Deel af Lykkens Porte, men hvorledes
 han

Abildgaard inv.

Clemens Sculps.

Han var kommet ud igien, vldste han ikke selv, og (sluttede han) det kunde være ham lige meget. Han sang derpaa en Drikkevise, imedens Gierne-Roe stod og gabede.

Jeg havde hørt længere paa denne lystige Broder, om ikke en meget selsom Maskine paa engang havde draget mine Tanker til sig. En Hob Kurve, som syntes at flytte sig paa et Par menneskelige Been, fattede mig i Forundring, indtil jeg endelig igiennem en bundløs Kurv, blev et Ansigt vaer. Jeg spurgte denne Person, i det jeg tvang mig, for ikke at briste ud i Latter, af hvem han var fordømt til at bære paa de mange Kurve? „Aha min Herre, svarede han dybsukkende, saa gaaer det, naar man vil gjøre sin Lykke ved Giftermaal. Utaknemmelige Kion! saaledes at belæsse en Galant-Homme! „ Herpaa saae han forbisiret op til Himmelen, trampede imod Jorden under et halv Dosis nymodige Eeder, tog Afsked med en Capriol, og begyndte at floite og synge et Stykke af en forliebs Hyrde-Arie, for at fordrive Tiden.

Neppe var han gaaet fra mig, førend jeg fik et meget dybt Compliment af en gammel fortørret Staader, som neppe kunde bedække sit Legeme med nogle sorte Pialter. Jeg spurgte ham om hans Stand og Stiebue. „Ak, min Herre! svarede han, Deres giennemtrængende Dine røbe saadan Skarpsindighed, at jeg tør sværge ved Apollo og Muserne, at de strax har indseet deres ringe Tieners Bestilling.“ — Det var en Leiligheds-
 Voet, der ikke havde ladet noget Bryllup gaae forbi, uden at forsone Amor med Hymen, eller nogen Liigbegængelse, uden at sfiende paa Dødens Grumhed. Han havde været ved mange af Lykkens Porte, men Templets uskionsomme Beboere havde aldrig tilladt ham, at komme længere end til Dørtærskelen. Nu var hans poetiske Nare, formedelst uafsladelig Brug, noget fortørret, og hans gloende Ansigt gav noksom tilkiende, ved hvilken Hippokrene han søgte at forfriske sine Geister. Efter megen Omsvøb, bad han mig paa Vers om et lidet Viaticum, og det var mig kiert, at jeg kunde slippe ham saa let.

Disse Originaler begyndte at blive mig kiedsommelige. Jeg undgif med Flid nogle Qvindes-

per

personer af et sælt Anseende, som vare med i denne Hob, og jeg fattede det faste Forsæt, i hvordan det og maatte gaae mig, aldrig at udvælge Veien til Lyffens Lazaret.

Jeg blev endnu mere bestrøket heri, da vi strax efter traf to Vandrende, som alene toge den Wei, der førte til Noisomheds Bolig. Hvilken Forskiel visede sig ikke imellem disse og de andre? En usforsagt, skjønt nedtrykt Dyd fremskinnede af deres hele Væsen. Den ene var en graahærdet Krigsmand, fuld af Ar og Skrammer, hvis mere end tarvelige Klædedragt bar Vidne om, at han, med sit for Fædrenelandet udgydte Blod, kun havde tilkøbt sig Mangel og Foragt. Den anden havde tilbragt sine bedste Dage med at gjøre unge Mennesker bekvemme til at komme ind i Lyffens Tempel, formedeist deres Duellighed og Fortienester. Mange havde ham at takke for, at de vare komne ind, men alle havde glemt at bevise ham samme Belgierning. Arrete selv havde forgievet giort sit Beste, for at faae disse to Personer bragte ind i Templet, og nu var deres Sind alene henvendt til Noisomheds Bolig, og til den evige Lyffsaligheds Tempel. De gjorde sig al Umage, for at overtale

mig,

mig, til at følge med dem. Jeg stod og nogle Dage
 blev i Tvivl. Men Lykkens glimrende Tempel, som
 jeg nu var saa nær, tillod mig ikke at tvivle længe.
 De maatte lade sig nøie med den Fortrydelse, jeg vis-
 sede over min Ubefindighed, der havde skilt mig fra
 Arete, og med det Løfte, som jeg gav dem; at jeg,
 ligesom de, kun vilde holde mig til hende, for at
 komme ind i Templet, og, om det ikke lykkedes mig,
 da tage mig Tilflugt alene til Nøisomheds Bolig.
 Førend vi skiltes ad, sagde de mig, at Arete alt
 var ankommen ved Templet, med hendes Følgeskab,
 og at hun strax var gaaet til den almindelige Port,
 som laae paa den anden Side af Templet. De be-
 rettede mig videre, at denne Port, den største af alle
 Tempets Porte, kaldtes den Almindelige, fordi Are-
 tes og Eusebias Venner havde den tilfælles med Af-
 fecternes Tilhængere. „ De andre Porte, lagde de
 „ til, ere egentlig for de sidste alene, og det skeer
 „ kun sjelden, at Arete beqvemmer sig til, at hjælpe
 „ nogen af hendes Efterfølgere ind igiennem nogle
 „ saa af disse Porte, som ikke ere hende saa modbyr-
 „ delige, som de øvrige; hvorimod hendes foregionde
 „ Døttre ikke bringe nogen til den almindelige Port,
 „ saa længe de tænke, at kunne skaffe ham ind igien-
 „ nem

„nem en eller anden af de mindre, hvortil enhver
„af dem paastaar at have en særdeles Udgang.“

Jeg var nu lige ved dette Tempel, som var alle mine Onsters Maal. Jo nærmere jeg kom det, jo prægtigere blev det i mine Øine. Her syntes Jorden at have ødet sine Rigdomme. Hvad Indien nogen Tid har frembragt kosteligt, og Europa sammensat kunstigt, saaes her i Materien og Bygningsmaaden. Hver Deel for sig var nok, til at sette min hele Tænkraft i Arbejde. Egnen var ingensteds saa skøn og fortryllende, som næst uden for denne nypperlige Bygning. Sandserne og Indbildningskraften begyndte der allerede at henrykkes ved de behageligste Forestillinger. Kort sagt, Stedet syntes at svare til sit Navn, den timelige Lykkeligheds Tempel, som jeg siden fik at læse over den almindelige Port. Vel blev jeg vaer, at endskiønt Templet var af en umaadelig Høide, Grundvolden i sig selv dog var mere kunstig end stærk, og efter al Anseende ikke fast nok, til at bære saa stor en Byrde. Men jeg gav mig ikke Tid til at anstille nogen alvorlig Betragtning herover.

Efter det Løfte, jeg fort tilforn havde gjort, holdt jeg mig nu fra de tillokkende Anføreriender, som Mængden fulgte op imod Templet. Endnu stod denne Slutning i min Magt; dog havde jeg allerede merket, at det ikke var saa let en Sag, som jeg indbildte mig i Begyndelsen, at beholde en slags Frihed, ved at antage een af disse Beherskeriender efter den anden; og de fleste, der havde gjort, som jeg, saae jeg nu alt lænkebundne. Hver Anføreriende søgte med sin Hob den Port, som hun især tilegnede sig, og der tilskyndte hun uafsladelig sine Tilhængere at gaae, eller at trænge sig ind. Stod nogen for længe i Tvivl, saa spødte hun ham ind med Magt. Dette Syn bestyrkede mig i mit Forsæt. Jeg tænkte nu kun paa, at finde Nrete igien, og at komme ind i Templet ved hendes Hielp. Til den Ende gik jeg uforsvøvet omkring til den almindelige Port, hvor jeg kunde formode at træffe hende. Paa Veien stillede jeg min Nysgierighed tilfreds, med at beseede de Porte, jeg kom forbi.

Den første Port, som drog min Opmerksomhed til sig, var opført af støbt Guld. Oven over Porten forestilledes en Drage, som ruede over en stor Skat,

Skat, med den Overskrift: *O cives, cives, quærenda pecunia primum, Virtus post nummos.* Paa den ene Side, stod Crassi, og paa den anden Cosmide Medicis Billedstøtter. Til denne Port stormede saadan en Mængde, af omskaarne og uomkskaarne Jøder, Uagerkarle, Toldforpagtere, Bogholdere, Søefarende ic. ic. at man ikke kunde komme den nær. Et umaadeligt Jøde-Skrig, som ikkeielden løb ud paa Klammerie og Slagsmaal, varede bestandig ved inden for den. Ved denne Port opholdt sig, iblant andre, nogle Personer, som gave sig ud for Philosopher. Disse spurgte de Ankommende i en spodsk Tone, hvad de vilde giøre derinde. O I forblindede Mennesker! sagde de, dersom I kunde see den mindste Deel af det Onde, som hersker i dette Tempel, der lader saa glimrende! Men endskjønt de havde ideelig Senecas Lærdomme om Rigdoms Foragt i Munden, saa gav dog den Begierlighed, hvormed de hemmelig kigede ind i Porten, noksom tilkiende, at de af deres ganske Hierte ønskede, at blive ligesaa rige, som Seneca havde været. Een af de Omstaaende sagde mig, at dette Slags Folk aldrig forlod Lykkens Porte; at de pleiede i Skumringen at snige sig ind, igiennem hvilken Port de best kunde, og at

de, naar de kom inden for, forsikrede høiligen, at det var skeet tværtimod deres Villie og Dufte.

Den anden Port var beklædt med Lotterie-Sedler, og den tredie med Spille-Kort. Ved Siderne vare slet ingen Billedstøtter. En Mængde af dem, som ikke havde kundet, eller ikke havde villet trænge sig igiennem den første Port, vendte sig til disse. Men de kom næsten alle hovedfulds tilbage igien. Især saae jeg meget saa af dem, som gif igiennem den tredie Port, at slippe ind i Templet, og naar det skeede, bleve de kun nogle Dieblif inden for. Desuagtet bleve de ved, at gjøre nye Forsøg paa at komme ind, og det syntes, at de, ligesom fortryllede, ikke vare mægtige til at forlade denne Port.

Den fjerde Port syntes at berøbe Lykkens Tempel meget af dens Anseelse. Den var saa meget mindre, end de andre, at den mere lignede en Lem end en Port, og de, som vilde herigiennem, maatte i Begyndelsen krybe paa Hænder og Fødder. Oven over Porten foresilledes en gammel krogrygget Mand, med den Overskrift: Saaledes er jeg kommet igiennem Verden. Paa den ene Side stod Sejans og

paa den anden Buckingham's Billedstøtte. Jeg saae mange krybe derind, og kun to komme ud igien. Den ene havde gjort sig vred for et par Kneep paa Næsen, som nogle unge Herrer gave ham af Spøg; og den anden havde været saa dum, at gjøre en Minister mat i Skakspil. De krøb begge strax ind paa ny og bleve lykkelig inden for. Denne Port var vel den sikkerste af alle, men den var tillige den skidenste. Thi ingen kunde komme igiennem den, uden at søle sine Klæder i en Hob Storn; eftersom al den Ureenlighed, som samledes i Lykkes Tempel, havde sin Udgang herigennem.

Den femte Port stred i Henseende til Størrelsen tværtimod den fjerde. Over den forestilledes en bevæbnet og kneisende Ungkarl, med den Overskrift: Saaledes vil jeg igiennem Verden! Paa den ene Side stod Wallensteins og paa den anden Thamas Kulikans Billedstøtte. De fleste, som gik herind, saae først i Veiret, og bleve derfor ikke de Bielker vaer, som laae tvært over Porten. Jeg saae dem og at løbe med saadan Hestighed imod disse Bielker, at et smerteligt Stød, som de fik i Panden, gav dem en kraftig Advarsel at vende om.

Den næste Port var for Skribentere. Oven over den forestilledes en siddende Person, som syntes at skrive uafslædig, og tillige at give noget Skrevet fra sig, hvorefter endveel andre rakkede paa engang, i det de lagde Penge paa Bordet. Overskriften var: Saa skriver du dig rig. Paa Siderne stod Popes og Voltaires Billedstøtter. Jeg kom denne Port temmelig nær, og jeg blev vaer, at et ungt Menneske med en lang Svøbe, paa engang drev nogle hundrede tilbage, som syntes meget ældre end han. Jeg sprang i Hast tilsides, og spurgte en af dem, som havde faaet de fleste Hug, hvad dette var for et forvovent ungt Menneske? Af, gav han grædende til Siensvar: Han kalder sig Den nye Smag. Han haver taget sig al Herredømmet til over denne Port. Taareperse- og Skattiste-Skrivere, Scholaster, Anagrammatister, stedse færdige Leiligheds-Poeter, og saadanne kan han ingenlunde fordrage. De maae tilbage hver een. Af de andre maae altid de tilbage, som efter hans Lykke have en fordervet Smag. Denne Skribent betroede mig tillige, at han var Forfatter til et Heltedigt i dactyliske Vers, til nogle hundrede meget kunstige Akrosticha og Chronosticha, og til en stor Deel Logogripher, saa sindrige, som nogen

gen i den Franſke Mercure. Han førte bittere Klager over Liderne og deres Uffionſomhed, og ſmigrede ſig med Efterſlægtens bedre Indſigt. Ellers merkede jeg en ſtor Forſkiel paa deres Klæbedragt og Adfærd, ſom vilde igiennem denne Port. Nogle vare ganſke bedekkede med Smuds og Støv, andre derimod vare meget pyntelig iklædte. Nogle gif paa ſaa høie Stylter, at man maatte ſaae Hoved-Svimmel af at ſee paa dem; andre gif paa Sokkerne; nogle bedekkede deres ſkaldede Hoveder med ſaa ſtore Parykker, at de ſyntes levende Parykkeblokke; andre viiſte ſig ſaa ſkaldede ſom de vare. De Fruentimmer, ſom gif ind i denne Port, havde Mandſklæder paa.

Oven over den ſyvende Port foreſtilledes en Harlequin, ſiddende paa Lykkens Skuldre. Paa den ene Side ſaaes Brutti og paa den anden Claudii Billeder. Porten var meget rum og magelig. Nogle tuſende virkelige og forſilte Narre og Toffer ſtormede herind, og det var ſielden, at nogen kom tilbage igjen. Ingen af dem ſaaes med Narrekappe. Endog Hofnarrene kiendte man alene ved deres Adfærd.

Over den ottende Port forestilledes en saa fat det Petit Maitre, med en tom Pengepung i Haanden. Overskriften var: Det skal en rig Brud gjøre got igien. Paa begge Sider stod en Hob Billeder af de betydeligste Mænd, som havde gjort deres Lykke ved Giftermaal; men de vare alle saa smaa, at jeg ikke kunde læse Navnene. De, som vilde igiennem denne Port, trængede sig frem med den største Eilid til deres Fortienester, men de fleste kom tilbage beladte med Kurve.

Den niende Port var alene for Fruentimmer. En Mængde paa det omhyggeligste pyntede Snukke stode her med stor Længsel efter at komme ind. Dette opvakte min Nysgierighed. Jeg trængde mig nærmere til Porten, for at bese den næiere. De syntes alle at blive fortrydelige derover. Somme holdt Hænderne for Dinene, og andre stødte mig tilbage. Saa meget saae jeg dog, at Porten var opført af heelt Speilglas. Oven over den saae man Venus siddende ved et Natbord, med alt Tilbehør, og noget tilfides Hymen, som syntes nsie at betragte hende. Overskriften var: Ved Natur og Kunst. Paa den ene Side stod Monimes, og paa den anden

Roxel:

Koyelanes Billedstøtte. Alle gik ind med en fornøiet Mine, men naar nogle kom ud igien, kunde man læse en kiendelig Bedrøvelse af deres Ansigter. Jeg havde allerede spurgt endeel af dem, hvorfor de maatte vende tilbage, og altid faaet et forvendt Svar, da min Nysgterighed endelig blev stillet tilfreds af den mindst bedrøvede. Vi maae blive staaende tæt inden for Porten, sagde hun, indtil et af de Mandfolk, som er kommet ind i Lykkens Tempel, vil hente os af; og de, som ikke blive afhentede, ere nødte til at vende tilbage. Hun fortalte mig videre, at en stor Deel af disse Forskudte prøvede paa, at komme igiennem een af de to følgende Porte.

Den tiende Port, som iligemaade var for Fruentimmer alene, gik jeg forbi, uden at blive noget andet vaer, end Phrynes og Laidis Billedstøtter, og over Porten en Guld-Regn, som faldt i Danaes Skid. De som kom her igiennem bleve i Almindelighed stødte ud igien, naar de havde været en kort Tid i Templet: og saa begave de sig enten lige til Lykkens Lazaret, eller og til den følgende Port.

Den ellefte Port var udziret med Rosenfrandsø, Moenitentse-Sække, Riis, Pidske og Bønnebøger. Oven over den forestilledes en tredobbelt Krone, som var omgivet med Cardinals-Hatte, Biskops-Huer og Stave. Tartuffes Billedstøtte stod midt for den. Han slog Dinene fædse ned imod Jorden, men med Hænderne syntes han at række efter de Værdigheds-tega, som stod oven over Porten. Alle de af begge Risen, som gif herind, havde Maske paa. Jeg sluttede af alt dette, at denne Port var for de Skindhellige.

Den tolvte Port hængte sammen med den ellefte ved en hemmelig Gang. Oven over den stod disse Ord: *Aude aliquid brevibus Gyaris Et carcere dignum, si vis esse aliquis!* Den syntes at være overstrømmet med Blod. Paa den ene Side stod Jre-nes, og paa den anden Cromwells Billedstøtte. Det var et halvbrekende Arbejde at komme igiennem denne Port, da den var fuld af Faldluger. Dette, tilligemed dens gruelige Anseende, gjorde, at meget faa gif herind. Ja ingen, endog den dristigste, vovede sig herigennem uden Skielven og Gysen. Jeg ilede fra dette fæle Syn.

Den trettende Port var tilluft. Oven over den forestilledes en Mand, som arbejdede i et Biergverk, med den Overskrift: Ufortrodent Arbejde overvin-
der Altid. Origenis Billedsiøtte stod paa den ene, og Hugonis Grotii paa den anden Side. Jeg sluttede heraf, at denne Port var for de Flittige, men jeg faldt i stor Forundring over at den var luft. Dog begreb jeg snart Aarsagen, da jeg læste en Seddel, som var heftet paa Porten, af følgende Indhold: Efter som Lykkens egne Børn, som ere fødte og opdragne i dette Tempel, paa nogen Tid have fundet sig besværede af det umaadelige Overløb, som skeer igiennem denne Port, saa haver Gud inden fundet for got, ikke at lade den staae aaben, uden fire Dage om Aaret. Dagene vare ikke nævnede.

Den fiortende, femtende og sextende Port, hvoraf den ene førte Dyd, den anden Gudsfrøgt, og den tredie Ærlighed til Overskrift, vare ligeledes lukte, med højsøiet Efterretning: At Nøglerne vare forkastede, og efter som Laasene vare dirkesrie, kunde de ikke aabnes, uden at brydes op med Magt, hvilket syntes at overgaae mennekelige Kræf-

Kræfter. Imidlertid vilde man have dem, som agtede sig igiennem disse Porte, henviste til den Almindelige.

Min Længsel, efter at naae den almindelige Port, tog herved merkelig til, og jeg opholdt mig ikke længe med at bese de andre Porte, som jeg maatte forbi. Dog saae jeg, uagtet min Tilfærdighed, over een af dem en Klædebørste og en Skoebørste, satte krydsviis, og omgivne med en Vrefrauds. Over en anden Port blev jeg Vulcanus vaer, som saae igiennem Fingrene. Dens Siraeter bestod fornemmelig i Overflodighedshorn. Over de to næste faldt mig Mercurii og Ganymedis Billeder i Dinene. Nogle andre Porte vare for Projectmagere, nye Paa-lægs og nye Moders Opfindere. Ja, hvem skulde tænke det? der var endog Porte for Luftspringere, Liniedansere, Gøglere og Taffenspillere.

Efter en mo'isom og langvarig Gang kom jeg endelig til den almindelige Port. Den var vel ti gange saa stor som nogen af dem, jeg hidindtil havde seet. Oven over den var skrevet med store gyldene Bogstaver: Den almindelige Port til den timelige

Lykkeligheds Tempel. Lige over for den stod Cæsars Billedsætte, og paa Fodstykket de Ord: *Per fas aut nefas*. En utallig Mængde af alle Stænder, dog især af Studerende, stormede hertil. Med et Raab kaldte de sig *Skikkelige Folk*. Der var uagtet Portens Størrelse, saadan en Trængsel, at den ene traadde paa den anden, og at endeel kom tilbage med forslaaede Lemmer. Dette begyndte at gjøre mit Haab noget vakkende, da jeg saae Arete at staa ved min Side. Hvor glad, hvor hentykt, men tillige hvor skamsuld blev jeg ikke? O Tølelser, som ere den ubekjendte, der aldrig saae Arete! Indige, guddommelige Arete, raabte jeg, i det jeg med en brandende Hefstighed kastede mig i hendes aabne Arme, tilgiv mig min Forseelse! vær som tilforn min hulde Veninde! og jeg skal aldrig mere tilfidesette dine Erindringer.

Hun tog mig herpaa ved Haanden, og førte mig op imod Porten. *Verlighed* gik ved min anden Side, og *Glid* gik foran, for at gjøre os Plads. Saaledes bragte de mig, skønt temmelig forfæd, igiennem den inderste Dør.

Til enhver af Portene svarede indentil en Dør. Leilighed, et skönt og venligt, men derhos noget vægelsindet Fruentimmer, løb omkring, og aabnede snart den ene, snart den anden, ligesom det faldt hende ind, og slog dem hastig til igien. De fleste kom ind, imedens Dørene stode aabne. De andre fik dem selv med Nøle aabnede, og saastart de vare inden for, faldt Dørene af dem selv til igien. Jeg var iblant de sidste, og Glid hjalp mig at stode Døren op.

Her var det, at jeg baade saa og folte, hvad jeg tilforn kun havde giettet mig til. Jeg stod en Tid lang henrykt, og var nær ved at blive overbevist om, at jeg var i Himmelen. Dog saa indtagen som jeg var, kunde jeg dog ikke andet end forundre mig over, at Trængselen inden for var næsten lige saa stor, som den der var i Portene. Enhver søgte, at nærme sig til et overmaade prægtigt og kostbart Alter, hvorpaa Gudinden sad, med Overflødigheds-horn i Haanden. Hun syntes at vinke ad enhver, med et indtagende Smil, og hun øfede over de Omkringsstaaende, udaf hendes Horn, de Kostbarheder, hvormed det var opfyldt. De nærmeste fik det meste,

og de andre maatte som oftest nøies med det, som de første igien godvillig overlode til dem.

Uagtet at jeg var iblant de sidste Tal, saa var jeg dog i Begyndelsen vel fornøiet med de saa Gaver, som faldt i mit Lod. Men Misundelse lod mig ikke længe blive i denne Nøilighed. Dette tørre og steelsviede Skrekbillede, som bestandig sneg sig omkring i Templet, særdeles længst fra Alteret, havde neppe blæst sin Aande paa mig, førend jeg paa eengang blev følesløs imod alle mine Lyksaligheder. Fra dette Dieblik stak intet mig i Dinene, uden det, som andre havde, og intet kunde trøste mig, uden Haabet om at blive lige saa lykkelig, som de. Nu saae jeg først med Fortrydelse, at mange havde faaet et langt fornemmere og mageligere Sted i Lykkens Tempel, end jeg. Især var det mig meget utaaleligt, at mange, som jeg havde seet krybe igiennem den lave Port, var alt langt nærmere oppe ved Alteret, og havde faaet langt kostbarere Gaver, end jeg. Jeg stræbede længe forgieves at komme op til dem, indtil endelig en Mand af stor Anseelse, som havde seet mig komme ind i Templet ved Aretes Hielp, rakte mig Haanden, og hialp mig længere op. Krist (saaledes heed denne

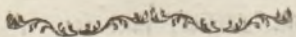
denne værdige Mand) beviste samme Redebonhed imod alle Aretes Venner, og man blev tydelig vaer, at en opløst Belgjorenhed var Drivesieren til alle hans Handlinger.

Nu var jeg kommet Gudinden saa nær, at jeg kunde see hende lige i Ansigtet. Nu begyndte jeg at merke noget faldt og tvunget i hendes venlige Smil, som jeg tilforn ikke havde blevet vaer. Man kunde aldrig være vis paa hendes Godhed. Thi endeel, som havde været lang Tid oppe ved Alteret, og vare blevne holdte for hendes største Yndlinger, lod hun hovedfulds støde ud af Templet, uden at gjøre dem mindste Regnskab, hvorfor? Tvertimod mange andre, som gierne havde været fornsiede med, at blive tæt inden for Døren, kaldte hun op og satte dem næsten oven paa Alteret. Denne Falskhed og Ubestændighed vilde nogle lede fra hendes Blindhed, andre fra Mangel paa Forstand. Hvorledes det og var, saa beholdt hun dog endnu Yndigheder nok, til at fortrylle mig. Jeg var nu tæt oppe ved Alteret, og efter mine Tanker stod intet tilbage, som jeg kunde ønske. Jeg svømmede i et Hav af Velslyster, og holdt mig nogle Øieblik for det lykkeligste Menneske

paa Jorden. Men Frygt og Riedsommelighed, to Gruentimmer, som opholdte sig næst oppe ved Alteret, lod mig ikke længe blive i denne søde Wildfarelse. Den blege og stielvende Frygt foruroligede mig idelig, ved at pege paa dem, som bleve stødte tilbage af andre, der trængede sig frem igien i deres Sted. Jeg spaaede mig hvert Minut den samme Stiebne. Riedsommelighed, en overmaade feed og ubequem Person, kunde eller gad neppe røre sig, og bar et Bunt Balmie under Armen. Hun gabede bestandig, og kom derved alle de omkringstaaende Lyffens Yndlinger til at gabe med. Jeg gabede, som de andre, og begreb nu, at Lyffens Tempel meget uegentlig kaldtes den timelige Lyffsaligheds Tempel.

Jeg tænkte paa dette, da jeg merkede, at min ædelmodige Beskytter, Arist, var gaaet tilside, bag ved Lyffens Alter. Han saae stivt op til et Sted, som jeg snart kiendte igien. Det var den Biergtop, hvorpaa Eusebia havde sagt mig, at den evige Lyffsaligheds Tempel var beliggende. Da Arist endelig vendte sine Øine derfra, saae jeg, at en rolig og ubeskrivelig Glæde havde udbredet sig over hans hele Ansigt. Hver af hans Diekast gav den Ligegyldigheds Skrift. I. B. E dighed

bighed tilkiende, hvormed han betragtede Lykkens
 meest glimrende Gaver. Herved kom jeg Eusebias
 Formaning ihu, hvilken i den Tummel, som jeg
 havde været i, var gaaet mig reent af Tankerne.
 Jeg saac op imod det usynlige Tempel paa Bierget,
 med en Attraae, som svarede til den Ringeagtelse,
 hvormed jeg begyndte at ansee det andet. Da jeg
 vendte mig om igien, blev jeg med Forundring vaer,
 at de Ting, hvormed jeg var omringet, havde tabt
 en stor Deel af deres forrige Glæds. Jo tiere jeg
 saae op mod den evige Lyksaligheds Tempel, desmere
 tog denne Fordunkling til. Til sidst blev alting mørkt
 for mine Øine. Frygt og Riedsommelighed alene
 stode endnu kiendelige ved min Side. Men hvilket
 Syn! — Eusebia, den guddommelige Eusebia,
 fremstillede sig selv pludselig for mine Øine. Jeg
 fastede mig i hendes Arme, og raabte, fuld af Glæde
 og Forundring: Eusebia i Lykkens Tempel! Af den-
 ne min Sindsbevægelse og mit eget heftige Strig
 naagnede jeg.

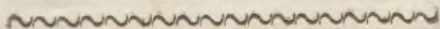
Adam og Eva

eller

Den ulykkelige Prøve,

et dramatisk Stykke

i fem Handlinger med Mellemfange.

Seraphen siner et Algodheds Grændser der,
Hvor før et Intet var, og nu en Adam er.

1793

1793

1793

1793

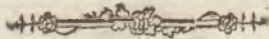
1793

1793

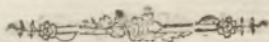
1793

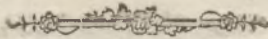
Uagtet nærværende Stykke ikke er, eller kunde være bestemt til Skuepladsen; saa har jeg dog derved ikke troet mig berettiget til at overtræde nogen af Dramets væsentlige Regler. Smidlertid vil mine opmerkssomme Læsere finde, at meget bliver talt og selv foretaget heri, som lidet eller intet befordrer Hovedhandlingens Fremgang, uden Tvivl en alt for betydelig Feil mod Kunsten, til at jeg skulde haabe den oversæet, eller at min Agt for Publikum skulde tillade mig at lade den staae der uden al Undskyldning. Den grunder sig ikke paa Uvidenhed; men for at sige mine Læsere, hvorledes den er kommet der, og hvorfor jeg ikke har stræbt at rette den, er jeg nødt til at giøre dem noget nærmere bekendte med Stykkets Historie. Selskabet for de Skønne Videnskaber havde udsat en Premie for den beste

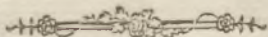
Ode over en af de guddommelige Egenskaber. Begierlig efter at vinde den, saae jeg mig om i dette bundløse Svælg, og mit Hierte valgte Guds Algodhed. Det traf sig saa, at min da værende Contubernal Hr. Benzou just var falden paa samme Gienstand. Da jeg fik dette at vide, havde jeg allerede giennemtænkt min Materie alt for nøie, til at kunne vælge en anden, og dog vilde jeg ugierne komme i Collision med min Ven, frygtende maaskee ligesaa meget for at overvinde en Mand, den jeg agtede og elskede, som for at blive overvundet af ham. Hovedtrækkene i min Plan, de nemlig, hvorved jeg tænker, at Algodhed har gjort sig kiendeligt for os, var Skabelsen, saavel af Mennesker som af Dyr, Egtestandens Ulyksaligheder, og Forsoningens Hemmelighed. Alt dette kunde best samles enten som Handling eller som Episode ved en Forestilling af Adams Fald, og denne Forestilling blev i mine Tanker meere levende, naar jeg lod de interesserte Personer selv optræde, og saaledes bragte deres da værende Stilling, og enhver af deres Følelser saa nær som mueligt til Læserens Dine. Saaledes blev det min Plan at skrive et Drama, hvilket jeg egentlig burde have benævnet af Guds Algodhed, om jeg havde

havde turdet vove saadan en Titel. Heraf Adams Under-
vilsning til Eva i den anden Handling om Dyrenes Ulyks-
ligheder; heraf Semtels omstændelige Fortællinger; heraf
saa mange andre vel vidtløstige Dialoger og Monologer,
som gierne kunde have været udeladte, dersom det blot hav-
de været min Hensigt at skildre Den ulykkelige Provs.
Aarsagen, hvorfor jeg ikke siden har forandret dette, har
været den samme Betænkning, som jeg har gjort mig der-
over, for min Titels, eller selv for hele Kunstens Skyld,
at udslette Tanker, der maaskee kunde tiene til Guddommens
Høfherlighed. — Større Undskyldning behøver min Abdiel
Abbadona. Han bidrager intet fiendeligt hverken til den
ene eller til den anden Hensigt. Han er død, uden selv at
vide, hvorfor. Og dog, den arme Dievel, jeg har aldrig
fundet overtale mig til, tyien at stode ham ud af mit Pa-
radis, da jeg eengang havde bragt ham derind. Klop-
stock — den store Klopstock — havde lært mig at ynke,
tør jeg sige, at elske denne Ulyksalige. Det Haab, jeg
har, at Guds Algodhed maaskee engang vil yttre sin uimod-
staaelige Virkning endog paa disse nu forkastede, gjorde mig
det til en hermelig Fornoielse at vise mine Tilskuere et

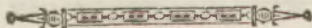

Glimt af en ond Aand, som tænkte nogenledes taaleligen, og hvis Hovedforbrudelse var Nismod. Den Forsængelighed at pryde mit Stykke med en Tanke, saant af Tydsklands største Digtere, var noget andet maaskee ligesaa forførende. Jeg veed meget vel, at min Følelse af Abdiels Overflødighed i mit Stykke har hindret mig i fuldkommen at opnaae disse Niemeed, hvortil jeg dog alene sigtede; og dog er jeg endnu for om over de saa Glimt af mit Ideal, som jeg troer at have viist, til at kunne udslette dem. Overalt kan man sige, at dersom denne faldne Engel intet Gavn gjør, saa gjør han heller ingen Skade. Og saa lad ham staae, den arme Abdiel, i det Haab, at mine billige Læsere vil tilgive mig en Egenfind, hvormed jeg, sandt at sige, ingen kan have fornærmet meer end mig selv. — Endnu har jeg een Ting at undskyldte. Fine Kiendere have bebreidet mig, at jeg i min Classification af de onde Aander er veget baade fra Milton og fra Klopstock, som begge have gjort Satan til den overste Faldne, da jeg tværtimod har gjort Baal dertil. Og det er vist, at jeg, for at give min Opfindelse den mueligste Sandsynlighed og al den Anseelse af Historie, som den kunde modtage, burde have

have fulgt saa store, saa bekiendte, og saa almindeligen elskte Formænds Fodspor. Men Sagen er, at jeg Navnets større Bøqvemhed uberegnet, aldrig har kunnet eller villet forestille mig eller skildre en Konge, ikke selv i Helvede, der kunde nedlade sig til saa nedrige, saa feige Bedragerier; og jeg troer deri at have baade Aabenbaringens og Naturens Medhold. Og nu veed jeg intet videre at legge til, end at ønske mine Lesere den Virkning af mit Arbeide, som var mit Hovedsiemerke, den at de knælende med smeltede Hjerter og taareblandte Dine i helligt Samsund med mig, med Adam og Eva, med de salige Aander henrykte, vil udraabe: *Ævig, evig gode Gud.*

Gjentofte den 2den Julii 1779.

Handlende Personer,

Adam.

Eva.

Af de gode Aander,

Eloah, den øverste blant Englene.

Michael, den øverste Stridsengel.

Raphael, Retfærdigheds besynderlige Sendebud.

Gabriel, Algodheds Sendebud.

Uriel, Solens Engel.

Irmiel, Fredens Engel og Adams Ven.

Jehurriel, Mandindens Skytsengel.

Zephon, Paradisets Engel.

Obaddon, Dødens Engel.

Chor af gode Aander,

Af de onde Aander.

Baal, den øverste blant de onde Aander.

Moloch, Ildens Aand.

Satan.

Abbiel Abbadona.

Chor af onde Aander.

Første Handling.

Denne første Handling begynder i Dagbrækingen. En majestetisk Taushed hersker over Jorden. Mørke og truende Skyer synes ligesom at ville forhindre Solen i at staa op. Skuepladsen foreskriver den Deel af Eden, som ventelig har været en af de smukkeste. I dens Midte staaer det prægtige og bodelige Træ. Det synes at være skilt fra de andre, for at kunne udbrede sin særdeles rindige Lugt desto friere; og for ikke at blande sine farlige Skygger med andre. Bag ved oplæfter en ujevn Række af nogle langt bortliggende Klipper sig over en Skov af de smukkeste Frugttræer. Ved en Side finder Chiddekel, ved hvis Bred Naturen har dannet en behagelig Grotte. I denne synes Jesumiel at sidde i dybe Tanker, indtil han efter nogen Taushed gaaer frem paa Skuepladsen, og aabner Handlingen saaledes:

Saa stærk er Venkabs Magt. — Velsignede
blant Dage,
Du, som min glade Land tør ønske sig tilbage! —
Her, var det ikke her, at jeg den første gang
Fornam

Naar Mattens Lys blev blegt, og Skyen gik forbi,
 Da søgte jeg en Vland, jeg veed ei hvem, deri.
 Som naar Udrydderen, den mørke Kiempe skjuler
 Sin Harm i Mulm, og gaaer taus over Bredens
 Huler;

Ufgrunden foler ham, endskjønt han skjuler sig;
 Selv Himlen seer hans Skrek. Saa forekom det mig.
 Men al Naturen taug, og Havets muntre Vinde
 Stod stille, Bekken selv var varsom i at rinde.
 See, sagde jeg, det skeer, at de maae slumre trygt,
 De to Lyksalige. Men . . .

Zemiel.

Af, fortæl din Frygt!

Zephon.

Tit syntes mig, at Skrek sneg sig blant taus
 Skjgger

I Lunden, hvor din Ben paa Palmehytten bygger.

Tit syntes Maanen mig at sagtnes i sin Gang;

Dg næsten trode jeg, at Ratten var for lang.

Da foer en Storm forbi, og see den stolte Ceder,

Hvorunder, som du veedst, din Adam helst tilbeder,

Gik for den stærke Storm. Da blev det taus igien,

Dg strax gav Dagens Lys et Skin paa Himmelen.

46 Den uslykkelige Probe,

Jeg bad min Bøn endnu. Da Himlens Hvelving
rørtes,

Og Røst, som Magtens Røst, paa Herrens Klipper
hørtes,

Da foer jeg til din Ven; men fandt at begge to
Sov i hinandens Arm i en lykkelig Roe.

Dog saae jeg Skygger gaae forbi Mandindens Die.

Hun legte med en Drøm, som syntes at fornøie,

Og kielent strakte hun de hvide Arme ud,

Som for at hente Fryd og at omfavne Gud.

Men Bulderet tog til, og i en heftig Torden

Gik en af Magterne mod Osten over Jorden.

Hør! —

Der høres et stærkt Tordenslag, og man sees en brændende Støtte,
som nedlader sig paa det Bierg, der ligger bagest paa Skues
pladsen, hvilket er det samme, som paa andre Steder i Styrk
ket kaldes Hertens Bierg.

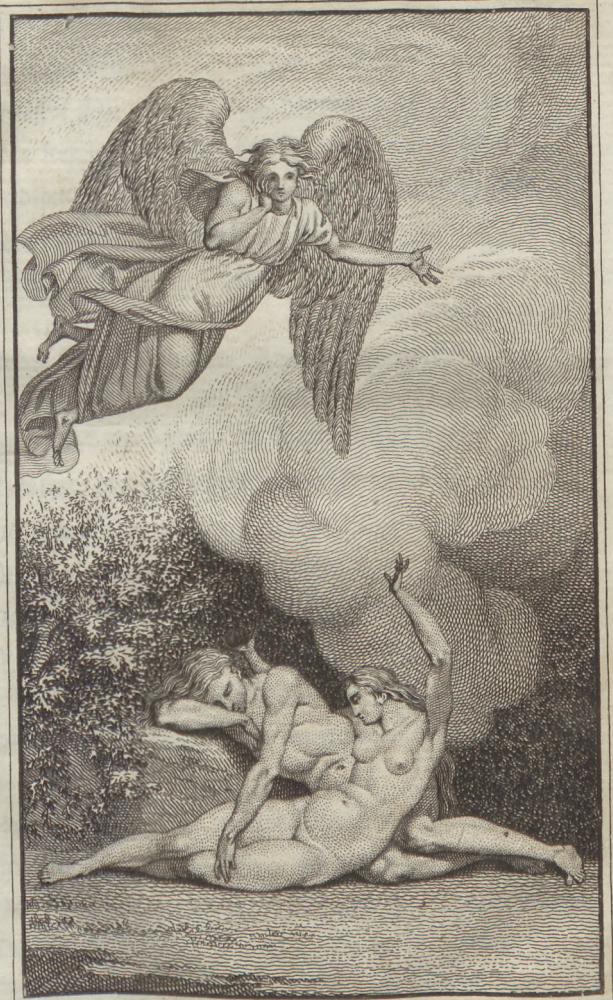
Jeremiel.

Thronens Vægtene, Doms, Almagts Sæns
debud! —

Dag, mørk af Hændelser, hvor vil du falde ud? —

Rædsomme Majestet, som hviler over Eden! —

Med Frygt staaer Solen op — og — hvad skal sees
herneden? —

Abildgaard inv.

Clemens Sculps.

De Stærke nærme sig — den Vise stirrer ned. —
 Maaſkee han veed de Ting, hvorom jeg intet veed.
 Men ſeer jeg ei et Lys bag Tvivlens ſtumle Stygger?
 Nædsomme Mulighed, hoorpaa min Giſning bygger!
 Men Matten ſkiule dig!

Zephon.

Dit omme Venſkab giør,

At du kun frygter det, ſom underſøges bør.

Jermiel.

Hvor Duet ikke naaer, og Giſning ene leder,
 Forvilder den ſig tit imellem Muligheder,
 Og fattes Overvagt, da følger Slutningen,
 Med Længſel eller Frygt, hvorhen de trekke den.
 Og hvem opdager det, ſom ſkultes af den Høie?
 Men Gud! hvi ſværver ſteds det værſte for mit Die?

Zephon.

Din Ven er Almagts Ven — Fortsvlelſen i Baand!

Jermiel.

Nei, Zephon, ſlig en Frygt bedrover ei min Mand.
 Jeg veed det bittere Had. Den hele Himmel hørte
 De Skrig fra Fængſlerne, da han ved Chaos rørte.
 Den gamle Kiempe krøb af Harm oplivet frem,
 Og Mørkets Vænder ſkreg, at Himlen hørte dem.
 Mord/Sverdet blinkte alt, den dødelige Lue

Gik ud fra Thronerne, Dom syntes alt at true
 Tyrannens frekke Hær. Da Stemmen raabte: Fred!
 Og de Fordsømte sank i Ulykksalighed.

Jeg veed, Fortviølede, som fattes og misunde
 Al Glæde, svage Evert, du vilde om du kunde!
 Du vilde dræbe dem. Men Fiendskab uden Magt
 Bestrides med et Smil og dempes med Foragt.

Trods, frekke Afsmagt, brøl og ras i dine Lænker!
 Nei! — Men en anden Ting, som intet Baand ind-
 skrænker,

Hvor Almagt fresser ei —

Zephon.

Og hvilken? —

Jermiel.

Troer du vel:

Jeg frygter Fienden ei, som Mandens egen Siel?
 God, men ei fast endnu; det Onde kan han giøre.

Zephon.

Men viis, —

Jermiel.

Ik! Viisdom selv kan lade sig forføre.
 Blev Moloch ei forført?

Zephon.

Og hvo forfører her?

Jermiel.

Jrmiel.

Her svimler just min Aand i mørke Gisninger.
 Snart frygter jeg den Drift, som i hans eget Hierte
 Steds længtes efter meer, og fik hvad den begierte.
 Han kiender ei det Maal, hvortil hans Evner naae,
 Og veed kun hvad det er at ønske og at faae.
 Mon ei hans Ønske selv, trods Wiisdom, tør fortryde
 At see sit sidste Trin, og lade sig forbyde?
 Og dog er dette vist. Thi hele Himlen veed,
 At Herren vel er god, men fordrer Lydighed.

Zephon.

I Strid med Ønskerne maae Syn og Wiisdom vinde.

Jrmiel.

De maae; men Anders' Syn har ladet sig for-
 blinde.

Og hvor først Ønsket var, der fandt Forstanden let,
 Om ei at billige dog at undskyldte det.

Men om hans Wiisdom vandt, blev dog en Strid
 tilbage.

Å! har han ikke hengt sit Hierte til sin Mage?

Hun vælger lige frit, hvo siger lige vel?

Zephon.

Saa reen som Dagens Lys er hendes muntre Siel.

Jerriel.

Ja, denne Munterhed, Uskyldighedens Skygge,
 Hvor yndig? men en Grund, hvorpaa man mindst
 kan bygge!

Indbildningskraften selv har flere Fristelser;
 Forstanden seer kun Ting, den gjør sig Billeder.
 Hvor heftig er den Jld? Den kkeleie Taare triller
 Ved mindste Følelser; det muntre Die spiller,
 Og Sielen viser sig i hvert et Ledemod;
 Saasnart hun synger om, hvorledes Gud var god.
 Men mørke Gisninger, som falde steds tilbage!
 Om denne muntre Siel først lader sig bedrage,
 Da frygt dig, Adam, — flye! — da er den Fare
 nær,
 Hvorpaa hvert Dieblif et rædsomt Forbud er!

Zephon.

See! Cedrens Skygge flyer, den stolte Løve
 flygter. —
 Han kommer — hvilken Magt, som selv Naturen
 frygter!

Jerriel.

Til hen til Herrens Bierg! til Lunden til og see,
 Om Svøven har forladt de to Forenede! —

Bed med dem! — til og bed. —

Sephon gaar og Jrmiel bliver endnu ved.

Guds Rædsel er paa Jorden. —

Den store Raphael! — mørk er han, skjult i Jorden,
 Forved ham lyner Skrek — Men standser han ei
 her? —

Det Træ, hvis stolte Pragt mig steds et Rædsel
 er! —

Min Gud! — Min Ven! — min Frygt! —

Jmedens Jrmiel siger dette sidste, kommer Raphael, en af de syv,
 under stærke Jordenslag til den midterste Deel af Skuepladsen.
 Jrmiel gaar noget tilsides af Verbodighed for denne magtige
 Land. Raphael synes nogle Pieblif at staae henrykt i dybe
 Betragtninger. Efter nogen Taushed opløster han sin høire
 Haand for at velsigne Jorden, og siger:

Den Herre, Herre være,
 Med Jorden! — Alting see til Elschadaih's Vere!

Det tordner, og Raphael tier igien nogle Pieblif. Endelig siger
 han ligesom vaagnende af en Drøm:

Men seer jeg ei det Træ, som Ordet taler om? —
 Her staaer Naturens Skrek og Herrens Helligdom. —
 Rædsomme Træ, din Frugt, dit Syn forkynder
 Fare!

Men at du først i Dag saa nøie tages vaere! —

Du vogtes ved min Arm! — Det er, som høert et
Dyr

Alt af en medskabt Frygt for disse Skygger flyer. —
Men Herrens Billeder! — dem maae det kunde
skade!

De kiender ei dets Kraft! — Dem skal jeg ei til-
lade! —

Abolisdoms Raad er skjult, men Almagts Bud stod
fast,

Om Himlens Hvelving sank og Firmamentet brast.
Jeg svimler. Store Dag, men mørk for Aanders
Dø!

Hvor usædvanlig stærk var Stemmen fra det Høie?
Hvor mørk blev Thronen ei, da den sig høre lod?
Og Lyset sluktes der, hvor Skiebne's Engel stod.
„ Stig ned til Edens Skov! Staae ved de store
Skygger,

„ Hvorunder ingen Fugl sin trygge Rede bygger! —
„ De være Jordens Stref! „

— (i det han gaaer nærmere.)
Hvorledes? — Troer jeg vel? —
Raphael.

Hist seer jeg Fredens Aand, den glade Jrmel.

Jrmel.

Jerriel.

Forunderlige Mand, du Skrek for Morkets Kiemper,
 Com med en vældig Arm Tyranners Frelsheds-demper!
 Din Røst er Dommens Røst. En Solekreds for-
 gaaer,
 Naar du til Hevn bered for Herrens Throne staaer.

Raphael.

Min Magt er Herrens. — Tael!

Jerriel.

Seer Dagterne paa Jorden
 Fornam Lyd af din Gang og Røsten af din Torden. —
 Da saae jeg undrende den Stærke komme ned. —
 Naturen bæver for dit Ansigt. — Har du Fred?

Raphael.

Og hvo tør bryde den?

Jerriel.

Ik! —

Raphael.

Du, hvis Dine tindre
 Ik evig Godheds Lov! — Suk! —

Jerriel.

Som jeg ei kan hindre! —
 Min Aldam! — om min Ven? — Ik! ubekiendte Ik,
 Som voldsom trænger ind blant salig Fryd og Tak!

Raphael.

Om ham var Herrens Ord: Hvem vover vel at røre
Den, som behager mig?

Jrmiel.

Da Stemmen lod sig høre,
Og Cherubs høie Chor igien istemte Fred,
Saae jeg i Manden glad en evig Rolighed.
Men —

Raphael.

Er den Evighed ei multig? — Herren skienkte
Din Ven en trofast Muur — en Siel, som rigtig
tænkte;

Skönt Valgets Frihed gjør, at det vilkaarligt er. —
Men prøvet —

Jrmiel.

Hvilket Bud? — Er Prøvens Time nær? —
Naar? —

Raphael.

Blid da, Fredens Mand! i Dag kan intet
Die
Beskue Thronens Glands; saa rædsom er den Høie.
De største Mander troe og alle giette nu,
Men Overenglen selv veed ikke meer end du.

En Mand vil have hørt en Lyd af Strid herneben,
 Som rørte Thronen selv; og Kiempers Raab i Eden.
 Een har bemærket Blod paa Jorden. Een har hørt
 Et Raab fra Dybene, at Viisdom var forført.

Jrmiel.

Dg har el Uriel fornummet Lyd af spæde
 Mod Vesten? — Stemmer, som ved Solens Ned-
 gang græde?

Dg ynkkelige Raab, Ulykfers Sendebud,
 Som dristig siger op at nærme sig til Gud?

Jeg selv, jeg vandrede ved Floden. Jorden hvilte
 I usædvanlig Røe. Før Morgenrøden smilte,
 Da hørte jeg et Skrig af Ulyksalige,
 Som streed med Skrek og Straf, hist, bag ved
 Biergene.

Guds Rædsel hviler over Klippen, Stormen tuder
 Bag Eden, Jorden bæver under sine Guder.

Raphael.

Men selv de Viise seer af slige Billeder,
 Alt noget foresæer, og ikke hvad det er.

Forgieves forstkes her; thi hvilken Skabning følger
 Med Viisdoms stulte Spor, og seer hvad Herren
 følger?

Her er det store Svælg. Vi see kun Mulighed;
 Gud fatter Tingene selv. Vi giette; Herren veed.

Jeriel.

Men stemme Skygger flye! — flye langt fra Mandens
 Hellig!

Raphaël.

I Almagts trygge Skjød er den Udvalgte rolig,
 Og har du seet endnu, at Frygten naaede dem?

Jeriel.

Rei, Skrek og Skygge flyer, hvor Adam træder
 frem.

Han kiender ingen Frygt; thi Ordets Glæde hviler
 Paa den Uskyldige. Den hele Skabning smiler
 Mod Herrens Billeder, som intet andet veed,
 End Gud, hans Godheds Lov og der' Lyksalighed.

Raphaël.

Hør da! Mon Støvet ei blev dannet af den Høie?
 Et ubestøvet Leer fandt Naade for hans Døie.

Ru blev det Godheds Lov, Guds Værelse, Herrens
 Ben.

Mon Godhed vil da selv nedbryde det igjen?

Den Stund de lydige for Herrens Nafsyn vandre,
 Staaer denne Slutning fast, som intet kan foran-

dre. —

Dg faae du Livets Træ? Snart bryder Frugten
frem.

Jerriel.

Men om —

Raphael.

Jeg veed din Frygt, — da hvile det paa dem!
Gud gav dem Sielens Lys, at de maae see den Orden,
Som fordrer Lydighed af Himmelen og Jorden;
Dg om de bryde den, og negte hvad de see;
Da brænde Høvnens Ild paa de Siensfridige!
Men du, som ellers sieds i Glædens kielne Tone
Sang Herrens Godheds Lov ved Foden af hans
Throne;

Hvor blevst du Adams Ben? Velsignede, fortæl,
Hvi Urims glade Chor nu savner Jerriel?

Jerriel.

Da Rygtet hørtet om den nylig skabte Klode,
Da hastede min Aand at kiende den Algode.
Du veedst, at naar du sang Rejsfærdighed og Dom,
Var Godhed al min Lyst, og det jeg talte om.
Fuld af det søde Haab, at see ham, og at lære
Af unge Cherubim nye Sange til hans Ære,
Forlod jeg Urims Lund. Men naar udmaale vi
Det store Godheds Hav, som Verdner bruser i? —

Snart hørte jeg en Sang af Virvler, Sang af
Strømme,

Hvori de stolte Lys med prægtig Orden svømme,

Harmonisk fusede de Gudheds Lovsang ud,

Og veltedes og faldt for at ophøje Gud. —

Gud! raabte jeg, hvor god! og syntes at fornemme,

At hele Skabningen besvarede min Stemme.

Min høie Ræst blev svag, min Fryd, min Aand

blev træt;

Da, men, o strenge Aand, tør jeg bekiende det?

Jeg saae medlidende mod Bredens mørke Huler,

Hvor Straf og Ondskab sig for Guds Allgodhed

stiuler.

Ak! raabte jeg, og I har seet hans Gudheds

Magt! —

Og I har seet! — men Gud! — I saae det med

Foragt!

Ak! Mørke! — hvilken Dom, som Synet neppe

taaler!

Hvor grum, hvor tyk en Nat, som stiuler Gudheds

Straaler!

Saa raabte jeg, og gik i min uviste Gang

Mod dette Mørke, som oplivede min Sang.

Naturens Røst forsvandt — Da hørte jeg et Bulder
 Af Bredens Ocean, som over Dybet rulder,
 Et Bragen som af Ild. Jeg saae bag Mattens
 Floer

Et Glimt af hellig Ild, som op af Dybet foer.
 Saa hørte jeg et Brøl af rasende Fordømte,
 Som bandede den Gud, hvis Hevn de selv udtømte.
 Saa Skrig; men jeg fornem, at Trudsler, Skrek
 og Skrig

Tog til i Helvede saasnart det følte mig.
 Jil, hørte jeg en Røst, høi som Eloahs Torden,
 Jil, Fredens kielne Land, iil brakte den til Jorden!
 Forkynd den Fryd og Fred! Men, Svage, kom ihu,
 At Freds-Forskyreren er ikke død endnu!

Raphael.

Guds Ild forstyrre ham! — var det ei Lysets Klempe,
 Som bød Eloah Freds? Men Hevneren skal dempe
 Hans Hovmod — Dommens Dag, da bande han
 sit Liv!

Jermiel.

Jeg taug; skiont Mørkets Land blev ved at søge Liv.
 Han spottede min Magt. Bryd, raabte han, de
 Lænker,

Hvorned din Gud af Frygt min stærke Arm ind-
skrænker!

Forsøg det, om du kan!

Raphael.

Ha! den Forbandede!

Jermiel.

Da vil jeg, blev han ved, nedrive Thronerne.

Saa hørte jeg en Aand, som talte til den Høie
Om Ret og Billighed: — Kan fielen Medyaak bøie
Den strenge Dommere? Kan Wiisdom, raabte han,
Belønne den, som god, der mulig synde kan? —

Raphael.

Den Frelse veed, at Gud kun prøvede bekræfter. —

Rædsomme Dieblif, som Ondskab længes efter!

Du nærmer dig — i Dag

(Dette følgende siger han i en Art af Henrykkelse.)

I Dag forkyndes Bud,
Som prøver Mennesket, om det adlyder Gud.

Men nedrige Rebel! Gud er alene værdig

Til Dom — men Afgrund hør, at Almagt er ret-
færdig! —

Hør det, forbovne Sverm, og hyl! — og du Tyrant,

Som røst dem ned med dig, fæld Taarer, om du
kan! —

Langt borte seer jeg alt en rædsom Time komme,
 Da Himlen bæver selv for Hevnens strenge Domme.
 Jeg hører grumme Draal fra et usynligt Sted. —
 Thi Helvede blev skilt af Guds Retfærdighed. —
 Et Ildhav tendtes! — Skrek! — og hist en evig
 Jammer!

Og hist Fortvivlelsen i Millioner Flammer! —
 Hvor mange tusende? — hvem? — men de flyve
 bort! —

Gud! — til at see din Dom er selv mit Syn for
 fort! —

Efter at have taugt nogle Dieblis, siger han til den af Forundring
 ligeledes tauste Jerriel.

Men du! —

Jerriel.

Han bandede, min Ven; men Dybet rortes
 Ved Buldret af de Skrig, som i hans Hule hortes.
 Jeg hørte dem endnu, da jeg til Jorden kom.
 Her fandt jeg bedre Ting, og det jeg søgte om.
 O Evigheder, som af dine Kilder rinde,
 Hundløse Godheds Svelg! hvor er din Grund at
 finde?
 Monader raabe her Allgodheds Lovsang ud,
 Og Verdner i et Stov ophøje Himlens Gud.

Emaa

Smaa Ting, som neppe sees og dog til Glæde skabte,
 Opholdte hvert et Trin — Cherubens Dæ tabte
 Sig blant lykksaligt Stov. — Hvor er den Skaber

god,

Som danner sig et Nid at giøre vel imod!

Saa sang min glade Aand i skyggesfulde Dale

Og over Klipperne, da jeg fornam en Tale

Lig de Udvalgtes Sprog, en Røst fra denne Skov,

Som talte Herrens Ting og sang hans Godheds Lov.

Henrykt, som Eitel, naar han sin Sang isjemmer

Om Herrens Gierninger, sig selv tilsidst for-

glemmer,

Og da han føler Gud; kan neppe raabe: See!

Og ikkun peger taus mod Solefredsene.

Saa henrykt var den Sang, som jeg fra Skoven

hørte.

Naturen hørte den; thi Cedrene blev rørte.

I Skoven hørtes Gud, og bag den tykke Skov

Gav mørke Klipper Lyd af den Algodes Lov.

Det var min Adams Røst. Jeg fandt ham under

Skygger,

Hvor hine Cedrer Skiul for Solens Straaler bygger.

Der stod den Salige. — Som Ordet viser sig

For Herrens Hellige; saa foretom han mig.

Ei fremmed, ei med Frygt gif han mig strax i Møde
Med yndig Majestet. Han tog af Jordens Grøde
Det beste, som han saae, og bød mig af sin Haand,
Uvidende endnu, at Jrmiel var Mand.

Danævnede jeg Gud, og strax; men Bussen rørtes—
Det var Mandindens Gang og hendes Røst, som
hørtes.

Raphael.

Hun kommer.

Jrmiel.

Jeg vil gaae at spørge Himmelen
Hvad Fare, hvad jeg har at frygte for min Ven?
Men du!

Raphael.

Jeg veed min Lev.

Jrmiel.

Gud! giv min Glæde Kræfter!

Jrmiel vil gaae, men da han seer Eoa, som kommer ind fra den anden Side af Skuepladsen, vender han sig om og udstrekker sine tierlige Arme snart mod hende, snart mod Himmelen. Et ømt og foruroligt Benskab tindrer i hans Pine, og han udstrykker de iorigste Forbønner, som han ofrer til Algodhed med sine Geberder. Mandinden gaar langsom med nedslagne Pine og sammenfoldne Hænder og seer intet af det omkringliggende. Hun synes at være i de dybeste Tanker. Endelig udstrykker hun saaledes:

Mig

64 Den ulykkelige Prøve,

Mig længes inderlig; men veed jeg selv hvorefter?
Gud!

Raphael.

Han velsigne dig!

Eva.

Jeg! — Godhed! — Gud! — min Siel!
Hvor evig god var han, som skabte mig saa vel?

Raphael.

Hun føler Glæden.

Eva.

Gud! hvad savner da mit Hjerte?
En hellig Længsel! af! og alt for søde Smerte,
Som trykber i mit Bryst! (I det hun løfter Hænderne noget op.)

Men den Almægtige
Maae boe paa dette Sted. Hvi bæve Cedrene?

Raphael.

Og jeg vil skjule mig. Det spæde Die taaler
Et Glimt af Godheds Gud, men ei hans Rødsels
Straaler.

Raphael skjuler sig i et temmelig mat Skin, som siden bestandig bliver seet omkring Kundskabets Træ. Iriel efterlader, i det han springer sig op over Haugen en himmelsk Glands, som længe sætter Eva i en sød Hentykkelse. Efterat hun har betragtet dens sidste Straaler, ser hun sig rundt omkring og raaber:

O Glæds! o Salighed! og jeg begiere meer!
 O Ting, som Hiertet veed og Diet ikke seer!
 Ufattelige Lyst, som strømmer fra det Høie!
 Men Bierget synker bort og Solen flyer mit Die,
 Og Sielen tænker ei, og Hiertet skilles ad,
 Og daaner henrykt i et sødt, jeg veed ei hvad.
 Gud har opfyldt mit Bryst — Gud! — knæler My-
 riader

Og agter paa min Sang om Evigheders Fader!
 Men sig henrykte Siel, til andre Verdner sig,
 At Gud er al din Fryd, og at han boer i dig! —
 Hvor sød en Tanke? Himmel! Glædes Taare rinde:
 Gud — Gud har skabt mig — Mig — og skabt
 mig til Mandinde.

O saligt! — evig, evig vil jeg tale om
 Det gode, som jeg har, og ham hvorfra det kom.
 Hvert flygtigt Diekast opdager, Tanker finde,
 Og Glæde voxer op, hvor Skyggerne forsvinde.
 Et bundløst Svælg af got begynder stedse der,
 Hvor Sielen svimler alt, og troer at Bunden er.
 Siig, sagte Vestenvind, som med Narcissen leger,
 Og susende igien adskiller tette Eger,
 Og deler Skyggerne, og hvifter Lilier om;
 Hvem kaldte dig herhid, da du fra Vesten kom?
 Ewalds Skrift. I. B. E Og

Dg du, som risler ned fra morsbegroede Klipper,
 Dg skummende af Hast op over Stenen slipper;
 Saa standser ved en Rod, og krummer dig, og vred
 For Hinder i din Drift med Trudsler rasser ned.

Dg du min muntre Fugl, som under tette Skygger,
 Snart flukker, fløiter, slaaer og snart din Rede
 bygger,

Saa trilvende igien ophøier Gud og mig;

Hvem uden Godhed selv har kundet skabe dig?

Min Skygge hvem er du? og hvem er den du følger?

Dg I min Skionheds Speil, Chiddefels klare Bolger,

Hvor yndig stræber I at vise Diet meer,

End det i Dal og Skov og al Naturen seer?

(I det han bliver Kundskabets Træ vaer.)

Men dette Træ! hvor smukt! hvor stort! hvad maae
 det hede? —

I disse Skygger skal min Mand i Dag tilbede! —

Hans Ceder er ei meer. — Her min udvalgte Ben,

Her vil jeg bringe dig din Middags-Føde hen;

Ved disse sidste Ord nærmer Mandinden sig nogle Trin til Træet, for at betragte det noiere. Men paa Naphaels Befaling gaaer strax en mørk Skye over Træet og en stærk Pladsregn udder hende til i en Hast at vende om, for at søge sin Tilflugt i den Grotte, hvori Irmiel saaes i Begyndelsen af Handlingen. Men da Regnen holder op i samme Pielik, bliver hun staaende uden for, med Pinene vendte mod Chiddefel. Efter at hun nogen

Tid har betragtet denne Flod, peger hun hen mod det Sted,
 hvor den synes at tabe sig imellem Buskene, og siger:

Hist, hvor den krumme Flod imellem Roser skummer,
 Der vaagnede jeg først — op af en evig Slummer.
 Der er det, at jeg først mig selv opdaget har,
 Og, om jeg før var til, først følte at jeg var.
 Hvor undredes jeg da? Jeg spurgte Træer og Stene,
 Naar og hvorfra jeg kom, og om jeg var alene;
 Og om de mig ei før paa andre Steder saae,
 Og hvem der bragte mig til Stedet, hvor jeg laae?
 Jeg! raabte jeg, jeg er — Er! — men hvor skal
 jeg lære.

Hvad er dog vel en Jeg, hvad er det vel at være?
 En Tanke? Nei, jeg seer — Men hvad frembragte
 mig?

Gav du mig vel, o Flod, et Liv, som fattes dig?
 Nei! Gav i tausse Træer det Mæle, som i tabte?
 Nei! Har jeg skabt mig selv? Hvor stod jeg da jeg
 skabte?

Hvor var jeg før jeg blev? Nei! Da du gode du,
 Som gav mig Liv og Lys, da kom jeg dig ihu.
 Da bad jeg første Gang. Mit nylig skabte Hierte
 fandt nye Bevægelser. Det følte, det begierte,
 Det brændte, og det slog. Uvist til hvem det bad,

Og ubist selv hvorom, bad det, jeg veed ei hvad.
 Snart saae jeg henrykt om til Flodens klare Bølger,
 Hvor, naar jeg gaaer derved, mit Billede mig følger.
 Jeg fandt, at jeg var sunk, og Hiertet svulmede
 Af Glæde over mig op til min Skabere.
 Snart saae jeg henrykt om og fandt, at jeg var ene.
 Men Gud, og du min Lyst! fra hine tette Grene
 Gif Saligheder ud — O søde andet Bliv! —
 Jeg saae en anden Jeg, og fandt et dobbelt Liv.
 Ah Elskov! Følelse, som qvæler alle Tanker!
 Og du mit kielne Suk, som i mit Hierte banker,
 Og stedse voxende opløfter Siel og Bryst,
 Og sænker Sands og Vid i — af! — i lutter Lyst!
 Siel! Gud er al min Sang. Gud, alt det Godes
 Skaber! —

Og du bundløse Svelg, hvori min Siel sig taber! —
 Da mørknes Solene, naar Sielen sank i dig,
 Og følte Skaberen, og at den var ham lig!

Eva, som har talt denne sidste Linie ud med en større Hestighed, synes
 nes nogen Tid at fornydre sig over den næsten usadvanlige
 Gienhd, som omtalte Bierg og den omkringliggende Skov gis
 ber af det sidste Ord, og siger endelig:

Lig! — sorte Cedrene. — Men Gud! hvi slaaer
 mit Hierte
 Numere stærkt end før? Min Mand! —

Hun gaaer hastig bort og Raphael lader sig strax igien see. Hans Mine er mærk og eftertænkende. Det er ikke uden efter nogen Tausched at han udbrøder i følgende Ord:

Min Aand begierte
 At kiende Wiisdoms Dei. Hvit stæeg jeg for at see,
 Hvor hele Kieden slap, som samler Tingene?
 Da saae jeg Ting ved Ting, og i en fremmed Orden
 Hang Overtrædelsen imellem Gud og Jorden,
 Men Enden saae jeg ei; thi Lyset sluktes ud,
 De sidste Sole sank, og Verdner sank i Gud.
 Hvor var jeg? Aanden bæver, Millioner Himle
 Flyer under Thronen. — Gud! her maae din Stærke
 svimle.

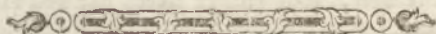
Hold op min Aand, hold op at forske mere der,
 Hvor alt det første Trin en bundløs Afgrund er! —
 Men denne Salige! — thi her tør Aanden giette,
 Mon hun har seet sin Gud og ham, som skabte dette?
 Forstaaer hun Almagts Lov, og kiender hun den Dom,
 Som styrter Verdner i det Døb, hvoraf de kom?
 Ah, slutter Aanden ret! Det kielne Die tindrer
 Af sikker Salighed, som ingen Frygt forhindrer.
 Smil, Godheds Billede! syng henrykt: Gud er god;
 Men midt i Glæden frygt at giøre ham imod!
 At elske ham som god, og lyde som retfærdig,
 Gjør Sielen allerførst sin hele Skaber værdig.

Tak voxer af sig selv, hvor Godhed strømmer ned;
 Men Takken føder Pligt, Pligt fordrer Lydighed.
 Ufskyldig! — Men hvor let opfyldes ei de Pligter,
 Som siensynlig kun til egen Nytte sigter?
 Og flere veed hun ei; men Aand og Slutning seer,
 At Herren visselig engang vil fordre flere.
 Da er det allerførst, at Villien adlyder,
 Naar Grunden til dens Valg er den, at Herren byder;
 Thi fandt Forstanden got, naar Haab og Længsel bød,
 Da var det ikke ham, dem var det, vi adlød.
 Hans uindskrænkke Magt at give og at tage
 Kan fordre Lydighed i Ting, som mindst behage.
 Da prøves Stabningen; men den Forstkudte døer,
 Som lyder, naar han vil, og ikke naar han bør.
 Og Gud! Jeg seer en Lov — men bittert — Blo-
 det rinder

Fra Bierget — Taarer triller af de blege Kinder. —
 En Røst fra Dalene: — lyd, Eva, lyd din Gud!
 Nu gielder det — i Dag — at holde Proven ud!
 Lyd — men en rædsom Nat! Bag mørke Evidheder
 Udtordnes Verdnens Dom. Den Mægtige tilbeder;
 Men Herlighedens Straaler slukkes, Thronen flyer,
 Og Magten skjuler sig bag Evidhedens Skyer! —

Ket! — Skielv af hellig Frygt, min Land, og lær at
 fiende,
 At Gud er ene Gud, og ene uden Ende!
 Staae paa dit sidste Trin! See Verdner under dig!
 Hvor stor er jeg? — Men han! — er ubegribelig.
 Med majestetisk Smil seer Evigheders Fader
 De største Virkler an, som vrimlende Monader;
 Ophoi dig da min Land, og vær et større Gran!
 Men, hvo var evig, evig, evig stor som han?

Ende paa den første Handling.

Mellemsang.

Skuepladsen forestiller det ovenomtalte Herrens Bierg. Dets høie
 Toppe ere bedekkede med Isse og prægtige Skner, imellem hvilke
 man Tid efter anden seer nogle af de salige Vænder, som stræ-
 ned imod Eden. Ved Foden af Bierget sidde to Cheruber,
 hver under sit Træ, saaledes at de vende Ansigterne imod hins
 anden. De synes, i det de stemme deres guldene Harper lige-
 som at udfordre hinanden til en Beddesang. Den ene beghns
 der og synger saaledes:

Naar ved et Bink af Almagts Die
 Utalte Verdner velte fra det Høie,

72 Den uslykkelige Prøve,

Dg naar igien ved et almægtigt Bud
Den Himmel styrtes, som var næst ved Gud;
Naar Thronen bæver under Evigheders Fader,
Dg skiuler den umaalte Evighed;
Da knæler, knæler Myriader!
Da skiul dig Cherub for hans Herlighed!

Den Anden.

Men naar et Suk af Mid igiennemtrænger
Himle,
Hvor Seraph selv maae knæle, skielve, swimle,
Naar den, som knuser Verd'ner ved et Bud,
Omskaber Støvet til en anden Gud,
Dg da, naar Allmagt elsker Risd og Blod;
Da stiger Godheds Lovsang op af Jorden,
Dg Baal brøler selv mod Hevnens Torden.
Ja Gud, den strange Gud, er evig god.

Den Første.

Da, naar jeg brændende den Evige tilbeder,
Omhylles jeg i Hast med skabte Evigheder.
Snart synke Himlene, snart hæver Dyt
bet sig,
Dg Verdner boble op, hvori jeg taber mig.
Den

Den Anden.

Men, evig gode Gud! den Grund hvorfor
 du skaber,
 Den er det store Svælg, hvori min Aand
 sig taber!

Da Myriader alt udraabte: Gud er god!
 Bestelte han et Leer at giøre vel imod.

Den Første.

Et Ildbjerg tændtes hist. — Jeg saae den
 Heie! —

Almægtige! hvo var saa stor som du?

Den Anden.

Her krøb en Orm, og et almægtigt Die
 Kom — thi jeg saae det — denne Orm ihu.

Den Første.

Almægt!

Den Anden.

Godhed!

Den Første.

Herre!

Den Anden.

Fader!

74 Den ullykkelige Prove,

Den Første.

Hvo var stor

Den Anden.

Og god

Begge.

Som du?

Den Første.

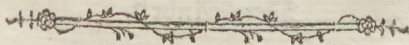
Svarer, svarer Myriader!

Chor af de salige Aander, som sees oven paa
Bierget.

Verdners Herre, Støvets Fader,

Hvo var stor og god som du?

Ende paa Mellemfangen.

* * * * *

Anden Handling.

Stuepladsen er uforandret ligesom den var i den første. Staphael, som endnu besogter Kundskabets Træ og Jerriel, som er kommen tilbage fra de høiere Egne aabne denne Handling.

Jerriel.

Jeg hørte Herrens Røst, da saae mit skarpe Øie
 Algodhed kiempende med Rødsler i det Høie. —

J Dag er Dommens Dag.

Raphael.

Du, Adams smime Ven,
 Saae dens Nødvendighed.

Jerriel.

Ja.

Raphael.

Og at frygte den?

Jerriel.

Et Bud! et Dieblif! o Tanke! — mueligt fælde
 Den Salige. Min Ven, om Adam skal det gielde!
 Nu stielve Klipperne, og see det bante Dyr,
 Som løber hid og did, og veed ei hvad det slyer!

76 Den uhykkelige Probe,

Af Havet stiger Skrek, i Vesten seer jeg Torden,
Som venter Almagts Vink at sønderknuse Jorden.
Bag Bierget ulmer Skrek. Af Adam! af min Ven!

Raphael.

Men nylig skabt! — en Lov! — mon han vil bryde
den?

Jermiel.

Nei! — nylig skabt — en Trost! thi kunde han
forglemme

Sin Skabers Røst saa snart, og trodse Magtens
Stemme?

Hvor evig god er Gud i al sin Majestet,
Som viser hvad han bør, før han vil fordre det?
Som med Belgjerninger først klobte Mandens Hierte,
Som skabte selv hans Bøn, og alt hvad han begierte;
Dg da hans hele Siel endnu var fuld af Gud. —
Nei, nei, han bryder ei det allerførste Bud!
Men om hans høie Stel, først hærdet ved at byde,
Uventet hørte Bud, og maatte selv adlyde;
Da muligt, da maaskee; men hvilken Mulighed,
Som, af! som er endnu, som aldrig fattes Sted?
Den rædselsfulde Dag!

Raphael.

Raphael.

Dg om din Adam vilde
 Af egenfindig Lyst, af Overmod forspilde
 Det, som ei røves ham, og om han med Foragt
 Fortastede sin Gud, og trodsede hans Magt?

Jermiel.

Af! om — Det kan han ei. Rei.

Raphael.

Dg hvorledes falde?

Jermiel.

Han kunde;

Raphael.

— Vilde du ham da din Adam kalde?
 Den, som fortørner Gud, kan nogen elske den?

Jermiel.

Ei elske ham, som god, men . . . ynke ham som
 Ven.

Dg om et hastigt Bud med et tilbagetager
 Det, som han elsker høit, en Ting, som meest be-
 hager;

Hvor farlig er den Strid imellem Lyst og Pligt?
 Maa ske hans største Lyst?

Raphael.

Raphael.

Dit Venstreb frygter sligt. —
Har Jeriel forglempt, at Godhed selv befaler?

Jeriel.

Dog fandt de Viise Skrek i Vandens mørke Taler.
Selv Dommens store Mand, som talte Mørkets Sag,
Og alle Magterne skialo ved det Ord i Dag!
Med Brede svarte han: „Jeg vil, jeg skal forbyde,
„At Satan selv maae see, om de min Røst adlyde?“
Og neppe var det sagt, før Raab og hule Skrig
Steg op fra Fængslerne, og Kiempen rørte sig.
Da bad jeg, Urim bad, og alle Stærke bade
Mod Mørket: — „Vrens Gud! — den Onde,
som vi hade! —

„Mon han skal trodse os og din Velsignede?“

Men Herrens Rædsel var paa alle Magterne.
Algodheds Omforg selv er Farens visse Skygge.

Hvor rædsom er den Ting, som Gud vil forebygge?
Hvor Almagt hiesper ei?

Raphael.

Hans egen Kraft!

Jeriel.

Men hør,
Hvad Ildens grumme Mand fortalte Mørket for!
Min

Min Frygt, en Anelse, som gjorde mig urolig,
 Hvad du vil kaldet det, drev mig til Bredens Bolig.
 En rædsom Taushed var i Dybet, og jeg saae
 Afgrundens Tienere i Kreds om Moloch staae.

Høit brølte Jldens Mand, som Stormen var hans
 Tale.

„Jld! skreg han, „Røg af Blod fra skyggefulde
 Dale! „

Og Helvede gav Agt. Man troer at han kan see
 De Ting, som forestaaer igiennem Flammerne.

Han soer ved Hevnens Hav og ved de grumme Luer,
 Da ellers Frelshed selv for disse Navne gruer:

„At Fængslet aabnedes, og at en mægtig Mand
 „Soer ned fra Himmelen at løse Mørkets Baand.

„Og at den nye Planet, som Mennesket beboede,
 „Blev mørk, at Skrek og Død i Glædens Skygger
 grode —

„Kamp med den Hellige! — men Mørkets Kiemper
 vandt! „

Saa hørte jeg han skreeg, da Jld og Skrig forsvandt;
 Men Raab, som Raab til Krig soer over alle Huler,
 Høori Hevngierighed sig ellers frygtsom sliuler.

Den bittere Klage taug for Buldret af de Raab,

Hvorned Fortvivlelsen udbredede sit Haab. —
 Hvad om Forsøreren . . .

Raphael.

Guds Stemme skal han høre! —

For Blissdom er det Synd at lade sig forføre. —
 Og hvilken Aand kan see, om den adlyder Gud,
 Som seer og hører kun Velgierning, Magt og Bud?
 Gav Guds Retfærdighed ei Valget stærke Sranke,
 Algodhed synlig Magt og ordentlige Tanker?
 Men flere gav han ei; og overtrædes de,
 Faldt den forsættlig fra, som faldt ved Fristelse?
 Hvor mange tusende faldt for den strenge Brede,
 Som ei forledte selv, men lod sig kun forlede?
 Mon Herren knuser dem og elsker Mennecker,
 Fordi de muligt blot ei veed hvad Ondskab er?
 At den Ukyldige, som gjør hvad Gud befalte,
 Foragtede hans Bud ifald en anden talte!
 Er muligt. — Straffet Synd beholdt en evig Ret,
 Som tvinger Dommeren endog at prøve det. —

Jermiel.

Men den Forbandede! . . .

Raphael.

Hvem uden den Fortabte
 Vil friste Herrens Ven, og myrde den han skabte?

Du

Du Herre, Herre, merk hans Ondskab og min Bøn,
 Og giv hans Villie den fulde Giernings Løn!

Jermiel.

Og du, Algodheds Gud, fornem hvad jeg begierte:
 Leg dobbelt Wiisdoms Kraft i Dag i Mandens Hierte!
 Oplys ham, at han seer, at du er ene Gud,
 Som hersker over alt og foreskriver Bud!
 Og naar min Røst er høi i Strid med Mørkets
 Sønner,

Da skal du høre den og merke mine Bønner,
 Og holde Adam fast med en usynlig Magt,
 Og fra din Throne selv skal Frelse blive bragt! —
 En fremmed Følelse! — (Der høres Torden langt borte.)

Raphael.

Jeg hører alt — han kommer. —

Jeg hører høie Trin af en almægtig Dommer. —
 See, Solen flyer hans Gang og Himlen skiuler sig!
 O Gud! saa gif du før, da Mander flyede dig!

(Manden lader sig see imellem Træerne.)

Jermiel.

Men seer du ei min Ven, som udaf Skoven iler?

Raphael.

Din Gud velsigne dig!

Jrmiel.

Ukyldige, du sniler.

Åk! vidste du?— i Dag! Åk Herre, Herre, hør:
 Byd ham at leve freds! —

Raphael.

Og handle som han bør!

Raphael forsvinder. Fredens Engel gaar bag nogle Træer for at
 høre Mandens Tanker. Adam, som alt er kommet nærmere
 frem paa Skuepladsen, ndrækker efter nogen Tausched sine
 Tanker paa følgende Maade:

En salig Glæde. — Gud! — Jeg følte disse Tanker,
 Og skönt hin mørke Hoi, skönt Biergene var
 Stranker

For Videnskab om alt; saa føder det, jeg seer,
 En Hob, og hvilken Hob? af Gidsninger til meer.
 Sæt Synet selv til Mål! Lad første Skygge være
 En Bredse for min Magt og Bredse for min Ere!
 O nok! o meer end nok! — Jeg er — jeg har —
 jeg veed;

Men flye min Siel et Svælg af bundløs Mulighed!
 Da først et halvmørkt Rødt fra hine grønne Høie
 Afbrød en evig Nat og aabnede mit Dø;
 Da skintede jeg mig. Stolt saae jeg rundt omkring,
 Nat af mig selv, og glad ved Skyggerne af Ting.

Da Bæk og Flod og Skov, uvidende om eder
 Bortsaak min glade Siel i spæde Muligheder,
 Og drukken af mit Haab saae jeg kun Haab og mig,
 Og troede, at jeg var fuldkommen lykkelig. —
 Mit Liv var Drom endnu; men strax en Ild frem-
 bryder,

Som majestetisk sig op over Hæien skyder;
 Da voxte Verdner op. Min Siel blev dobbelt klar,
 Da Tanker viiste at, og Solen, hvor jeg var.
 Da var en ujevn Rad af glimrendhvide Stene,
 Og Skovens mørke Grønt mit Dies Lyst afene.
 O Godhed raabte jeg, og Godhed svarede
 En Røst fra høie Træer og Røst fra Klipperne.
 Hvor henrykt saae jeg ham, som førend jeg begierte,
 Gav Hjertet denne Lyst, og gav mig selv et Hjerte?
 Jeg sølte, men jeg taug, til Godhed gav det Mod,
 At raabe: Gud! — min Gud! — min Skabere var
 god!

Jeg bad om Evighed, for evig at betragte
 Dal, Klippe og mig selv. — Men Gud! — og du,
 som bragte

Mig til den søde Egn, hvor Solen bliver ved
 At vise hvert et Trin en nye Lyksalighed!

En usædvanlig Klarhed sees over Biergene i Østen, og den udbredte sig meer og meer over Eden. Manden synes en Tid lang at forundre sig herover. Endelig siger han:

Men denne Dag! hvor stor? endnu den allerførste!
 Meer taus end Herrens Dag! meer herlig end den første!

Alting fremviser sig, alting vil være seet,
 Og Dagens Lys stod op med større Majestet.
 Meer heftig end i Gaar slaaer Larken høie Triller,
 Alt jeg maae høre den, og merke hvad den spiller.
 Naturen bryster sig, og viser al sin Pragt,
 Og selv dens mindste Deel vil raabe først: Betragt!
 Saa voxer Jordens Glands.

Nogle Stemmer, som raabe tre gange Hellig, og som bliver afbrudte ved stærke Tordenlag, lader sig høre over Herrens Bierg. Adam bliver mere opmærksom og siger:

Men hører jeg de Stemmer,
 Dem, som forkynde Gud? — Den Røst, som jeg fornemmer! —

Mandinden sagde før, at usædvanlig Lyd . . .
 Men i Naturens Lov er al Forandring Dyd.

Alting bliver stille igien, men Solen synes at ville staa sig bag mørke og truende Skyer. Adam raaber efter nogen Taushed:

Kun du, o mørke Sky, som svækker Lysets Straaler,
 Fly! — Ligner det ei den, som ingen Skygger taaler?

Lad større Skabninger med et ublendet Øie
 Beseeth Thronens Guld og stirre paa den Høie!
 Men Seraph viner ei Algodheds Grendser der,
 Hvor før et Intet var og nu en Adam er.

Eva (singer bag paa Skuepladsen.)

Her ved den rislende Bæk; her under
 Skjæggerne;

Her vil jeg prise den Evige.

Adam.

Mandinden lover Herren. Vinde hvister sagte!

Eva.

Her i det klare Speil, her vil jeg glad betragte
 Guds Ære, Mandens Fryd, Naturens Under, Mig!

Adam.

Men jeg vil prise den, min Fryd, som skabte dig.
 Jeg trette med Gud: Skal jeg da ene være,
 Min Skabere, din Priis og Tolkens af din Ære?
 Og om de prise dig, blev jeg urolig ved;
 Hvem kiender mig, min Siel og min Lyksalighed?
 Hvor yndig parres dog de kielne Turtelduer?
 Saa talte jeg og fandt, at ubekiendte Luer
 Optændtes i min Siel, og mit bespændte Bryst
 Blev varmt af uvis Drift og af urolig Lyst.

Abildgaard inv.

Clemens Sculp.

Men du, jeg veed ei hvad, som rørtes i mit Hjerte,
 Og Tviol, som blandede Suk, Længsel, kiefen Smerte,
 Blant søde Følelser, som Haab og Tillid fandt;
 I lignede den Vind, som blæste og forsvandt.
 Min takkefulde Aand blev usormerkt fornøiet
 Ved Skogger, som fløi bort, og strax opmuntres Diet
 Ved en lykkelig Røst.

Eva, (som kommer med en urolig Hastighed
 ind paa Stuepladsen.)

Min Aand kom at see,

Hvor hurtig alle Dyr flyer under Skoggerne!
 Fra Klippen skinner Ild, som Diet neppe taaler;
 Dog brænder den ei heed, som Himmel-Lysets
 Straaler.

Jeg sang Mandindens Sang, da jeg med et fornam
 Et Veir, som reiste sig fra Østen. . . .

Tre stærke Tordenlag forkynde Guds besynderlige Nærværelse, og
 strax derpaa lader Eloah, den store Engel, som taler i hans
 Navn, sig see i Skyerne, i en Stikkelse, som kommer overeens
 med hans majestetiske Embede.

Adam.

Det er ham. —

Hør Billedet af hans Gang! Hvor rædsom er hans
 Torden?

Gud!

Eloah, (i Skyerne.)

Adam!

Adam.

Det er ham — Og Herren er paa Jorden!

Eva.

Han er forfærdelig, saa naadig som han er.

Adam.

Jil, bed i Skyggerne! men jeg vil blive her.

(Eva gaar og Adam bliver ved alene.)

Rædsomme Herlighed, at tale med den Høie!

Eloah, (i det han nedslæder sig paa Jorden.)

Men den Retfærdige fandt Raade for hans Dø.

Adam, (forundret.)

Hvad taler denne Mand, og hvad betyder det?

Hvad er Retfærdighed, og hvad at handle ret?

Eloah.

Hvad noisomt uden Knur i sine Stranker bliver,

Og følger Reglerne, som Almagt foreskriver.

Adam.

Men hvilken Lov? Hvad Maal?

Eloah.

Retfærdig uden Bud

Og salig uden Maal er ingen uden Gud.

Merk, at Ubidenhed og mægtig Drift indskrænker

Siel:

Siellose Dyr! — Men du, hvis Siel fornuftig
tænker.

Adam.

Jeg bærer.

Eloah.

Adam, merk den Herre Herres Ord! —

Det tordner første gang. Adam falder paa Knæ og Eloah tier
nogle Dieblif:

Jeg skienkte dig dit Liv, en Siel, og denne Jord.
Jeg skabte selv din Bøn og Dnsker i dit Hierte,
Og jeg opfyldte alt og meer, end du begierte.
Den Stund du kiender det, og kommer mig ihu,
Skal ingen være stor og dyrebar som du.
Fremdeles siger han, min Stemme bygte Jorden;
Mon jeg ei knuser den med Næssen af min Torden?
Jeg talte i min Harm og Sole sluktes ud.
See! Himle flye min Næst! Jeg Herren, jeg er Gud!

Det tordner anden gang, og der høres en Stemme, som raaber:
Hellig, Hellig, Hellig er Herren vor Gud og han er alene vars
dig at tage Magten og Eren og Herredømmet i Himmelen og
paa Jorden.

Eloah, (efter at have taugt noget.)

Leer var du i min Haand, o Mand, som Himlen
ærer,

Som frem for tusende mit Væsens Astryk bærer!

Blant Støvet laae du skjult, da jeg fremkaldte dig;
 Mon det er alt for stort om du adlyder mig?

Saa hør da Herrens Bud: Jeg skienkte eder Livet,
 Og af min milde Haand er alting eder givet;
 Kun denne er min Pagt: At røre hvad I vil,
 Alene Kundskab's Træ skal høre Herren til!

Den Dag du seer mit Træ og af dets Frugt begierer,
 Da frygt min grumme Harm, frygt Ilden, som
 fortærer!

Og om du smagte den; da brød du Herrens Bud.
 Da døer du Døden. — Merk! — Jeg Herren, jeg
 er Gud!

Det tordner tredie gang og en Stemme raaber Hellig, Hellig, Hellig
 er Gud og hans Domme ere retfærdige; hvorpaa en anden Røst
 svarer: Bee dem, som overtræde hans Befalinger! Under
 disse Raab, som blive afbrudte med bestandig Svulst og Tars-
 den, seinger Eloah sig i Veiret, og paa hans Bink friger Ras-
 phael. De efterlade dem en glemtetrønge de Glands og blive
 først usynlige paa Toppen af Herrens Bierg. Adam som be-
 trægter alt dette med en hellig Forundring og en dnb Taushed,
 reiser sig først op efter at alting er forbi og udbræder saaledes:

Lov stee den Evige! Magt, Herlighed og Ære
 Er Herrens. Han er Gud, og adlydt bvr han være!
 Er Jorden ikke hans? og om han tog min Siel,
 Hvo tør bebreide ham: Det gjør du ikke vel?

Ei smage denne Frugt! — Har jeg havt Lyft at
smage?

Hvor got, at Almagt ei vil fordre meer tilbage?
Hvor naadig var han ei, at han det selv forbød,
Som muligt uden ham, aít havde vært vor Død?
Forstreffelige Frugt! — at døe! — her skalv mit
Hjerter.

Ífald jeg havde spíist, og om jeg nu begjerte,
Da blev mit Døe mørkt, og dette, som jeg seer,
Blev mørkt, og Sielen sov, og Hjertet slog ei meer.
Min Gud! tor Skabningen oplade sine Læber?
Er dette Træes Natur saa dannet, at det dræber?
Og hvorfor er det skabt? — Men det tilhører Gud,
Hvi spørger da min Siel om Narfag til hans Bud?
Men var det ei din Køst, elskværdige Mandinde?
Du er — og af, min Siel, lad Glædes Taarer rinde!
Hvor got? Thi var du det, som Skaberens forbød,
Hvor tungt var da mit Valg imellem Liv og Død?
Kom! kom! Din høie Siel skal lære at adlyde!
Hør Budet og den Straf! Men Gud! hvorledes
byde?

Mit samme Hjerter slaaer; nu frygter Munden sig,
Først ved det Ord at døe. Ak! er hun dødelig?

Du, som min Siel har tier, hvi stirrer du saa noie?
 Hvi gaaer du tankesuld? og Mørkhed i dit Die?

Eva.

Jeg følte Herrens Magt, og min henrykte Aand
 Har seet, at Verdner faldt ved Vinket af hans Haand.
 Jeg bad i Skyggerne, da usædvanlig Torden
 Bortrev mig, som det lod, langt bort og bag ved
 Jorden.

Der saae jeg stemme Ting: Isd var, hvor Luften er,
 Og Ilden vrimlede med grimme Skabninger.
 Og alle græd; men ei, som dine Taarer rinde,
 Naar du omfavner din lyksalige Mandinde.
 Ei som vort kielne Suf opløster os til Gud,
 Thi Graaden hvinede og Sukket brøstes ud.
 De bad til Skaberen; men Gud! de bad om Brede,
 Og spottede hans Gunst, og alt hvorom vi bede;
 Da saae jeg grumme Slag, og Skrek, og andet meer,
 Hvoraf vort Die her endnu slet intet seer.
 Det greffelige Syn! Angst mørknede mit Die,
 Da jeg fornam en Røst, som raabte fra det Høie:
 „Her seer du Bredens Sted! Mandinde, kom ihu,
 „At alle disse var lyksalige som du! „
 Da vaagnede min Aand. Gud! skabte Godhed Pine?
 Men leve Skabninger, som ei kan kaldes dine?

Hvi

Hvi dannede du dem? Ak! vor Lyksalighed
Maaskee kan flyttes bort og hen til Bredens Sted.

Adam.

Den kan; men Gud er god.

Eva.

Hvormed kan vi fortiene
Hans Godhed meer end de? Hvi elstes vi alene?

Adam.

Utalte tusende udraabe: Gud er god.

Den mindste Ting er skabt, at gøres vel imod.

Men hør en Lov!

Eva.

O Mand! hvor yndig er din Stemme?
Tael! at jeg maae! — men Gud! — nei aldrig kan
jeg glemme!

Algodhed er saa streng! Kom Adam, kom og sig

Et Ord, et listigt Ord, som kan fornøie mig!

Fortæl mig Godheds Lov!

Adam.

Hvert Øteblik kan vise
Den samme Godheds Spor i Ting, som tause prise
Vor Skabere. Du seer af tusend' adle Spor,
At vor Velgørere var ei alene vor.

Selv det umælende, som vel paa Gaven skionner,
 Men ei paa Giveren; som ænster uden Bønner,
 Og mættes uden Tak; selv dem kom Gud ihu;
 Thi er det mindste Mid ei mæt og glad som du?

Eva.

Men hvad Lyksalighed? Kan de begribe — finde?
 Ah! slaaer dit Hjerte saa? Lad Glædes Taarer
 rinde!

Smil! kielke Løve, tael! og hæv dig op til mig,
 Og sig, at du som jeg er Gud og Manden lig!
 Nei!

Adam.

Men en mættet Drift og steds opfyldte Sandser,
 Og den Uvidenhed, hvorved alt Ønske standser,
 Gier dem lykkelige i rolig Røisomhed.

De ønske, seer og faae det beste, som de veed.

Det glad ved stille Røe, hiint stolt af Mod og Kræfter
 Veed intet større Got, ei meer at længes efter.

Hvem faae vel dig med Frygt, og hvem adlød mit
 Bud,

Om Orm og Elephant var Lignelser af Gud?

Deel ud med lige Maal! Giv Middet Ørnens Vinge,
 Lad Ørnen, Seraph lig, sig op til Thronen svinge!

Da faldt det Fortrin bort, som nu Seraphen har,
Men Midt blev ei da meer noisomt end det var.

Nei! Nok og Noisomhed, den Skabnings fælles
Glæde,

Gav Herren til et Skiel, som ingen overtræde!
Alviis var Gudheds Lov. Bemerk det stolte Dyr,
Som hist i høie Spring igiennem Busken slyer!

Han reiser Tafferne, og naar han vender Diet,
Er han i Farten selv ved Byrdens Bægt fornøiet.

Ku stiltes han igien af en uventet Elv,

Dg holt imens han drak et Dye med sig selv.

Glad ved en mættet Drift, stolt af det Mod han føler,
Fornøiet med sig selv, ser han sig om og brøler.

Han troer ei, at en Fugl sang mere sødt end han,
Dg ønsker ei at see hvad Ornen rine kan.

Har Hunden bedre Lugt og Løven større Kræfter;

Da kiender han det ei, og længes ei derefter.

Muldvarpen, gnavende i Jordens sorte Skind,

Troer ei, som Fuglen troer, at Druens Saft er sød;

Den nøies med sit Muld. Hin, som i Gløden leger,

Misunder Fuglen ei de styggefælde Eger.

Dg Ornen selv, som seer kun slygt et Støv og sig,

Seer Støvet an for smukt og sig for lykkelig.

Eva.

Mæt, rolig, nsisom, glad, og hvad er meer tilbage?
Men Frygt! Det stærke Dyr er farligt for det svage.

Adam.

Og her var Godhed viis; thi hvilket Dyr er skabt,
Som reent er værgeløst, som fieds maae give tabt?
Hvor stærk er Løven ei? men see! den lille Flue
Lar trodse Dyrets Mod. Forgives vil den true;
Den spæde Fiende leer, og merk hvor uforsagt
Den svermer, sikker, slaaer og skiemter med dens
Magt!

Min Løve, skjul din Harm, og taal, at den dig
gnaver,

Som druffen af Triumpf af al sin Fare raver!
Ja gode Skabere! hvor stor, hvor viis, hvor god,
Er Verdens Orden ei? Du veite Kraf med Mod,
Du deelte Magt og List, du grovst det Hul, som
bringer

Et Mid i Sikkerhed, og du gavst Fluen Binger.
Du bygte Sneglens Huus. D ædle Ligevægt
I Verden og i Støv, i mig og Myrens Slægt!
Lilbed, o Jord, den Gud, som veite, da han skabte,
Og bød, at ei Natur sig i Naturen tabte!

Som under Ordens Lov udde lte nok til hver,
 At ingen ønsker meer end det han har og er!

Eva.

Dg jeg vil prise ham, som i sin vise Orden
 Har sat stor over stor, og os til størst paa Jorden!
 Hvor lykkelig er jeg!

Adam.

Hvor got, at Fuglen med
 Kan quiddre, flukke, slaae om sin Lyksalighed!
 Hvor listigt falder den, og stiger høit, og falder
 I søde Triller bort! Ah! Yndige, du kalder
 Henrykt din Skaber god, og søger ved at slaae,
 At tvinge Skoven til at sige ligesaa!
 Foreen dig da min Røst med al Naturens Stemme!
 Lad Skov og Bierg og Skye min høie Lyd fornemme!
 Cherubens glade Chor, skal merke paa min Sang,
 Naar Godheds Lov fra mig mod andre Verdner klang!
 Da sende Himlen selv et naadigt Svar tilbage!

En Torden rulder langsom fra Herrens Bierg over Haugen. Imids
 lertid falder Adam og Eva paa Knae, saaledes at de omfavne
 hinanden. Den reneeste og saligste Glæde tindrer i deres Pine.
 Naar det er forbi staae de op, og Adam rekker sin høie Haand
 op imod Himmelen og siger med en stor Hestighed:

Men om — Ja Jehovah — om stolt uskionksom
 Klage! —

Om — men Umuelighed! — om jeg forglemte dig,
 Og ene aldrig mæt var utaknemmelig;
 Da doe jeg Døden! — Skrek! — men meer! — byd
 at jeg taber

Din Godhed! at jeg døer, og hades af min Skaber!
 Da visne Græs og Stov! da slukkes Lyset ud!
 Da buldre Tordner ned fra Hevnen og fra Gud!
 Da skal jeg døende, da skal mit brusne Døie
 See Skrek og Had i Gud og Rædsler i den Høie.
 Skrek for de mindste Ting — for Stov! — for Drø-
 mens Land! —

Eva, (Hælen.)

Og jeg skal smertefuld erindre mig min Mand!

Det tordner atter, men stærkere end før, hvorpaa Adam vender sig
 mod Mandinden, og siger til hende med en Mine, som fordreg
 hendes Samtykke:

Vær Røisomhed en Lov, som ingen overtræde!

Eva, (i det hun giver Adam Haanden.)

Ja Adam!

Adam, (i det han rejker Hænderne og
 imod Himmelen.)

Ja min Gud!

Det tordner tredie gang og mange glade Stemmer lade sig høre.

Eva, (efter nogen Taaished.)

O Følelser!

Adam.

Adam.

O Glæde!

Eva.

Men Adam kiender du de smukke Skabninger,
Som glæde sig med os, og veedst du hvem det er?
Ak! hvor jeg elsker dem!

Adam.

Troer du, at dette Die
Kan see Guds Almagts Maal, og oversee den Høie?
Han skabte tusende, fuldkomne, meer end vi,
Som har en anden Egn at love Herren i.
Hvem saae de salige, de stærke Myriader?
Hvem talte vel din Hær, o Evigheders Fader?
Ak! denne Jord! — en Plet! —

Eva, (affides.)

Jeg er ei stor som før.

Adam, (som hører det.)

Hvad tabte du?

Eva.

En Drom.

Adam.

Da er du som du bør. —
Men om det er en Ting, en Eiendom du taber. . . .

Eva.

Hvorledes?

Adam.

Den er tabt

Eva.

Hvem tog den da?

Adam.

Din Skaber.

Eva.

Dg hvilken? — af min Siel! — oplys mig! — om
det er —

Jeg formler i et Svelg af flemme Gisninger.

Af! om det var min Mand!

Adam.

Dg om? —

Eva.

Nei Godheds Rilbe
Vil ei bedrøve mig — min Gud!

Adam.

Dg om han vilde?

Eva.

Da var han Skabere. Men Adam!

Adam.

Adam.

Nei, vor Gud
Er streng i Dom og Straf, men naadig i sit Bud.
Seer du det høie Træ, hvis underlige Frugter . . .

Eva.

Som seer saa deiligt ud, det, som saa yndig lugter?

Adam.

Det . . .

Eva.

Jeg besaae det for — først for — naar er det
skabt,

Og hvad? —

Adam.

Kun dette Træ, kun dette har du tabt.
Kundskab paa God og Ont, den Frugt af disse Grene.

Eva, (noget nedtaget.)

Er en Fuldkommenhed, som fattedes alene.

Adam, (heftig.)

Men fiels! Det er den Frugt, som Herren dig
forbød.

At røre den er Gift, at smage den er Død.

Eva.

Død! — og just dette Træ?

Adam.

Den Skabere, som sørger
 For Solekredses Gang, fornærmes, naar man
 spørger
 Om Karisag til hans Bud. Nok at han vil det ei!
 Og hvem tør sige Ja, naar Herren siger Nei?

Eva.

Min Siel ophoier sig. Ak! Glædes Taarer flyder!
 Min Sang skal prise ham, som intet meer forbyder!
 Dig min Lykfelighed, dig vil jeg synge om!
 Men Synet selv skal flye for Herrens Helligdom!

De gaaer vegge Haand i Haand op imod Irmslets Grotte, men de
 vende sig strax om, som om de havde forglemt noget, og
 Mandinden begynder at synge:

Tid kan blotte Floders Grunde,
 Havets Svelg kan øses ud;

Men ei Evigheder kunde

Lømme dig, algode Gud.

Stierner taltes, men dit Alt,

Godhed, bliver aldrig talt.

Adam.

Solen hjælper spæde Pøder

Med en Faders Omhu frem.

Eva.

Eva.

Jorden, Blomsters sømme Moder,
 Deler Liv og Kraft med dem.

Begge.

Men Guds Godhed og hans Ord
 Skabte Blomster, Soel og Jord.

Adam.

Da mit Intet blev, og tænkte,
 Var jeg henrykt ved mit Bliv;
 Men den Gud, som Livet skienkte,
 Gav mig og et saligt Liv.

Begge.

Til vort Intet har han lagt
 Visdom, Hellighed og Magt.

Eva.

Naar mit længselsfulde Døie
 Lindrer af en hellig Brand,
 Vil jeg knæle for den Heie,
 Som forbandt mig med min Mand.

Begge.

Gud! hvor sødt har ei din Haand
 Rnyttet os i evigt Baand?

Adam.

Urandsfagelige Skaber!

Eva.

O Bundløse Godheds Hav!

Begge.

Siel og Sands og Vid sig taber

I det gode, som han gav.

Eva.

God i Gaver!

Adam.

God i Bud!

Begge.

Ewig, ewig gode Gud!

Ende paa den anden Handling.

Mellemfang.

Skuepladsen forestiller det samme, som i den første Mellemfang, med den Forstie!, at isteden for de to salige Aander sees nu Jeriel alene ved Foden af Bierget. Han sidder i dybe Tanker, indtil Choret af de salige Aander oven paa Bierget, som igientage de sidste Ord af Mandens og Mandindens Sang, giver ham sin sædvanlige Munterhed.

Chor.

Chor.

Ewig, ewig gode Gud!

Jeriel.

Godhed, hvor min Aand maae soimle!

Ewig Godhed! herer Himle!

Godhed vil jeg synge om.

Uriel oplys din Skaber,

At min Aand maae fatte Gud!

Men, hvor Stevet blev ham værdigt,

Mægtigt, helligt og retfærdigt,

Dg sin Skabers Helligdom;

Er det Svelg, hvor jeg mig taber,

Dg hvor Solen slukkes ud.

Uriel, Solens Engel, kommer. Hans Hastighed og hans urolige Minderne giver tilkiende at han bringer en vigtig Tidende. Jeriel og alle de øvrige Engle forsamle sig omkring ham, da han fortæller det følgende:

En giftig Damp staaer op af Baals Bolig,

Dg op af Dampen stiger grumme Flammer.

Jeg hørte Skrig af rasende Fordømte,

Dg Skrig og Flamme voxer op mod Jorden.

En mægtig Aand stod ved Afgrundens Porte,

Dg rørte ved de tunge Lanker.

Jeg saae ham selv, den grimme, Bredens Kiempe,

Ild dryppede som Taarer af hans Die;

Men Jorden selv gav Gienlyd af hans Raab.

Dg Bægterne,

Dg Abdiel, og den strænge Obbaddon,

Dg Sether, som frembærer Hevnens Skaaler,

Har vendt dem mod det Høie.

Har Himlen Frygt? Har Helvede vel Haab?

Irmiel.

See! var det ei den store Mørkets Time,

Som Manden saae i mange svage Syner!

Op, op I Salige! — op, op at bede!

I stærke Mander, I som staae for Thronen,

Dg Cherubs Chor, som bærer gyldne Harper,

Dg Mørkets Skref. I brændende Serapher!

Dg I, som bringe Verdner Almagts Bud!

Vi vil for Mandens Frelse sukke,

Dg raabe til den evig Gode;

At han fordobler nu sin Kiempes Kræfter,

Dg legger dobbelt Wiisdom i hans Hierte,

At han maae holde fast ved Gud!

Uriel.

Uriel.

Ja dig, Hellige Gud! dig, du Allmægtige!

Dig, som dannede Solene!

Jermiel.

Og dig, bundløse Gudheds Kilde!

Zophiel.

Og dig, som styrkede Kiemperne,

Satan og Moloch og Lysets mægtige

Søn!

Jermiel.

Dig, Herre, paakalde vi,

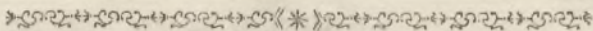
Chor.

Herre bønher vor Bøn!

En mørk Ekke, som under denne Sang er steget op i Vesten, udbreder sig meer og meer, indtil den ved de sidste Ord, slygger for den sterste Deel af Herrens Bierg og gjør

Ende paa Mellemfangen.

Tredie Handling.

Den mørke Ekne, som er seet imod Slutningen af Mellemfangeren har nedladt sig midt paa Skuepladsen, som i det øvrige er usorandret ligesom den var i de to forrige. Baal, Moloch, Satan og Abdiel tillige med en Sværm af andre mindre vigtige Rebeller gaaer efter Orden udaf Eken, som strax forsvinder. De snues alle at forundre sig over Enset og den Hertighed, som hersker i Eden. Baal alene, som det bitterste Had og en indgroet Fortoivelse har gjort ligegaldig imod al Glæde, søger at afvende de øvrige fra deres Betragtninger ved følgende Anmærkning:

Sornam I hine Raab fra Bierget? — Kiemper
fukke! —

Ha! Himlens Vældige! — nei! — Slaver veed at
burke,

Dg Hon er Svages Lov; den Starke fordrer Kiek,
Dg frygter Gaver meer end al Tyrannens Skrek.

Abdiel Abbadona.

Skrek! —

Baal.

Men jeg frygter dog. — Dybt i Afgrundens
Fængsel

Veed Himlen hvad jeg vil, og agter paa min Fængsel.

Dg Fængsel? — hvilken Tvang? — det Slag hvor-
ved jeg faldt! —

Faldt? — og hvorned? — Jeg staaer og byder overalt!

Satan.

Satan.

Nei, Herre, veedst du ei, hvad Hævneren sig
falder? —

Pris Gudheds Egenkab! — den Arm, hvorved du
falder

Oplofter dig igien. — Medlidenhed.

Abdiel.

Nei, Harm.

Moloch.

Nei, Stiebnens Magt.

Baal.

Nei Frygt.

Abdiel.

Uk! glemte du hans Arm?

Baal.

Ha Slave!

Abdiel.

Ha Tyran! faae, hvad du længtes efter,
Faae det, og slyt ham! Viis engang de stolte Kræfter;
Men glem ei Stridens Dag!

Baal.

O grumme Dag! — o Skam!

Abdiel.

Abdiel.

At flye! at skule dig! og dog at trodse ham!

Satan.

Den fromme Abdiel, skabt til uskyldig Glæde
Erindrer ret. Betænk! hvor billig bør vi græde?
Knæl, Anderss Tyrste, knæl! — endnu i Dag
maa skee.

Abdiel.

Spot grumme!

Satan.

Græd og faae din Synds Forladelse!

Abdiel.

Nei, evig, evig Skrek! — Soel, som mit skabte
Die

Først faae, og du o Glands, som hersker i det Høie!
Forbandet . . . .

Satan, (som falder ham i Ordet.)

Men din Frygt! — hvi skialo du ikke nu?
Hvis er den stolte Glands, og hvem forbander du?

Abdiel.

Mig selv, min Synd, mit Fald, mit Liv, og dig,
Forræder!

Satan.

Endnu et Dieblif! — et Ord, og Helten græder.

Abdiel.

Abdiel.

Af! — af at min Graad maae ledste Hevnens Gud,
 Og flette Helvede, og mig og Verden ud! —

(Han gaar bort i Fortvilelse.)

Baal.

Han flyer, den svage Mand! — hvor liden Drift til
 Ere!

Han synker under sig, og kiedes ved at være.

Den er først ædel, stolt, som selv i Lidelser

Steds uforanderlig erindrer, hvad han er.

I Mørkets ægte Horn! — Først du, hvis skarpe Bie
 Seer det Tilkommende, det Dybe og det Høie;

Min Førstefodde, hør! — og Støtte for min Magt,

Hvis List er Himlens Skrek, o vise Mand, giv agt!

Men du, hvis ædle Mod fortiente bedre Skiebne,

Stridbare Guders Slægt, dig skal min Harm bevæbne;

Og naar I see vor Spot, og merke paa vor Skam,

Da tændes Flamme op, som kan fortære Ham!

Hør det du tause Nat! I Skrekens mørke Dale,

Fornemmer hvad jeg soer, og agter paa min Tale!

Om jeg, jeg Herren ei nedstyrter, Støveis Gud:

Da flette Hevnens Ild mit Navn for evig ud!

Som om det ei var nok! — Ha! — Slaven findes
 værdig!

Eloah

Eloah har mit Navn! — Hvor skionsom? hvor ret-
færdig?

Fordi han knælende vil raabe: Han er god!

Krøb denne Træl derop, hvor Lysets Engel stod!

Men er han ei en Mand? — Skiont Slave har han
Kræfter.

Saae han hvad Frihed var, da længtes han derefter.

Dog er han ei af Stov. — Men Spot! — En
Orm — et Gran —

Et Stov er meer end jeg! — Saa bittert spotter han!
Moloch.

Da Stierne-Himlen brast — Jeg blues ved at nævne
Vort Vanheld — Himlen sank — Fald, som jeg
vist skal hevne!

Da laae jeg følelsøs. — Død, som af Torden rørt,
Fornam jeg intet før din høie Røst blev hort.

Med Rædsel vaagnende fornam jeg at du brøste

Hoit over Klippens Ryg. Jeg veed ei hvad jeg følte.
Tilgiv min Svaghed! — Skrek! — Jeg skiald den
gang jeg saae

Det alt for skumle Sted og Mørket, hvor jeg laae.
Men denne Skrek forsvandt. Et edelmødig Herte
Opløstes; Slaven kun begraver sig i Smerte.

Du saae den Bitterhed, hvormed jeg kom ihu,
 At jeg var ei saa stor, og ei saa piint som du. —
 Da Herre, ved din Arm opstod et mægtig Rige
 I Mørket, skrekfomt, stort, blant Throner uden
 lige.

Jeg saae det, og mit Haab oplivedes igien!
 Men grumme Dag! — o Spot! — kan Moloch bæ-
 re den?

Du veedst den Rest af Lys, hvorledes jeg beskuer
 De Ting, som forestaaer i disse mørke Luer.
 Den Dag besaae jeg dem i prægtig Offerdragt,
 Og Helvede tilbad, saasnart det saae min Pragt.
 Da fandt jeg Aandens Kraft, da foer mit aabne
 Die

Igiennem Solene, og jeg besaae det Hvie.
 Men Harm! — du saae min Harm; Jeg skreg af-
 brudte Ord,

Da Synet heftede ved den bestelte Jord.
 Du Herre hørte mig: — Støv! — skreg jeg —
 Støv! — uærdigt
 Til Trinet af min Goed — du hellig! — du ret-
 færdigt! —

Du Arving til mit Lys! og du min Fiendes Ven! —

Hans Tempel! — Moloch op! — op at nedbryde den!
Da foer jeg rasende med Flammen op mod Jorden.

Satan.

Da var det, at du skiald for Buldret af hans Torden,
Og, da du viiselig igien til Dybet foer,
Din Fiendes Undergang i frygtsom Stilhed foer.

Du Mørkets tappre Helt, og du hans Vaabendrager,
Foragter Abdiel! leer af hans bittere Klager!

Men glemmer ei derhos, at Trudsler uden Magt
Og kraftesløse Skrig fortiene meer Foragt!

Jeg saae det stolte Støv — dets Storhed er ubillig,
Og til at knuse det er ingen mere villig.

Støv kaldtes i vort Sted — bestiltes os til Spot —
Os ene til Foragt begrades det i Got.

Ei din Fortvielse og ei dit skarpe Dø

Har aabnet Dybets Port og bragt os til det Høie;
Men at vi os til Harm maae see, hvor god han er,
Fremviser han i Dag de stolte Yndlinger.

Baal.

Ha! Yndling! døe! forgaae! og Helvede skal høre,

Satan.

At du har seet —

Baal.

Og dræbt —

Satan.

Satan.

Nei, ikke turdet røre.

Troe! Himlens stolte Børn see Brede uden Magt. . . .

Baal.

Ha! Brede see de! — Harm! —

Satan.

Men see den med Foragt.

Hvad nytter Heltetmod, som ei foreent med Kræfter
Kan give Trudsel Vægt, og dog maae give efter?

Hør! —

Baal.

Og hvorledes Hevn?

Satan.

Forstaae hvad jeg fornam!

Udspreed dit Raserie, og lær at kiende ham!

Almægtig er et Navn, hvortil han seer sig værdig,

Men ei hans Stolthed nok; Han kalder sig retfærdig.

Fra os — fra dig til Stov betragter han enhver,

Langt fra særdeles Gunst, saaledes som han er.

Den Uret, som vi leed, var Straffen, vi fortiente,

Og al Ulydighed kan intet bedre vente.

Saa raabte han. Jeg stod paa Pynthen af mit Fald,

Da jeg fornam den Røst blant stærke Tordenskrald.

Ufminket Grusomhed formærkede hans Ære;
 Thi viis, og god, og streng, og alting vil han være.
 Tyrannen stiules saa — men Stiul, som er bestemt
 Til Hevn! — til Verdners Fald! — som ei skal
 blive glemt!

Naar du besaae dig selv, dit Mod og Magtens
 Stygge;

Og du paa Jld og Røg forgieves vilde bygge;
 Da forskede min Aand, og sandt den Grund, hvorpaa
 Vor Hevn og Støvet's Fald og Himlens Spot skal
 staae. —

Har vi fortient vort Fald? er Hevnens Gud ret-
 færdig?

Da maae, da skal han . . .

Baal.

Døe —

Satan.

Befindes han uværdig. —

Baal.

Det er han.

Satan.

Men en Træl, som frygter sin Tyran,
 Adlyder let.

Baal.

Baal.

En Træl! — hvad Liv fortjener han? —
Strafværdig Redrighed! — Døe, den som kan adlyde!
Hvor Valget ei er Lov. — Ha Bud!

Satan,

Hans Lyst at byde
Er alt det Haab, jeg seer. — Og uden strænge Bud
Hvad retter vel din Harm og dine Trudsel ud?

Baal.

Men Støvet! — er det stort? og kan det overtræde?
Blindt! tielent! frygtsomt! svagt og overøst med
Glæde!

Fortryllet i hans Magt!

Satan.

Og dog er dette vist,
At, veed jeg først det Bud. . . .

Baal.

Da tving det!

Satan.

Men med List.

Vi har wit høie Raab lært Hevneren at skionne,
At det uprøvet var for tilig at belønne;
Jeg tvang ham til sig selv, og til en billig Dom,
Som mulig styrter dem til det, hvoraf de kom.

Men her er Hevnens Maal. — Hvor Lydighed skal
prøves

Maae Balget være frit, og intet voldsomt sees. —

Og vel! tillades Evang; da Herre kom ihu,
At den, som elsker dem, er vel saa stærk som du! —
Aldyde de — maaskee — da er ei meer tilbage . . .

Baal.

End Had, end Baals Had.

Satan.

Og end afmægtig Klage.

Baal.

Og du nedtrykker mig!

Satan.

Lie Herre! seer du der?

See det kostbare Par! see Himlens Dindlinger!

Adam og Eva gaaer tvært over Skuepladsen, saaledes, at de vende Ryggen imod de faldne Aander. Irmel gaaer tæt bag ved sin Ven, og Ithuriel en Aand, som er sendt ned til Randindens nærs ere Beskyttelse lader hende ikke ud af Dinene. Det hele Trods af onde Aander sner saa snart de see disse to mægtige Tysster, og vil skjule sig for den Glands, som følger med dem. Moloch selv gaaer nogle Skridt tilbage. Satan bliver staaende forrest paa Skuepladsen og skeeler til dem med den lumskte og nedrige Mine, som er hans Dandskab saa egentlig. Baal alene bliver staaende ubevagelig paa sit Sted, og seer efter dem med et trods sigt og foragtende Blik. Som de komme ham af Sigte forses hans Grumhed. Da de ere reent borte gaaer han selv nogle

Trin frem, som for at forfølge dem. Men han bliver med et
 staaende og viser nogetid den nderste Fortvivlelse i Geberderne.
 Han søger længe at skule sin Smerte og sin Særef; men da de
 blive meer og meer kendelige, stamper han i Jorden og holder
 Haanden for Pinene. Det er et stærkt og vedbærende Lignild,
 hvilket han meget vel kender, som har sat ham i denne Forsats-
 ning. De øvrige af hans Selskab ere mere frygtsomme, skønt
 mindre pinefulde end han. Ingen af dem tør lukke Munden
 op, førend det er forbi. Da er Moloch den første, som siger:

Dg her er Helsøede. — Obaddon's grumme Straaler
 Sik over Hvelvingen.

Baal, som kender denne sin Dydtings Røst, tager Haanden fra Pi-
 nene, opløfter den imod Himmelen, og brøler meer end siger:

O Evighed, som maaler
 Forbittred Høvn med mig, hold op! — men nei,
 bliv ved
 Alt knuse mig med dem! — Lad alting trykkes ned!
 Knus Jehovah dit Verk, om du har Ild tilbage!

Man ser atter den forrige Lignild og denne gang følger et stærkt Tors-
 denslag, hvorved Baal segner og ligger nogle Minuter som i
 Usmagt. Endelig reiser han sig igien og siger med en spottens-
 de Mine:

Den Ild er alé for stærk til Slaver og til Svage,
 Men, da du slaaer kun dem, som troer at ligne dig;
 Hvi slaaer du ei din Jord? — den er guddommelig.

(Dg efter en Pause.)

Ha! Støvet blive Gud!

Satan, (som er kommet frem igjen da al-
ting er stille.)

En mægtig Gud som døde!

Som smulrer bort i Støv, ved allerførste Brøde!

En svag og opblæst Træl!

Baal.

Ha! Bitterhed! Jeg seer
Min Styrke hos en Træl, mit Lys, min Glands i
Leer!

Ret! — jeg nedtryktes kun; men du skal leve rolig,
Glad i Belysters Arm, i Yndigheders Bellig!

Ret! — Himlens kielne Søn! hvor from? hvor
svag? hvor tam? —

Lys! Virvler veltes ei! hvi tør i skrekke ham?
Et sammeneltet Leer! en Siel, som Brust indskrænker!
Hvis Tanke selv er Brust! som stedse sløvst tænker!
Som skielver ved at troe, at større Glands har Sted,
End et indhegnet Støv og Orme Salighed!

Hvor skionsomt? — Dette Støv! — nedtrykt af
Himlens Gaver!

Ret! — mig til Spot! — naar jeg i mørke Huler
raver!

Naar Lysets Vand — o Skam! — maae tryggle Lov
at see,

Er han af Stolthed blind og lukker Dinene!

Ret!

Ret! — mig til Spot! men nei! staae, paa mig,
 knus mig Jorden!

Din Lynild brænde til det inderste af Jorden!

Hevn-Bierge styrte ned, og styrte Knald i Knald,
 Indtil de trykke mig til Grunden af mit Fald!

Ras Himmels! ras! brøl! brænd! og naar din
 Straale rammer,

Da trodser jeg endnu og trodser dine Flammer!

Men grumme Pinebæk! — en Jordklump! — min
 Foragt! —

Men jeg afmægtig! — holt! — søl Prøver af min
 Magt!

Baal løber i dette Kaserie hen imod det Sted, hvor han har seet Manden og Mandinden blive borte; men Eloah møder ham i Indgangen af Skoven. Der grumme Kamp gaar vel noget tilbage, men viser i det sidste meer Fortrolselse end Frygt. Den store Eloah seer til ham med en Majestæt, som passer sig paa hans Høihed. Hans Mine viser meer Foragt end Vrede; og det er med en Dødelighed, som er grundet paa hans Oversmagt, at han siger:

Afmægtigt Kaserie! Hvo er vel den, som vover
 At true Himlens Ven, som Almagt vaager over?
 Mon Baal har forglemmt den store Herrens Dag,
 At han staaer op endnu, og trodser mod hans Slag?

Baal.

Elaae! knus! dræb!

Eloah.

Med Foragt. — Saac Herren ei dit Hjerte,
At Enden paa din Straf var alt hvad du begierte?
Men evig, evig, Baal, evig skal du see,
At du har reist dig op mod den Almægtige!

Baal.

Min Lyst er ingen Straf.

Eloah.

Men see det dig til Plage,
At Synden kun var stor, men Kræfterne for svage.

Baal.

Skrek!

Eloah.

Had er Ondskabs Løn; men Haandhed og
Foragt
Uddeeelte Blisdoms Lov til Ondskab uden Magt.

Baal.

Foragt! her faldt jeg først — og du, som saae min
Torden!

Du, som forsvandt mod mig dybt blant Seraphers
Orden! —

Og du, som saae min Glands! —

Eloah.

Eloah.

Og Skreffens skumle Skye,
Hvori du skulde dig, da Stemmen raabte: Flye!

Baal.

Og har Obaddon ei fortalt den grimme Brede? —
Den . . . .

Eloah.

Han har hørt dit Skrig

Baal.

Dog aldrig hørt mig bede.

Ei hine Trældoms Raab, ei nedrigt Hyflerie;
I Lyset er du Træl, i Lænker er jeg frie.

Eloah.

Først Stolthed, siden Skrek forblinder Ondskabs Dye.
Først saae du ei hans Magt, og trodsede den Hæie;
Nu seer du kun hans Magt og streng Retfærdighed,

Baal.

Og mig — mig seer jeg selv,

Eloah.

Og blues ei derved?

Baal.

Er jeg et den, som er, og var, og steds skal være?
Mon ikke tusende min Magt og Wiisdom ære?

See Solen flyer mit Trin, og Himlen skjuler sig,
 Naar Dybet buldrende med Skrek forkynder mig! —
 Hans Magt —

Eloah, (heftig.)

Forbandede! skjul dig i Strekkens Skygger,
 Hvor Ondskab tætte skjul for Helligdommen byg-
 ger! —

Der brøl din Lovsang ud! ras! bryst dig af din
 Skam!

Men Herren straffe dig, ifald du spotter ham!

(Efter en lille Pause.)

Fald ned, og hør din Lov!

Baal og hans hele Følge falder paa Kne. Denne stolte Fyrste vis-
 ser indelig ved Maaden, paa hvilken han gier det, hvor meget
 det er imod hans Villie, og at det er en usynlig Magt, som
 tvinger ham dertil. Hans Tilstand uoder ham til at raabe:

Skrek! —

Eloah.

Gud er ene værdig,
 Alt kaldes stor, og stærk, og hellig, og retfærdig.
 Var han ei den som var før Verdens Grund blev
 lagt?

Han, han fremkaldte den, og Aander saae hans Magt.
 Hans Navn opfylder alt. I Dybet og paa Jorden

Staaer alting ved hans Bink, og knuses ved hans
Torden.

Hans Haand gav Leeret Siel, han blæste Throner om,
Dg ingen gjør som han Ketsfærdighed og Dom.

Den Stolte reiste sig, opblæst af skabte Kræfter,
Stod han mod Thronen, trodsig, higende derefter;
Da talte Jehovah: Fald! og dybt faldt han ned,
Dg blev et skreksomt Tegn paa Guds Ketsfærdighed.
Han Herren, han er Gud; — Er Helligdommens

Straaler

Ei rene? — Thronens Ild, som ingen Smitte taaler?
Al Ondskab skiule sig, og hder gienstridig Haand
Flye for den Helligste og for hans Almagts Haand!
Men dyrebar er den, og elsket af den Hvie,
Som agter paa hans Bud og vandrer for hans Die.
Han er som Raphael; hans Glæde skal bestaae,
Naar Dag og Aar og Tid og Tiderne forgaae!
See til mit Billede! saa sagde han, som skabte,
Dg han, som styrtede — Det har hvad Baal tabte.
See, det er saare got — Mig Herren ligner det!
Dg hele Himlens Hær saae hen til Mennesket.
Fremdeles sagde han: Om det min Røst adlyder,
Dg uden stolte Knur gjør, hvad jeg Herren byder;

Da

Da skal det see min Glands og kaldes Almagts Ben!
 En Skat i Herrens Haand, hvo kan borttage den?
 Men gaaer det Mørkets Vej, og hører ei min Stemme;
 Da døe det Satans Død! at Verden maae fornemme:
 Om den opløfter Synd, som trykker Ondskab ned?—
 Jeg Herren jeg er Gud — Gud er Retfærdighed!
 Da gif et hastigt Bud fra Thronen — bæver Jorden
 Ei nu for Adams Trin, og den udstrakte Torden?—
 I Dag er Provens Dag, og Adams Liv og Død
 Hang alt paa Kundskabs Vægt for Uriel frembrød. —
 At ei den Faldne nu skal sige: Vi forførte
 Blev styrtede, han stod, fordi han intet hørte;
 At Mørket selv maae see den evig strange Dom:
 Opkaldte Herren dig. — Kom frem Bedrager! kom!
 Forsøg dog ikke meer! — Forskudte, som jeg hader,
 Vov ei at prøve meer end Himmelen tillader!
 Thi om du rører dem i der' Uskyldighed;
 Da styrte Herrens Ild paa Baals Iffe ned!
 Og — muligt er det dog — og om han overtræder;
 Da veed jeg, at din Aand sig først af Ondskab glæder.
 Men Skrek! tidobbelt Skrek skal være Glædens Løn;
 Gaa vist, som Herren er og merker paa min Ben!

Naar Eloah har sagt dette sidste, skjuler han sig i en lys Ekke og
 gaaer under stærke Tordenslag op til de salige Boliger. Baal
 og hans Følge ligger imidlertid som begravede i en dnb Afsmagt.

De tør ikke opløste Pinene, førend den Glands, hvormed den
 salige Mand opfylder alt det omkringværende er forsvundet imel-
 lem Ekherne. Baal er da den første som springer fortoilet on
 og raaber:

Harm!

Satan.

Var det ei mit Ord, at Magten intet nytter?
 Mon du vil knuse den, som Himmelen beskytter?
 Vi maae . . . .

Baal.

Hvad maae vi? — tael — jeg brister — raad
 mig — sig! —

Satan.

Hvor Magten er for svag der dræbes best med Svig.

Baal.

Ha Slave! — ah! — mit Fald! — er ingen Magt
 tilbage?

Og for at hevne mig skal jeg — o Skam! — bedrage!

Satan.

Vi maae . . . .

Baal.

Jeg vil, jeg skal, og nu, o Himmel, nu
 Medstyrtet, knuset, døe, jeg, Adam eller du!

Satan.

Satan.

Den Time, da hans Vel befæstes eller falder,
 Et Nu, som Himmelen ei selv tilbagekalder,
 Er muligt alt for kort. Dom, om det spildes bør
 Med et afmægtigt Raab, som uden Virkning døer!

Baal.

Jeg fatter — men et Raab! — mit Had — den
 Harm som blinder,
 Gjør at jeg intet seer, og intet Middel finder.
 Kryb! overtal! ja bed! og vær de Svage lig!
 Kun at du fælder dem, og at du hevner mig!

Satan.

Men glemmer du den Skrek, hvormed vor Fiendes
 truer?

Baal.

Hvad Skrek for mig? — Foragt er det, hvorfor
 jeg gruer!

Foragtet af mig selv! Ha! ringe mod et Støb! —
 Hans Hevn er tømt, og jeg mod alle Trudsler døo.

Satan.

Vel! du opmuntrer mig — du veedst jeg kan
 bedrage!

Kun . . . .

Baal.

Baal.

Hvad?

Satan.

En ringe Lov, som er endnu tilbage. —
Et Bud er givet dem, — men hvilket?

Baal.

Nedrige!

Det skulde du!

Her bliver en Pause. De onde Aander see hinanden an, uden at vide hvad de skal sige. Satan, som under en forstilt Feiethed og Endighed imod Baal skjuler en Stolthed, som er endnu større end hans; og i denne Anledning smigrer sig selv med den Wiisdom, som han troer at besidde frem for de andre, smiler hemmelig og tier, som for at vente Svat af de andre. Moloch, som er en stærk, modig og grim Mand, men tillige ikke har den beste Dommeraft, er af den Aarsag den første, som giver sin Mening tilkiende, i det han gaaer hastig bort og siger:

Jeg gaaer at spørge Flammerne.

Baal.

O Spot!

Satan.

Og du kan troe: han, som vil undres over,
Som for at kaldes stræng, sin Yndlings Belfærd vover,
Som trodser al vor List med sine Mennesker,
Han skulde skule det, hvorved just Prøven er!

Nei! men Befymringer streed med hans stolte Hierte,
 Hans Nest var stelvende, hans Die stulke Smerte,
 Han saae sin Yndlings Tab og taug; men Soel og
 Jord

Forgik, før han bedrog og spøgte med sit Ord.

Det viser sig . . . .

Baal.

Og da?

Satan.

Da . . . skal han overtræde!

Baal.

Du overvælder mig med — hvilket Ord! — med
 Glæde.

Men Tiden sagde du . . . .

Satan.

Jeg skal ei spille den.

Baal.

Saa lindres Helvede ved en fornuftig Ven!

Naar Baal har raabt dette lid, med en Hestighed, hvormed han søger at tilkiendegive en Art af Glæde, som han dog ikke finder, søger han sig i en mørk Ekke og farer af med et stærkt Bulder. Alle de øvrige onde Vænder af hans Følgeskab følge efter. Satan, som bliver alene tilbage paa Ekkepladsen, staaer nogens tid og seer efter ham med en haanlig Mine, og med en Bittershed, som viser, at det onde, som han har i Sinde at giøre, er allermindest af Venstabs til ham. Naar han er borte siger han:

Ven!

Ben! han fornedrer sig. Hvor dyrebar en Gave
 Hans ædle Venfkab er! — nu Ven og før hans
 Slave! —

Men kiser jeg hans Harm, og faaer han hvad
 han vil. —

Tyran! i Helvede var Venfkab aldrig til.

Jeg skulde vove mig! og trodse Himlens Brede!
 Blot for din Storhed! Ha! hvor værdig at tilbede!
 Hvor farlig er din Magt? Begriber han det vel,
 At han er stor ved mig, og hersker ved sin Træl?
 Men du bedrager dig, Tyran, ifald du tænker,
 At alt, hvad jeg betvang, skal bære dine Lænker!
 Hvor længe taaler jeg det usle Pralerie?

Jeg blev en Slaves Træl i Haab at blive frie.

Men Satan op at slaae! Mon hele Mørket gielder
 Den Jord, jeg river ned, og Kæmpen, som jeg fælder?

Hvad ligner vel mit Navn, naar bange Sole see,
 At jeg har skadet ham og dræbt hans Billede?

Naar, om han ikke selv, dog een som han kan falde,
 Og de, som ligne ham, først mig for Herre kalde;

Da hør det Evighed! da kom mit Navn ihu!

Naab, Afgrund: Satan! — Gud! — hvo var saa
 stor som du?

Her under Skyggerne, her i den stille Glæde,
 Vil jeg befæste mig, her bygger jeg mit Sæde.
 Hift er et skummelt Bierg, der skal mit Alter staae!
 Og Blod og helligt Blod skal stænke sig derpaa!

Imedens Satan endnu taler kommer Raphael, som er sendt ned for at underrette Trimiæl og Ithuriel om de onde Wanders Ankomst til Eden, deres onde Hensigter, og deres Friheds Grundseer, tilligemed disse to salige Wandere ind paa Skuepladsen. Han er just i en dyb Samtale med Fredens Vand om de Skraanker, som Retfærdighed foreskriver hans Benskab, da han hører de sidste Ord, som Satan taler: Han vender sig om og seer ham; og siger med sin sædvanlige Majestæt intet uden:

Forbandede!

Satan stier, saasnart Raphael har sagt dette Ord; og denne vender sig derpaa til Mandindens Ven og siger:

Men du! hvad gjør din nye Veninde?

Ithuriel.

I Lunden gaaer hun, taus, men stille Taare rinde,
 Dybt sukker hun og tit, og seer mod Skyerne.
 Nu bad hun, og jeg bad med den uskyldige.

Raphael.

Din Ven, Ithuriel, er kommet for den Høie.
 Bliv ved! — Hun være stor og kostbar i dit Die!
 Ved! vaag! giv agt paa alt! saa lyder Herrens Ord:
 „Gaaer ei Bedrageren omkring betænkt paa Mord!
 Gorman!

Ithuriel.

Ithuriel.

Hun veed hans Dom. Har ei Afsgrundens Vægter
 Viist hende Bredens Sted og de fortabte Slægter?
 Og jeg — før sang jeg høit om Guds Retfærdighed,
 Hvorledes Satan faldt. . . .

Raphael.

Og hun . . . .

Ithuriel.

Hun skald derved.

Raphael.

Rok! meer tillades ei.

Zrmiel.

En Lyd af tunge Vinger,
 Som langsom susende sig ned mod Træet svinger;
 Det er Obaddons Flugt, jeg kiender Dødens Aand.
 Af! og det grimme Sverd, som blinker i hans Haand!
 Og Skiulet, Dommens Skiul er for Seraphens Die!
 Af Adam! —

Ithuriel.

Han opløfter Haanden til den Høie.

Zrmiel.

Han kommer.

Obadden, den første iblane Dødens Engle, kommer langsom ned paa
 Ekuepladsen. Hans Dine ere tilbundne for at betage ham af
 Medlidenshed,

Medlidenhed, ifald Mennesket smager af den forbudne Frugt. I den heire Haand holder han det forstrækkelige Everd. Den venstre oplefter han imod Himmelen, som for at kræve den til Vidne, at intet i Verden skal kunne frelse dem fra hans Arm, ifald de synde. I det øvrige er han usædvanlig mærk og hans Geberder synes at give tilkiende, at han har al sin Pligt og al sin naturlige Strængthed nodig for at kunne holde sit Ord. Ingen af de fælske Vænder tør nærme sig til denne forfærdelige Kamp, uden Raphael, som siger:

Mørke Mand, hvis Vink er Dødens Bud,
 Hvad er dit Verinde?

Obaddon.

Fred dem, som love Gud!

Raphael.

Lov skee hans store Navn!

Obaddon.

Men Dødens Skrek skal være
 Paa de Forbandede, som handle mod hans Ære!

Raphael.

De døe!

Jermiel.

Af!

Obaddon.

Lyd af Suk i Busten! Sorrigs Lyd
 Af Glædens Mund! —

Jermiel,

Zemiel, (i det han gaar nærmere.)

O Mand! hvor kan du bringe Fryd?
 See Morderen, som høit opløfter Sverdet! Livet
 Flyer for hans Ansigt! af! med Dom og Skrek
 omgivet!

Og Herrens Rædsel er paa Jorden.

Obaddon.

Fromme Mand,

Jeg staa som du, og tungt er Sverdet i min Haand.
 Da frekke Mander sank i Afmagt, dybt i Huler,
 Hvor Livets Glæde sig bag evigt Mørke skjuler;
 Da slog min Arm med Lyst, og Dusket forekom
 Hans Harm, og ventede med Længsel Bredens Dom.
 I Dag! Gud! Høvnens Gud! opir mig selv til
 Brede,

Om jeg skal dræbe dem! Lad Medynk ei forlede!
 Jeg føler ei den Harm. Al! Døden blegner selv,
 Algodhed trykker mig, og Raaden raaber: skielv!
 Hvem sagde: Dødens Mand opløfter tielne Arme
 Til Bøn? og hvem har hørt, at Breden skreg:
 forbarme!

Ha! overtræde de, og bryde Herrens Pakt,
 Og trodse Godhed selv, og spotte med hans Magt;

Da! men af, at de staae! Jeg selv, jeg vil advare,
 Mit Sverd skal lyne Skrek, min Røst skal tord-
 ne Fare!

Og om de lyde ham; da stielv, Forbandede!
 Da søl tidobbelt Død!

Jrmiel.

Om ei . . . .

Obaddon.

Da stielve de!

Naar Dødens Aand har sagt dette sidste, stuler han sig strax i en
 Chypres, hvorunder en Handelse har bragt ham til at staae.
 Jrmiel seer op imod Himmelen med opløstede Hænder, men
 Raphael tager ham ved Haanden og ledsager ham ud af Skues-
 pladsen. Han vinker og af Jthuriel, som sørend han endnu
 gaaer, siger:

Min Gud! af Raadens Gud, hvis Rigdom al-
 drig tømmes!

Lad Proben gaae forbi! byd, at hun ei fordømmes!

En dristig Bøn! men Gud skal Dandskab myrde den,

Som du har givet mig? min Fryd! min Trost!

min Ven!

Satan, som endnu har hørt dette sidste af Jthuriels Bøn, kommer
 frem igien, saa snart han er borte, og siger med sin sædvan-
 lige Spot:

Det var Jthuriel, ham, som i bittere Toner

Begræd vort Fald, og stolt tilbød sig som Forsoner:

„Lag,

„Tag, Herre, tag mit Liv, og frels min Abdiel! „
 Sandt! sig en Kierlighed begribes ikke vel.
 Men viid Utkværdige: det staaer i Skiebne's Bøger,
 At du skal aldrig naae den Høihed, som du søger.
 Dit Vensteb er en Gift, din Bøn er Dødens Bud,
 Og den, du elsker høit, skal hastig slettes ud!

I det han taler, gaar han hen imod den Enpæd, hvori Obaddon
 har skjult sig. Han veed ikke af denne Mand's Ankomst, og da
 han føler hans Nærverelse, raaber han:

Dog, hvilken stille Skrek? som hør Obaddon bygger
 Sit truende Paalun blant Dødens skumle Stygger.
 Hans Rædsel følger mig. — Skrek! hvor uendelig!
 Selv Mandens Paradis er Helvede for mig!
 Men kommer ei de to? hvor salige? hvor fromme?
 Her vil jeg skjule mig.

Satan skjuler sig bag ved Irmie's Grotte, som er lige over for det
 Sted hvor Dødens Engel er skjult; for at lure paa hvad Mand-
 den og Mandinden tale, og derefter at indrette sin Plan.
 Disse to salige vise med deres Miner, at de har været i en alvor-
 lig Samtale. Eva gaar langsom, staaer Plæne ned og stæ-
 ter sig paa Mandens Arm. Adam seer ned til hende med den
 sømteste Kierlighed. Begge Skændenglene følge dem saaledes
 at de ikke blive seet af dem. Adam er den første, som taler og
 siger til Mandinden:

Du skiald ved Hevnens Domme,
 En frygtfom Taare faldt, tungt faldt den paa mit
 Bryst,

Da han besang hans Dom og Manders Herseklyst.
 De har fortient den Straf; vi vil fortjene Glæde.
 Medlidenshed er spildt.

Eva.

Ak Adam, lad mig græde!

Ehi kun igiennem Taarer taaler jeg at see
 Min Gud, den strenge Gud, og den retfærdige.
 Ak, om I havde gjort hvad eders Herre vilde!
 Ak Ulyksalige! men, ak! det er for sildt. —
 Saa smuk en Skabning! Gud! har dog for evig
 tabt,
 For evig alt — ak om! — ak om den ei var skabt!

Adam.

Ei skabt til Dom og Straf. Stor og sin Skaber
 værdig

Var Overtræderen, viis, hellig og retfærdig,
 Hans Glæde var som din, uskyldig, tryk og stor,
 For han Algodhed selv et evigt Fiendskab soer.
 Gav Godhed ei en Mand tilfjærfkelige Kræfter,
 Ak kunde see hans Bud, og rette sig derefter?
 Og overtrædes de, blev Godhed selv misbrugt.

Eva.

Eva.

Som, om vi trodsige nu smagte Kundskabs Frugt!
 Et koldt, jeg veed et hvad, omløber alle Klarer,
 Min Adam, og jeg fælder ubekjendte Taarer;
 Saa snart jeg seer et Træ, som kunde — dræbe dig.
 Kom Adam, flye et Sted, som kun mishager mig!

Adam.

Den rene Lydighed er sikker uden Skranker. —
 Skal Digt; skal en Sands beherske vore Tanker?

Eva.

Og dog er dette vist, skönt Sielen elsker Gud;
 Er Legemet dog et saa roligt ved hans Bud,

Adam.

Mandinde!

Eva.

Synet kan . . .

Adam.

Et friste . . .

Eva.

Men bedrøbe . . .

At see den Mulighed. . .

Adam.

Vi skulde denne Prøve,

140 Den ulykkelige Prøve,

Dg evig, evig Tak den Skabere, som bød:
At Verden bar vort Liv, og kun et Træ vor Død.

Eva.

Men Gud! et Træ vor Død! Hvor farligt! om vi
smagte! —

Et Bid vor Død! hvor snart? — Det dræber at
betragte.

Udstrakte jeg min Haand. Af Adam! om vi nu,
Kun i et Øieblik, da Skrek! da døde du.
Kom beste! kom min Ven! hist i de tause Skygger,
Hist, hvor den tette Duff et Skial for Døden bygger;
Der vil vi glade smage den Lyksalighed,
Som ei af Tvivl og Frygt, og ei af Mangel veed.

Adam.

Elfsværdigste! (efter nogen Betænkning.) Befan!

De gaar og Forførereren kommer frem igien og raaber:

Triumpf! snart har jeg vundet.

Den Gift, som dræber dig — Skielv, Adam! den
er fundet,

Dg Satan fandt den — skielv! Ved Himlen stiu-
le dig!

Jeg er betænkt paa Mord, og hvo forhindrer mig?
Hvad staaer mod Satans List? Blot om jeg ham
forfører!

At han ved denne Frugt engang med Læben rører.
 Du ikke Syn og Lyst, da skal min bittre Spot,
 Hans Stolthed og det Haab at kiende ont og got,
 Selv Loven, som forbød, Han, som forbød at smage,
 Selv han skal friste dem. — Jeg vil, jeg skal bedrage.
 Var Moloch mig for klog? og om ei dig, da den,
 Som, Adam, sikkert nok bedrager dig igien!
 Med Latter skal jeg see de bange Taarer rinde,
 Naar du besylder, og begræder din Mandinde.
 Og naar du sømmer dig, og spreller mod min Magt,
 Og døer; da vil jeg see til Himlen med Foragt.
 Jeg, vil jeg sige, jeg har lært Cheruben græde.
 Den tielne Cither slaaer ei meer om evig Glæde,
 Og Engle frygte mig, og skielve for min Haand;
 Thi Livet er ei meer — en Gud har tabt sin Aand.
 Og atter sige: Skrek! — hvem ligner den, som
 falder,

Dg den, som døende mig for sin Morder kalder?
 Hvis er det Billede, som Døden sletter ud?

Da skal jeg see med Skrek, at jeg har dræbt en Gud!

Da Satan siger disse bespottelige Ord gaaer en Straale ud fra det Træ hvor Obaddon er skjult; hvorved den onde Aand, efter at have givet adskillige Tegn paa de nderste Smertter tilsidst segner og bliver liggende i Afmagt paa Skuepladsen.

Ende paa den tredie Handling.

Mellemsang.

Skuepladsen forestiller en mørk og ubehagelig Dal, som er omringet af mange affyrlige og steile Klipper, paa hvilke man seer en Deel af de onde Aander i adskillige Forretninger. Saaledes seer man hvortledes Adramelech er beskæftiget med at manstre og opmuntre nogle af sine afmægtige Krigsfolk. En Mængde endnu mindre og merkere Aander grave under Mammons Ansørsel i en anden, og lede med stor Besværlighed efter den Metal, hvormed de siden har forgiftet Jorden. Den lumle og skumle Bellal, fordum den smukkeste Iblant Cherbim, sidder alene paa Toppen af en Høi, og grunder paa, hvortledes han kan skade en af sine medfaldne. Lige over for seer man under Skyggerne af nogle høje Træer den bedrøvede og fortvibledde Abdiel Abbadona. Han holder Haanden for Pinene, og stræber forgieves at stinke sig for sig selv. Man seer Baal-Peer efterabe Cherubernes reneste Benskab med de kaadeste og høje ste Geberder, og Laminus, som er i Færd med at forbedre sin sønderbrudte Elsker, for at beshnge Afgrundens Belluster. I Dalen staaer et Alter paa en liden Forhøiing, paa hvilken man seer en mat og søvelfarvet Luc. Rundt omkring dette gaar en Deel af Molochs Tjenere med mange og latterlige Ceremonier; De blive opmerkommene ved et Bulder, som de høre bag ved Klipperne; og den, som synes at være fornemtest iblant dem, begynder at synge:

Lyd som af mægtige Veir, og Lyd af brusende
Stremme

Susede ned over Klipperne, Dræbende Tordenes
Buldrede. — See han kommer, Orions For-
stefodde.

Chor.

Chor.

Bæver I Mander, tilbeder I vældige Kæmper!

Den Anden.

See han kommer, den stærke, som var, og som
skal være,

Han, den udvalgte, Ihsende, skien som Mors-
genroden

Kommer han frem, og skrekkelig som de grums-
me Luer.

Chor.

Bæver I Mander, tilbeder I vældige Kæmper!

Den Tredie.

Hvo var mægtig som han, og stod for hans bræn-
dende Bredde?

Hvo kan taale hans Ansigts Lynen? For ved
hans Ansigt

Skuede Mørket, og Dybene zitrede for ved hans
Lorden.

Chor.

Bæver I Mander, tilbeder I mægtige Kæmper!

Under denne Sang er Ildens grumme Konge kommet ned til Aiteret.

Hans Mine er vigtig og eftertænkende. Hans mørke Majestat

har indprentet en slavisk Erbadighed i hans Sielere; De gaae

tilside

tilside stirrende paa ham med Frugt og Beundring og opmærksomme ved hans mindste Vink. Imedens han med mange Opskævelser betragter den Ild, som i Hjelvede kaldes den underlige: gaar en Sang te frem og synger den derved brugelige

Sang.

Flue, Himmel, flue bag tykke Svovel-Damper!

Lad Nattens skumle Dække falde ned!

Ved Helligdommens underlige Lamper

Seer Moloch meer, end Lysets Arving veed.

Men naar han overseer det Heie,

Da kom, o Dyd, hans store Navn ihu!

Naar Himle synker i hans Die,

Brel Afsgrund, Moloch hvo var stor som du?

Den første af Ildens Præster.

Stille, Sangere, stille! Tie du Gudernes

Vyndling!

Seer du ei, at han henrykt udstrækker de brændende

Hænder?

Moloch vil tale. Bøver J Mander og hører

paa Moloch!

Moloch, (i Henrykkelse.)

Jeg saae ham, brændende saae jeg ham, snysende,

stormende.

Mæg:

Mægtige Flammer gik ud fra hans Ansigt — ud
for at dræbe.

Brænder ei Luften? Skyen er tung af dræbende
Flammer.

Ned over Træet synker den Skye med dræbende
Flammer,

Hvor skal han flye? Ved Døren vaager en vens-
tende Morder.

Skiul dig i Skyggen! I Skyggen lurer den vens-
tende Morder.

Nu fremrekker hun Haanden og griber efter
Døden,

Efter den dræbende Flamme, som svæver over
Træet.

Gaaer ei Seraph Obaddon nærmere hen til
Træet?

See! nu rørte de. See! nu smagte de. Skrek-
kens Engel

Har opløstet sit Sverd, nu svinger han det, nu
flaaer han.

Chor.

Triumpf! Han bøde, den som var vor Fiende,
 Om den vor Fiende sagde: See, min Yndling,
 Den Yndling, som var Arving til vor Vre.
 Triumpf! Triumpf, han er ei meer!

Moloch giver ved mange græffelige Ophævelser tilkiende, at den Mand,
 som er over ham, tvinger ham til at sige noget mere, hvorpaa
 hans øverste Tjenere siger:

Stille, Sangere, stille!

Moloch vil tale. Bøver J Mand og hører paa
 Moloch!

Moloch.

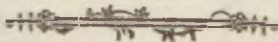
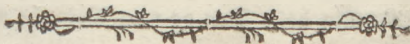
Et helligt Bierg! et andet Træ! Jeg svimler.
 Et Træ! Mit Syn forvildes af uviste Flammer.
 Et helligt Træ hist paa de skumle Bierge!
 Som bærer . . . Manden jitrer i de mørke
 Flammer.

Et Træ, som bærer, ak! som bærer Livet.
 Men Manden knæler og omfavner Træet.
 Træf du ham ei du stærke Obaddon?
 Men under Træet knæler Dødens Fyrste.
 Nu kysse de, nu smile de. Bøldige Kæmpe

Dræbte du ei din Fiende? Men Mørkets Kæmpe
 Ligger, af! tie min Mund! ligger, af! lig-
 ger bundet.

Moloch avalt af den mægtige Vand, som har presset denne Spaadom
 af ham, falder om i Afmagt. Alle hans Tjenere begynde herpaa
 et hestigt Klage-Skrig, hooraf de omkringliggende Klipper gie
 ve det græffeligste Gienkrald. En mørk Røg stiger herpaa op
 af den Flamme, som er paa Alteret. Denne udbreder sig
 meer og meer indtil den skjuler den hele Skueplads og gjør

Ende paa Mellemfangen.

Fjerde Handling.

Skuepladsen er i denne usforandret, som den har været i de tre forrige. Fredens Aand, som af Marsagers, hvilke han siden giver tilkiende, staaer ved Kunstfavers Træ, aabner denne Handling. Efter en liden Taushed, i hvilken han ved Mimer giver sin tilsvarende Urolighed tilkiende, udbræder han saaledes:

Hvor langsom er din Gang, du Dagens Lys! du
stræber

Mod Osten. Seer du alt det Dieblig, som dræber?
Af Uriel! maaskee, maaskee du aldrig seer

Min Ven, min beste Ven og min Veninde meer!

Hvi slyer du mig, min Kone, hvor Frygt Altare
bygger

For den Alsmægtige? — Her under Dødens Skygger
Gang Fredens Aand, og skiald, og Glæden skulde sig
Bag Træet. — Glæde, Himmel, Gud, hvi slyer
i mig?

Algodhed! Harpen slaer om Godhed — stille,
Jorden!

At Godheds Lovsang kan udbredes over Jorden!

Hvit over Dømnens Stemme skal min Harpe slaae,
Hvit over Breden skal min Aand mod Døden spaae.

Af Godhed drukken spaaer min Aand mod Døden. —

Livet

Har dræbt dig, Død! — Hvor er den Magt, som
var dig givet?

Hvo tog den; men jeg svimler, mørke Gisninger!
Hvad føler jeg? hvor er jeg? og hvad gjør jeg her?
Dog, her hvor Døden grøer — her — om min Ven
vil smage,

Maaskee jeg med mit Suk kan falde ham tilbage,
Maaskee paa Faldets Pynt — min aabne Arm —
mit Raab!

Men Godhed! skjul mig Gud! af skjul mig for mit
Haab!

Nei Soel! dig kun o Soel, og dig du tause Eder
Betroes Cherubens Frygt. Jeg klager kun for eder!
Kun I skal see den bange Taare. Af min Ven!

Du du, af om du dog — dog maatte føle den!

Du er endnu, du er, og Himmel deel min Glæde!

Han staaer endnu, min Ven, han staaer, hvorfor
da græde?

Men staaer han ei som Rør i Sion? af som Rør!

En Blæst, og Røret faldt! et Ord, og Manden døer!

Har ei Mandinden ham? Skrek om hun først begierde!

Af! negter den et Bid, som negter ei sit Hierte!

Hun seer, hun undrer sig, hun frygter for at see.

O Tegn! men Zephon . . .

Zephon, Jordens Engel, trekker Satan uagtet al hans Modstræbelse ind paa Skuepladsen. Han har fundet ham i et Bedragerie, og tvinger ham nu til at følge med sig til Jerriel, for at forklare sine Hensigter dermed; efter det Øste han har gjort denne nidkiere Ven, at opløse ham i alt det, som gaar før sig i Eden. Han raaber endnu førend Satan bliver seet, ind i Scenen:

Kom! kom frem, Bedragerer!

Jerriel.

Hvad . . . .

Zephon.

Følg!

Satan.

Høiviise Mand, hvad kalder du bedrage?

Zephon.

Du kiender ei den Frugt, som Gud forbød at smage

Satan.

Nei.

Zephon.

Og hvad drev dig til, at sammenblande den
Med Frugt af andre Træer? hvad drev dig?

Satan.

Himmelen.

Zephon.

Zephon.

Skiesø, Satan! Himmelen kan lade sig besvæue.
Frygt for dens Torden! Tael! hvad drev dig?

Satan.

Vel! min Skiebue.

Zephon, (til Zmiel.)

Og veedst du, Zmiel, at denne Nedrige
Har nylig vildet dræbe Herrens Vilsede?
Du veedst, i Mandens Dal, det Træ, hvis spæde
Grene

Af Frugter lugnende med Lilier sig forene!
Tit var det Adams Lyst, naar Dagen brandte varm,
At gaae til dette Træ ved sin Mandindes Arm.
Der sank de den Frugt, som Træet gierne taber,
Saa see, saa smage de, og prise deres Skaber.
Der saae jeg agtsom hen fra Cedren — Herrens Magt
Holdt Diet stivt derhen, og Rædsler skreeg; Betragt!
Da voxte Skyggerne, men midt paa Himlen straalte
Den fulde Soel med Glands, som Jorden neppe
taalte;

Dog voxte Skyggerne ved Træet, og jeg saae
En Stotte, som af Røg, tæt over Træet staae.
Da zitrede dets Løv og faldt, de grønne Frugter
Faldt, tykke Grene sank, og Stammen sank i Bugter,

Dg Naboe-Blomstret sank; da flyede Sangeren
 For Røgen, Dyret flyede, Dagen flyede den.
 Saa skyder Straalen ei af Stuen, Soele falde
 I mindre Fald, naar Dom og Hevnens Tordner
 knalde,

End jeg til Træet — Tael, saa skreeg jeg, hvo du er!
 Tael i den Herres Navn! sig, hvad du søger her!
 Da krøb han slavisk frem, og i hans Morder-Hænder
 Var Dødens Frugt . . . .

Satan.

Hvad Død? Navn, som jeg ikke kiender!
 Naar døde Livet? naar?

Zephon.

Da, Slave, da naar Gud
 Redstyrter en Rebel, som trostser mod hans Bud.

Satan.

Og har jeg fristet ham?

Zephon.

Forrædere, du tænker,
 At sliq Forstillelse kan skiule dine Rænker.
 Men blues du derved, da skiul dem før i Skam!
 Erkiend din Ondskab!

Satan.

Vel! og om jeg frister ham?

Jrmiel.

Jrmiel.

Gud! din Retfærdighed! du som mit Hjerte hader!
Mørk er din Aand, og mørk blant Mattens Myriader.
Slift er din Tanke, tredst, og steds betænkt paa Mord,
Og du, Tyran, og du betræde Herrens Jord!

Satan.

Og du tør knurre! du! naar din Tyran befaler!
Hvor længe hører han paa Trældens frekke Taler?
Blid! ikke jeg, han selv, han ønsker Mandens Død.

Jrmiel.

Dens Død, som ligner ham?

Satan.

Just det, som han fortrød!
Kan Thronen taale Støv? er kun en Aand strafværdig,
Fordi han ligner ham? og er han ei retfærdig?
Vel skabte han det siort, beqvemt at ligne sig;
Men han fortrød det snart; han, han bevæbner mig,
For selv at synes . . . .

Jrmiel.

Stiels! hvad var jeg, at jeg hørte
Paa Spotteren?

Satan.

Og jeg, om dine Trudser rørte?

Jeremiel.

Fortabte!

Zephon, som seer paa Jermiel's Plue, at han er forterneret, viser ikke mod Slutningen af denne Samtale, alle Tegni til den heftigste og utaalmodigste Brede. Jermiel, har ikke sagt det Ord, Fortabte, fer: end han glør sig rede til at knuse Bespottøren. Jermiel selv nedlegger den PalmesGreen, som han ellers bestandig bærer i Haanden; og liden for den falske Fromhed, som stedse tindrer i hans Plue, viser han nu med sit sunkende og næsten grumme Diefast, at ingen er heftigere end den taalmodige, naar han bliver opirret. Dog ere de Betragtninger, som hans samme Venfkab glør, det vigtigste som bringer ham ud af sin Character. Satan paa sin Side, skient ellers saa frøgtfom, som den nedrigste Bedrager, er nu imed Sædvaane trodsig, deels af Mod, deels fordi han veed, at de ikke kan forfage ham af Eden. Han laver sig til Strid med Tilberedelser, som vilde synes forfækkelige for dem, der ikke kendte ham. Saaledes staaer det til, da Michael den øverste af StridsEnglene og en af de syv, som staae for Thronen, kommer uføromodentlig ned paa Skuepladsen. Denne Aand har paa Guds Befaling Ofsigt over, at de onde Aander intet voldsomt tager dem for i hans Hauge. Da han seer disse Tilberedelser til Strid holder han dem for sin Pligt, at komme sine falske Venner til Hielp. Han er som en Stridsengel bevæbnet fra Haand og til Fod. Men han foragter Satan formeget, til at gjøre andet end vise ham sit smuende Skild og siger:

See dig selv og sine Forbandede!

Satan, som bliver hange for sin egen heftige Skikkelse, sner, og Jermiel siger til ErkeEngelen:

Ik! Herre! han vil dræbe den Usskyldige.

Michael.

Michael.

Vi veed det. See den Stund, i hvilken Aander lære,
At Guds Retfærdighed er evig som hans Værelse!

Zhi naar blev Fængslet svagt, at Satan brød dets

Dør,

Og er Obaddons Arm ei nu saa stærk som før?

Zemiel.

Hvem uden Lysets Gud kan løse Mørkets Lænker?

Men Adam . . . .

Michael.

Veed sin Lov, og har en Siel, som tænker.

Hvad bør forføre den, som hørte Herrens Bud?

Hvad frister til at døe og til at trodse Gud?

Da skulde billigt Suk gaae ud fra Molochs Huler,

Hvor Synd forgieves sig bag sliig Undskyldning sfiuler.

Et Die, som har seet, og en oplyst Forstand,

Bør ei forføres.

Zemiel.

Ne!

Michael.

Du sukker?

Zemiel.

Ne, den kan.

Du fiender Satans List.

Michael.

Michael.

Har ei mit skarpe Øie
 Fulgt med de lumste Trin, og talt dem i det Høie?
 See hele Himlens Hær, som agtsom stirrer ned!
 Kun Dommens Engel seer paa Guds Retfærdighed.
 Hvem styrede dit Syn i Eedren, Zephon? hvem opvakte
 Din Harm, da Navnet ham til dine Fødder trakke?
 Og lidet for hans List! Altting forsøger han,
 Og I har hørt de Skrig, som vidne, hvad han kan.

Jermiel.

Stod ei Jethuriel i Lunden? Stille Vinde
 Sneg hvisleade forbi den slumrende Mandinde,
 Og Satan var i Vinden, Dyrene fornam
 Hans Skrek, og flyede før Cheruben kiendte ham,
 Som Skygger slagre tit omkring et henrykt Øie,
 Naar det beskuer Gud, og daaner i den Høie.
 Snart skimter Manden Ting, saart mørke Billeder
 Af det Tilkommende, men veed ei hvad det er.
 Saa fandt den viise Mand ham svævende. Han herte,
 At Ord som Glædes Ord ved Evas Læber rørte;
 Men Satan svævede for Eva — da tilbad
 Jethuriel — og Eovn og Skygge skildtes ad,
 Naturen vaagnede, da søgte Mandens Mage
 Et Billede, hvis Tab hun syntes at beklage.

J Lunden søgte hun og under Skyggerne, —
 Hun græd.

Jephon.

Ik! Mørket spaaer mod denne Salige.

Jeg stod paa Herrens Bierg, og syntes at fornemme
 En Lyd fra Chaos, Gienlyd af en heftig Stemme;
 Det var som Molochs Røst, naar den vil naae til
 Gud,

Og mellem Flammerne fortvivled brager ud.

Det raabte: „See hun gaaer!“ og atter; „See,
 hun rørte

„Ved Træet!“ det var alt hvad jeg paa Bierget
 horte.

Michael.

De Wiise selv vil troe, at om Mandinden staaer,
 Al Satans Ewig ei op til Mandens Hierte naaer.

Jermiel.

Hvor heftig føler hun? — da Skrek, naar den
 begierte,

Hvor Forestilling, Syn, og Haanden selv er Hierte!

Hvor Diet, som et Speil steds viser hvad det seer,

Og Suk bebreider det, at Sielen føler meer!

Lit saae jeg undrende, hvor heftigt Hiertet stræber

Til Munden, Onsker quæles i de fulde Læber.

Michael.

Michael.

Den Siel beqvem til Fryd, den Drift til Salighed,
Er Godheds Helligdom, og det den glædes ved.

Jeriel.

Maar ei udvortes Skin det muntre Syn forblinder,
At det Lyksalighed i det Forbudne finder!

Michael.

Men Sielens Lys er stort, og Hiertet føler Gud,
Dg Dret negter ei, at det har hørt hans Bud.
Er Manden ikke viis, hvis Ord er hende søde
Som Druen? Mon han taug, og saae det at hun
døde?

Algodhed vaager selv, og Himlen holder Vagt.
Ha! vil hun døe, da maae hun dræbe sig med Magt!
Fornam du ikke før den Røst? hvad Herren talte
Til dem, som elste ham, og gjør hvad han befalte?
Hvem sagde, han er god som Herren? hvem har sagt
Til Intet: Bliv! ved hvem er Verdens Grund:
vold lagt?

Var jeg ei Herren, stor, uendelig i Være,
Før Stovets Broder vidste, hvad det var at være?
Var jeg i Trang, da Leer blev dannet af min Haand?
Dg længtes mig, at jeg meddeelte det min Aand?

Algodhed er mit Navn, saa sagde han, hvis Brede
 Fortærer Mander. — Navn, som Støvet skal tilbede!
 Dplod jeg ei min Haand for Manden? han har smagt
 Mit Gode. — See min Ven, med den jeg gjorde Pagt!
 Hvor yndig er han? viis, og skor i Manders Die.

Hvor frygtet af sin Jord? hvor elsket af den Høie?
 Hans Røst er Glædens Røst, han frygter et
 den Arm,

Som knuser Throner. — See! han kiender ei min
 Harm.

Fremdeles sagde han: har Adam hørt min Torden?
 Har Eva seet min Skrek? og frygtes jeg paa Jorden?
 Saa sandt jeg Herren er: Adlyde de mit Bud,
 Skal de kun dyrke mig, som Misskunheders Gud!
 Og see! den Tid er nær, da Fristelser ophøre!
 Thi er min Arm ei tung paa den, som vil forsøre?
 Fortvivled seer han alt, at Tiden raaber ham
 Til evig Afsmagt, og Misundelse, og Skam!
 Endnu et Dieblif uskyldig! og jeg bygger
 Mit Helligdoms Paulun i de rædsomme Skygger.
 Mit Træ skal Manden da tilbede Godhed ved,
 Til evigt Vidnesbyrd paa sin Uskyldighed!

Jermiel.

Gud give!

Zephon.

Zephon.

Raphael . . . .

Denne Salige kommer ind paa Skuepladsen med en Hastighed, som er ham usædvanlig. Den Kierlighed, som han bærer for de to Uskyldige, især til Mandinden, siden den Tid han herte hende tale i den første Handling, viser sig først nu i sin fulde Etnrke, da hun er i Fare. Han synes strax at forundre sig over at forefiade Michael, men han har neppe omfavnet denne sin Medicinere, førend han siger til de andre med en kiendelig Urolighed:

J, Mandens Venner, hører!
 J Busken hvidsker alt den Stemme, som forfører.
 See, hvisler Slangen ei omkring det sikke Bryst,
 Hvor Sielen slumrer Synd og drømmer giftig Lyst?
 Saa siger Godheds Gud: mon den Udvalgte sover,
 At Ondskab sig saa nær til hendes Hierte vover?
 Og kiender hun den Dnm, hun varmer i sit Skiod,
 Og at den aander Gift og hvisler Skrek og Død?
 Hvo vækker hende? — Brøl Obaddon med din Torden!
 Saa siger Herren: Død, din Skrek adbare Jorden!
 Og du, o Zephon, kald Naturens Stemmer frem,
 At om hun glemmer mig, hun dog maae høre dem!

Jrmiel.

Og jeg?

Raphael.

Raphael.

O omme Ben! Jthuriel tilbeder.
Foreen dit Suk med hans! maaskee han slyer for eder.
Her taales ingen Lovang; Bøn strekker kun en Aand,
Som frygter Raaden meer end Almagts bundne Haand.
Den store Dommens Aand saae paa de gyldne Skaaler;
Og Adams Skaal var tung, nedtrykt af Raadens
Straaler.

Ak! var hans Skaal ei let, om Godhed ei blev ved,
At laane den sin Vægt mod Guds Retfærdighed?
Hans Hierte deelte sig alt i ulige Dele,
Til Gud og Eva. — Hun tilegner sig det hele.
Men du, o Salige, bed! storm til Raaden! raab
Mod Mærkets sidste Magt og Ondskab's første Haab!

Jermiel.

O Gud!

Zephon.

En mægtig Røst . . . .

Man hører en sterk Torden.

Raphael.

Var det ei Dybets Vægter,
Som raabte anden gang paa de fortabte Slægter?
Den onde hørte det, og saae sin sidste Tid,
Og skiald — fortvivlende fordobler han sin Flid.

Jerriel.

Hk, at!

Zephon.

Mandinden . . . .

Raphael, (til Jerriel.)

Gaae! dit Venfkab kan forlede
Din Arm. Retfærdighed tillader kun at bede.

Jerriel.

Min Gud! min Ven! min Frygt! (Han gaaer bort.)

Raphael.

Jeg frygter selv at see
Det Slag, som truer. Gud! beskyerm dit Villedel!

Han gaaer op til den, som har sendt ham, og Michael, hvis Gulds magt ikke strækker sig videre end til at afvende al Boldsomhed, følger umiddelbar efter. Zephon gaaer tilside. Mandinden kommer overmaade bnhfindig ind paa Skuepladsen. Isteden for den uskuldige Glæde, seer man efterhaanden Lyk, Frygt og andre heftige Tidenskaber afspejle i hendes Geberder. Hun udtrykker dem nogentid med Suk og andre Bevægelser uden at tale. Ichurriel, som bliver staaende i Indgangen af Skuepladsen, er nedslagen og bedrøvet. Han fastser undertiden sine Pine paa hende med den smueske Rieklighed, og udtrækker sin Frygt andretider med at holde Haanden for Pinene. Han vinker ad hende, men hun er for hentrækt i sine Tanker til at give agt derpaa. Naar dette stumme Dytrin har vareet noget, vender hun sig om for at gaae bort, og Ichurriel giver sin Glæde tilkiende derover. Men hun gaaer strax tilbage igien, og siger efter at have betragtet Træet:

Det

Det smukke Træ! — maaskee! — nei Eva! — nei
 Forræder!

Det er forgieves, om du dig i Haabet glæder!
 Jeg skulde glemme Gud! Skrek! dig, som skabte mig;
 Som gav mig Stiel og alt; jeg skulde glemme dig!
 Og dog . . . nei! Tanke flye! . . . men det jeg un-
 drer over,

Er denne Driftighed. Betænk det, hvad han vover!
 Han frygter ei dens Magt, som truer. — Gisninger;
 Hvor fører I mig hen? O Gud hvad gjør jeg her?

Hun løber forstreckt imod Enden af Skuepladsen; men hun vender
 om igien og siger efter nogen Taushed:

Den hade mig? hvorfor? den synes at befale,
 Og raader kun; saa viis, saa yndig er hans Tale.
 Den mørke Majestæt, den Høihed lover meer,
 End det mit svage Syn, mit blinde Øie seer.
 Et Bid! da kiendte jeg den, og utalligt andet.
 Hvem er det? — mueligt — Skrek! en falden, en
 forbandet!

Jeg skielver. Seer jeg ei, at selv det stærke Dyr,
 Saa snart den nærmer sig, af alle Kræfter flyer?
 Og den! — jeg saae det før — du skialo, saa snart
 en Torden

Blev hørt fra Bierget, naar en Storm gif over Jorden,

Og neppe skulde du de Suk, som trængte frem
 Af dit beklemt Bryst. Ha! viid, jeg hørte dem. —
 Saa ene af sit Slag; thi hvilken anden Slange
 Kan tale tydelig? — Han taler selv om mange —
 De smukke Seraphim! dog, men utidig Frygt!
 Hos Gud, i Mandens Arm kan Eva slumme trykt.
 Og Godhed, Almagt, Gud, han skulde vel tillade,
 At Mordere kom ind, og at de kunde skade!
 Jeg veed ja hvad jeg gjør, jeg gjør kun hvad jeg vil;
 Om han kan friste mig, hvad, kan han tvinge til?
 Og friste? raader han, at jeg skal ei adlyde?
 Han viser kun, hvorfor Gud fandt for got at byde.
 Det var min Løvel. Han kom, just da jeg tænkte paa,
 Hvorfor den skionne Frugt skal uden Nytte staae.
 Han siger sig ja sendt, for bedre at forklare
 Det mørke Bud, og den dermed forbundne Fare.
 Maa skee han siger os, hvorledes denne Frugt
 Kan smages uden Synd? hvortil den bliver brugt?

Her bliver en rettmelig lang Pause, i hvilken Eva stirrer paa den for-
 budte Frugt. Hendes Pine vige tydelig den steds vorende Lust.
 Endelig siger hun som imod sin Villie:

Frugt, som behager! Skrek! som synes at behage!
 Frugt! — Guden vakler frem, og Sielen flyer tilbage.
 Hvad gjør du Eva? Flye! din Skabere forbød,

Dog

Dog ei at see . . . o Skrek! o tør du see din Død?
 Frygt har omspændt min Siel, det bange Hierte
 banker,

Og bliver koldt, og dser. Uordentlige Tanker!
 Hvil flyer du mig min Siæl? Jeg svimler, Jorden
 flyer,

Og Solen stuler sig bag Dødens tunge Skyer.
 Saa dser jeg da? Ha du, som var mit Hiertes
 Glæde,

Lev! uden mig, men lev! lev vel! hold op at græde!
 Ha! Taarer dræber ei! jeg er alt død, min Ven,
 Og du min Lyst, og du vil dræbe mig igien!
 Forglem mig! hvilket Ord? Nei, meer end Dødens
 Smerte!

Dit Hierte glemme mig? for sønderriv dit Hierte!
 Men Gud! hvor er jeg? See! Jeg har ei smagt
 endnu,

Jeg er uskyldig — Gud! og du! hvi dræber du?
 Men jeg har tænkt en Synd — hvad Synd? kan
 Tanker dræbe?

Siel smag din fulde Lyst! men rør den ei, min Læbe!
 At rose Herrens Træ, det er at prise Gud.
 Hans Træ! hvor deiligt? af! hvor yndigt seer det ud?

Den tause Majestæt! de underlige Kræfter!
 Den Frugt! hvem saae dets Frugt, og længtes ei
 derefter?

Selv Skyggen! — Billede, dig vil jeg kysse, dig!

Hun beier sig virkelig ned, for at omfavne den Skygge, som han selv
 tiltroer nogle af Træets forunderlige Kræfter, men paa Zephus
 Befaling stielver Jorden, og hun springer forskrekket tilbage
 og siger:

Men Skyggen selv er død, og den vil dræbe mig.
 Nei! Nei! han vil det selv. Til Herrens Helligdomme
 Lyr intet omgiort Støv, og ingen Skabning komme.
 Og ret! thi han har skabt, og ham tilhører det.
 Frugt! god til Gud! og, ak! for god til Mennesket!
 Hvorfor? men dristige, du trætte med din Skaber!
 Flye for det mørke Svælg, hvori din Stiel sig taber!
 For Glædens Skygger flye! See dem endnu! men
 stielv!

Flye for din Lyst! din Skrek! din Fristelse! dig selv!
 Er Eden i en Plet? Hist i de brede Skygger,
 Hvorunder Nøisomhed hos salig Glæde bygger,
 Derhen min Stiel, derhen at føle tilladt Fryd!
 At hofte Frugter af din feierrige Dyd!
 Min Buss, som leger med de muntre Vestenvinde,
 Glæd dig, thi du skal see den levende Mandinde!

Mei Adam! ved din Arm vil jeg oplede Glæde.

Der zitrer ei min Fod af Frygt at overtræde.

Der . . . .

Hun er ved Enden af denne sidste Tase forment imod Udgangen af Skuepladsen, men ved det allerulykkeligste Indfald vender hun sig endnu engang om og siger:

Kom, du falske Ven, at jeg maae sige dig,
At Adam ene gjør Mandinden lykkelig!

Hvor stuler du dig? kom! prøv, om du kan forføre!

Du slyr mig, Redrige! kom! at jeg ret maae høre;

Hvorvidt . . . .

Forføreren har længe ventet efter dette Plebsk. Han har adskillige gange vist sig i Indgangen af Skuepladsen; men Ithuriels Bøn har holdt ham tilbage, saa længe Mandinden selv ikke kaldte ham. Nu bliver han denne salige Forbeder for stærk; og kommer ind under Dækket, af en pragtig skinnende, og ubekendt Slange, omtrent som Egypternes Serapis, eller Philisternes Dagon. (*) Han siger det efterfølgende med en forskilt Koldsindighed. Uagter af den Behjertighed, som hans Ondskab hjælper ham i at antage, viser han dog af og til, at han meget vel føler Herrens Rædsel, sin tilstundende Dom og Obaddons Nærværelse. Han siger endnu i Indgangen:

Du kalder mig.

Eva.

(*) At den har været pragtig og skinnende er klart: For det første af Tungen i sig selv. Det er ikke troligt, at denne listige Bedrager har berømt sig af en anden Skikkelse, end saadan en, som kunde opvække

Eva.

Ha! Nei!

Satan.

Din høie Koff,

Din Graad, Mandinde . . . .

§ 5

Eva.

opvekke Hviagtelse hos Mandinden; ikke heller kan man troe, at Eva saa let havde hørt ham, om ikke en uadvortes Pragt først havde forblindet de Øne. igiennem hvilke Synden siden ineg sig ind i hendes Hierte. Der skal endnu i de Dele af Verden, hvor Eden kan have været, findes en Art saadanne præstig skinnende Drager. At de fatige Serapher undertiden har ladet sig see for Menneskene i saadan en Skikkelse, er en Hypothese, som giver meget til at oplyse Forsørelsens Rimelighed, og som jea har for store Formand i, til at frygte for at den skulde blive kaldet aldeles urimelig. Seraphim har sin Oprindelse af det hebraiske Seraph, som betyder saa meget som at brænde. Det Navn har sølgelig ikke været ubequem, at belegge en Art brandende eller stærk skinnende Slang med. Egyptianerne, som rimelig har laant deres Serapis af den jødiske Historie, om de himmelske Seraphim, afsmalede denne Gud iblant andet med et Dragehoved. For det andet sees det a det hebraiske Ord Arum, at den har været af t og skinnende. Dette Ord oversættes efter mine Tanker meget rigtigere med Nøgen, end med Tredse. Enten har det været en blot naturlig Slang, som ikke har skult nogen ond Vand, eller det har været et Dække,

Eva.

Flye!

Satan.

Men du begierte Trost.

Eva.

Dekke, som Forsøreren har betient sig af, for at kunde tale med Mandinden under en beqvem og betiendt Skikkelse. Foruden, at den efterfølgende bibelske Historie gjør det første aldeles utroligt, opvekker det Ord Tredsket, naar det siges om en naturlig Slange, uophæveliae Banfæligheder. Jeg vil forbigaae, at (omendkiønt vi veed baade af Erfarenhed, og af vor guddommelige Lærers Formaning til sine Discipler, at en naturlig Slange virkelig er tredsk, og maaskee tredskere end noget andet Dyr) det dog er aldeles urimeligt, at den skulde have haft saa stort et Forspring for de andre af Mandens Undersaattere, at den kunde forsøre sin egen viise Herre; og at det i denne Hensigt baade var overrædige af Historiefriveren at sige os, at det var det tredskeste Dyr, og skadeligt at sige det uden Forklaring. I saa Tilfælde maatte enten Adam have været meget ensfoldigere end vi, eller Slangaen meget klogere end de nu værende. Det første er ikke troligt, og om det sidste tales ikke i den Straf, som blev paalagt den. Da dens Tredskhed sølaelig ikke burde kunde bedrage Mennesket, hvorfor skulde da Moses, isald det var en naturlig Slange, angive det som en Aarsag til dets Fald, at den var tredskest blant alle Creaturer? og om det ei skal ansees som en Aarsag; hvorfor da fortælle det? Om det og virkelig havde været

Eva.

Ja, jeg behøver den, men ei af dig, Forræder!

Satan.

Jeg? Vel! (han lader, som han vil gaae.)

Eva.

en naturlig Slange, er det rimeligere, at den kunde have forført Mandinden med sin skinnende Nøgenhed, og den Lighed, den i saa Tilfælde havde frem for andre Dyr med Mennesket, uden at bruge andet end de ensfoldigste Ord, end med den største Veltalenhed, uden at have havt et prægtigt Udseende. Man veed at Hiens Lyft var hendes første Synd. Disse to Indgange til hendes Hjerte vare de, som hun mindst bevogtede. Hun var vant til at lade dem staae aabne for alt det, som hutes behageligt; og om hun havde lukt dem til den rette Tid, havde Slangens allertredskfeste Ord forgieves skuldet søgt at trænge sig igiennem hendes Øren. Thi disse havde alt for aarvaagne Skildvagter. Allmagts Bud, Godheds Stemme, og Mandens liflige Erindringer, kunde ikke saa let overdøves af en hvissende Forræder. Hun hørte Slangens Raad, mere for at giøre sin Lyft sikker, end for at eprefke den. Men endog hertil behøvedes ikke saa meget en tredsk, som en behagelig og fœielig Raadgiver. Thi:

Hvor fœrk Misset var, der sandt Gerstanden let,
Om ei at billige, dog at undskyldte det.

Men der er endnu en større Banfœlighed i, at fortolke det Ord Arum med tredsk om en naturlig Slange. Det er ueegteligt klart af Historiens Udfald, at tredsk tages her i en ond Bemærkelse. Men

Gud

Eva

Bliv!

Satan.

Og hvorfor?

Eva.

Gud havde skabt alting saare got. Det er ikke troeligt, at den Allgode vilde tilregne Adam det for en Gave, at han bed ham herke over et Dyr, hvis Til- og Nærvarrelse baade kunde og vilde gjøre ham ulykkelig. Ikke mere, at Adam ved sin almindelige Minnstring, ikke skulde have kiendt denne onde Egenskab hos Slangen, og forjaget den af sin lykkelige Bolig. Jeg siger alt dette for at gotgigøre, at Arum ikke kan betyde tredie, naar der tales om en naturlig Slange. Maaskee jeg ikke havde haft den Forsigtighed nodig, da kun faa troe det; og Mængden er enig i, at det Ord Naasch paa det Sted bemerker en Slange, hvori en ond Aand havde skjult sig. Det er med Glid, at jeg ikke siger en ond Aand, som havde skjult sig i en Slange, og af samme Forsigtighed, som jeg har brugt oven til; i at sætte en naturlig Slange, og et Dække, hvorunder Forsøkeren havde skjult sig, til de to modsatte Ting, hverimellem man nødvendig maatte vælge; naar man vilde forklare det første Ord i Gen. 3. Det tredie som kunde gives, var at Naasch skulde betyde den onde Aand selv, som havde skjult sig i en Slanges Stikkelse. Men foruden, at denne Bemærkelse har slet ingen Overensstemmelse med Ordet, og folgelig er en Gissning og en ugrundet Gissning; foruden at det er utroligt, at den store Historieffriker skulde have

Eva.

Af!

Satan.

Salige, du græder!

Eva.

have forseet sig imod den Regel: Denominatio fit a priori, just paa et Sted hvor det vilde forarsage saa stor Forvirring; vil jeg for at frelse min Sætning (thi Satan kan vel kaldes tredskere end andre Dyr) legge til; at Moses rimeligviis hverken har kundet sætte denne listige Aand i Lignelse med Heiter, eller fortalt det, som noget nyt, at han var tredskere end de. Der bliver altsaa intet tilbage, uden at Nagasch skal betyde det Dække, hvorunder Forsvoreren havde skjult sig, og som han betiente sig af, for at frembringe sine Ord. Men naar Slangen tages i den Bemærkning, er det meget rimeligere at sige, at den var smuk, end at den var tredsk. Satan behevede intet af dens List; og det var ham mere fordeelsagtigt, at han skjulte sig i et af de smukkeste Dyr, end i et, som Mandinden nødvendig maatte kiende for at være det tredskeste, og følgerlig frygte. Det Ord Arum betyder ligesaavel nøgen som tredsk. At Menneskene i deres Uskyldigheds- Stand har anseet denne Nøgenhed for en Skønhed. At den har været stinnende og glat. At Slangen, endog vor nu værende, ligner frem for alle Dyr i denne Fuldkommenhed Mennesket meest; er deels rimeligt deels afgjort. At Slangen har været os ubekiende, er en Sandhed, som jeg havde holdt for unødigt at sige, om det ikke havde været for at berettige mig til

de

Eva.

A!!

Satan.

At beklage sig i sliq Lyksalighed?

Eva.

Ret! falske!

Satan.

Men jeg gaaer — din Glæde . . .

Eva.

Ret! Bliu ved!

Satan.

de efterfølgende Forslag. Hvorfor jeg har fore-
 slaet Serapis, sees strax i Begyndelsen af No-
 ten. Men at jeg bringer Dagon paa Banen har
 en anden Marsag. Denne Philisternes Gud fore-
 stille et Menneske, som endtes med en Gift eller
 Slange. Men det gjorde intet til Sagen, om ikke
 den Overensstemmelse imellem det Løfte: Dvin-
 dens Gæd ic. og den Historie om Dagon's Hals-
 huggelse, da Nagtens Ark kom i hans Tempel,
 havde bevæget mig til at troe; at det virkelig var
 Forsøreren, som de dyrkede under den Skikkelse,
 og at det var et Forbillede paa det første Evange-
 lii Opfyldelse. Det skulde undre mig, om ingen
 af saa mange vittige Mytici havde drevet deres
 Gissninger saa vit. Jeg vilde ønske, at have haft
 Leilighed til at læse de Plyphes Historie du Ciel
 og andre af den Slag, for at kunde besyrke mi-
 ne mere.

Satan.

Hvad kan du ønske meer? fornøjet, mæt og rolig,
I Adams kielne Arm, i en besøgtet Bolig —
Tryk, ei at tale om den Frihed, som du har,
At see . . . .

Eva.

Men . . . .

Satan.

Stig mig een, som meer lykkelig var!

Eva.

Jeg kiender ei — for blind . . . .

Satan.

Vel —

Eva.

Vel?

Satan.

Hvo kan udgrunde
Algodheds Dyb?

Eva.

Heri?

Satan.

Blind kan du ei misunde.
Du ønsker ikke Ting, hvoraf du intet veed.
Fornøjet . . . .

Eva.

176 Den uslykkelige Probe,

Eva.

Men et Dyr har samme Salighed.

Satan.

Og er du meer?

Eva.

Ha! viid! Jeg hersker over Jorden.

Satan.

Og frygter for et Træ, og zitrer for en Jorden?

Eva.

Jeg, men jeg frygter kun, at gjøre Gud imod,
Og at fortorne den, som selv er evig god.

Satan.

Net! Gud er evig god; naar troer du, at han taber
Sin Evighed, sig selv, sit Væsens Egenstaber?

Eva.

Gud! han forandres ei.

Satan.

Og om han dræbte dig,

Da var det Godhed?

Eva.

Net; men vil han dræbe mig?

Satan.

Dog troer du, at han kan.

Eva.

Eva.

Om jeg uskionsom rører

Da . . . .

Satan.

Han bør takke dig, at han ei selv ophører!

Thi, sæt, det faldt dig ind, at handle mod hans Bud,

Da holdt hans Godhed op — Du kan forandre Gud!

Eva.

At synde . . . .

Satan.

Kald det Synd! men kan din Feil forlede

Den Biisefte til Harm, og Godhed selv til Vrede?

En vigtig Ting, en Frugt opirre Skaberens!

Som om hans Tab var stort, ifald du smagte den!

Han byder: Smag den ei! vel! Han har Ret at byde;

Han skabte dig.

Eva.

Og jeg?

Satan.

En Slave bør adlyde!

Eva.

En Slave?

Satan.

Evang og Frygt blev aldrig fiendt af Frie.
Men frygt ham! mon jeg vil forhindre dig deri?
Kun dette har jeg sagt, at frelse Himlens Ære.
Han vil ei dræbe dig, men adlydt vil han være.

Eva.

Han truer dog med Død.

Satan.

Men veedst du hvad det er,
At døe?

Eva.

Da holdt vi op at være . . . .

Satan.

Mennesker!
Hvorledes slettes ud? — Kan Lyset andet føde,
End Lys?

Eva.

Nei.

Satan.

Og en Gud frembringe Ting, som døde?
Meer — din indblæste Siel?

Eva.

Er Herrens,

Satan.

Satan.

Dg en Deel
 Af Gud skal kunne døe! — Hvad om han døde heel?

Eva.

Jeg svimler . . . .

Satan.

Kundskabs Frukt oplyse Sielens Døie,
 Dg slukke Sielens Lys!

Eva.

Hvor tungt at sammensøie?

Satan.

Den viser got og ont, og hvem, ifald du døer?

Eva.

Uvis! — Gud! hvad gør jeg? — svar?

Satan.

Adlyde, som du bør.

Om . . . . men jeg tier.

Eva.

Zael!

Satan.

Nei! Himmelen og Jorden
 Har Wiisdom givet Lov, og forekrevet Orden.
 Bemerk, at Skabningen opstiger Led fra Led,
 Fra Støv til dig, — fra dig . . . men

Eva.

Dg hvortil? — Bliv ved!

Satan.

Betænk, om alle Dyr vil fordre Guddoms Ære;
 Om hver en Træl staaer op, og selv vil adlydt være;
 Om . . . . Evigheden selv blev snart ukjendelig
 Blant Skabte! frist mig ei! Det er for høit for dig.

Eva.

O grumme Ven! Jeg var lykkelig, noisom, rolig,
 Jeg sov i Mandens Arm, og Glæden var min Bolig,
 Og du kan dræbe mig? — du kalder dig min Ven.

Satan.

Jeg dræbe? — See din Død, og frygt dig kun for den!

Eva.

Du spotter! af min Gud! du elsker mig! — min
 Fader,

Du elsker mig! og jeg, jeg troe det, at du hader?
 Kan Almagt frygte sig? og kan Algodhed selv
 Misunde? — nei Tyran! nei Siel! nei Hierte, skielv!
 Gud lyve! Gud for mig! hvorledes kan han sige,
 At den er dødelig?

Satan.

Han taaler ingen Lige.

Eva.

Eva.

Og du, som veed det ei: Han skabte Mennesket
Sig lig. Et Billede paa Herren kaldes det.

Satan.

Men du, som ligner den, der overseer det Høie;
Hvad fattes da dit Syn? hvad stiules for dit Øie?

Eva.

O Gud! o Ven! o Lyst! o mørke Stæninger!
Hvor fører J mig hen? — o Gud! hvad gjør jeg her?

Hun gaar nogle Skridt tilbage, men bliver strax staaende og siger:

Men, om jeg blev en Gud! mon den Algode vilde
Misunde mig? og vil min Skabere mig ilde?

Nei, nei, han er min Ven.

Satan.

Men han er evig god,

Og al Fuldkommenhed er fridig derimod!

Chi mod Utrængende kan ingen Godhed vises.

Eva.

Ha, skabte han en Frugt, og frygter at den spises?

Satan.

At forekomme Ting, hvis Grund er evig lagt
I Almagts Væsen selv, det overgaaer hans Magt.
Der findes Skabninger, som af sig selv frembryde,
Som af hans Overflod altid nødvendig flyde.

182 Den uslykkelige Probe,

Han skaber Ting af Balg, men andre føder han
Ved Almagts Virksomhed, som ei forandres kan.
Sæt Solen uden Jld! lad Træet forebygge,
At det ei nu, som før, blev Marsag til en Skygge!
Eva.

Nei!

Satan.

Har du seet den Sæd, som Cedren kaster ned,
Hvor den meddeler Støv sit eget Væsen ved?

Eva.

Ja,

Satan.

Viid da! Herrens Træ . . . . men nei! jeg vil
bedrage,

Jeg vil forføre dig.

Eva.

Sig Ven! sig, tør jeg smage?—

Satan.

Nei!—

Eva.

Du forbyde mig!

Satan.

Hvi spørger du mig da?

Eva.

Eva.

Stig, tør jeg smage frit, og tør jeg smage?

Satan.

Ja.

Eva, (heftig.)

Nei! thi min Gud forbød . . . .

Satan.

Vel! hov det ei at spise!

Eva.

Du negter mig dit Raad.

Satan.

Hvad Raad gjør Daarer vise?

Eva, (i det hun gaaer nærmere.)

Jeg seer min Feil — Velan! Jeg troer dig, og mit
Mod;

Men . . . .

Satan.

Evage!

Eva.

Hvilken Angst omspænder ei min Tod?

Du vil mig dog ei ont? Af! ont jeg dode, vilde

Min Død fornøie dig? Min Ven, vil han mig ilde?

Af! skad mig ei! du er min Ven.

Satan.

Naar du har smagt,
Da seer du først, om jeg fortiente sig Foragt.

Eva

Nei, han misunder mig — Han? — nei min Lyst
bedrager.

Du vinker søde Frugt — du, blinde Skrek forjager!

Jeg . . . .

Mandinden gaar endnu nærmere, men det begynder at tordne stærk;
og en heftig Storm, som følger paa denne Torden oprører alt
det omkringværende. Jorden selv skælver ved det sidste Trin,
som Mandinden staaer i Begreb med at giøre. Hun standser
og siger forskrekket:

Herren tordner alt, og hvilken Storm? 'o Frygt!
Jeg døer . . . .

Satan.

Nei, bliv en Træl! I Lænker leves trygt.

Eva, (efter nogen Betænkning.)

Jeg Træl?

Satan.

Du zitrer dog — en Torden, og du vanker!
Den høie Siel! — En Storm bortblæse dine Tanker!

Eva, (som atter gaar nærmere.)

Jeg zitre? nei, jeg vil.

Abildgaard inv.

Clemens Sculps.

Hun staaer alt i Begreb med at rekke efter den dødelige Frugt, da et stærkt Tordenflag gjør at hun endnu engang staaer forskrekket stille og raaber:

Skrek! — ville, hvad jeg bør!
Satan.

Flue!

Eva, (efter at have betænkt sig.)

Nei min Lyst! mit Mod!

Hendes Beslutning er nu alt uforanderlig, og hendes Lyst har alt taget sin stærke Overhaand, at den overvinder al Skrek. Hun staaer alt færdig til det allernødsfældigste Greb: da Adam, som har hørt noget af det sidste, kommer forskrekket ind paa Ekuespladsen, og raaber alt i Indgangen:

Mandinde! hvad du gjør! . . .

Gud! tør du? . . . .

Eva, (til Satan.)

Tael! min Ven!

Satan.

Hvad nytter det at tale?

En Slave lyder kun, og frygter at befale.

Følg rolig Støvets Lov! Den blinde Lydighed

Har intet Valg. Lyd! skielv!

Adam.

Jeg skielve! jeg! hvorved?

Eva.

Bed Guders Lidhed. Smag!

M 5

Adam.

Adam.

Gud! jeg at overtræde

Dit ene Bud!

Satan.

Nei fiels! flye den misundte Glæde! —
Et Støv er dog for svagt . . . .

Adam.

Formastelige, tie!

Følg snart Mandinde! snart!

Han tager hende ved Haanden, og ledsager hende udaf Skuepladsen imod hendes Villie. Hun giver dette sidste indelig tilkiende, ved den Maade, paa hvilken hun felger ham, og ved de smagende Blik, som hun bestandig kaster til det forbudne Træ. Hans Skrek giær, at han ikke bemærker det. Han raaber, i det han saa got som trekker hende ud:

O Herre! leve vi?

Ende paa fjerde Handling.

Mellemsang.

Skuepladsen forestiller den Egn, hvor det forbudne Træ staar. Baal er kommet tilbage, for at blive bestyrket af Satan i det Haab, som Moloch alt har givet ham; men da han ikke sees denne Aand, som har skulet sig af Frygt for Manden, sætter han sig, for at oppebie ham, og synger imidlertid følgende

Arie.

Arie.

O Glimt af Fryd, som Diet neppe taaler!

O svage Haab, hvi quæler du mit Bryst?

Hvor finer jeg hen forfulgt af Glædens Straaler?

Hvo skjuler mig for den, som staaer med Lyst?

Fuldkomne Hevn; du Guders sande Fede,

O søde Hevn, og jeg skal smage dig!

Men knus mig Torden, at, om Manden dede,

Lyst, himmelsk Belyst ei vanderer mig!

Men Lyd, som af en frybende Forræder,

Blev hørt i Buxten. Stille, Slave, stille!

Bov ei at nærme dig, hvor Helten synger

Sin Hevn og Guders Fald!

(I det han bliver Satan raer.)

Men Satan, skjul dig, Harm, endnu en Time!

Kom Yndling, kom at jeg maae høre,

Hvor let Mandinden lader sig forføre?

Satan.

Al! hænger Begten ei i lige Skaaler?

Lyst, Haab og Stolthed tynger i den ene,

Paa hvilken jeg af alle Kræfter trekker,

Men

188 Den uhykkelige Prove,

Men Manden, og een, som er meer end Manden,
Ak, Herre, Naaden tynger i den anden.

Baal.

Forvoone! du tør nævne Naade,
Hvor Hevn og Skrek forkynde mig!

Satan.

O Helt! jeg dræbte dig af Naade,
Din Skrek var snart ukiendelig.

Baal.

Dumdriftige!

Satan.

Storpralere!

Baal.

Min Arm!

Satan.

Hvor stærk?

Baal.

Min Harm!

Satan.

Jeg døer.

Baal, (i det han springer frem imod Satan.)

Ha, Slave, skielv, og lær, om den foragtes bør!

Det seer ud til en Strid imellem disse to onde Aander, da Obaddon opirret over deres Nærværelse gaar frem af sit Ekiel, dog da Magten i den Henseende er ham forbuden, lader som han ikke seer dem, og siger:

En Røst, som Ondskabs Røst! en Lyd af Strid!

De sige begge, og raabe intet uden:

Al!

Obaddon.

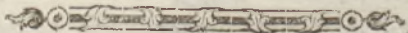
Herre! Hevnens Gud, hvor lang er Ondskabs Tid?

Men jeg? Den stille Belyst sniger
Omkring mit Bryst. Obaddon sover,
Dybt slumrer han, og drømmer Fred og Medynk,
Og velter sig blant Edens kielne Roser,
Og ønsker at de ikke visne!
Ha! Dødens Engel! om de falde!
Da! men udrust dig først med Harn!
Da dæe de! Døden dæe de, om de falde!
Men, Herre, lad dem ikke falde!
Dig, Godhed, skal min Aand paakalde,
Og dig, Retfærdighed, min Arm! —

Arie.

Ekrekkende Straaler forkynde mit Romme,
 Drabende Tordener buldre min Harm,
 Rosten af Herrens retfærdige Domme
 Breler, saa snart jeg opløster min Arm.
 Men en fremmed Kraft af Jorden,
 Kraft, som gjør den Starke svag;
 Edens Lust har valdt min Torden,
 Skygger både for mit Slag.

Ende paa Mellemfangen.

Femte Handling.

Skuepladsen er uforandret, som i de fire første. Handlingen aabnes af Adam og Eva. Begge Skuespillede blive staaende i Indgangen ved den Side af Skuepladsen, hvor Obaddon har staaet sig. Deres dybe Taushed og nedslagne Mine viser efterhaanden den den meest grundede Frygt og den kjerligste Medlidenhed. Dog er Irmiel den eneste, som undertiden overlaster Dinene, for at see til sin Ven og udrekker Armene for at vinke afham. Ithuriel vender Ansigtet bort ved Mandindens første Ord, som ere følgende:

Lad Himlen tordne Skrek! Mit kjeffe Hierte have
 Ved dens Misundelse, den truer mig forgieves.
 Mit Forsæt vakler ei, om Døden synlig siød;
 Saa var dog alt min Lyst forhardet derimod.
 Men Manden græder. Gud! min Adam faldet
 Laarer!

Adam.

Som overtale?

Eva.

Ik!

Adam.

Som røre?

Eva.

Eva.

Meer! som saarer!

Ak! Adam, Adam! min . . .

Adam.

Din Mand, ham hader du!

Dit Hiertes Lyst.

Eva.

Du var . . . .

Adam.

Strek!

Eva.

Ak! du er endnu.

Adam.

Jeg bad Gud om dit Liv,

Eva.

Og fik det mig til Smerte!

Adam.

Var ei dit Hierte mit?

Eva.

Og du har knust mit Hierte.

Du kan forbyde mig — en Frugt! — at ligne Gud!

Adam.

Jeg byder ei — mit Suk . . . .

Eva.

Eva.

Dit Suk er meer end Bud.
Men Adam var en Mand! Bryd Frygtens tunge
Lænke!

Tænk . . . .

Adam.

Gud! at tænke Synd! For vil jeg aldrig tænke.
Dit Bud . . . .

Eva.

Et Træ forbudt, naar Haugen kaldes vor?
Kun Slaven lyder blind, og spørger ei hvorfor!
Hvorfor just dette Træ? See Frugterne! hvor smukke?
De tænde Sielens Lys. Døm, om de samme slukke?
De vise got og ont; men hvem ifald vi døer?
Min Adam, det er Ting, som undersøges bør.

Adam.

Hvad undersøge? Skrek! hvorledes vel udtyde
Det rene Forbud?

Eva.

Sandt! det synes at forbyde;
Men . . . .

Adam.

Af! forbovne men!

Eva.

Min Ven forklarte det,
 Hvorledes denne Frugt er Død for Mennesket?
 Man . . . .

Adam.

Den Forbandede!

Eva.

Hvi søger du med Smerte
 En Fiende? hvi betog Mistanke Mandens Hierte?
 Betænk det! Taler han, og Herren sig imod,
 Og negter vel min Ven, at Skaberens er god?
 Den tykke Blindhed selv, som Frugten kan betage,
 Forkaster han ei reent. Han byder ei at smage.
 Hans Ord er Mandens Ord, at rolig Røisomhed
 Gjør den lykkelig nok, som intet bedre veed.
 Har Herren ikke sagt: paa den forbudne Stamme
 Groer Kundskabs Frugt; men han bekræfter ja det
 samme:

At om vi smagte den, vi skulde kiende meer,
 End det vor spæde Syn i Edens Skygger seer;
 At vor Uvidenhed om meer og disse Skygger
 Et billigt Skiul for Gud og Thronens Glæde bygger;
 At han ei troede selv, at vi taalmodig saae
 Det, som vi ikke har, og det vi kunde saae;

Og negtede han vel hans Ord? At vi ophorte
 At være Mennesker, om vi ved Frugten rørte?
 Det kalder han at døe; thi ellers siger han:
 At intet, som er skabt, til intet gøres kan.
 Vi ligne Guder!

Adam.

Skrek!

Eva.

Kan Kundskab gjøre mindre?
 Et Onde, som er seet, kan Wiisdom best forhindre.
 Og tabes det vi har, ved andet, som vi seer?
 Da kan vi, om ei faae, dog vist betragte meer.
 Og Gud! da skulde din lyksalige Mandinde
 Betragte den, som hun tilbeder nu i blinde!
 Da skal jeg see min Gud! og kiende Godheds Vej,
 Og prise den! og da! ha Fryd! hvi døer jeg ei?

Adam, (bevæget.)

Og du vil holde op at være min Mandinde?

Eva.

Jeg? Himmel!

Adam.

Wow da ei!

Eva.

Om vove var at vinde?

A 2

Adam.

Adam.

Af om! men grumme om, som Sielen gyser ved!
 Ufald . . . . men Tanke flye, for denne Mulighed!
 Mandinden — flyder, flyder Laarer! af min Glæde!
 Om — af! — men da skal Evigheden see mig græde!
 Du kan ja tabe — Gud! og jeg skal aldrig see . . .
 Hvor fæl en Mulighed? hvor grusomt et Maasfæe?
 Jeg elsker dig — jeg elsker — see de ømme Laarer!

Eva.

De! af de kvæle mig. Men steds at blive Daarer!
 Steds blinde! steds i Frygt! steds stielve for et Bud!
 Og aldrig, aldrig meer, at torde ligne Gud!

Adam.

Du ligner ham.

Eva.

Han blind?

Adam.

Hvor klare Bække rinde,
 Der følg mig hen at see, hvor smuk du er, Mandinde!
 Han seer ei meer end sig.

Eva.

Og, det er stort han seer!
 En herlig Gud! men jeg? hoit, et oplivets Leer!

Adam.

Adam.

Forvovne, det er Tid, at stille Herrens Brede;
Foren dit Suf med mit!

Eva.

Hvorfor? hvorom at bede?

Adam.

Dit Liv, dig, Mandens Fryd!

Eva.

Ha! Livet er en Last!

Blind i en Ewigbed? Nei! bedre død i Hast!

Adam.

Du dse!

Eva, (med Taarer og meget tielent.)

Ja, lever jeg, da er det dig til Glæde;
Dig, hvis Fornoielse det er at see mig græde.

Adam, (heftig.)

Velan! og om jeg døer, da døer jeg best for dig.

Eva.

Skrek! Adam, du at dse!

Adam.

Og du at dræbe mig!

Eva.

Jeg dig? jeg Manden? Gud! og Smerte, som
bespænder

198 Den ulykkelige Probe,

Mit Bryst! men Sielen doer, af Himmel, af jeg
kiender,

Jeg føler Skyldens Vægt. Ja, Mand, ja jeg
har stræbt

At dræbe dig — jeg dig — jeg vilde have dræbt.

Forlad! nei straf! dræb! glem! da først kan du
forlade.

Adam.

Min Kierlighed . . . .

Eva.

Nei Had! Jeg vil at du skal hade.
Had mig! forglem mig! flye! det er et vanskabt Dyr,
Det er Naturens Skrek, jeg er den, som du flyer.
Jeg, som har hadet dig, jeg, som har vildet døde.
Gaae, gaae, beklag dig! gaae, sig Himmelen mit
Brøde,

Og sig til Dyrene, og til de mindste sig:
At jeg, det fæle Dyr, har vildet dræbe dig!
Du tier Adam!

Adam.

Af!

Eva.

Og Taarer i dit Øie!
Du græder Adam!

Adam.

Adam.

At! hvor dybt? hvor dybt nedbøje?

Eva.

Og du kan elske mig? dit Suk?

Adam.

Er meer end Ja.

Eva.

Du elsker mig endnu! hvor rolig døer jeg da?

Ja! voxer Dødens Frugt, paa de forbudne Grene,

Da skal den dræbe mig! men dræbe mig alene!

Da vil jeg døende dog komme glad ihu,

At Adam, at min Lyst, er ikke død endnu.

Og, naar dit kielne Suk, naar dine Taarer rinde,

Og naar du kalder mig den sidste gang Mandinde;

Skal min halvdøde Mund udstamme: Himmel giv,

At min Lyksalighed bles lagt til Adams Liv!

Adam.

Lyksalighed! du død!

Eva.

Blev da Naturen øde?

Blev Muligheden tom?—

Adam.

Hvad muligt, om du døde?—

Eva.

En anden jeg, og een, som gjør dig lykkelig.

Adam.

Skab Verdner fuld af Fryd! men ingen Fryd for mig!
 En Tomhed seer jeg alt omspændte Sielens Die.
 Jeg savner dig, o Skrek! og intet kan fornøie,
 Og alting fattes mig, og Gudhed selv er tom,
 Og Blæden daaner i det Skjød, hvoraf du kom.
 Da skulde tykke Skyer, og Mørket see mig græde,
 Og jeg forgieves lede om min døde Glæde!
 Da, skiul dig Soel, og flye! og flye bag Biergene!
 Jeg seer min Fryd ei meer, og jeg vil intet see.
 Du døe!

Eva.

Jeg døer kun halv, det søde halve Hierte
 Vil leve efter mig, og være . . . .

Adam.

Mig til Smerte,
 En beest Erindring om sin tabte halve Deel.
 Gud! Jeg at leve halv! før! ak! før døe jeg heel!

Eva.

O rene Kierlighed, som ingen Flamme laaner
 Af Blisdoms Slutninger, hvori mit Hierte daaner!

Og Adam kan jeg troe; dit Hierte tvivler ei,
Naar Eva viser Død; og Himlen Glæde?

Adam.

Mei.

Eva.

Men Adam lev! fat Mod! thi troer du! at jeg
sivæbte

Saa heftig efter Død, og efter Frugt, som dræbte?
At døe var mig en Skrek, og om jeg loe derved;

Var det ei Rædsel nok, at Adam døde med?

Du hørte Himlens Bud, og troede hvad du hørte.

Vel! thi hvorledes troe, at Himmelen forførte?

Men hvad forførte mig? Jeg veed, hvem af os to
kan fælle? Hvad er vist, at vide eller troe?

Ja, om der stules Gift i denne Guders Føde,

Da vil jeg dræbes først. Vie Adam! om jeg døde,

Da kan du flye endnu. Vent!

Adam.

Jeg forlade dig?

Men Eva . . . .

Eva.

See og flye, ifald den dræber mig!

Jeg tør, ja, see jeg tør!

Adam.

Skrek!

Eva.

Den usiſſe vanke;

Min trygge Sikkerhed bekræfter mine Tanker.

Jeg — see nu er det giort.

Hun har virkelig smagt den, og dette sidste siger hun med en Stemsme, som allerede synes at forraade Beangselse. Ithuriel sukter temmelig høit, løfter Hænderne op imod Himmelen, og gaær. Irmiel, som seer, at hans Ven staar paa Hynen af Afgrunden, ndrøkker sin Frygt med de heftigste Bevægelser. Han vil kalde; men det er ham ikke tilladt. Han vinker; men Adam, som har besluttet at deele sin Mandtudes gode eller onde Etiebne, har ikke sine Pine vendre fra hende. Paa den anden Side af Skuepladsen lader nogle af de onde Hænder sig af og til see; dog med den største Forsigtighed. Mandtuden, som endnu ikke vil troe det, hendes Hjerte synes at føle; har ikke smagt Frugten selv, førend hun rekker sin Mand den og siger:

Min Adam, frygter du?

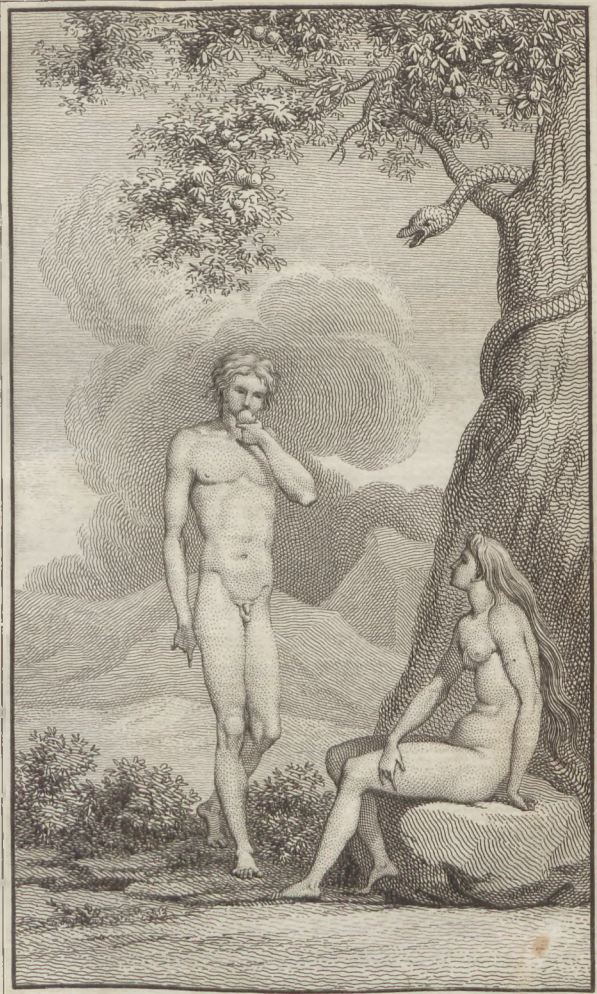
Adam, (i det han spiser.)

Doan om min Kierlighed, af det jeg vover nu!

Irmiel.

Ne! Adam!

Solen skænter sig bag de forfækkeligste Skyer. Jorden ryster, og en heftig Storm, som reiser sig med et, synes at true alting med en hastig Undergang. Adam og Eva ere maalkøse. De see forskrækkede til hinanden; og Mandens Piekast synes selv at være bebreis

Abildgaard inv.

Clemens Sculp.

Bebreidende. Irmiel holder efter det sidste Udraab Haanden for Sinene. Den forfærdelige Obaddon narmer sig; hans oploftede Sværd blinker alt over Mandens Hoved; og Biergene give Gienlyd af den fækkelige Døst, hvormed han raaber:

Døe Rebel.

Adam.

Mandinden! — Gud! —

Obaddon.

Hans Jorden

Skal knuse dig. — Døe!

Adam omfaaner sin Mandinde, for at give hende en Art af Trost, som han selv fattes, eller rettere for ikke at skilles fra hende i en Død, som han ikke troer at kunde undgaae. Men det bliver ikke længe mærkt. Obaddon vender sig om, for at see hvor det stærke og usædvanlige Lys kommer fra, som med et opløser Jorden. Han sees, at det er en Vland, og en stor Vland. Han kender ham ikke, og staaer atter i Begreb med at knuse de zitrende Mennesker, da den ubekjendte griber ham i Armen og raaber:

Holdt!

Adam.

Hvor er et Skjul i Jorden?

Manden og Mandinden, som see den ubekjendte Vlands, og ikke langer føle Dødens overhengende Skrek, betiene sig af dette gunstige Øieblik for at flye. Uvisse hvorhen, flye de til den Skov, hvor de onde Vlander har skult sig. Det er i et Øiesblik, at Obaddon sees sit Sværd adrevet af sin Haand, og at den ubekjendte er forsvundet. Efter nogen Taushed raaber han:

Han

Han slyer, og see mit Sverd udrevet af min Haand!
 Hvo var saa dristig? Gud! saa stærk er ingen Mand.
 Du, som jeg kiender ei, som Synet neppe taaler,
 Flye! skul dig for min Harm i underlige Straaler!
 Men hvo du er, da viid! du bryder Herrens Fred!
 Jeg gaaer at klage dig for hans Retfærdighed!

(Han farer af med et stort Hulder:)

Irmiel.

Den Dag er stedse mørk

Dege de Faldne, som i deres Flugt til Skoven, ere blevet omringede af de onde Aander, have revet sig løs fra dem, og komne hastig løbende ind paa Skuepladsen. Satan forfølger dem og raaber:

Hvorhen?

Adam.

Bort! bort, Forræder!

Satan.

Kom! følg mig! er det dog for sildig at du græder?

Adam.

Bort!

Fredens Mand gaaer imellem dem, da Satan er nærmest ved sit formeente Bytte. Adam og Eva falde paa Knæ, ved den anden Ende af Skuepladsen saaledes, at de vende Ryggen til dem; og holde hinanden fast indstuttede i Armen. Irmiel holder Forfereren fast, og siger til ham:

Holdt Tyran! din Magt er ei saa stor endnu.

Før Dommen faldt . . . .

Satan.

Satan.

Hans Synd!

Jerriel.

Gud . . . .

Satan.

Dg hvad haaber du?

Jerriel.

Gud kan . . . .

Satan.

Din Gud er stærk, men er han ei retfærdig?
Dg troer du, Høvnens Gud beskiermer en uærdig?
Mon han, som knuser os, som er for evig død
Mod Manders Klagefrig! mon han vil skaane Støv?
Jeg kiender Godheds Magt. Alt, hvad han læng-
tes efter,

Var at benaade; men det overgaaer hans Kræfter.

Hans Væsens Hellighed besmittes ved at see,

Et Gran ustraffet Synd hos den Siensfridige.

Han er sig selv en Lov — han . . . .

Jerriel.

Redrige, du viser,

Hvorledes Ondskab selv sin strenge Herre priser.

Du kiender Bredens Magt, du soles, at din Gud

Wil aldrig skaane dem, som trodse mod hans Bud.

Vel!

206 Den uslykkelige Probe,

Vel! føl din Dom! og stiels for den, som evig
hever!

Men viid, du kiender ei den Godhed, som du nævner.
Et Dnb, et saligt Svælg, hvori min Aand forsvandt,
Hvis Bund ei Verdener, ei Evigheder fandt!

Satan.

Som kan opsluge Synd?

Jrmiel.

Dist aldrig din! Bedrager!

Nei! naar du nævner den, forøges dine Plager!
Synk i en evig Stref! See! Godhed, Godhed selv
Kan ikke hjælpe dig. See det Tyran, og stiels!

Satan.

Men ham?

Jrmiel.

Jeg veed hans Synd, hans Dom; men
Medynk raaber

Endnu for Adam. Her! ja her det, at jeg haaber!

Satan.

Velgrundet! og hvorpaa?

Jrmiel.

Han er forført af dig.
Dig Himlens Afstye — Had — mit Had opmuntrer
mig,

Om

Om Suk, Cherubers Graad, om Himlen kan afbede,
 Og er et Middel til, som stiller Herrens Brede;
 Ja Herre! kan min Bøn, min Fryd, min Evighed . . .

Satan.

Et værdigt Offer, at forsone Thronen med!

Jemiel.

Nei! en fortrønet Gud! hvad er jeg, at jeg taler
 Til ham, som Himle flye, saa snart hans Vink befaler?
 Et Gran i Havets Svælg! Ak! men Algodheds Wei,
 Hvo kan udforske den? Hvo kan . . . .

Satan.

Jeg fikert ei.

Det Svælg, hvoraf saa let Retfærdighed opsluges;
 Naar den ei længer af særdeles Brede bruges;
 Den Wei, som Uvind kun, og Harm kan lukke til!
 Sandt! den er evig god, som er det, naar han vil!

Jemiel.

Og du! dybt i det Fald, hvori du evig falder!
 Du, som en Evighed til Skref og Pine kalder!
 Medtrykt af Synd og Dom! du spotter ham endnu!

Satan.

Jeg taler Himlens Sag, og den fornærmer du.
 Med sliq Medlidenhed blev Dommeren uværdig,
 At giøre Verden Ret. — Da var han uretfærdig.

Han bør nedtrykke Synd, hvor helst den forekom;
Hvis ikke, soles jeg, men knurrer mod hans Dom.

Jrmiel.

Jeg veed det, Nedrige, at Mandens knuste Hjerter
Alene møtter dig. Hevn kiøler kun din Smerte.

Jeg veed, at Gud har talt — Hans Dom — den for-
drer Blod,

Men . . . .

Satan.

Hvilket men?

Jrmiel.

Af Gud! af, han er evig god.

Satan.

Den Godheds Evighed, som evig intet nytter,
Beleer jeg.

Bespotteren har neppe udtalt det sidste Ord, førend en sterk Tordens
straale treffer ham, og hevner Algodheds Vre. Han sner
forstøffet tilbage i Skoven. Adam og Eva, som høre det heftig-
ge Skral, ansee det, som et Forbud paa deres Dod, og falde
om i Usinagt. Jrmiel viser her det første Slimt igien af Glæde.
Han soles Godheds Magt, og raaber henrykt:

Gud! og Ravn, som Almagt selv beslytter!
Vær stort! vær stort i Dag! af min, af før min Ven!
See! — men en ond! — kan jeg? — kan Godhed
ynke den?

Og dog, et stille Suk, som ingen Brede dæmper!
 En Følelse, hvormed min Mand forgieves kæmper!
 Jeg, af! jeg saae dit Fald, forbitret saae jeg det.
 Men Død! — min — af, jeg maane begræde Men-
 nesket!

(I det han vender sig om, og ser dem.)

Dybt sover han, omspændt af Dødens skumle Skygge.
 Hvem tør forstyrre dem? da, naar de hvile trygge?
 Han slumrer Skrek og Død, af om! jeg zitrer, om
 Guds Brede vekker ham til en retfærdig Dom.

I Dag brød Solen frem, og Adam var retfærdig,
 Lyksalig, Himlens Fryd, sin store Skaber værdig,
 Min Ven, af! hvilket Navn! skal jeg forglemme dig?
 Nei! heed endnu min Ven, til det forbydes mig!

Min, min fortabte Ven! af! hver en Tanke saarer.

Ja! Glæden mørknedes, Cheruben sælder Taarer.

O Gud! af, Adam, at, af Adam, at du ei,

Ei kunde see dit Vel, og følge Livets Wei!

Vaagn Adam! vaagn min Ven! at jeg endnu maae

fiende,

Endnu engang min Lyst, af! førend den faaer Ende!

Han berører dem med den Palmegreent, som han holder i Haanden,
 og de vaagne. Men saa snart de blive ham vaer; holde de
 Hænderne for Pinene, og Adam raaber, i det de undsige:

Gud! Jrmiel har seet, han seer os! hvilken Skam!
 Ak! skiul mig, skiul mig, Bierg! ak skiul mig dog
 for ham!

Jrmiel, (som først tier noget, og seer efter dem.)

De Uhyksalige! de slye! Ak alt for silde
 See de; dog see de det, at de har handlet ilde.
 Et Haab! men, ak hvor svagt! de brød den Her-
 res Bud.

Gud vred! Gud fordrer Hevn! Hvad kan forsoner Gud?
 Gienstridighed er Synd, som Døden kun forsoner.
 Nei! græde vil jeg. Slaae, min Eicher, sagte Toner,
 At Urims glade Chor ei hører dig! min Ven!
 Men stille! at det ei blev hørt i Himmelen!
 See! Manden er ei meer. Hør, Blomsiret halv-
 dødt flage,

Paa Slangens grumme Land. Hoo redder nu det
 Svage?

Det er ei meer, og see! den Rose var min Lyst,
 Om den jeg sagde, du skal blomsire paa mit Bryst!
 Den er ei meer. Min Haand beklager Cedrens Skygge,
 Om den jeg sagde glad: herunder vil jeg bygge.
 Den faldt, et graadigt Dyr oprev dens sterke Rod;
 Men jeg vil græde der, hvor før min Ceder stod.

See! gaaer den tause Død, ei langsom over Jorden?
 Stiult i en skræksom Nat bereder den sin Torden.

Den skielvende Natur seer den, og kuer ned,
 Og søger Stiul i sig for Guds Retfærdighed.

Men Herrens Haand er tung paa Jorden, høit
 ophæver

Han en almægtig Arm, og alt det skabte bærer.

Af! vis dig ei saa grim! ei saa forfærdelig!

O Gudhed! Godheds Gud! kan Breden skjule dig?

Idindtil har det forferdelige Mærke altid taget mere og mere Overs
 haand. Af og til har man hørt det tordne langt botte den
 Egn over Herrens Bierg; og et vedvarende Lnuild har været
 det, som meest har oplyst Skuepladsen. Nu brænder Solen
 igiennem de tykke Skyer; og den opmerkssomme Cherub troet
 at høre nogle glade Stemmer, som dog endnu blive afbrudte
 ved de stærkeste Tordenstrald. Efter nogen Taushed siger han:

Men svimler jeg? Den Røst, jeg synes at fornemme,
 Er Glædens Røst, o Gud! den glade Aschers
 Stemme!

Han! Godheds Sangere! hans Citthar! stille Lyft!

O Haab, som sniger dig i det beflemte Bryst!

Men, hvilket saligt Lys opfylder ei mit Døie?

Af! Raaden, Raaden selv, som siraaler fra det Høie

Op Irmiel! tilbed! op, at din høie Lyd!

Op at! din Godhed! — Gud! — jeg daaner i mit
Fryd.

Ret! Gud, Allgødheds Gud, er evig, evig værdig,
At være stor, og stærk, og hellig, og retfærdig!

Hans Ære! men, min Lyst! og hvilke mørke Haab
Tør hindre dig? hvo vil misunde mig mit Haab?
Jeg hører Vredens Røst mod Glædens Stemmer
raabe.

Hvad skal jeg? frygte mig? af! Herre, tør jeg
haabe?

O Godhed overdøv Obaddons grumme Røst!
Byd ham at tie! Gud! mit Haab! min Frygt! min
Trost!

Gabriel en af de høje og Allgødheds besynderlige Tjener, kommer ind fra den Side af Skuepladsen, hvor Adam og Eva før bleve borte. Den reneste Glæde tindrer i hans Pine. Fredens Aand, som er i alt for dybe Betragtninger, til at bemærke dette strax, siger forundret:

Men Glædens Bud! og du tør vove dig til Eden!
Blid Aand, at Sorrig, Graad, og Døden boer
herneden!

Gabriel.

O salige, hvor stor er Godhed? af! hvor stor?
Min Aand er fuld af Ting — Gud! som den neppe troer.

Jermiel.

Jrmiel.

Kan Adam fresses?

Gabriel.

Haab!

Jrmiel.

Han?

Gabriel.

Godhed selv befaler.

Jrmiel.

Men sig mig . . . .

Gabriel.

Det er Ting, som ingen Tunge taler.

Et Dyb, et Godheds Svelg, umaalt, og uden
Bund,

Et Ord, som nævnes kun med Raadens egen Mund;

Et heiligt Rædsel for de allerførste Magter,

Som kun Eloah selv, og høvede betragter!

Jrmiel.

Hvorledes veedst du da? meddeel mig det, du veed!

Dit Haab, af, hvem kan staae for Guds Retsfærdighed?

Gabriel.

Det er det Viisdoms Dyb, hvori de Største svømle,

Et fremmed Under for de allerældste Himle,

Ufatteligt, og dog — men hør den hele Sag,
 Og tving dig til at troe, det jeg har seet i Dag!
 Vi saae det frekke Greb; men Himlen foer tilbage,
 Og stulke sig i Skref, saasnart den saae dem smage.
 Strax blev et Bulder hørt, som løb fra Magt til Magt;
 En saae den anden an, og sagde: Han har smagt.
 Men Thronen selv var mørk, den skialo, og Myriader
 Faldt tause ned, og bad for Evigheders Fader.
 Eloah blegnede. Forvirred saae han ned
 I Hevnens aabne Svælg, og Baais Evighed.
 Da soer han ved sig selv. Han soer, og alt det skabte
 Skialo ved hans Eed. Han soer, og kaldte dem
 Fortabte.

Men alle taug. Hans Skref var over Himmelen.
 Guld af Forventning saae hver frygtsom til sin Ven.
 Udrydderen greb alt til Dommens strænge Torden,
 Og ventede hans Bink, at sønderknuse Jorden.
 Alt saaes Obaddons Sverd at blinke. Skref forbød
 Wort Suk, at sige meer, end: ak, nu er han død.
 Men — Afcher saae det først — hvorledes vel beskrive?
 Nei, saa forundret kan en nylig skabt ei blive.
 En Helt! — du saae det vel.

Jermiel.

Som med Obaddon freed —

Den tappre Helt! — men hvem?

Gabriel.

Just det, som ingen veed.

Det syntes alle, som vi neppe turde vide,
 Maar og hvorfra han kom, og neppe see ham fride.
 Vi undrede, vi tang; men loalig Suk og Bøn
 Steeg op for Helten. Gud! hvor var han ikke fion?
 En Engels Glands mod ham var Skygge, Solen mæler
 Ei Eden halv saa suuk, saa yadig, naar den daler.
 Enhver tilbad ham snart, usidende hvorfor,
 Og alle troede vi hans Strid at være vor.
 Det obergif vort Haab. Han vandt. Obaddons

Kræfter

Gav da den første gang til alles Under efter.
 Vor Vældige forsvandt, og Dødens grumme Mand
 Saa snysende sit Sverd udrevet af sin Haand.
 Som Flammen brager op af Dybets svangre Huler,
 Saa foer han op, den Mand, hvorfor al Fryd sig
 skjuler.

Tre gange raabte han paa Guds Retfærdighed,
 Og Jordens Grundvold skialo, og Himlen skialo derved.

216 Den uslykkelige Prøve,

Da, men o Fredens Land, du fatter ei min Glæde,
Det Syn meddeles ei. Hvi var du ei tilstede?

Iruiel.

Jeg hørte glade Raab.

Gabriel.

Ah! veedst du, hvad vi saae?
Vor Helt, som alt paa Knæ for Dommens Thro-
ne laae.

Før havde Fredens Land ei forebragt sin Klage,
Før Døkket skiltes, og Eloah gif tilbage.
Da først, da saae vi ham — hvor salig saae han ud?
En Haand mod Mennesket, og en mod Hevnens Gud.
Strax taltes overalt om Fryd, om en Forsoner,
Om Raaden; Urims Chor slog Harpens høie Toner.
Obaddon ene skialo, opløstede sin Arm,
Og græd; hans Røst var høi, men ei som før af
Harm.

Eloah zitrede; men ingen af os kiendte
Den Helt, hvis Ansigt steds mod Dommens Throne
vendte.

Den store Land, som staaer ved Guds Retfærdighed,
Saae meer end vi; men skialo, og bleguede derved.
Da kom et mægrigt Raab: Algodheds Gud er værdig,
At være stor, og sterk, og hellig, og retfærdig.

Dg hele Himlens Hær igientog samme Raab,
Til Thronens Stul faldt ned.

Jrmiel.

O Trøst! o saligt Haab!

O Godhed uden Maal! hvor værdig at tilbede?

Gabriel.

Men veedst du, Satan vil endnu engang forlede?
Han troer det ikke nok, at Manden syndede,
Men frister ham til Trods og til Fortviølelse.

Jrmiel.

Jeg veed det.

Gabriel.

Undskab seer, at den, som intet haaber,
Stolt spotter med sin Straf, og selv paa Høven
raaber.

Dg ofte, naar han troer, at Død dog kun er Død,
Dg at den er ham vis, fortviøled meer forbrød.

Jrmiel.

Ak! om . . . .

Gabriel.

Men Godheds Gud, som saae det fra det Høie,
Den — merk, at Synderen var stor i Raadens Die!
Den sendte mig herved, at byde Manden Trøst,
At han ei anden gang maae høre Satans Røst.

Jeg fandt dem, zittrende, med Dødens Skrek omgivet,
 Og neppe gispede de langsomt efter Livet.
 De slyngede sig om, og fælles Taarer fald,
 Som for at varme det alt næsten kolde Skid.
 De saae kun Skrek og sig, og sig igiennem Taarer;
 Og da forlod i Hast alt Blod de kolde Taarer,
 Alt farve Rinden rød; da kom de først ihu,
 At Sielen bluedes, og var ei død endnu.
 Da stod jeg over dem, og de fornam min Glæde;
 Thi mindre følesløs begyndte de at græde.
 De skald, men ei som før, og saae det kun med Skam,
 At have været vitt og dog fortørnet ham.

Irmiel.

Af see! de komme — Gud! — kom, at de uden
 Hinder —

De blues.

Adam og Eva kommer ind. De ere mindre forvirrede end før. Begge de gode Aander skule sig.

Adam.

Død! nei Synd, hots Bitterhed jeg finder!
 Hvor utaknemmeligt?

Eva.

Af, Adam, af vi døer!

Adam.

Abildgaard. inv.

Clemens. Sculps

Adam.

O Synd!

Eva.

O Skrek!

Adam.

O Svælg imellem nu og før!
Forsørerke! mit Liv, min Gud, de første Dage!

Eva.

O Smerte!

Adam, (gredende.)

Giv mig dem, af, giv mig dem tilbage!

Eva.

Og Taarer! nei! o Død! lad Hjertet fælles ad;
Af Adam, Døden er ei pinlig som dit Had.

Adam.

Forsørerke!

Eva.

Jeg døer, og du har knust mit Hjerte.
Jeg Ulyksalige, jeg føler dobbelt Smerte.
Jeg taber tvende Liv — min Gud — min Adam bred!
O dobbelt Skrek! o Rægsel! o Ulyksalighed.

Adam.

Mandinde lev! af lev! det Hjerte, som du saarer,
Det elsker dig endnu, og føler dine Taarer.

Af!

Af! skal min Skrek endnu fordobles ved din Nød?
 Du var mit andet Liv, og er min anden Død.
 Af! at jeg døde først!

Eva.

Men Adam, mon vor Skaber
 Er ikke mere god? mon den Bundløse taber,
 Om han tilgiver os? knæl Adam, og maaskee . . . .

Adam.

O svage Haab, o Skam, at faae Forladelse!
 Vor Skabere! vor Gud! Godheds bundløse Kilde!
 Som gav vort Intet alt! jeg skielver, men for silde.
 Ei Frygt bevæger mig. Kan Død forsone Gud,
 Da slette Taarer mig med min Misgierning ud!
 Uværdig til mig selv! og ikke værd at være!
 O Skam! o Nag! o Last, som Sielen ei kan bære!
 Jeg synker under den. Tag, gode Skaber, tag
 Den Byrde! læt min Siel, og lad mig døe i Dag!
 Jeg har fortient. O Skrek! o Gud, hvad kan jeg
 vente
 Af din Retfærdighed? O Dom, som jeg fortiente!
 At døe. Var Døden nok! men Brede! Godhed vred!
 Nat skul mig for mig selv; Død tryk min Tanke ned!
 Forsørerste! dit Raad, din Bøn, hvorved jeg vortes!

Eva.

Eva.

Og hiin fordamte Dnm, hvorved min Aand forførtes!
Jeg havde styrkt min Lyst, men Gud! jeg tænkte ei . .

Adam, (bittert.)

At synde ved dit Ja, naar Himlen sagde: Nei.

Eva.

At Adam, Gud er god; maaskee han kan forlade;
Maaskee og mig — min Bøn . . . .

Adam.

Vor Bøn maae Himlen hade.

Algodhed tordner selv, og vred maae Raaden see,
At den har skabt et Stov til sin Foragtere.

Hver Lyd af Mennesker maae tænde Hevnens Luer.
Hver Bøn, hvert Suk om Liv, med ny Misgier-
ning truer.

Eva.

Et Liv — et Bud endnu!

Adam.

Bed! knæl Forvoone, græd!

Og er du da bønhsrt, gaae, lev, og overtræd!

Jeg veed, at Gud er god — jeg — er det da for
silde?—

Du kan tilgive os — du kan det, om du vilde.

Men

Men Skamfuldhed og Skrek, min Brodes første Frugt,
 Erklænder alt for vel din Godhed for misbrugt.
 Jeg gyser ved at døe, jeg stielver for din Brede,
 Dog overvandt min Skam; jeg vover et at bede.
 O Skam! det ene Bud! — min Gud! min Skabere!
 Vils nok! Ihykselig nok! og nu en Synderer!
 Dog, Gode, kan du?

Eva.

Af!

Adam.

Men nei, mon Herren lover,
 Og holder ei sit Ord? Jeg alt for meget vover.
 Gud skulde lyve? Nei, af! døe, det Ord er sagt,
 Det staaer, og røffes ei ved Godheds egen Magt.
 Dog Gud! tillades Suk og Taarer i din Glæde.
 O Herre, kan du taale, at de Faldne græde;
 Da merk paa Stovets Bon! Slaae! straf mig!
 tryk mig ned!

Tag al min Fryd! mit Liv! men vær ei længer vred!
 Nei, Godhed skul dig kun! af! Mennesket, du
 skabte,

Fortiener ei at sees — vi Ufle! vi Fortabte!
 See til de Salige! til dem, som prise dig!
 Af! Himlen gruer for en Utafneemmelig.

Hvad

Hvad var den store Ting, du negtede den Høie,
 O Mand? og hvad var meer, end Herren i dit Die?
 See den, og døe af Skam! slye for din Skam!

Hvorhen?

Til Breden, Døden. Ak! kun Døden er din Vens-
 Gend! Herre! hvilket Navn! Gud, som er vred,
 som dræber,

Min — men de hellige fæer for misbrugte Læber.
 Han er ei mere min — dog, grumme Følelser —
 Skam — Dødens Forbud — Skrek — som tordner,
 jo han er! —

Han er min Fiende. Jeg kan ønske mig at være?
 Ha! Døden ender snart de Smertter, som fortære.
 Har Dybet vel et Skjul, hvor jeg ei seer min Skam?
 Er det saa ont at døe, som at fortørne ham?

Den Torden, som hidindtil bestandig er bleven hørt paa Herrens
 Bierg, tager fiendelig til. Fordoblede Knild forklynde den tils-
 stundende Dom. Begge Skotsdeglene gaar ind paa Skueplads-
 sen. Satan og hans Følge lader sig see i Udgangen af Skoven.
 Mandinden holder stilsøende fast v.d Mandens Arm, og søger
 ved sine Taarer, at ommuntre ham til Døen. Adam selv viset
 tydelig sin tiltagende Skrek og Forbivring, og siger:

Algydhed; Naadens Gud! af tør, af tør vi bede!
 Ei Livet — kun en Tid — et Haab! — formild din
 Brede!

Alf, Dommen tordner alt, jeg føler alt, jeg døer.
 Din Godhed, Herre! Skrek! Forbarmere børhør!
 Farvel min . . . .

Eva, (grædende.)

Alf min Mand!

Adam.

Farvel!

Satan, (i det han gaaer nærmere.)

Fald ned at knæle! —

Du haaber ?

Adam, (uden at see til ham.)

Gud er god.

Satan.

Nei, alt for svage Sieler!

Mon Godheds Kilde selv afvasker eders Dynd,
 Da den fortørres reent ved stærke Manders Synd?
 Nei! Guds Retfærdighed foragter, at I beder,
 Og selv i Godheds Dyb er ingen Hielp for eder.
 Hør Dommen tordner alt, og Døden følger den.

Eloah kommer ned i et stærkt Tordenlag. De onde Mander flugte hen imod Erden af Skuepladsen; og den zitrende Adam vil stinte sig samnestseds. Mandinden vil ikke slippe hans Arm. Skryds englene gaae noget tilside; og de lade, tilsigemed en heel Hob andre gode Mander af Eloah Følgeskab, see saa megen Uroligshed og Frygt, som kan passe sig paa salige Venner af en Synder.

Eloah.

Eloah.

Hvor est du Adam?

Satan, (til de Faldne.)

Skield!

Adam.

Hvor stier jeg? Gud! hvorhen?

Eloah.

Hvor est du Adam?

Satan.

Skield!

Adam.

Din Skrek, o Død, omspender. . .

Eloah.

Hvor est du Adam?

Satan.

Skield!

Adam, (som tager Eva ved Haanden og gaaer frem.)

O Gud! i dine Hænder.

Eloah.

See Manden frygter sig, saa siger den, hvis Magt
Den Onde zitrer for. — Mon han har brudt min
Pagt?

Adam.

Gud! den hoormed du selv forenede mit Hierte;
 Og blandede mit Lyst. — Ak! da hun først begierte,
 Hvor kunde jeg da staae min anden jeg imod?
 Ak! jeg har syndet høit; men Gud er evig god.

Eloah, (til Mandinden.)

Og du?

Eva.

Ak! jeg bedrog; men lod mig først bedrage.
 Jeg troede Slangens Ord, at det var godt at smage.
 Den Falske kaldte sig dit eget Sendebud.
 Jeg har fortient at døe; men alt mit Haab er Gud.

Eloah.

Saa siger Herren: hvo tør lade sig forlede,
 Til at forstørne mig, og trodsø mod min Bredø?
 See! var det ei mit Ord: o Mand, vær hvad du vil!
 Mene Kundskabs Træ skal høre Herren til!
 See! soer jeg ei en Ed, som hele Himlen horte;
 At Døden var dig vis, o Mand, saa snart du rørte?

Satan, (ved Enden af Skuepladsen.)

Triumpf!

Eloah.

Ustkionfomme, saa lyder Herrens Dom:
 (Begge de Faldne og begge Skidsenglene knæle.)

Det

Det blive Støv igien, som før af Støvet kom!
 Dit Legeme, o Mand, som Rigdom ei kan mætte,
 Skal Hunger, Uselhed, og meget Arbeid trette;
 Da først skal Jorden frit oplade dig sit Skjød,
 Naar du er Jord som den. — Det er den første Død.
 Din Lyst Mandinde skal forkynde farlig Smerte!
 Dit HiertesFrugt, dets Fryd, skal brænde paa dit Hierte!
 Du har forført din Mand, nu vær hans Underdan,
 Indtil du stilles fra det jordiske som han!
 Gaa, men besværlige skal Støvets Dage være!

(Efter en Pause.)

Men Mand, du har en Siel, som intet kan fortære,
 Indblæst af Herren selv, bestemt til Ewighed.
 Dens Død . . . .

Jermiel og Jthuriel.

Ik!

Eloah.

Var især min Trusels Diemeed.

Satan, (som kommer frem med den yderste
 Frelshed.)

Var? nei Retfærdige, som aldrig eftergiver,
 Dit Ord skal staae ved Magt! den var, den er og bliver.
 Jeg fordrer det.

Eloah.

Og du, som ønsker disses Død;
 Hvad Marsag?

Satan.

Spørg kun ei! du veedst, at Hevn er sød.
Men ei at tale meer; om Gud vil holdes værdig
Til Lov, til Dom og Straf; da blive han retfærdig!
Hans Ere fordrer det; han selv, ja han har sagt:
At eftergive Synd staaer ei i Raadens Magt.

Eloah.

Dg om en anden Aand tilbød sig at forsoner?

Satan.

Ha! hvo var værdig, og tør staae for Dommens Throne?
Døe Døden!

Zemiel og Zehuriel.

Raade!

Satan.

Dod!

Eloah, (til Satan.)

Holt! styrk Forbandede!

Satan og hans Følge falder ned i Usinagt. Himlen aabnes, og den
sterke af de Cherubim, som synger Allgødheds Lovsange, lader
sig see i det Høie. Hans Skikkelse er en af de allerprægtigste.
Han er omringet af utallige Engle, som ligge paa Knæ, og i
det de med oprakte Hænder give den helligste Forundring til
Kende, stirre paa den Rulde, som han holder i Haanden, og
viser ned imod Eden. Paa denne Rulde staaer med store gyldne
Bogstaver: Ulsaa elskte Gud Verden, at han gav sin enbaarne
Søn, paa det at alle de, som troe paa ham, ikke skulde forta-
bes, men have det evige Liv.

Eloah,

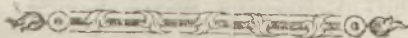
Eloah, (pegende derop, til Adam:)

See den, som bar din Straf!

Adam.

Min Gud! min Frelser!

Ende paa femte Handling.

Slutningsfang.

Skuepladsen forestiller Herrens Bierg. Toppen er fuld af de salige Aander, som prise Guds uendelige Godhed. Omtrent i Midten seer man Irmiel og Ithuriel, og ved Foden knæler Adam og Eva.

Chor, (af de salige Aander oven paa Bierget.)

Utsaa elskte Gud Verden, at han gav sin
 enbaarne Søn, paa det at alle de,
 som troe paa ham, ikke skulde forta-
 bes, men have det evige Liv.

Irmiel.

O Sangere, hvis høie Harpe lærer
 De sidste Hvirvler Evighedens Under!
 I, som besynger Matten, og det gamle Chaos,
 Begyndelsen, og Cherubimers Fødsel,
 Og Ordet, da han med almægtig Torden

Fremkaldte Himmelen og Jorden!
 Og I, som dristig med harmonisk Bulder,
 Besynger Stridens Dag, og Allmagts Brede,
 Og mægtige Kæmpers Fald!
 Og I, som forsker i det Dybe,
 Og synger Skiebne's mørke Sange,
 Naturen og den underlige Kiede,
 Som knytter Ting ved Ting!
 O Sangere, hvem har saa høie Toner,
 At han besynger Menneskets Forsoner?
 Hvem rører værdig ved de gyldne Strænge,
 At synge Godheds Magt?

Efter en temmelig lang Pause gaaer den største Cherub frem og synger:

Gud er død for Synden,

Chor.

Gud er død for Synden.

Ithuriel.

Da Godhed skabte Millioner
 Begyemme til Lyksalighed,
 Da tabte jeg mig i det Høie,
 Forundret svimlede mit Døie

Imellem Skabningen og Gud.

Men nu, da Naaden selv forsoner

Den Synd, som den forternes ved,

Nu seer jeg intet i det Heie,

Nu dammer Godhed for mit Døie,

Dg alt det skabte flattes ud,

Adam.

Jeg stod paa Vynnen af en bundløs Afgrund,

Forsulgt af Almagt, trykt af Herrens Brede,

Dg ved min Side jitrede Mandinden.

Men under os opvoorte grumme Luer,

Dg udaf Luen brølte grumme Kæmper,

Som kom, for at opsluge Rovet.

Da skreg jeg i min Angst: ah! hvo kan frelse;

Ei fra de grumme Luer,

Ei fra de grumme Kæmper,

Men fra min Skabers Brede?

Men Himlen taug, og ingen var, som turde

Gaae frem, at frelse mig for Almagts Brede,

Dg Almagt kunde selv ei frelse for sin Brede.

Da saae jeg Naadens Straaler— Guds enbaarne,

Den eneste, som kunde frelse,

Var skjult i Naadens Straaler.

Da kom han fuld af Medynk over Støvet,
Dg frelste det, og stod for Allmagts Brede,
At den ei slog os ned i Dybet.

O Gud! du er for stor til vore Læber;
Men Hjertet, Hjertet stræber
Til sin Forløfere!

Hvo fortæller, at den Høie
Døde for et Menneske?

Eva.

Hjertet føler, og mit Die
Græder sin Forløfere.

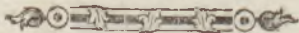
Begge.

Munden stamme Glæden ud!
Evig, evig gode Gud!

Chor.

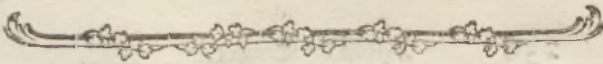
Evig, evig gode Gud!

Ende.

Lyriske Sager.

1900 3711208

Passions = Cantata *

opført i Fasten

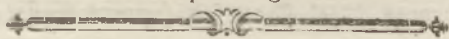
af

Det Musikalske Selskab

paa

Bryggernes Laugshuus.

I 7 6 8 .

Første Afdeling.

Chor.

Vor Harpe er bleven til Sorg, og vor
Orgel til grædendes Lyd.

Arioso.

I Kedrons stille Dale
Er hørt en rædsom Tale;
Thi Herrens Hellige
Er falden.

Chor.

---

* For at undskylde en Deel, som kunde synes tvungen
i denne Cantata, og især Slutnings-Choret i den
første Afdeling, maa jeg anmerke, at Musikken var
for-

Chor.

Al! Herrens Hellige er falden.

Guds Bredes Straaler brænder over Horeb;
 Og Solen stiuuler sig for Herrens Jld!
 Flye! flye o Jord!
 Lad Chaos stiuule dig for Hevnen's Domme! —
 Oprædd Klutagt! — Flyer I Verdner! —
 Men lille Skrek ompender al Naturen;
 Thi Dødens Engel stiaaer for Herrens Ansigt,
 Og see, hans Sverd er alt strakt ud til Mord.
 Gud! — Hvem? — men Sielen svimler!
 Skal Verdner døe? Skal Aander stettes ud?

Aria.

sorfærdiget, sørend Poesien, den samme nemlig: som blev opført paa Christiansborg ved Højtidelig Kong Fredrik den Femtes Lugbegængelse. Min Ven, savelig Hr. Capelmeister Scheibe, som elskede med Rette denne fortreffelige Musik, had mig rette mine Ord derefter, og det kunde ikke ske uden freudelig Evang. Dette er den beqvemteste Plads, jeg kan betiene mig af, til at bevidne, om mueligt, Efterverdenen min Taknemmelighed imod denne høist fortiente, og som jeg frygter, for lidet paaskjænnede Mand. Han var mig en Gader og det er vist, at om der findes noget i mine poetiske Arbejder, som i Hensæt til det Musikalske kan fortjene Bifald, saa har jeg hans lærerige Dngang, hans kjerlige Undervisning ene at takke dervor.

Aria.

Græder J, som boe paa Jorden!

Taarer damper Hevnens Torden!

Skabning frels din Skabere!

Thi mod Ham alene breler

Almagt Bredens Torden ud.

Men af Skionsomhed og Glæde,

Wil jeg evig, evig græde

Hos min Siels Forløfere,

Naar mit trygge Hierte foler,

At min Synd fordømte Gud.

Jeg seer Ham. Gud! og denne er min Skaber!

Dg Ham, som bød, at Verdner blev af intet!

Dg Ham, som Myriader tiene!

Hist gaaer Han som den groveste Misdæder

Forhaanet, blodig, fuld af Strimer,

Redtrykt af et vanæret Træ.

Af Støvets Born og af en Orm fordømt,

Opløfter Han sit matte Die

Forgiebes, for at frelles fra det Hæie.

Skrek stiuler Jehovah, og Synd og Dom

Omispende Skaberem.

Aria.

Aria.

Hvo kan bestaae for en almægtig Brede,
 Dg knuses ei, naar Herrens Jorden staaer?
 Hvor skal vor Siel om Skiul og Frelse lede,
 Naar ved hans Vink en Solkreds forgaaer?
 Da stod Imanuel, Retfærdigheds Forsoner.
 Guddommelige Helt, hvo var saa stor
 som du?

Chor.

Du, som i bitter Harn nedstyrter Eys
 sets Throner,
 See til vor Frelser, vor Klippe
 staaer endnu.

Forhængeet revner, og en hellig Flamme
 Igiennemtrænger det rædsomme Mørke.
 En stille Majestæt omringer Golgatha.
 Han dser, og al Naturen bæver,
 Og Herrens Rædsel hviler over Jorden,
 Og Slangen daaner i sin mørke Hule.
 Nu seer Han kierlig ned til sine Fiender,
 Og salig Glæde tindrer af Hans Die,

Nu han har frelst dem ved sin egen Pine.

Glad raaber han: Det er fuldbragt!

Nu bøier han sig ned. Nu dør han.

Chor.

O stille Skrek! Guds Rædsel! Hiertet
standser.

Beemodig Smerte kvæler alle Sandser.

Forgiøves at vi op mod Korset seer!

Ufskyldigste! vor Trost! Du er ei meer.

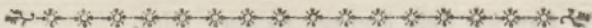
Lad bitre Taarer blende vores Øie!

Fortiente Smerter dove Sands og Siel.

Vor Gud! vor Fryd! hvad kan os nu
forneie?

Vor Frelser, af! vor Glæde, af! Farvel.

Anden Afdeling.

Chor.

De skal udbrede din store Godheds
 Herkommelse, og synge med Fryd om din
 Retfærdighed.

Arioso.

Han fandtes ene værdig,
 At agtes for retfærdig,
 Han faldt foruden Synd
 I Graven.

Chor.

Han faldt foruden Synd i Graven.

Jeg saae: og Mørkets grumme Kæmpe
 Igiennemløb med et forvirret Die
 De sorte Kulder, hvori Satan skriver
 Den mindste Synd, som Adams Børn begaae.
 Og Bredes Straaler skød fra Kæmpens Die.
 Saa skar han rasende med Tænder,
 Og raabte høit, og bandede fortvivled

Ham,

Ham, som frembragte Himmelen og Jorden,
 Og raabte atter med en gruelig Røst:
 Han er her ei — Han er foruden Synd!
 Og Helvede gav Gienlyd af hans Røst:
 Og i Afgrunden hørtes mange Stemmer,
 Som skreg: Gud: Mennesket er uden Synd!
 Da svarte Cherubs Chor i glade Toner:
 Hallelujah! Du Menneskets Forsoner!
 Og Du, som er befundet uden Synd!

Chor.

Hallelujah! Du Menneskets Forsoner!
 Og Du, som er befundet uden Synd!
 Hallelujah!

Aria.

Slaae Cithar, slaae i sagte Toner,
 Og syng om Menneskets Forsoner,
 Og om det rene Offerlam!
 Oploft dit taareblendte Die,
 Og see, hvorledes i det Høie
 Retfærdighed omfavner Ham!

Chor.

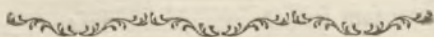
Glaæer Harper, flaaer i høie Toner,
 Og synger om vor Synds Forsoner,
 Og om det rene Offerlam!

Langt under Chaos er de mørke Gyler
 Hvor Synd fortvivled skjuler sig i Plager
 For Himmelen og for Algodheds Straaler.
 Her boer den stolte, fordum Lysets Kampe,
 Og Satan, og den grumme Moloch,
 Og Millioner styrtede Rebeller
 Omkastes her blant Svovelhavets Bølger.
 Derhen, I Adams Børn! Retfærdigheden kalder:
 Fornam I ei den Røst i Moders Liv,
 Som raabte: bort, til de Fordømte!
 Saa torduede den store Bredens Engel.
 Men Godhed svarede mod Breden,
 Og Naadens Straaler skulde Jorden,
 Og Breden stred med Naadens Tyrste,
 Og, ak! vor Helt var saaret! Ak, han døde!
 Men frygt dig ei! thi Seiersfanen flyver.
 Hør Myriaderne, som raabe:
 Triumpf! Han vandt! Frygt ikke Bredens Torden!
 Triumpf! — Triumpf! — og Fred paa Jorden.

Chor.

Chor.

Triumpf! Triumpf! og Fred paa Jorden.

Tredie Afdeling.

Aria.

D Graad, du Glædens tause Folk,

Prent Saligheder i mit Døie!

Raab Taare: Frelse fra det Høie!

Dg Støvets Børn er Herrens Folk!

Naar Høvnens Tordenflammer brænder,

Da er jeg tryk i Jesu Hænder,

Dg herer et den Piintes Graad.

Trods! vil jeg ned mod Satan raabe,

Hvad Seier har du nu at haabe?

Dg trods, o Død! Hvor er din Braad.

D Graad, du Glædens tause Folk,

Prent Saligheder i mit Døie!

Raab Taare: Frelse fra det Høie!

Dg Støvets Børn er Herrens Folk!

Men Himlen taug, Seraphen selv holdt inde,
 At tordne ned mod Dybet.

Og Asaphs Chor og Citherne var stille.

Ehi Eliel, som synger Herrens Sange,

Og taler om de underlige Ting,

Og om det Høie, og det Dybe,

Og det, som ingen Skabning fatter,

Og Gabriel, den store Glædes Engel,

Stod op for Thronen med de gyldne Harper;

Da svarede den stærke Mand og sang:

Hvo fatter Lammets Godhed?

Og at den Evige var død for Støvet,

At Helligheden bar paa Verdens Synder,

Og at den Faldne reiste sig igien?

Men Glædens Engel og de glade Mander

Dpfylder Himlene med Lammets Roes.

Og Jorden skingrede af Lammets Roes.

I Dybet selv udbrøstes Lammets Roes.

Artoso.

Lad Himlene fornemme

Den Frelstes glade Stemme!

Og merker Støvet's Sang

Om Lammet!

Chor.

Chor.

Op! merker Stovets Sang om Lammet!

Stor var Han, fød af Evigheders Fader.
 Selv evig, Først blant alle Aander.
 Han skabte Seraphim og Himlens Kæmper;
 Og han nedstyrtede de stolte Tyrster;
 Og Han fremkaldte Chaos af sit Intet;
 Og Han befæstede den store Himmel,
 Og dannede de stolte Bølger,
 Og Jorden, og alt det, som er paa Jorden;
 Da saae Han fra sin Throne, for at kiende,
 Om Alting stod i samme gode Orden?
 Og Alting stod. Kun Mennesket var falden,
 Og værdigt, at udslettes blant det Skabte.
 Da bar den Sterke Medynk med sin Skabning,
 Og Han, som ene kunde frelse,
 Steg ned til Stovet fra sin Throne.
 Men Eithar tie! hvor er de høie Toner,
 Som siger Verdner: Gud var min Forsouer?
 Hvem synger værdig om Hans Blod?

Chor.

Naar Himle slye din Røst, naar Verdner
 skule sig,
 Naar Breden taler, og naar Almagts Tor-
 den broler,
 Da er det Verdners Skrek, men ingen
 Skrek for mig,
 Som, Frelsere, da først din fulde Frelse føler.
 Guddommelige Helt, da vil jeg evig prise.
 Min Sang skal, Cherubs lig, opfylde
 Himlene.

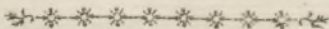
Lov ssee den Evige, den Sterke, den Alvise!
 Og evig Tak den Gud, som frelste Syndere!

Alrioso.

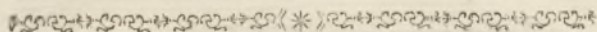
Bliv Laare ved at trille!
 Men du min Cithar — Stille!
 Lad Hiertet rolig føle
 Sin Frelse.

Chor.

Lad Hiertet rolig føle sin Frelse!

Sørges-Cantata

ved

Christi Grav

opført i Fasten

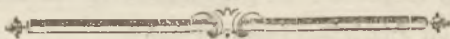
af

Det Musikalske Selskab

paa

Bryggernes Laugshuus.

1769.

Første Afdeling.

Chor.

Herrens Salvede, som var vor Nases Mand,
blev fanget i Gravene, om hvilken vi sagde:
under hans Skygge vil vi leve.

Recitativ.

Skref har omspændt mig, al Naturen tier,
Dg Vinden hvisler ey som før i Eedren,

D 4

Dg

Og Bækken triller sagte ned af Klippen,
 Og Sangerinden priser ei sin Skaber.
 Men dybt i Lunden under skumle Skygger
 Omkryber Skrek, og vinker ad Naturen,
 Og peger steds — hist bag ved Morket.
 Gud! hvilket Gysende i alle Aarer!
 Og hvad er skjult i den rædsomme Hule?
 Min Siel blev svag; thi her er Dødens Skygger!
 Men seer jeg ei den fromme Sions Datter?
 Og Taarer drypper af de blege Hænder?
 Som understøtte det nedslagne Ansigt.
 Hvem skjuler denne Grav, O Sions Datter?
 Og jeg vil græde i den Frommes Nød.
 Uds dit Hierte! — hvem er død?

Arioso.

Graad skjule steds mit Die
 For Haab og for den Heie;
 Det stirre kun derhen,
 Hvor de har skjult min Ven.

Chor.

Vi stirre kun derhen,
 Hvor de har skjult vor Ven.

Chor.

Chor.

Derfor var vort Hierte svagt; derfor ere
vore Dine formerkede.

Recitativ.

Han kaldte sig sit Folks Forløser.
Hvor henrykt saae mit Die da den Frelse,
Som Fædrene har seet i mørke Syner?
Og har han ei opfyldt det, som var skrevet
Af Seerne, af dem, som Gud indblæste?
Han var Betrengtes Trost, de Syges Læge,
De Dødes Liv, og han var Livets Fyrste.
Nu er han død og skules her i Graven.
O Herre, styrk mig, at jeg seer din Frelse!
Og mægtig var han frem for alle Skabte.
Hvem var som han blant himliske Propheter?
Saa underlig, saa myndig i sin Lærdom?
Hvem gjorde Tegn som han ved Almagts Finger?
Han ene var usmittet og retferdig,
Og Navnet af sit Folks Forløser værdig.
Nu er han død, og skules her i Graven.
O Herre, styrk mig! styrk min Troe, og byd,
At jeg endnu engang maae see din Fryd!

Aria.

Salige, holdt op at græde,
 Snart er Dødens Magt forbi,
 Snart skal Juda see den Glæde,
 Som hans Synd, har skjult herti.

Kun det Kied blev Ormens Fede,
 Som en Synd besmittede;
 Men Guds Salvende, som døde,
 Skal ei see Forraadnelse.

Salige, holdt op at græde,
 Snart er Dødens Magt forbi,
 Snart skal Juda see den Glæde,
 Som hans Synd har skjult herti.

Recitativ.

Langt borte hvisler Slangen, Almagts Fiende
 Snoer sig forgieves om i store Bugter,
 Og kan ei naae den Hellige, han hader;
 Saa jager han med den halvknuste Braad,
 Og aander Gift, som Lunden visner ved.
 Men hellig Kogelse og Livets Lugt
 Staaer op af Graven, og en salig Hær
 Omringer den. Hvor er den Orm, som bover

Dit komme Livets Tyrste nær,
 Naar han i Almagts Arme sover?
 Men Lyd af Strig og af usalig Graad
 Blev hørt fra Dybet. — Stille du min Sang!
 Mit bange Øre syntes at fornemme
 Et Raab, som Hevnens Raab og Dommens Stemme.

Aria.

Kommer, Fordømte, og skuer
 Det jeg forgieves tilbød!
 Hører min Seier og hæver!
 Jordens Forsonere kræver
 Eder alene til Dom.

Men de Udvalgte, som troede,
 Smage det himliske Gode,
 Som fra Forjettelsen kom;
 Thi fra de straffende Luer
 Frelste jeg dem ved min Død.

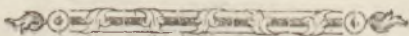
Arioso.

En listig Straale brykker
 De skumle Tordendekker;

Dg giennem Hevnens Røst
Blev hørt et Ord om Trost.

Chor.

I giennem Hevnens Røst
Blev hørt et Ord om Trost.

Anden Afdeling.

Arioso.

Et reent formøret Die
Kan Glimt af Haab fornøie;
Men kun det Haab er trygt,
Som blandes ei med Frygt.

Chor.

Al! kun det Haab er trygt,
Som blandes ei med Frygt.

Recitativ.

Jeg vreed mig paa det kummerfulde Leie,
Dg Sønnen flyede det forgrædte Die,

Og al min Tanke var: Min Ven er borte.
 Dit søgte jeg at tvinge den til Glæde,
 Til Festen, og den underlige Pagt,
 Til Offerne, og Helligdommens Pragt,
 Og Lammets Blod, som hindrer Dodens Magt;
 Men Hiertet raabte: Ak! Din Ven er borte!
 Dit søgte jeg at tænke paa Hans Ord,
 Som forud sagde selv det grumme Mord,
 Og at det kunde kun befrie vor Jord;
 Men alting svarte: Ak! Din Ven er borte!
 Da syntes mig, at høre glade Raab;
 Da græd jeg, da oplivedes mit Haab;
 Men en usynlig Magt drev mig herhen,
 Endnu engang at see min Ven.

Aria.

Himlens Sterke vaager over
 Herrens Salvede, som sover.
 Hør Cherubens Harpe lover,
 Magter tordne nær herved.
 Skielver, Driftige, som vover,
 At betræde dette Sted!

Himlens Sterke vaager over
 Herrens Salvede, som sover.
 Hør! Cherubens Harpe lover,
 Magter tordne nær herved.

Recitativ.

Her laae Han. Er ei denne Josephs Hule?
 Her staer Eypressen. Svimler da mit Die?
 Og hvor er Stenen, den som laae for Hulen?
 O! alt for grumme, blinde Pharisaer!
 Forfølger I ham selv i Jordens Giemmer?
 Har dog en Hedning undt ham Hvile.
 Men muligt har han ved et nyt Mirakel
 Opvakt sig selv? Han vakte ham af Dain,
 Og Lazarus. — O søde Haab, du smigrer!
 Hvad er jeg, at jeg venter Glæde?
 Nei Ven! nei Død! nei, evig vil jeg græde.
 Men Lunden bæver. En af Himlens Magter
 Gik over Lunden, og en salig Lyd!
 Og hvem er den, som kalder mig til Fryd?

Aria.

Jord, hør den Fryd, som jeg forkhynder!
 Han, som var død for dine Synder,
 Har

Har overvundet Dødens Magt.

Giv Gienlyd Jord af glade Toner!

Han lever Menneskets Forsoner!

Triumpf! thi Frelsen er fuldbragt!

Recitativ.

Han lever! hvilken Strom af salig Glæde,

Som oversvømmer Siel og Hierte,

Dg løfter mig høit over Jorden,

Dg trykker mig dybt i min Frelse?

Triumpf! Jeg veed min Frelser lever!

Dg hvad kan skade mig? hvem skal jeg frygte?

Men hen at see ham! — Stille Glædes Taarer!

Hoi vil I hindre mig, at see min Glæde!

Hen, at tilbede ham! men Glæde bandt

Min Tunge, og jeg daaner i min Glæde,

Dg Blodet gyser, og mit Hierte banker,

Dg salig Fryd opsluger mine Tanker.

D hører det i Magter! svarer Throner!

Triumpf! Han lever Menneskets Forsoner!

Triumpf! den Juda Løve vandt!

Chor.

Chor.

Han har vundet! Jeg veed hvad jeg haaber.
 Triumpferer I Slegter, og raaber:
 Han har stillet Retferdigheds Harm!

Solo.

Mod Dom og Høvnens Torden
 fandt jeg et Skjul paa Jorden
 I min Forlesers Arm,

Chor.

Han har vundet! Jeg veed hvad jeg haaber.
 Triumpferer I Slegter, og raaber:
 Han har lagt vore Fiender i Baand!

Solo.

Spye Slange Gift og Galde!
 Men tør du overfalde
 Min Siel i Jesu Haand?

Chor.

Han har vundet! Jeg veed hvad jeg haaber.
 Triumpferer I Slegter, og raaber:
 Ved hans Seier er Frelsen fuldbragt!

Solo.

Solo.

O tier matte Toner!

Alt prise sin Forsøner,

Staaer ei i Støvets Magt.

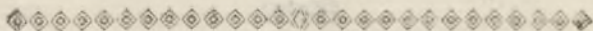
Chor.

Han har vundet! Jeg veed hvad jeg haaber.

Triumpherer i Slegter, og raaber:

Bed hans Seier er Frelsens fuldbragt!

Passions-Dratorium,

opført

af det saa kaldede

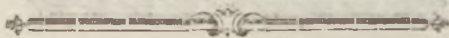
Raadhuusstrædets

Musikalske Selskab

paa

Bryggernes Laugshuus.

1 7 7 1 .

Chor.

Slutter Forbund mod den Fromme,
 Støvets Synd og Ulmagts Domme,
 Himmel, Jord og Helvede!
 Spotter Frelse, raser Blinde!
 Stille skal vor Taare rinde
 Ved dit Kors, du Frommeste!

DA CAPO.

Maria.

Maria.

Nei! stille Taare holdt kun op at rinde!
 Du lindrer, du berøver mig min Smerte —
 Heel vil jeg føle den — heel vil jeg drikke
 Din Kalk, o Gud! . . . o strenge Gud! . . . og døe.
 Med Bitterhed har Herren fyldt mit Bæger,
 Med al sin Skrek min Siel. O frels, o dræb mig!
 O mig, den ulyksaligste blant Mødre!
 O Son! o meer end Son! Du døer! O dræb mig!
 Du døer! — og Gud! — saa jammerligt? saa haantligt?

Maria.

Vink af Skrek, som snart forsvinder!
 Dolkstød, som man neppe finder!
 Død! o kom at frelse mig!
 Ved hvert Pulsflag fandt mit Hierte
 Al din Skrek og al din Smerte,
 Ei den Røe, som følger dig.

Johannes.

Du saligste! ynkværdigste blant Mødre!
 Dog har mit fulde Bryst og Rum til Medynk?
 Min Ven . . min Broder . . meer end Ven og Broder,

Min Lærere, min Gud, mit Haab, min Frelse,
 Min — af de dræbe ham! Han selv vil døe,
 Han kalder ei sin Faders Legioner,
 Svagt slaaer det alt, det kjerligste blant Hierter,
 Hvorved jeg laae og følte himlisk Vellyst.
 Alt spiller Døden paa de rene Læber,
 Hvis mindste Lyd var Hellighed og Wiisdom.
 O Juda! o min Synd! o Støv! o Almagt!

Chor.

Skal Hevnerens Forbandelse
 Fortære den Retferdige?

Sin Ven vil Jorden dræbe,
 Klag Himmel, klag! og hyl o Jord!
 Men du vor Smerte skab dig Død,
 En Lyd paa Støvet's Læbe.

Johannes.

Det er fuldbragt — og hvad? — Afgrundens Verk!
 Død er han! — Ondskab — Helvede, du vandt!
 Men see din Gierning blinde Hob, og stielv,
 Og hyl, og flye, og fald, og døe af Stref!
 See din Velgiørere! Hvad har du gjort?
 Død er han nu; dog hvilken himlisk Magt

Var

Var i hans sidste Ord: Det er fuldbragt?
 O Frelsens Verk! o Lio, hvordom han talte!
 Dag, som Propheter saae! — Haab! Dog jeg svimler.
 Ak, er han ikke død? — Hvor er da Frelse?

Aria.

Glimt af Haab bred neppe frem,
 Forend Natten skjulte dem,
 Smerten kom tilbage;
 Smerte, som fortærer mig,
 Ingen Nat skal skjule dig!
 Evig vil jeg klage!

Maria.

O Søn! — du fromme, var det ei hans Ord?
 Han kaldte dig min Søn, og mig din Moder.
 O Søn! kom! dog tilgiv mig dette Suk!
 Du veedst mit Tab, du er ei stor, som Jesus.
 Kom! ei med Trost; men kom med al din Smerte
 Her op til dette følesløse Bryst!
 Laan mig din Graad! lær mig din hote Klage!
 Fortæl mig! Er han død? — her Miriam græde!

Chor.

Uskyldig var du, god og kjerlig,
 Og viis, og stor i Magt, og herlig,
 Og himlisk, og guddommelig.
 Din Død er nok til Frommes Taarer.
 Vi, som Natur og Venskab saarer,
 Vor Graad er ikke nok til dig.

Johannes.

O fandt du det! — et Glimt, en salig Straale
 Udspredter meer og meer de mørke Tanker.
 O Miriam! i mit pinde Bryst er Velsøst,
 Jeg veed ei hvad — jeg seer ham døe — og haaber.

Maria.

Ja, jeg tilstaaer det. Længe streed mit Bryst
 Mod Følelser. O, tør jeg nævne Lyst?
 Og dog, nu kalder jeg hans Ord tilbage,
 Og hvad er det, som leder min Erindring?
 Og styrker den? og helliger min Tanke?
 Og peger paa den evige Forsoning?
 Paa Juda Løve? — Gud! mit Syn er Velsøst!
 Min Sød skal sanderknuise Slangens Hoved.

Johannes.

Johannes.

D evig, evig naadig er den Høie,
 Som vilste dig et Glimt af Saligheder!
 Og jeg har seet, o saligste blant Mødre!
 Og jeg har seet den Tempel bygt igien,
 Som han nedbrød; og jeg har seet min Ven
 I al sin Guddom, og med Seter kroned,
 Og ved mit Bryst; og Jorkens Synd forsoned.

Mria.

Maria.

Stort er den emme Moders Hierte,
 Stort til en falden Engels Smerie,
 Og stort til gode Mænders Lyst.
 Men hvem er stor, som Frelsens Moder,
 Og blander Morkets Svovelsfoder
 Med Glædens Kilder i sit Bryst?

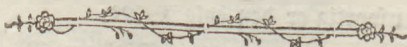
Johannes.

Dyb og usporlig er den evig Gode,
 Men Verdner hoile paa hans Vink om Naade,
 Et Glimt af Haab fra Gud er evig Glæde.
 Hvad er da Stov, at det forvovent knurrer,
 Saasnart det, fremmed paa hans Vei til Glæde,

Ei overseer hans Raad og Himlens Velsyst?
 O Salige! selv i din Jammer salig!
 I Stov, i stille Andagt vil vi vente
 Paa Glædens Soel, paa den, hvis Morgenrode
 Oprinder alt, paa vor, paa Jordens Frelse.

Chor.

Haab og Fryd og Frelse fød
 Af vor Skrek og Hævnens Domme;
 Og forundret fandt den Fromme
 Livet i sin Jesu Død.
 Evig, evig, vil vi prise
 Dig, hvis Død vi leve ved;
 Dig, du Hellige, du Biise,
 Du bundløse Miskundhed!

Oversættelse

af

STABAT MATER.

Rorsket, som den strenge Fader
 Vred og tordnende forlader,
     Væder Mirjam med sin Graad.
 Jorden spotter med hans Smerte;
 Kun den omme Moders Hierte
     Sukker høit mod Slangens Braad.

Alt dit Haab, din Son, berøvet!
 O hvor saaret! hvor bedrøvet
     Er du Høitbelsignede!
 Tressens Moder! dig, du Fromme,
 Traf et Gienflag af de Domme,
     Som ned slog den Herlige!

O, hvem er for haard til Taare,

Føleløs mod Slag, som saare

Et saa vint, saa tierligt Bryst?

Stiul Forjettelsesnes Glæde,

Taare! — Jeg, og jeg vil græde

Bed Mariæ døde Lyst.

Dumme Moder, med dit Die

Wil jeg forstke, hvad den Hvie

Taalte, mig til Salighed,

Jeg vil føle med dit Hierte

Hver en Strime, hver en Smerte,

Som min Synds Forsoner seed.

Men o Gud! o Livets Kilde!

Kan jeg? vil jeg? kan jeg vilde?

Hvad formaaer jeg uden Dig?

Kens mit Bryst du Hav af Glæde!

Knus mig! styrk mig til at græde

Bed dens Grav, som frelste mig!

Helligste, din Raade prente
 Det han leed, og jeg fortiente,
     Dybt i min forløste Siel!
 Lad mit taareblendte Die
 See, hoor dyrt den Ewigheie
     Købte Syndens usle Træl!

Mens jeg lever, lad mit Hjerte
 Smelte, ved min Jesu Smerte,
     Ved din Angst, Ustyldigste;
 Da Du, under Almagts Jorden,
 Hengte til en Spot for Jorden,
     Til et Maal for Helvede!

Lad mig blande Taarefloder
 Med Din sønderknuste Moder!
     Lær mig Mirjams høie Skrig!
 Byd, at jeg, og jeg forkynder,
 Hvad Du leedst for Verdens Synder!
     Ehi og jeg har Deel i Dig.

Men, naar mine Taare rinde,
Lad mig drukne, døe, forsvinde

I Dit Svølg af Kierlighed!

Frelst, og tryk for Hevnens Lue
Lad min Siel veemodig stue

Den, hvis Død jeg frelsted ved!

Med dit Kors betegn mit Hierte!

Og med Graad, med salig Smerte,

Dan min Siel til Godheds Priis!

Men den samme Naade byde

Taaren holde op at flyde,

I din Glædes Paradiis!

Amen.

Hedningernes Frelse,

Et

Passions = Oratorium.

Syngende Personer.

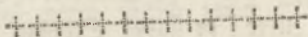
Michael, } To Engle, som bevogte Christi Grav.
Gabriel, }

Porcia, Pilati Hustru.

Cornelius, En romersk Hoveds Mand.

En romersk Soldat.

Chor af Hedninger.

Michael.

D Nat! nu seer jeg dig! nu seer jeg Intet!
Jeg seer ham ei! jeg føler kun den Høie!
Men hellig Skrek omspender mig, jeg bader!
Hvad skulder du for aldrig seete Mørke,
Du sorte Skygge, mørk for Lysets Engel?
Hvad har du Tomhed, som Cherubens Die
Maae ikke see? Hvi skulder du den Gode?

Saa

Saa var den første Nat, uset af Skabte!
 Et Jntet fuldt af den, som er og bliver!
 Saa var du Tomhed, fuld af Skrek og Allmagt,
 Da Ordet taug endnu, da Anden hvile!

Alrioso.

Naar skal hans Mand igien udbrede
 Sin Allmagt over Vandene?
 Skal Ordet tie, til hans Brede
 Fortærer den Uskyldige?

Gabriel.

Lung er din Skygge, Nat! og skarp, og giftig.
 Min Kraft forlader mig, min Stemme quæles,
 Og Haanden jitrer i de slappe Strengs.
 O Salige! fra Døden købte Siel!
 Nu slumrer eders Stov. I skiertse trygge
 Med muntre Billeder, med Glædens Skygge!
 O, at I saae, hvad Eders Frelse koster!
 O Stov, den Haand, hvori din Jord er Jntet,
 Hvori din Solekreds med Rod opdages,
 Hvori af dig utalte Himle hvile;
 Den Haand, o Stov, den drog sig selv tilbage
 At frelse dig. Men alle Himle bave.

See! zitterer ikke Solens Befæstning?
 Hans Sterke stielbe! — Vogner frelsste Sieler,
 At see hvor dyrt Algodhed koster eder!
 O vaagner, vaagner og tilbeder!
 O hører mig! men tung er Mattens Skygge —
 Min Kraft forlader mig, min Stemme qvæles.

Alrioso.

See Throner bæve! Magter svimle!
 See Nat omspender Glædens Himle!
 O Herre, Herre! Gud, vor Gud!
 Skal al din Skabning stettes ud?

Michael.

Naar skal hans Aand igien udbrede
 Sin Almagt over Vandene?

Gabriel.

Skal Ordet tie, til hans Brede
 Fortærer den Uskyldige?

Michael.

See! Throner bæve!

Gabriel.

Magter svimle!

Begge.

Begge.

See! Nat omspender Gladens Himle!

Michael.

O Herre, Herre!

Gabriel.

Gud, vor Gud!

Begge.

Skal al din Skabning stettes ud?

En Romersk Soldat.

Nei Erebus, din Nat er ei saa frekksom!

Her svæve meer end underjordste Guder!

O Jordens Uffkye! blinde grumme Folt!

Det var en Gud! en mægtig Gud, du dræbte.

Maaskee Mercur, maaskee Latones Son!

Ak! var det Dag! o Zeus! Gud, Hebnere!

Og hvo du er, uskyldig dræbte Fromme!

O bland ei os Uskyldige

Med dette Folt i dine Straffedomme!

Men Lyd af Suk! — Og hvem er den som rasser

I Bussene? Hvem er den Dødelige

Com vover sig saa nær til Dødens Skygger?

Porcia.

Porcia.

Aria.

Brol, Olymp, med al Din Torden!

Plutons Afgrund aabne ſig!

Straffens Jld fortære Jorden!

Tænarus opſluge mig!

Ak mit alt for fulde Hierte

Har ei Rum til Guders Skrek!

Jeg er føleſløs af Smerte,

Og min Angest gjør mig kief!

Jeg ſeer endnu! Cornelius, jeg ſeer ham,

Den Skønneſte, den — O hvor mild! hvor venlig!

Hvor fuld af Høihed, ak! hvor fuld af Guddom!

Hvor! ak, Du ſaae ham, var det ei en Guddom,

Den Skønneſte, den Frommeſte, den Beſte, —

Hebræeren, ſom — ak! —

Cornelius.

O Zeus! Jeg ſaae ham.

Kan Guder døe, ſaa var han viſt en Gud!

Uſkyldig var han. O, hvor god! hvor kiefelig

Mod ſine Fiender ſelv! Hvor kief! hvor herlig

I Dødens Kamp! — Og jeg, o Guders Fader!

Evards Skrift. I. B.

G

Jeg,

Jeg, som tilbeder dig! jeg, som du hader,
 Jeg var et Redskab, jeg har bragt ham ud!

Porcia.

Men han tilgav dig dog?

Cornelius.

O Gud! Han bad:

Tilgiv dem det, saa raabte han, min Fader!

Merk Porcia! Han kaldte Zeus sin Fader.

Tilgiv! De vide ikke, hvad De gjøre.

Og —

Porcia.

Hvilken Mand! O Romere, du græder?

Cornelius.

Aria.

J Skjgger af Parthernes Pile

Saae Ornen mig fegte og smile;

Dog græd jeg ved Borgeres Liig.

Men Guder! Den Taare, som flyder!

Hvad er den? hvor kvæler, hvor fryder,

Hvor smerter, hvor lindrer den mig!

Porcia.

Porcia.

O Taarer, hvor Banghed og Bængsel
Fremstrømmer og quæles i Trængsel!

O fromme Korsfæstede, sig:

Hvi græd jeg saa himlisk for Dig?

Cornelius.

J Skygger af Parthernes Pile

Saae Drnen mig fegte og smile;

Dog græd jeg ved Borgeres Ligt.

Porcia.

Men Guder! Den Taare som flyder,

Hvad er den?

Cornelius.

Hvor quæler,

Porcia.

Hvor fryder,

Cornelius.

Hvor lindrer,

Porcia.

Hvor smerter den mig!

Begge.

O Taarer, hvor Banghed og Rængsel
Fremstrømmer og quæles i Trængsel!

O fromme Korsfæstede, sig:

Hvi græd vi saa himlisk for Dig?

Cornelius.

O Følelse! saa skrekkeligt et Mørke
Var ikke før, men i min Siel oprinder
Et saligt Lys, og Skrek, og Nat forsvinder,
Og, men jeg bæver dog, o Lys! o Mørke!
Säg ædle Porcia, hvad føler du?

Porcia.

Jeg jitrer

Af Kierlighed, af Skrek, af hellig Andagt!

Cornelius.

O dydigste, o kække Komerinde,
Som dristig snegst dig fra Pilati Side,
Og fik betroede dig til Dødens Skygger!
Du bødst mig følge dig. Dit Vink var helligt,
Det var velkomment, det var Glædens Bud;
Men, af! tilgiv det Spørgsmaal, som jeg vover!
Har megstig Drift, hvad? eller har en Gud
Talt høit til Porcia? — At finde dig

J stg en Nat ved de Dimskaarnes Grav,
Er det, som Blisdom selv ber undres over.

Porcia.

Ja, Hovedsmand, en Gud, den som du saae
Korsfæstet, den som døde, han har talt!

Cornelius.

Man taler om en Drom —

Porcia.

O meer end Drom!

Jeg saae ham den guddommelige Mand!

O Zeus! hvor hoi, hvor salig var hans Mine!

Hvor kjerlig! O! jeg hører ham endnu:

„Matrone „ raabte han, og „ Porcia „!

Men jeg fornam en Guds Marvarelse

Strax ved hans første Ord. Jeg skiald og bad,

Men venlig, halvt veemodig blev han ved:

„ O fromme Porcia, hvi sover du,

„ Nu Pontius fordommer en Retferdig?

„ Udvar ham! iil! afvend uskyldigt Blod!

„ Afvend det fra dit Huus! thi Guders Gud

„ Vil ei din Død! „ — Saa taug han og forsvandt!

Cornelius.

Arioso.

Zeus! stor og streng i dine Domme,

Men evig i din Miskundhed!

Hvor naadig vil Du forekomme

Den Synd, som Du forternes ved?

Du sukker Frommeste?

Porcia.

Åh, at min Siel forsvandt

I Suk! at mit forhadte Liv forslod

I Graad! Jeg har ei frelst ham. Han er død!

Pilatus! -- Dog han havde sagt mig det,

Dg jeg Uværdige! — mit første Syn

Fordrev min Sovn; men Gud! jeg Stolte tvivle!

See! sagde jeg: hvad vil Pilatus domme

Om jeg vil undervise ham med Drømme?

Saa slog jeg Tanken bort, saa sov jeg hen,

Dg strax kom Drøm, og Syn, og Røst igien,

„ Åh! sagde han, og bleg var alt hans Mine,

„ Jeg lider alt uskyldig Spot og Pine.

„ O Porcia! jeg deer for dig og Dine!

„ Du kanst ei fresse mig; thi Pontius

„ Har

, Her alt opladt sin Mund, og Dødens Ord
 , Er paa hans Læber,, — Gud! hvor græd jeg da!

Cornelius.

Hvem hører det, og smelter ei i Taarer?

Porcia.

, Men,, blev han himlisk ved,, o Porcia,
 , Min Død kan frelse dig. O glem den ei!
 , O raab til Guders Gud, at han oplader
 , Dit Syn, at see hans Raades Dyk, og du,, —
 Saa raabte han, og saae til Himmelen,
 Lg himlisk, meer end himlisk blev han nu: —
 , Retferdige! jeg døer! Ak er din Brede
 , Stilt ved min Død, saa lad din Haand veilede
 , Og denne Siel til mig, til Raadens Pagt,
 , Og til min Salighed! Hør mig, min Fader!,, —
 Jeg græd, men Gud! han smilte og forsvandt.
 O Smerte! Banghed, Længsel, som jeg sandt.

Aria.

O Smerte! flyder Taarer! flyder!
 Her Himmel, her mit høie Skrig!
 Kun at den Dag, som snart frembryder,
 Kun at ei den maae høre dig!

Min Angst kan lindres ved at græde;

Men Døden kun kan ende den.

O bring mig snart, o Død, min Bløde,

Min himliske, min dræbte Ven!

Cornelius.

O Porcia, jeg troer at see

Et større Mørke bag ved Skyggerne.

Er det hans Grav? O kom da, kom at knæle!

Porcia.

O kom! thi hører du? det rørte sig.

Hør! skralder det ei hist, som Skjold mod Skjold

Og hør et Suk! og hør den tunge Gang!

O kom! thi det er en af Døgterne.

Cornelius.

Soldat!

En Romersk Soldat.

Hvem er den Dristige,

Som vover sig saa nær til Dødens Skygger?

Cornelius.

Cornelius!

Porcia.

Og Porcia.

En Romersk Soldat.

O Her!

En mægtig Gud er skjult i denne Grav,
Dg over Graven svæve brede Guder!

Porcia.

Nei, sieløve vil vi, knæle og tilbede.

Cornelius.

Bed Bøn undskyld kun Guders Brede.

Michael og Gabriel.

Duetto.

Begge.

O Herre, Herre! Gud, vor Gud!

Skal al Din Skabning stettes ud?

En Romersk Soldat.

O Zeus! o frels os! Hør, hans Torden taler!

Michael.

Almægtige, du døde,

Dg Liv og Soel forsvandt!

Cornelius.

O Skrek!

S 5

Gabriel.

Gabriel.

Jeg seer hans Morgenrøde,
Triumpf! Triumpf! Han vandt!

Porcia.

O Haab!

Michael og Gabriel.

Vi see Hans Morgenrøde,
Triumpf! Triumpf! Han vandt!

Cornelius, Porcia, og en Romersk
Soldat.

O Hellig! Hellig! Hellig!

Michael og Gabriel.

Er den Herre Zebaoth.

Cornelius.

Skrek, som optøver! og, o Lyst, som dræber!
O Salige, o før ufulte Bellsyft!
For mægtig er du, alt for stor til Støvet!
O Skrek! thi Guder svarte paa vor Bøn.
Her er din Helligdom, o Guders Gud!
Og det er Dig! Den fromme Dræbtes Fader!
O hør og os! o frels os fra det Onde!

Michael.

Michael og Gabriel.

Thi Dit er Riget, og Magten, og Eren i Ewigbed!
 Cornelius, Porcia, og en Romersk
 Soldat.

O Guder!

Porcia.

Manden zittrer i de fulde Læber!

Cornelius.

Hvor mørkt!

Porcia.

Hvor helligt! — Dræbte Gud, som lever!

Og Du, hvis Riget er, og Magten, og Eren!

O send et Lys, en Straale, som veileder!

Gabriel.

Gaaer, Venner, gaaer! og Dag og Nat tilbeder

Den store Guders Gud, som frelser Eder!

Som selv i Dag forsoner sig med Støvet!

Gaaer! ofrer ham et reent og ydmygt Hjerte!

Thi han foragter Røg af Hecatomber!

Men venter rolige med stille Lindagt,

Til Herren sender sine Hellige;

Dem troer! — Gaaer Venner! gaaer Velsignede!

Forleste! knæler, knæler og tilbeder

Det store Svælg af Herrens Saligheder!

Chor

Chor af Hedninger.

Du, som Stov tør neppe nævne!

Evig! ubegribelig!

Guders Gud! o giv os Ævne!

Lær os at tilbede Dig!

Men, o Svelg af Saligheder,

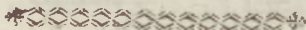
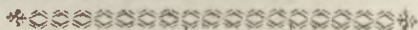
Som Forsoneren udbreder

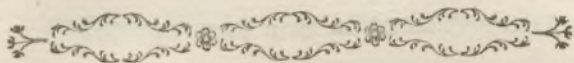
Dver Menneſket!

O Du evig, evig Høie!

Styrk vort Dyrst, og styrk vort Die,

Til at føle det.

Poenitenten.

En Ode.

Hvo styrer nu mit bange Erind?
Hvo viser mig det Lys, som brændte?
Hvo er du, falske grumme Ekin,
Du Dunst af Dynd, som Matten tændte?
At, at jeg, at jeg fulgte dig.
Nu slapper Angst mit Knæ, og binder
Min tunge God, og du forsvinder.
Hvor er jeg, hvo vil frelse mig?

Freløse

Trolofe Glands! — Min Ven, min Ven,
 Du sagde det, du bad mig Daare:
 Vend om! — De doe, som følge den.
 Du græd, og jeg beloe din Taare!
 Du viste mig en sikker Vel,
 En snever Vei til Saligheder.
 Min Ven, min Ven, min troe Veileder,
 Af, hvt ablød jeg dig da ei!

See, sagde jeg, bag denne Glands
 Udbreder Glæden sine Hænder.
 See det er Brudefaklers Dans,
 Det er et Kiøkkens Ild, som brænder.
 Af, den forsvandt, og Skrek, og Død
 Indslutter mig paa alle Sider.
 Det første Trin er Død. Jeg glider,
 Jeg synker — Afgrund, i dit Skjød.

Omkring mig fuge Vandene,
Dg Storme svarer dem og hviner.
Jeg synker; thi Forferdelse,
Dg Død frempibler, hvor jeg triner,
Dg ingen agter paa mit Raab,
Dg Mulm tillukker hvert et Die,
Dg Jorden tier, og det Høie
Har stult det mindste Glimt af Haab.

Vær sterk, og bref den tunge Skye,
Det Mulm, hvoraf jeg er omgivet.
Straal Ophirs Guld, o siraal paa ny,
At jeg maae see din Wei til Livet!
Udspred den Nat, som skjuler dig,
Du Glands af Høihed, Stovets Vre!
Brænd Velsyst, lad din Ild fortære
De Bande, som opsluge mig!

Mørk er du, Belyst. Hvo kan see
 Din soovlede, din matte Lue,
 Naar Mulm, og Død, og Helvede,
 Og Dommens Evigheder true?
 Hvo merker Vink af Skabningen,
 Og Støvets Roes, og Smil af Daarer,
 Naar Godheds Gud er stult af Laarer,
 Og Lynild viser Hevneren?

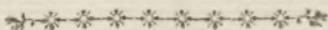
Som Skygge er min Glæde nu,
 Som giftig Røg af slukte Brande.
 Flye Skygge, flye. Hvi svæver du
 Omkring mig over Dødens Bænde?
 Flye Taage, som jeg væmmes ved.
 Hvi svæver du ved Gravens Bredde?
 O du, som ei formaaer at redde,
 O Dunst af Støvets Herlighed?

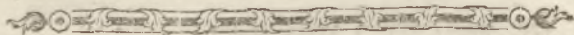
Du Dunst af Dynd, jeg fulgte dig,
 Hvorledes kunde Du forføre?
 Og Viisdoms Kost advarte mig;
 Men jeg forstoppede mit Øre.
 Min Ven, min Ven — o Nag, o Braad,
 O Forsmag paa en evig Smerte.
 Du bad, Du græd; men dette Hierte
 Beløe din Kost, din Bøn, din Graad.

Trofaste Ven af Syndere,
 Hvis dyre Blod har flødt for Støvet,
 Dig Jesu, dig Barmhiertigste,
 Har jeg foragtet og bedrovet.
 Jeg Orm, jeg Ugle, jeg forskiod
 Gud, Midleren. Min Siel forsmaaede
 Hans Pagt, hans grenselsøse Raade,
 Og Frugten af hans bitre Død.

Nu hilder Mulm og Nat min Soed,
 Omkring mig buldrer Almagts Brede.
 O Jesu, Ven, som jeg forlod,
 Gud, som jeg neppe tør tilbede,
 Nu gribe Dom og Skrek min Siel,
 Af den var kostbar i dit Døie;
 Du Gud, som tordner i det Høie,
 Du selv, du døde for dens Vel.

Af jeg foragtede din Dod.
 Den dræber mig, som skulde trøste,
 Gud — men det dyre Blod, som flød,
 Skal den da døe, som det forløste?
 Barmhiertighed, Barmhiertighed!
 Af jeg fortiener ei at haabe;
 Men Jesu Blod, Gud kun en Draabe,
 En Draabe kan jeg frelles ved.

En

aandelig Sang*,

hvor indføres

Forsonerens Jesu Christi

kierlige Advarsel

til dem,

som fristes af de onde og uhyksalige Tanker

at ville forkorte deres eget Liv.

Hvorhen? Fortvivlede, hvorhen?

Hoi flyer du din trofaste Ven?

Din kierligste Forsoner?

Stands, før du gior dit sidste Tied!

Hør sidste Gang paa Mærkets Bred

Hans Veemods Klage-toner!

L 2

Hør

---

* Da Selvmord syntes at blive almindeligt endog hos den ringeste Almue; søgte jeg at indrette denne Sang, og selv dens Titel, efter de Enfoldiges Indsigt og Kiøbelyst.

Hør ham, som i Gethsemane
 Streg angstfulg: Gud! din Villie skee:
 Din Kalk vil jeg udtømme!
 Kun dem, som tyede til min Barm,
 Dem, Dommer, dem skal ei din Harm
 Ubøielig fordømme!

Hør ham kun denne Gang med Agt!
 Han vil ei tvinge dig med Magt;
 Han haaber kun at røre.
 Merk paa hans Forslag til dit Vel,
 Maaskee det sidste, som din Siel
 I Evighed skal høre!

See, jeg var herlig, før du var!
 Saa siger han, som villig var
 Din Synd og Dommens Brede;
 Mon mine Fienders Trods og Strig
 Kan naae fra Helvede til mig,
 Som Englene tilbede?

Hvad andet, end min Miskundhed,
 Har vakt min Kummer for din Fred?

Min Medynk med din Smerte?

Hvad gavst du mig, som har astoed
 Dit Hjertes Ondskab med mit Blod,

Før du fornamsk dit Hjerte!

Siig Arme da, hvad Haab, hvad Lyst
 Løstrev dig fra det sunne Bryst,

Som du saa fiendsk vil saare.

Hvi flyer du til din Dommers Harm,
 Til Dødens Gab, til Satans Arm,

Fra mig, og fra min Laare?

Fornamsk du ei min Kost endnu?

Har du forglemst den? Evisler du?

Foragter du min Raade?

Hvad eller troer din Siel i Dag

Mit Syn for kort, min Arm for svag,

At du dig selv vil raade?

Jeg veier Himle i min Haand,
 Jeg bygte Verdner, før min Aand
     Opvakte dig af Støvet!
 Alt skaer og falder ved min Kæft!
 Og den er dig for svag til Trøst,
     Saasnart du est bedrovet?

Mit Vink betegner Stjerners Vei,
 Og Ormens Gang undgaaer det ei!
     Hvad skjultes for mit Die?
 Og vil din Sjel, indsvøbt i Leer,
 See meer, end jeg, som giennemseer
     Det Dybe, og det Høie?

Hvor ofte har du hørt mit Ord:
 Hest ei din Aigt til denne Jord,
     Som Ilden skal fortære!
 Her danner Raaden kun din Sjel,
 Dig, om du vilst, til evigt Vel,
     Og sig til evig Ere.

Naar spildtes Fryd af Wiisdoms Gud?
 Mon han forkyndte Kiød sit Bud,
 Og Ormen sine Himle?
 Mon Conerne, som Sielen fik,
 Blev skabte for det Dieblik,
 Hvori den her skal svimle?

Øvel, om du faaſt, du Dødens Venn,
 Det Aandedræt af Skaberen,
 Hvormed du blevſt begavet!
 Af vliid; i Sielens Eviighed
 Er Tiden, ſom du kiedes ved,
 Kun ſom et Stenk i Havet!

Og dig Afgrundens fødte Træl,
 Din Skabers trodsende Rebel,
 Mit Forbunds Overtræder;
 Dig er det tungt at lutres her
 Ved ſnart forſoundne Lidelfer,
 Til ubegrendſte Glæder?

Fra Evigheder ſaae min Aand,
 Hvad Hielp, hvad Tugt, hvad Drift, hvad Baand,
 Min ſvage Vandrer kræver.
 Den lærte ſelv din Siel ſin Gang,
 Den ſagde dig, min Vei er trang,
 Og Livets Port er ſnever!

Vil du da ſterk, forunden mig,
 Tilſynde og tiltrodſe dig
 Hvad Almagt har i Cie?
 Hvad, eller vil du, at jeg ſvag,
 Din blinde Lune til Behag,
 Skal ændre Wiisdoms Veie?

Vei Naget, ſom du bærer paa!
 Kan dine Smerter ei forgaae?
 Kan ei din Byrde lettes?
 See dog omkring. — Kom dem ihu
 Som bære tifold meer end du,
 Og ei ſaa haſtig trettes!

Stov, til Ustædighed bestemt,
Har du før aldrig hørt, og glemt,
Din rejsende Paaminder?
Har du før aldrig i din Graad
Fornummet Lindring, Trost og Raad,
At nu dit Haab forsoinder?

Du seer din Sorg; men kanst du see,
Hvad ont et Dieblif skal see;
Hvor længe den skal vare?
Bedst du, om jeg i Morgen vil,
At du med Tak skal smile til
Din overvundne Fare?

Dog nei, du foler dig for svag,
Du taaler ei saa haarde Slag,
Du vilst undflye din Byrde!
Hvi flyer du da paa Ulvens Dei?
Mit arme Lam, hvi tyer du ei
Til din trofaste Hyrde?

O du, som blind vil styrte dig
 Blant dem, der spotte med dit Skrig,
 Og kildres ved din Smerte.
 Hvor tit, hvor kierligt har min Kofst
 Paatrygget dig mit Haab, min Trøst,
 Min Lise for dit Hjerte!

Blev da dit Nag, dit Uhaeld got
 Ved grumme Fienders kolde Spot,
 Ved Benners bitre Klage?
 O foel de Frommes Graad, som flød,
 Isel Ondskabss Latter ved din Død,
 Og vend endnu tilbage!

O Elfte du! som tret og mat
 Forvildes i den skumle Nat,
 Hvis Bryst min Fiende saarer;
 Raab kun! paakald mig i din Nød!
 Kom til mig, at jeg i mit Skid
 Maae stille dine Saarer!

Dog Arme, nei! dit haarde Sind
 Vil, at du før skal dræbes blind,
 End frelles, om du troede!
 Du vilst undsky mig ved et Mord,
 Ved haanlig Vantrøe til mit Ord,
 Ved Trods mod den Algode!

Hør da endnu, hør sidste Gang
 Min Raades høie Varselklang!
 Hør den paa Mattens Bredde!
 Og rører den dig ei, da skielv
 For det, hvorfra min Værskyld selv
 Kan evig aldrig redde?

Mon Havets Volger slette ud?
 Mon Gift fortærer Præg af Gud?
 Kan Dolken dræbe Tanker?
 Kan Vanden døe? Kan Mennesket
 Undslye sin Siel, sig selv saa let
 Som Støv, hvorpaa det anker?

Hvad? eller vil du skjule dig
 For ham, hvis Brede leiver sig
     Omkring mit Hegn paa Jorden?
 At see hans Lynilds tunge Skye,
 Hvori du rasende vilst flye,
     Og hør hans Dømmes Torden!

Fra Dybet møder den din Siel,
 Og skjulte Himlen dig, Rebel,
     Da mødte dig dens Luer!
 Tag Morgenrodens Vinger paa,
 Da skal den Jil dog ei undgaae
     De Slag, hvormed den truer!

Blodhevereren er skjult deri!
 Han griber dig! — og hvo kan frie
     Den Orm, som han omspender?
 Hvo vrifler dig, som frek forlod
 Min Fristads Hegn, mit Alters Foed,
     På Morderenglens Hænder?

Bred skal han see dig i dit Dynd,
Din Trods, din Skam, og al den Synd,
Som her min Raade skjuler!
Forbitred skal han slynge dig
Dybt i Afgrunden, og dit Skrig
Skal fylde Nattens Huler!

Da skal du føle Helvede,
Og i dets tykke Mulm kun see
Den Orm, som evig nager!
Og i din Angst skal alt dit Raab
Ei dekke mindste Glimt af Haab,
Som lindrer dine Plager!

Derfor vend om i Raadens Tid!
Glaae til min Misfandhed din Lid!
Og du skal finde Lise!
Mig — hør det Himmel og min Jord! —
Mig skal du, lyder du mit Ord,
Da snart og evig prise!

See Dommerens udstrakte Arm!

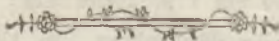
Kom til mig, til min trygge Barm!

Jil, før hans Torden rammer!

Hvis ei — gaae! styrt dig blind og fref

I evig Nag, og Skam, og Stref,

Dg uasseelig Jammer!

Følelser

ved

Den hellige Radvere.

En

D d e,

tilregnet Hans Høitærværdighed Hr. Dr. Schönheyder.

Brødre, hvis er den Glands? — Seer i det herlige
 Purpurstier, som min Siel gysende svømmer i;
 Nu da Raadens Herold festlig nedstiger fra
 Verdnens Dommer — fra Ham, under hvis Bre-
 des Bink

Lysets trodsende Mand sank i en haabløs Nat?
 Stig, Du salige Flok! eller om een, kun een
 Knæler blant dig, som sterk, længe bortvendt fra Stov,
 Alt ublinkende tor stirre paa Glædens Veld;
 O han lære mig snart, hvo der udgyder den
 Strom af Straaler? det Hav, som jeg omspændes af;
 Nu da Misfandheds Bud, svævende nærmer sig
 Til mig Frelste, til mig Jord-Gud, den Eviges,

Den

Den Kæsterdiges Ben? nærmer sig zitrrende
 Under Kierligheds Magt, aandelos af min Fryd,
 Med Forsoningens Kalk i sin udstrakte Haand?

O fortolk mig mit Syn! Om det maaskee kun er
 Veemods rygende Dug, Angerens dampende
 Milde Regn, som min Stiel smelted bortskjænder i?
 Er det disse min Taks Vidner, som brændende
 Du fremvelde, og nu styrte mod Livets Strøm?
 Siig mig, er det maaskee Taarer, som blende mig?
 Eller muligt min Aand, drukken af fremmede
 Glæder, svimler og blot slumrende leger med
 Store Skygger af Gud — salig som Israel,
 Da han drømmende saae Skaberens Bei herved?
 Elste, siig dog, o siig, nu da min brændende
 Læbe zitrer, og mat klæver ved Pagtens Blod:
 Synker Jorden ei bort? Abnes ei Himlene?
 O jeg føler! jeg seer! O det er ingen Drom,
 Intet svindende Glimt! Thi jeg omfavner dig,
 Min Forbarmer! min Gud! Thi, som den graanende
 Taage, Eivens Dragt, Lilliernes Nattefjæl;
 Som den smelter, o Soel, i dine Straalers Glands;
 Saa bortsmulrer, saa flyer Kierligheds Dragt af Støv.
 O jeg seer den ei meer! Ikke dit matte Smil,

Fredens gispende Bud, ikke den gyldne Kalf!
 Ham kun seer jeg, ham selv! Almagts enbaarne
 Søn!

Ham, som dybt af sin Barms bundløse Misfærdighed
 Fremdrog Himle til mig Faldne, mig, Mørkets
 Træl,

Mig sin Fiende! — Ham selv, som fra sin Thro-
 ne steg

Med til mig; til en Orm! Fandt mig i Mattens
 Mulm!

Blev min Broder! blev Støv! slukte min Dom-
 mers Harm

Med sin Graad! med sit Blod! Viste mig Lysets
 Vei!

Bad med smeltende Suk, bad mig at følge den!
 Holdt mig fast, naar jeg gled! reiste mig, naar
 jeg faldt!

Var mit Skjold mod ethvert Glimt af Retferdighed,
 Lændt af trodsende Synd! kæmpte utvettelig
 Mod Afgrunden, mod mig! tvang mig til Himles
 Fryd!

Ham kun seer jeg, kun ham! Herlig fremtriner han
 Af sin graanende Ekke! Stovets trofaste Ven!

Ham omfavner min Siel! og mine zitrende
Arme fyldtes af Gud! det er ham selv, som nu
Kierlig blotter sit Bryst, helder det smilende
Lil min Læbe af Kiød! diende hænger jeg
Ved dets aabnede Veld, drikker et Svælg af Liv!
Men igiennem sin Graad stirrer mit Die paa
Hvert velsignende Smil, som med den Edivges
Magt-Drd, siger mig høit: Elskte, din Siel er
frelst!

 Til Sielen.

En

D d e.

Stig, du nedfaldne, spæde, asmægtige
 Broder af Engle! Stig, hvi udspreder du
 Fierløse Dinger? — Ak, forgieves
 Klager du op mod din første Bolig!

Som da, naar Ornen's neppe bedunede
 Unge, forvoven glemmer sin Moders Nøst,
 Og klavrende paa Redens Kanter
 Styrter, og vaagner i kolde Skjgger.

Paa Myrens Godste, føler den frybende.
 Sin tabte Hothed, føler sig Orn endnu,
 Og higer, som dens ædle Brødre,
 Efter din Straale, du Dagens Hersker!

Som den da drømmer Kræfter, og hoppende
 Ofte udstrekker skaldede Vingebeen
 Forgivees, til den sømme Moder
 Bærer den selv til sin høie Rede.

Saa skal og du, som altid utrettelig
 Flager og hopper, høit fra dit kolde Muld,
 O faldne Siel, saa skal du aldrig
 Stride dig op til dit lyse Udspring.

Aldrig, før Nanden, under hvis Vinger du
 Fordum oplivet undrende fandt dig selv;
 Og i dit Selv et Svelg af Glæde,
 Verdners Vel, og Algodheds Lovsang.

Aldrig før han, som tænder Cherubernes
 Glammende Tanker, medynksfuld bærer dig
 Op til de Himle, som du Arme
 Trodsig forlodst, at udspeide Mørket.

Herlig, af herlig var du, da Jubelsang
 Vakte dig, da dit blivende Diekast
 Saae Godheds Verk og Wiisdoms Under
 Svæve uslørede trint omkring dig.

Matten,

Matten, med al sin blendende, giftige
 Taage undskydede Dagstieret af din Glands,
 Du rene Gnist af den Fuldkomne,
 Skygger forsvandt i din lyse Omkreds.

Men da nu evig Blisdom opelskte dig,
 Men da din Flamme voxte, da Kierlighed
 Udfyldte den med Kraft, og gav den
 Evner og Drift, at velsigne Verdner.

O da istemte Dalenes Tusende
 Daglig din Loosang, Biergene svarte dem.
 Du følte dig i deres Glæde,
 Følte dig stor, og din Skaber værdig.

Herlig, af herlig var du, o faldne Siel!
 Lys var din Bolig! Ak, du erindrer det!
 Dybt i dit Mulm, i Slangers Hule,
 Tænker du dig de forsvundne Straaler!

Blussende ved det Leer, som du kryber i,
 Bammed ved Brimlets frekke Fortrolighed,
 Opsvinger du dig, vild, utretted,
 Høit, som en springende Hval mod Solen.

Føler du ei din Tunghed, og glemmer du
 Ewig din Afsmagt, og de forsøgte Tald,
 Og seer du ei dig selv, du Dyrkets
 Borger, og blues for løse Himle?

O da frembryde Lynild af Sinais
 Truende Skygger! Glimt af Retferdighed
 Udsprede Stoltsheds Drøm, og Ondskabs
 Giftige Dunster, og Mattens Blendverk!

O da bestraae Dommerens Biekast
 Vølen, hvori du brusende tumler dig.
 Alt den maae være dig og al din
 Jammer et Speil, som du ei kan undskyde

See dig! o see din hjælpeløse Røgenhed!
 See dig neddsiet under din Last af Leer,
 Udtært af Qualm og Gift, du blege
 Gispende Giendferd af Jordens Hercker!

See dig omspændt af Snarer, bespeidet af
 Lurende Rovdyr, Tiger, og lofkende
 Streners Vink, og Klapperslangens
 Gnistrende Dien, hvorved man svimler.

Over dig, see dit skulmende Duffes Veil!
 Grundløse Svælg, og — Intet, at hvile ved!
 See dem! og stig! og naae Cherubens
 Flammende Sverd, og dit Edens Jldhegn!

Drukken af Mismod, kald nu din rasende
 Stolthed, og kald hver svermerisk Drom til Hielp!
 Storm i din Kurs mod Almagt! glem den!
 Troe dig i Pifons bestraalte Lunde!

Mærkets uhumske Flygtling! og tør du da
 Driftig beskygge Glands af den Helligste?
 Veedst du et Figentræ, hvis Blade
 Skule dit Dynd for hans Bredes Masyn?

Arme Redfaldne, vaagn af din stolte Drom!
 Vaagn! og ydmyget under din Bredes Vægt
 Udbred din Angst, og al din Jammer,
 Sukkende for dine Duffers Fader!

Da skal han ynkes over den døende
 Snist af sin Mand, som ulmer paa Mattens Bred!
 Da skal han redde den fra Mærkets
 Dvalende Damp, og det kolde Mismod!

Da skal en salig Straale fra Golgatha
 Vise den Strøm, som Sieler kan lures i,
 Og Offeret, hvis Blod kan fille
 Dommerens Harm, som nedstyrter Gledue!

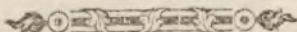
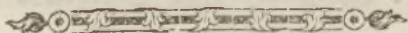
Da skal du henrykt see det, at Lysets Rand
 Dalende spreder kierlige Vinger ud,
 Og zitrende, veemodig, smelted
 Føle hans Vink, og hans Glæders Rande.

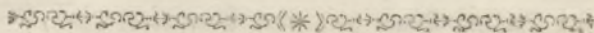
Ebulmende af hans voxende Straalers Ild
 Skal da din Lovsang stræbe, at møde ham!
 Og undrende skal de Ufaldne
 Høre den Helliges Priis fra Dybet!

Men da, o Himmel! naar nu hans evige
 Kierligheds Flamme vældig omspænder dig,
 Naar han opløfter dig fra Dybet,
 Op fra dit Mulm, til Algodheds Throne.

Naar du fra Raadens Arme, nu gysende,
 Næppe tør see det Svelg, som du frelstes af!
 O da skal Lakkens summe Vellyst
 Fylde din Sang og din høie Harpe!

Da skal din Taare høit, som Cherubers Chor,
Prise den Aand, som reeb dig af Mattens Favn,
Og alle Himlene skal svare:
Stor er den Aand, som opløfter Faldne!

Sørgefange

over

Høifalig Kong

Frederik den Femte,

da han ſkulde føres til ſit Hvileſted.

Opførte

i Chriſtiansborgs Slotskirke

den 18de Mart. 1766,

af

Johann Adolph Scheibe.

For den første Parentation.

Undersaatterne.

Chor.

D Skrek! hvad ſeer jeg her? — den Magt
 tige i Norden
 Er falden — Stille Sort, du Vidne til vor
 Nød,

Og du vort Gul fortæl Indbyggerne paa Jorden,
 At Frederik den Femte — af! at Han er død.

Kun du, o Himmel, maae ei ſee os grøde:

Vort Glæde, vort! — vort Tab beriger dig;
 Men ſkiels forladte Jord! — Vor ſælles

Glæde,

Vor Frederik var — ei beſtemt for dig.

En Underſaat.

Af! bange Hierte,

Det er forgieves,

At du med Heftighed nedtrykkes og ophæves.

Du kan vel føle, hvad der ſaarer,

Du kan vel føle til din Smerte;

At ſkildre den, ſtaaer ikke i din Magt.

Selv Diet søger frygtſom Skjul i Taarer,

Og tør halvblendet ei betragte

Den Grav, hvort dets Fryd er lagt.

Og Tungen, ſkielsvende ved det, ſom Diet ſeer,

Tør neppe ſige ſagte:

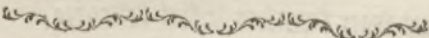
Min Frederik, Han er — af — ikke meer.

Aria.

Egyptisk Mærke skulde Norden,
 Afgrunden aabnede sit Skiod,
 Deddsomme bræstes ud med Torden,
 Og Lynild viste Skrek og Ded:
 Da streed jeg med afbrudte Sukke
 Mod Himmelen, som vilde slukke
 Den Soel, som glædte Eimbrien.
 Men nu mit taareblendte Die
 Seer smagtende op til det Høie,
 Nu siner jeg min Soel igien!

Chor.

Vor Hoveds Krone er affalden; vee os nu!
 thi vi have syndet.

 For den anden Parentation.

Religionen.

Som Egens tette Skygge
 Gjør Rattergaler trygge
 For Ornens Klør og Slangens Braad;

Som

Som Pladsregn ikke gjør dem vaad;
 Og Solens alt for sterke Hede
 Selv ei kan trænge til der' Rede:
 Saaledes gjorde Frederik mig rolig;
 Hans Hierte var min Tempel og hans Land mit Slot;
 Han skjulte mig for frekke Anders' Spot;
 Han skjyggede for Overtroens Hede,
 Og var en trofast Muur mod bitre Fienders Brede;
 Men hvem forstyrrede min Bolig?

Dyden.

Aria.

Som Klippen staaer, skient Bolger, Storm
 og Torden
 Forbitred', rasend' steder, hviner, slaaer;
 Som Solens Gang, og som Naturens Orden,
 Kun ved sin Skabers Almagis Bud for-
 gaaer:
 Saa stod min Frederik, min Klippe og min
 Støtte,
 Hvem rokkede dens Grund, Jehova, u-
 den du?

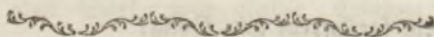
Under:

Undersaatterne.

Chor.

Græd Dyd, men ei for dig; du gjorde kun
et Bytte:

See op til Christan: din Klippe staaer
endnu.

For den tredie Parentation.

Freden.

Da Vesterhavet brusede med Torden,
Og Lydsflands Bierge svømmede i Blod,
Da Jld og Luft og Hav var enige med Jorden,
At være mig, sig selv og Himmelen imod;
Da flygtede jeg hen
Til Frederik i Norden,
Og fandt udi hans aabne Arme Skiul igien.
Hans Slot var mit Paulun; Hans Navn min Dre,
Hans ædle Hierte var min Sikkerhed.
Trods blodig Korbarfrands stod Oliegrenen ferdig

At pryde Frederik, som han var værdig;
 Men ak! jeg synker!
 Cyresser, ak Cyresser skal det være!

Lyksaligheden.

Aria.

See du, som Slaget ikke rører,
 Og dem fra det, du seer og hører,
 Om vores Sorrig er for stor!
 See Nordens Fryd og Cimbrers Glæde
 Omhyllet med et Sørgekæde,
 Og selv Lyksalighed i Flor.

Undersaatterne.

Chor.

Ja vi, som Slag og Smerte rører,
 Vi sukker mere, end man hører,
 Og føler mere, end man troer.

Efter

Efter den tredie Parentation.

Videnskaberne.

Kan Wiisdom selv ei holde Taarerne tilbage?
 Og er Fornuftens Slutninger for svage?
 Har Alderdommen, har de Vises Røst,
 Har selv Naturens Stemme,
 Og har Erfarenhed ei nogen Trøst,
 Hvorved vi kan vort Tab forglemme?
 Nei bryder Taarefilder, bryder,
 Og vider, at, hvor Pligt og Trofskab byder,
 Og hvor en Konges Død er Grunden til vort Suk,
 Er Taarer selv en Liv for Videnskaber;
 Men nu, vor Frederik er det vi taber,
 Nu, af! nu er al Klage smuk.

Aria.

Taalmodighed.

Græder Nordens Nationer;
 Lader Suk og Jammertoner
 Stige op mod Himmelen.

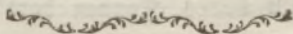
Flyder,

Glyder, flyder, salte Taarer,
 Elig et Tab kan fordre Graad;
 Men selv Fryd var ingen Brode,
 Thi er Frederik blant Døde,
 Lever Christian igien:
 Og den samme Gud, som saarer,
 Giver Lægedom og Naad.

De affkeedtagende Undersaatter.

Chor.

O matte Skrek! — vi gysse, Tungen stræber
 Forgieves at oplukke vore Læber,
 Forgieves høves Hjertet for at see
 Sin Skat endnu engang blant Levende.
 Fornuede Taarestømme blender Øyet,
 Oplivet Smerte døver Sands og Siel.
 Vor Gud! vor Siel og Hjerte er nedbøiet;
 Vor Konge, af, vor Fader, af, Farvel!

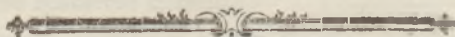
Da den

Høifalige Konge

blev udført.

Motetto

Med Klagesange.

Chor.

Job. 30, 31.

Vor Harpe er bleven til Sortig, og vor
Orgel til grædendes Lyd.

Solo.

Hold Taare op at trille,
Og du, vor Cithar, stille!
Nu bæres Kongen bort
Til Graven.

Chor.

Chor.

Nu bæres Kongen bort til Graven,

* * *

Chor.

Begr. 5, 17.

Derfor var vort Hierte svagt; derfor ere vor-
re Dine formørkede.

Solo.

Lad det forgrædte Die
Sig end engang fornøie,
Vi seer vor Frederik
Ei mere.

Chor.

Vi seer vor Frederik ei mere.

* * *

Chor.

1 Kong. 3, 6.

Han vandrede for dit Ansigt i Sandhed og
Retferdighed, og i Hiertets Oprigtig-
hed mod dig.

Solo.

D Ynk! saa bær da Norden
 Din sterke Skat til Jorden!
 Op Cimbrer, følger med,
 Og klager!

Chor.

Op Cimbrer, følger med, og klager!

* * *

Chor.

Psalms. 145, 7.

De skal udbrede din store Gudheds Ihusom-
 melse, og synge med Fryd om din
 Retferdighed.

Solo.

Blis, Naadig og Retferdig,
 Dig og Din Throne værdig!
 Tag disse Navne med
 I Graven.

Chor.

Chor.

Sag disse Navne med i Graven,

* * *

Chor.

Zach. 11, 2.

Hyl Jhr; thi Ceder er falden. Hyl Jer Ba-
sils Ceger; thi den største Skov er
nedfalden.

Solo.

Farvel vor døde Glæde!

Vi kan ei meer end græde;

Sag disse Lærere med

I Graven.

Chor.

Sag disse Lærere med i Graven!

* * *

Chor.

Psalm. 112, 6.

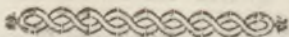
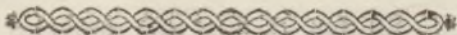
En Retferdig skal være til en evig Huskom-
melse.

Solo.

Hold Taare op at trille,
Og du, vor Cithar, stille!
Nu høres Kongen bort
Til Graven.

Chor.

Nu høres Kongen bort til Graven.

Cantata

over

Heifalig Kong

Frederik den Femte,

da han blev samlet med sine Fædre.

Dpført

i Roskilde Domkirke

den 19de Marts 1766,

af

Johann Adolph Scheibe.

Chor.

Begr. 4, 20.

Herrens Salvede, som var vor Moeses Mand,
blev fanget i Gravene, om hvilken vi
sagde, under hans Skygge vil vi leve.

En Undersaat.

Jeg seer de majestetiske taase Huler,
 Jeg seer de stolte Boliger, som Kiuler
 Monarkers Been.

Jeg viner alt det Sted,
 Hvor Nordens Fryd skal graves ned:
 Et bange Koldt omlober alle Aarer.
 Altting forvirres — Hiertet synes haardt som Steen,
 Og Stene synes selv at smelte hen i Taarer.

Aria.

Kan en Steen sin Stivhed glemme,
 Marmor, skielv da ved at glemme
 Stolte Cimbrers største Skat.

Tause Mørke, kan du græde,
 Grød, da Nordens Soel og Glæde
 Synker i en evig Nat.

Kan en Steen sin Stivhed glemme,
 Marmor, skielv da ved at glemme
 Stolte Cimbrers største Skat.

En Stemme af Gravene.

En Lyd af Suk blev hørt i Tausheds Bolig. —
 Hvad Graad tør vel forsyrrer dette Sted,

Hvor

Hvor Nordens Helte hvile sig i Fred?
 Hvo skriger der, hvor Konger sove rolig?
 Jeg seer dit Tab, forladte Norden:
 Det kan, det bør udpresse Jammerkrig
 Af dig og Jorden.
 Fortæl de Levende din Nød;
 Land raabe Lande til, at Frederik er død.
 Men, vil du ikke ved at græde
 Forstyrre Støvets Røe og Sielens Glæde;
 Saa tie for Himmelen og mig:
 Og hast, om slyg en Sorg sig nogentid besinder,
 At du vel taber, men han vinder.

Aria.

O Grav, du Verdens sikre Havn!
 Siig Evigheden, at du glemte
 Den store Frederik den Femte;
 Vær evig stolt ved dette Navn!
 Naar Jorden selv sin Fordring glemmer,
 Paa det Kjøb bare, som du glemmer,
 Og ikke sees for vakt af Gud:
 Da vær et synligt Vereminde,

Som Ild, og Vand, og skarpe Vinde,
 Og Ondskab selv ei sukker ud.

O Grav, du Hrens sikre Havn!
 Siig Evigheden, at du glemte
 Den store Frederik den Femte;
 Vær evig stolt ved dette Navn!

Rygtet.

Det Navn, som Frederik fortiente,
 Det søde Navn af Landets hulde Fader,
 Af Undersaatters Lyst og Glæde,
 Og af den viiseste Regent,
 Det Navn skal Sandhed selv paa dette Gravsted prente
 Med varig Skrift, som Tiden ikke skader,
 Og ingen Gift skal skade denne Prent.
 Hans Næs skal læses af den sidste Alder,
 Og selv den Slegt, som er tilstede,
 Naar Steen, og Grav, og Verden falder,
 Skal see, at Jorden glemte,
 Kun Legemet af Frederik den Femte.

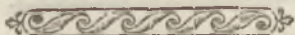
Chor.

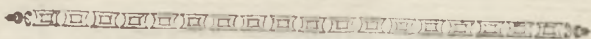
Naar Have tørres ud, naar Bierge smulre bort,
Naar Sole slukkes, og naar Verdener
forsoinder,

Da er det Tidens Verk, men Tiden er for kort,
Vor Frederik, til Dig og Dine Erreminder.

Ubedelige Navn, ræk Evigheden Hænder,
Bliv stort hos Cimbrerne, og Norden pris
se Dig,

Til den sydstiernered' Pol i fulde Flamme brænder;
Da Konge, da bliv glemt, naar Norden
glemmer sig.

Cantata

i Anledning

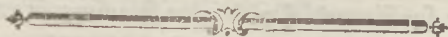
af

Salvings = Acten.

Opført

paa Christiansborg

I 7 6 7.

Syngende Personer.

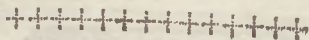
Retferdighed.

Magten.

Visdom.

Fredens Engel.

Undersaatterne.

Chor af Undersaatterne.

Fred med den Salvede!

Hans Krone skinnede

Af Visdom, Dyd og Magt.

Vi saae vor Christian,
 Og herte Folkets Bønner.
 Vor Slegt dœe sørend Han!
 Og yngste Sonnensønner
 Skal vidne om Hans Pragt!

Aria.

Retferdighed.

Christians skarpe Dine
 Lindrer i det Høie;
 Nedrig Ondskab fficlv! —
 Naar Hans Dommes Torden
 Buldrer over Jorden;
 Flygte Frelshed selv!

Men milde Straaler ffiod fra Heltens Dine
 Til dem, som krøb i Stovet under Thronen.
 Han bøier sig, og rekker dem sit Scepter,
 Og smiler ved at kaldes Armod's Trøst.
 Saaledes ligner Christian den Høie,
 Som paa sin Throne ei de mindste glemmer,

Og med en Faders milde Røst
Opløster Dmmyge af Støvet.

Magten.

Afmægtig Stolthed falde under Thronen!
Og naar han sidder for at dømme Folket,
Da staaer jeg ved Hans høire Side.

Uria.

Magten.

Flyer Laster, flyer for Christians Domme!
Den Dnde flygte, om han kan!
Men Landet fyldes op med Fromme,
Som bygge under Christian!
Thi Magt blev givet Ham paa Jorden,
Magt til Retferdighed og Dom.
Hans Slutning staaer saa fast som Norden,
Hans Bud skal intet støde om.

Viisdom.

Hist seer jeg en ærbærdig Skare
Af Viisdoms Venner og af sølvgraae Fædre,
Som zitrende opløste Røst og Hænder.

Vi saae den Salvede,
 Og Han var viis som en af Herrens Engle.
 Hvor saligt er det Land, hvis Konge kiender
 Gud, Landets Mytke og sig selv?
 Saaledes talede den Viise,
 Og Glædestaare trilde af hans blege Kinder.

Aria.

Fredens Engel.

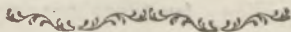
Christian, salved Helt i Norden,
 Du, som elsker varig Fred,
 Hos Dig vil jeg boe paa Jorden,
 At du, bekrandst med unge Palme,
 Maae spare Undersaatters Blod!
 Kroner, som Tyranner bære,
 Svemme bort i Blod og Sved,
 Men din Krands skal evig være;
 Heltes Raubærkroner salme,
 Og til dem er du for god.

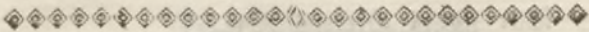
Lev længe, Christian, lev længe med Mathilde!
 Velsignelser fra Himmelen og Jorden,
 Fra Havet og fra alt det Skabte,

Og fra det Skabtes milde Skaber
 Skal strømme paa de hvide Salvede!
 De være Menneskets Fornøielse,
 Troe Undersaatters Lyst og Glæde,
 En Skat, som Norden sildig taber!
 Og sildig skal først Nordens Søner grede;
 Thi medens Christian lever med Mathilde
 Skal alting være lutter Glæde,
 Og hver skal boe i sit Paulun med Fred.

Chor af Undersaatterne.

Fred med den Salvede!
 Hans Krone skinnede
 Af Wiisdom, Dyd og Magt.
 Vi saae vor Christian,
 Og horte Folkets Bønner.
 Vor Slegt døe færend Han!
 Og yngste Sønesønner
 Skal vidne om Hans Pragt!

Cantata

ved den i Anledning

af

Salvings = Acten

1767

foretagne Doctor Promotion.

Opført

paa Academiet.

Syngende Personer.

Undersaatterne.

Videnskaberne.

Diisdommen.

Nordens Engel.

Lykjalighed.

Chor af Undersaatterne.

Du saae din Bældige
 I Herrens Helligste,
 Lykjaligt Danmark!
 Din store Christian

Var stor i Herrens Dje.
 Sin Aand, Kraft fra det Heie,
 Og Viisdom skienkte han
 Din salvede Monark.

Uria.

Viisdommerne.

Her i den store Christians Slynge,
 Og under Viisdoms Varetagt,
 Skal Kunsterne sig Templer bygge,
 Som staae til Verdens sidste Slegt.
 Egyptens Pyramider falder;
 Men rolig og belønnet Glid
 Lad Nordens aller sidste Alder
 See Støtter fra din gyldne Tid!

Viisdommen.

Den Viise saae en Stjerne over Norden,
 En Soel randt op fra Cimbrers kolde Egne:
 Da troede han at kiende Viisdoms Straaler,
 Og henrykt raabte han til sine Brodre,
 Og Viise ilte hid fra alle Kanter.
 Lyksalig Konge, som vil herske over Viise,
 Lyksaligt Land, som styres af en Viis:

Efter

Efter Promotionen.

Aria.

Nordens Engel.

At viisere og bedre
 Var efter Christian
 Blant Oldenborgske Fædre
 Skal aldrig blive sagt.
 Den kaldes stor, som Han,
 Blant Kongerne i Norden,
 Som elsker Wiisdoms Orden,
 Og ærer Himlens Magt.

Lykfsalighed.

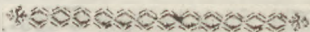
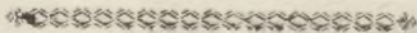
Ulykker flygtede for Christians Straaler,
 Og hærdet Sorrig søgte mørke Huler,
 Hvor de useete kunde bygge;
 Men i hans Alder fandt de ingen Skygge;
 Thi Glæden skinnede i hele Norden.

Nordens Engel.

Lykfsalig Slegt, som døde for din Glæde,
 Og tabte Lyset for din Soel!

Chor.

Land! Land! opløst dit Naab,
 Tael til den Evige
 Om al den Trost og Haab! —
 Godheds bundløse Kilde,
 Udes du Fromheds Ven
 Paa dine Salvede,
 Vor Christian, vor Mathilde,
 Vor Lyst, vort Liv, vor Ven!

Sørgesange,

da

den Heilighede Enkedronning

Sophia Magdalena

skulde føres til sit Hvilested.

Dpførte

i Christiansborgs Slotskirke

den 13de Junii 1770.

af

Joseph Sarti.

For den første Parentation.

Undersaatterne.

Chor.

Bliv hei vor qualte Suk! flye Graad at
lindre

Vor Smerte! den, som brænder i vor Bryst!

Men Engler! I, hvis Seiersange hindre

Vor Graad, og I, som dele himmelsk
Lyst,

O tier! thi kun Skreffens tause Stene,
Dg dig, o Nat, vil vi betroe vor Nød;
O græder! af! Sophie Magdalene,
Af Nordens Beste-Moder, Hun er død!

En salig Mand.

Recitativ.

Jo! høie Seiersfange skal afbryde
Eders Sukke, og Saligheders Kilde
Skal blande sig med Eders bitre Taare,
Lad ei en skummel og forhærdet Smerte
Banhellige det Hierte,
Som glemmer Magdalenes Navn og Dyder.
Ja! Eders Tab, Vor Medynk, Eders Jammer
Tillader Graad; men stille skal den flyde!
Dg naar end nogle fældne Taare falder
For tungt paa Eders Bryst;
Da skal et Glimt meddele Eder Glæde,
Dg lade Eder see vor Himmelslyst.

Salige Aander.

Arioso.

J evig, evig, evig salig Glæde,
Blant de Udvalgte, er den, J begrave.

En salig Aand.

Recitatio.

J, Dydens rette høie Sangerinder,
Og J, som følge skjult med rene Sieler,
Staner ned ved Dronning Magdalenes Afse,
At sige hele Jorden, hvad Hun var,
Og hvad den udi Hende mistet har.

Gudsfrøgt.

Aria.

Med Dig, var Hun i Pagt, Du Høie!
En elsket Skat, i Almagts Haand;
Hun vandrede for Herrens Die,
Ledtaget af hans Wiisdoms Aand.

O! Triumpf! Det er fuldbragt!
 Kronen vandt Hun! og tilbeder,
 I et Svælg af Saligheder,
 Frelsens seierrige Magt.

Dyder.

Chor.

Ordspr. 12, 28.

Paa Retferdigheds Stie er Livet, og dens
 Bei er ikke Døden.

For den anden Parentation.

Armod.

Recitativ.

Ik Uffe af min kronede Veninde!
 Med Taarer, som Hun levende ei taalte,
 Med anden Graad, end den mit fulde Hierte
 Udøste! — rørt af Skionsomhed og Glæde,
 Naar Hun saa tit fortrolig med min Kummer,

Ud.

Udforskede, og lindrede min Smerte;
 Med bitre Taarer — Al min Rigdom —
 Men — som jeg veed — for Gud en liflig Salve,
 O Afske! vil jeg salve dig — og døe. —
 Men Gud! — Min Gud, som tæller mine Taare,
 Betal min Skyld! vær Magdalenes Løn!

Arbeidsomhed.

Recitativ.

O ædle Støv, den Siel, som i Dig boede,
 Medlod sig ofte til min Sveed og Nøie;
 Hun selv indhegnede med evigt Hegn
 De Frugter af min trette Arin,
 Som jeg i Kreds af Sønnestønner nyder,
 Og for indsamlede for andre;
 Hun brød mit Fængsel, Vanens tunge Lenke,
 Som bandt mig for til evig Mangel.
 O Gud! min Gud, som veier mine Taarer,
 Betal min Skyld! vær Magdalenes Løn.

Dyden.

Recitativ.

Og mig opreiste Magdalene Templer,
 Og blotted Dyd nød i en værdig Fristad

Ved Hende tryg, ubindred af sin Glæde,
 Og sang, opløved af sin rene Glæde,
 Sin mægtige Beskytterindes Ære.
 Nu, af! nu svømmer den i Taarer,
 O Gud! du rene Gud, du min Beskytter,
 Bær Magdalenes store Løn!

Dyder.

Chor.

Fromme, Store Magdalene,
 Godhed være selv Din Løn!

Dyden.

Solo.

Min Borg af Marmorstene,
 Min Muur forsvandt i Gud.

Gudsfrøgt.

Solo.

Mit Træ, med listig Skogge,
 Og Gladens Frugt gif ud.

Begge.

Begge.

O Sorg! hvor skal vi bygge?
 Vor Tempel sank i Gud.

Echo.

I Gud.

Nordens Engel.

Solo.

Min Soel, min Magdalene,
 Min Lyft udslukte han:
 Nat, som jeg ei kan taale
 Saa nær ved Christian,

Alle Tre.

Hvem skal igien bestraae
 Dit Huus, o Christian?

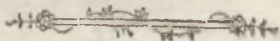
Echo.

Christian?

Undersaatterne.

Chor.

Kostbare Nest af Magdalene,
 O Skat, som Jorden fordrer nu!
 Dig skal vor hede Graad ledsage
 Til Natten, som Du synker i!
 Men du, som ene blev tilbage,
 Erindring! — Evig leve Du!
 Meer evig end de Marmorstene,
 Meer, end den Sang, Du giemmes i!

Efter den anden Parentation.

Da den

Høifalige Dronning

blev udført.

Notetto

Med Klagesange.

Chor.

Esaiæ 57, 12.

Den, som haaber paa Gud, skal arve Landet, og eie hans hellige Bierg.

Arioso.

Din Siel, vor Magdalene,

Tilhorte Herren ene;

Dog nu han tog den, fød

vor Laare.

Chor.

Chor.

Al! da han tog Dig, fød vor Taare.

Chor.

Prædik. 12, 7.

Støvet maae komme til Jorden igien, som
den var, og Aanden maae komme til
Gud igien, som gav den.

Arioso.

J evig fastsat Orden
Tilhører Støvet Jorden;
Dog ved Din Grav fornyes
Vor Klage.

Chor.

Al! ved Din Grav fornyes vor Klage.

Chor.

Prædik. 7, 1.

Et got Navn er bedre end en god Salve,
og Dedsens Dag, end en Fødsels Dag.

Arioso.

Alrioso.

O Glands af store Sielse,
Kostbare Eftermæle!
Og du indbyder os
Til Smerte.

Chor.

Al! Du indbyder os til Smerte.

Chor.

Begræd. 2, 18.

End Graad flyde ned som Bækkens Dag og
Nat! Giv dig ingen Hvile, at din
Diesteen lader ikke af.

Alrioso.

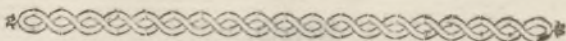
Udvalgte! nu de flytte
Kun din nedfaldne Hytte!
Al! nu fordobles først
Vor Jammer.

Chor.

Al! nu fordobles først vor Jammer.

Sor.

Sørge = Cantata

i Anledning

af

Heilovlig Ihukommelse

Enkedronning

Sophie Magdalenes

dedelige Afgang.

Bestemt

til Concerten i Raadhuusstrædet.

Første Afdeling.

En Underfaat.

En dyb, og nattelig, og rædsom Taushed,
 Meer frygtelig, end den i Fjindlands Skove,
 Naar i den aldrig endte Nat,
 Kun enkelte paa Ros adspredte Dyr,

Dg Norden hylser Skrek til en forvildet Jæger,
 Dg hist og her en ildrød Stjerne zittrer
 Bag flyvende Skyer;
 Meer rædsom er den dybe Taushed,
 Som hersker vidt omkring Skioldungens Huus.
 Lovsangen tier, den, som tusend' Stemmer
 I dagligt Offer bringe den Algode
 For Fred og Glæde under Christians Skygge.
 Dg Glæden tier; Landets muntre Sønner
 Gaae tause, hver for sig og langsomt,
 Dg langt omkring Skioldungens Huus;
 Erværdigt i sin mørke Majestet,
 Aftvang det mig et Gysende og Taarer:
 Men alle see derop og fælde Taarer,
 Dg synes at beklage det.

Aria.

Nordens Engel.

Tie du svage Kæst om Glæde!
 Glem Erindring hvad jeg nød!
 Haabet kæmper svagt, o Smerte!
 Med et nylig saaret Hierte;

Men at kalde tabte Dage,
 Og forsvunden Lyst tilbage,
 Det fordobler dine Stød.

Chor.

Undersaatte.

Lie - du svage Kæst om Glæde!
 Uforstyrret vil vi græde,
 Magdalene, ved din Død.

En ældgammel Borger.

Død er hun, ak! at alt vort Haab er Smiger!
 Som Nattens Meteor er Jordens Glæde,
 Den fødes, glimrer og forgaaer;
 Dog spinder du dig varig Glæde,
 Bedragne Haab! Den grumme Parce lurer,
 Og holder Haanden kun tilbage,
 Og skjuler sig, at du beklendt med Glæden,
 Og hefted til den ved fortrolig Bane,
 Og tryg, og ikke tankende paa Parcen,
 Maae føle dobbelt Smerte ved dit Tab.
 Død er hun nu Sophie Magdalene,

Heis hote Dyd jeg længe kiendte
 I Vext, og Blomster, og ulignelige Frugter.
 Nu var jeg vant at see den, vant at smage
 Dens Frugt, nu var jeg tryg — Nu døer hun —
 Og, ak! hvor bittert er mit Tab!

Aria.

Visdom.

Glimrende Dunster forsvinde,
 Klippen af Marmor forgaaer,
 Tiden ulært at forbarne
 Hader selv Dyden, som staaer,
 Naar med langstrel ende Arme
 Døden til Thronerne naaer,
 Treffe dens dræbende Smertes
 Selv de standhaftigste Hierter;
 Nu, da den slog min Veninde,
 Føler jeg selv, at den slaaer.

Religionen.

Mig traf den haardest, min Veninde!
 Dit Herte, fromme Magdalene,

Var længe mit, og mit alene.
 Dit Brøst, dit Huus var Herrens Tempel,
 En Helligdom,
 Hvortil hans sande Tienere kun kom.
 Dit Levnet var et rørende Exempel
 Paa stor og paa utretted Iver
 I Bon, og Troe, og Troens Frugter;
 Derfor har Herren kaldet dig til Fryd.
 Jeg tabte; men hvi vil jeg græde?
 Trost har jeg i mig selv,
 Og salig Belyst i din Glæde.

Aria.

Dyden.

En Heighed, hvor jeg tit maae svimle,
 Og ei med Sort betrakte Himle,
 Skrek, som jeg ofte blegner ved;
 Ei Middagssolens sterke Straaler,
 Ei Storm, som jeg saaielden taaler,
 Forstyrrede min Salighed.
 I Sorg og Glæde sad jeg rolig;
 Thi Gud bevogtede min Volig,
 Og, al! han selv, han brød den ned.

Ægte

Egte Kierlighed.

Og jeg har boet i Magdalenes Hierte,
 Jeg — Ik for mig en fielden Glæde!
 Jeg lange elsket, høit i Ære,
 Beständig uindskrænkt af Doden,
 Da Doden skulde den, hun elskte,
 Og uindskrænkt af Tid, og Sorg, og Alder,
 Og sikker aldrig at fordrives,
 O Smerte, hvilken Bolig har jeg tabt.

Aria.

Moderlig Kierlighed.

Sterke Vaand og rene
 Vandt min Magdalene
 Til min søde Plikt,
 Nu da Deden brøder
 Dig, du ædle Vaand,
 Som Natur og Dyder
 Vandt med fælles Haand;
 Kan mit Tab allene
 Kaldes smerteligt.

Nordens Engel.

Dybt er jeg saaret: I utalte Hierter
 Fornam jeg dine dødelige Smertes.
 See dem, jeg elsker! Nordens Søner,
 Har alle tabt, og alle tabt en Moder,
 Og Tusende see nu med Skrek den Rød,
 Som de har glemt i Magdalenes Skid.
 Utalte Fromme græde hendes Død,
 Og alle dese Christians Smerte.
 Al uvelkomne Lyd af Cimbrers Klage!
 Jeg hører dig. Høit klage de forladte.
 Mit Hierte smelter under Folkets Taarer.

Chor.

Udersaatter.

O Smerte! Tryk i Olie træets Skjgge,
 Og Himmelen var prægtig Morgenerøde,
 Og Jorden, som uventet flaaer;
 O Jammer! Solen blegner — Al hun dede!
 Den, som han elskte høit — den største
 Stjerne
 Forsvandt — og Jeg! o Smerte! — Jeg
 forgaaer.

Anden Afdeling,

Blisdom.

Har Jorden Fryd og Løn til Magdalene?
 Har den en evig Muur mod Sorg og Ondskab?
 Udvalgtes Samfund og Algodheds Ansigt?
 Har Mennesket et Svælg af Saligheder,
 At han med egennyttig Klage
 Tor ønske den Udvalgtes Siel tilbage?
 Hvad? eller haaber han ublandet Glæde
 Paa Jorden? standhaft Lyst, hvor Sielen vakler?
 Hvad? eller har han med uskiøntsomt Hierte
 Forglemt Algodhed for at føle Smerte?

Arioso.

Blind føler Smerten ene
 Sig skilt fra Magdalene.

Jeg seer mit Tab, og seer,
 At hun har vundet meer.

Religionen.

Du knurrer meer end græder mod en Fader,
 Som elsker dig, og vaager for dit Bæste.

Du stemmer dig mod den alvilde Læge,
 Saasnart han rører ved dit gamle Saar
 Med skarpe Salver, at oplive det
 Til Følelser, at frelse dig fra Døden;
 Og egensindig lukker du dit Øie
 For Glæden, som nedstrømmer fra det Høie,
 For Biddoms Trost, og for den Søel, som tindrer
 Med listig Pragt, med Morgenrødens Straaler!
 For Christian og Mathilde! — See din Moder!
 See Glæden, som du har, og den du haaber!
 Og knur ei meer, og strid ei meer, o Herte,
 Mod Lægen! — Føl, men tab dig ei i Smerte!

Aria.

O Siel, som elsker dig allene!
 O Suf, som klager egen Nød,
 O Taarer, som ei englerene,
 Og ei af mine Kinder flød!
 Ilyer! Min Venindes faldne Bolig
 Var reen — nu hvile den i Fred!
 Langt fra en følesles, og rolig
 For Suf af Egenkierlighed!

En Underfaat.

Af aabnedes vort Die dog med Taarer
 Til Jordens Jammer! Fødtes vi med Smerte!
 Af dannede Naturen dog vort Hierte
 Beqvemt til Fryd, men udlært alt paa Kummer,
 Og altid aabent for den mindste Smerte!
 O Wiisdom! Dyd! o Støvet's høie Pligter!
 Religion, du Himlens høie Datter,
 Som prøver strengt og veier mine Taarer;
 Stort er det Tab, som jeg begræder.
 Hvi vil I nu omskabe min Natur?
 Hvi fordrer I Betragtninger af Hiertet,
 Som føler kun? — og fordrer at mit Die,
 Medslaget, blindt af Graad, skal see det Høie?
 I vise Haab! af! Jorden viser ene
 Mit Tab — min døde Magdalene!

Chor.

Underfaatter.

Vor døde Magdalene!

Aria.

En Undersaat.

Dybt i et underjordisk Fængsel
 Fortærer Fangen sig af Længsel,
 At skue Solens Pragt;
 Men kommer en uventet Straale,
 Kan hans uvante Syn ei taale
 En enkelt Straales Magt.

Religionen.

Men Lysets Fader bandede dit Dø,
 Ved Bøsten af din Magdalenes Døder,
 Alt længe til engang at see dem straalet
 I evig Reenhed og i evig Glæde.
 Til dem opløst dig! dem skal du betragte!
 Og giennem Nat og Taarer
 Skal de opvarme dig til salig Glæde,
 Og lyse for dig, og veilede dig til Haab!
 Snart evig glad, og evig reen at smage
 Dens Salighed, hvis Tab vi nu beklage!

Duetto.

En Undersaat.

Salighed og Smerte
Trettes om mit Bryst.

Religionen.

Fol beflemte Hierte
Din Venindes Lyst!

En Undersaat.

Græde vil jeg — græde!
Af, min døde Glæde!
Af, forsvundne Dyd!

Religionen.

Vilde du med Klage
Kalde den tilbage
Fra en evig Fryd?

Begge.

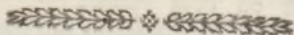
Salighed og Smerte
Trettes om vort Bryst.
Vort beflemte Hierte
Smager himlisk Lyst.

Chor.

Chor.

Undersaatter.

Udvalgte Stiel! af, fordum Jordens Glæde!
 Da du blant os omdannedes til Engel!
 Men nu fuldkommen! Af! for reen til Jorden,
 Løsvikler du dig fra dit Støv, og stiger
 Heit op til Lyset, op til Lysets Fader!
 Af, vi Forladte hænge fast ved Støvet!
 Og kan ei følge dig! og græde!
 Saa dannes den salige Bængsel
 At fries fra vort jordiske Bængsel;
     Saa skabes den rene Lyst
     Af Smerter i Synderens Bryst.

Cantata

i Anledning

af

Kongens Fødselsdag

1771.

Opført

i den saa kaldede Raadhuusstrædets Concert.

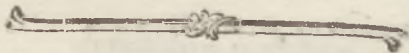
Vær Følelse min Sang! og du mit Hierte
 Vær Harmonie! Eftig med de høie Toner
 Hvit op til Vellyst, op til salig Glæde!
 Men da, naar Sangen taber sig i Glæde,
 Og nu i bævende og zittrende Recorder,
 Og nu i svage, halvaforudte Toner
 Sagte, venlig murrer mod sin Lyst — og døer;
 Da stilig endnu! og sterk ved hine Straaler,
 Dem, som opdarme og besiele Norden,
 Dem, som nedlod sig over Sangens Hytte;
 Ved Christians Glands stilig hvit mit fulde Hierte,

Op

Op over Sengen! op til Glædens Fader.
 Der smelt i Fryd, og daan i hellig Andagt;
 Men Gudhed see din Bøn, og Almagt svare:
 Ja! Christian leve længe med Mathilde.

Aria.

Harmonie! din guldne Kiede
 Knytte Christians Vink til Glæde,
 Og hans Erin til Nordens Gavn!
 Længe byd vor Sang at være
 Lyd af Lyst, og Held, og Ære,
 Evig Gienlyd af hans Navn!

Paa

Kongens Fødselsdag

I 7 7 2.

Sungen

af

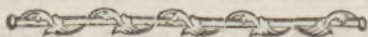
Jomfru Teresa Torre.

Velkomne Dag! og stor blant Nordens Dage!
Og dobbelt stor, og altid meer velkommen,
Jo tiere du kommer glad tilbage!
O Dag, som stolt fortæller dine Brødre,
At det er dig, som skion med himlisk Pragt,
Og rig, og mægtig nok ved Godheds Magt,
Kom at fornye Betsignelsernes Pagt
Med Norden, og at du har givet
Den Lyst og Haab, dens Store Christian Livet!
Stor er din Roes, o Dag! og høi, og hellig,
Og mægtig er din Vellyst over Cimbrer,
Og drukne gjør du dem til Sang og Spaadom!

Til Alfaders Throne trænge
 Sikre Gud fra Danfkes Bryft:
 Christian leve! leve længe!
 Himlen, os, og Sig til Lyft!

Dg har ei Straaler af din Pragt og Glæde,
 Har Gienfkin af din Roes ei naaet mit Bryft?
 Dpfyldt det? og opvarmet det til Sang?
 Dg Dnfter? Merk, du elfte Chor, og følg
 Din Sangerindes Bøn! og Juliane,
 Dg Frederik! — Styrk den! og hør den, Himmel!

Stor fkal Nordens Christian være,
 Stor i Wiisdom, Magt og Fre,
 Stor i Undersaatters Bryft;
 Haand i Haand i Thronens Skygge,
 Troe, lykfelige og trygge
 Skal hans Børn udbrede Lyft!

Til denne Cantata vare først følgende Arier bestemte.

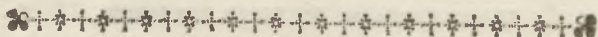
Arioso.

Guders Belyst sniger
 I Citharens Strange,
 Almagts Stemme stiger
 Af det fulde Bryst:
 Christian leve længe
 Os og sig til Lyst!

Aria.

Vær min Sang harmonisk Trette,
 Hei mod Danmarks gyldne Glette!
 Hei mod Norges Marmorfeld!
 Stor skal Nordens Christian være
 Himlen, os og sig til Ære,
 Stor i Wiisdom, Magt og Held!

Cantata,

opført

ved Universitetets

sædvandlige Høitidelighed

i Anledning

af

Kongens Fødselsdag

1779.

Naar Landets Børn, du evig Wiise,
 I dine Glimt tør fryde sig,
 Hvor høit skal da hver Læbe prise,
 Hvor høit hver Daad forkynde dig!

Af Solekredse, som forsvinde,
 Skal de forstaae dig ene stor!
 Og i et Støvgran skal de finde
 Din Almagts underlige Spor!

Af tause Rætter skal de lære
 Din skjulte Stie til Held og Fryd,
 Og din bestraaete Vei til Ere,
 Af Minniesangens høie Lyd!

Derfor skal Dan og Nor ophøie
 Din Miskundhed, du Lysets Gud!
 Thi blidt er Vinket af dit Die,
 Og liflig Klangen af dit Bud!

Med dine Vingers brede Skygge
 Indhegner du dit Folk i Fred,
 At vi, lyksalige og trygge,
 Maae værtes af din Herlighed!

Dit Smil har skjult Skioldungens Throne,
 Dit Smil, som intet Mørke naaer!
 Du fyldte Lys i Christians Krone,
 Og spredte Glands omkring hans Aar!

Og, Herre, du skal naadig skienke
 Hans Bryst et Gienstkin af vort Held!
 Du, Herre, du skal mægtig sænke
 Hans Aand i dine Straalers Beld!

Som Lynild lad dit Vink adsprede
 Hver giftig Damp, hver farlig Skye,
 Og mød med Flamme af din Brede
 Hver Storm, som truer Vissdoms Eye!

Indhegn de Frugter af dens Glæde,
 Som nu saa rolig spire frem!
 Udryd hvert Dyr, som tør nedtræde,
 Hvert Kryp, som tør benage dem!

Da skal vor Elstes Fødsel være
 Vor Elegt et Minde af dit Lys;
 Og høie Hymner, dig til Ære,
 Skal vidne, naar dens Fæst fornyes!

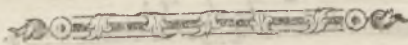
Og naar vor Alkom seer tilbage
 Fra Fodspoer af opklæred Glid,
 Skal den velsigne Christians Dage,
 Som Springet af sin gyldne Tid!

Høit skal da Nordens glade Sønner
 Lovsynge dig, vor Gud, vort Haab,
 Fordi du hørte vore Bønner,
 Og mærkte paa vort hæse Raab!

Efter

Efter Talen.

Fyld, Gud! opfyld vor Christians Dage,
 Med Lys og Held! og ofte byd:
 Hans Fæst, at vende blid tilbage,
 Og os, at møde den med Fryd!

Cereris og Thetidis

Strid.

En Prologue,

i Anledning

af

Hans Kongelige Høiheds Arveprindsens

Formæling.

1774.

Handlende Personer.

Ceres.

Vertumnus.

Thetis.

Høstfolk af begge Rizen i Cereris Følge.

Gartnere og Gartnersker i Vertumni Følge.

Nereider i Thetidis Følge.

Første Optrin.

Ceres.

Vertumnus.

Høstfolk. Gartnere og Gartnersker.

(Handlingen aabnes af Gudens og Gudindens Følgeskab med af-
værlende Sang og Dands.)

Chor.

O Danske, skiertser trugge,

I fulde Faders Skygge,

J Kreds om gyldne Dyrger,
 J Hegn af Lyst og Haab!

D Kiertsfer kun, og synger!

Lyksalige, som bygge

J Thronens milde Skygge,
 Fordobler Glædens Raab!

Ceres.

Du fatter ei min hele, stolte Glæde,
 Vertumnus! — min Triumpf er sikker.

Erindrer du, da Nordens Christian,
 Med hans og Danmarks troeste Veninde,
 Og Wiisdoms unge Ven,

Tilsvankte mig og dig og Thetis,
 At vandre om, med al vor Lyst og Rigdom,

Til Danmark, til vor elskte Land?

Erindrer du? Da kom en venlig Strid

Imellem mig og Havets Herskerinde.

Den, som tilførte Norden først

Den største Rigdom, den var størst;

Den af os begge skulde vinde.

Nu see, og hör, og døm! — Du seer dem,

De Bierge af mit Guld, hvorunder

Dans glade Slegter, fri for Frygt og Kummer,
 Velsigne Himmelen og Christians Huus;
 Og Fryd opfylder Christians store Huus.
 De Danstes Glæde,
 De høie Frydeskrig
 Af tusende, som takke det for mig,
 Af tusende, som, modige og trygge,
 Opdyuge Rigdom i dets Skygge;
 Den Kongelige Fryd, Vertumnus,
 Opsylder nu Skioldungens Bolig.
 Har Thetis meer? Stig! kan den gyldne Fred
 Indhegne meer Lyksalighed?

Aria.

Rigdom, Held og Styrke strømmer
 Af mit fredelige Skied,
 Og min Vellust oversvømmer
 Selv det Veld, hvoraf den flød.

Stolte See, hold op at trette!
 Seloblaa Hav, tilstaae det nu,
 At de Danstes gyldne Slette
 Var en større Skat end du!

Vertumnus

Vertumnus.

Min Ceres, jeg tilstaaer det,
 Stor er din Rigdom, og din Vellyst naaer
 Til Christians Huis.

Skoldungen, og hans fødte Ven,
 Og hun, den hulde Dannebod,
 Indhøste selv den Glæde, de har plantet.

Men om du stolt tilegner dig
 Hvert Smil, som straaler nu fra Christians Die,
 Hver Lyst, som slaaer i Julianes Hierte,
 Hver Fryd, som zitter nu paa Fredriks Læber,
 Og hele Nordens Glædesfærg;

Da, Ceres, er det Overmod af dig.

Og jeg har Rigdom nok, og gyldne Frugter,
 Hvormed jeg glæder Norden og dets Fader.

Men viid! Snart kommer her en ung Heltinde,
 Bestemt til Løn for Fredriks Dyd;

Alt iler hun fra Varnas Bredde;
 Hun lover meer, end vi kan give.

Viid! Haab om bedre Frugt, end du og jeg
 Afstikke Jorden; Haab om ædle Poder

Af den saa elskte, den saa hellige,

Af den saa skyggefulde Stamme,

Hvorunder vi og Norden blomstre;

Haab om en Væ af unge Helte,
 Der ligne Fredrik og blide snart som han,
 Til Ege for os, til Hegn for Christian;
 Det Haab besteler nu Skoldungens Huus,
 Og hvert et Dansk og hver en Normands Bryst,
 Med meer end din og end Vertumni Lyft.

Aria.

I Kamp med alle Vinde
 Staaer Heiens Ege, og byder
 Dem Trods og hver en Skæ;

Men i dens Skygge nyder
 Dens spæde Slegtskab Ege.

Sin Giengæld vil den finde,
 Naar disse Spirer groe;
 Naar de med venlig Skygge
 Det elskte Træ betrygge,
 Da grønnes det i Noe.

Andet Optrin.

De Forrige. Thetis. Nereider.

Thetis.

Jeg vandt, min Ceres! og du selv
 Skal snart med Fryd tilstaae det, at jeg vandt.
 At jeg har ført en større Skat til Norden
 End du — en større Fryd, end Ceres har.
 Jeg blev det vaer, at Nordens Fredrik smilte
 Mod Barnas Bred — du veedst, hans Vink er nok.
 Jeg hastede derhen. Der mødte mig
 En ung Gudinde, uden Lovl
 Den, som bestyrer varig Fryd og Held!
 Thi, som Minerva, naar hun, træt af Krig,
 Af Gratier omskiertset, Venus lig,
 Selv viis besøger Bliidsoms Gud,
 Saa forekom hun mig,
 Den Himmelske! — Hun bad mig bringe sig
 Til Danmark, til Fredriks Arme.

Bertumnus.

Du hører det, min Ceres;
 Det er Heltinden selv, hvorum jeg talte.

Ceres,

Ceres, (til Thetis.)

Bliv ved!

Thetis.

Fortryllet, stolt tilvinkte jeg

De skionnefte blant Østerhavets Bølger.

Hver løftede den sølvblaa Røg, og bar

Gudinden frem. Jeg selv, udrustet

Til Kamp mod hver en Storm, hver troløs Nordvind,

Gik hei foran og førte Nordens Glæde.

Saa bragte jeg den milde Frederikke

(Det er Gudindens Navn) til Fredriks Bryst.

Hun, som blev sendt af Himmelen,

Med Elfskovs og med Wiisdoms Smil bevæbnet,

At lønne og opmuntre Nordens Ven,

At pryde Christians Siegt, og at formere den;

Hun, som udbreder Fryd i hvert et Bryst,

Dg lig den hulde Juliane,

Skal være Nordens Roes og Lyst;

Hun kom, o Ceres, paa min sølvblaa Bolge

Til Danmarks Bred. Du seer det, at jeg vandt.

Ceres.

Jeg føler det, min Rigdoms Glands forsvinder

Saa nær ved Fredriks Lyst, ved Frederikke.

Jeg tør ei trettet meer.

Thetis.

Chetis.

Ei du, kun Elfskovs Gud, kun Amor tør
 Afstrette mig min Roes — den Stolte!
 I det han før omslagrede
 Den høie Mast, da saae han mig, og loe,
 Og slog de gyldne Vinger ud, og raabte:
 Opblas dig ei, forfængelige Hav!
 Du bærer kun den Glæde, som jeg gav.

Aria.

Gavst kun du saa stor en Glæde,
 Elfskovs alt for stolte Gud?
 Mon din Ild, din Haand alene
 Dannede den gyldne Kiede,
 Den, som evig skal foreene
 Nordens Fredrik med sin Brud?

Amor! Dyden holdt din Bue,
 Visdom styrede din Piiil,
 Almagt hialp dig, og din Lue
 Tændte Godhed med sit Smiil.

Ceres.

Det er da ikke dig, men Himmelen,
 Og Elskovs Gud, og Frederikke,
 Som glæde Norden og dens Ven.

Vertumnus.

Du taler ret, min Ceres! Frederikke
 Tilhører denne Dags Triumpf, dens Glæde.
 Hun skienker Norden meer, end du og Thetis,
 Hun skienker den sig selv.
 Omfavner eder, yndige Gudinder,
 Og følger mig! saa vil vi, Haand i Haand,
 Gaae Fredriks høie Brud i Møde;
 Og ydmyge nedlegge vore Skatte
 For hendes Fod; og knælende tilstaae,
 At Jordens Skiod, og at det rige Hav
 Har ei saa stor en Glæde, som Hun gav.

Thetis.

Det vil vi — kun at Ceres ei
 Vil have vundet.

Ceres.

Nei, min Thetis, nei!
 Vi vil omfavne os. Dog er vor Strid
 For ædel til at ende sig saa snart.
 Saa længe Norden staaer, vil vi fortsætte

Vor skønne, vor venstabelige Trette,
 Og tierlig kappes at berige den.

Thetis.

Belan! Men sig, Vertumnus,
 Hvad bringe vi den høie Frederikke
 Til værdigt Offer, til vor Huldskabs Pant?
 Jeg negter ei, nu synes jeg mig arm.

Ceres.

Jeg finder ei en værdig Gave,
 Jeg som dog nylig fandt mig selv saa riig.

Vertumnus.

Og hvad vil Fredriks Brud vel have?
 Hun tænker, føler alt som han,
 Som Juliane, og som Christian;
 Hvad kan den Edles Hustru være?
 „ Ah giører kun, vil I berige mig,
 „ Hver Danst, hver Nordmand lykkelig!
 Det er den tiereste, den største Gave,
 O Fredriks Brud, o ædle Frederikke,
 Som Jord og Hav kan bringe dig!

Ceres.

Det Offer vi vil bringe dig,
 Udvalgte Par! I Kreds om Eder,
 I Kreds omkring Skioldungen og hans Huus,

Bil

Vil vi udbrede al vor Rigdom,
 Og samle glade lykkelige Danske.
 Og den Lyksalighed,
 Som Himlen ei betroede til vor Magt;
 De Godes Bifald, og den gyldne Fred,
 Og Wiisdoms Lys, og Kunstens Pragt;
 Og Nordens Haab, og Christians Styrke.
 O hse Par, o dyrebare Stamme!
 Din Frugtbarhed,
 En yndig Mad af ædle Pøder,
 Som ligne Fredrik og hans Moder,
 Stal Himlen selv omgierde Thronen med.

Chor.

Himmel, Jord og Hav udbreder
 Alt det Gode, som I har!
 Samler nye Lyksaligheder
 Trindt omkring det ædle Par!

Ceres.

Ageren og Belgen lyde
 Dannekongens Vink, og fryde
 Alle dem, hans Scepter naaer!

Thetis.

Thetis.

Almagt gierde for Hans Trone!

Den velsigne Ham! den krone

Christian med selvgraae Haar!

Bertumnus.

Glædens Fader overskygge,

Han formere, han betrygge

Kongens Huus, til alt forgaaer!

Chor.

Glædens Fader overskygge,

Han formere, han betrygge

Kongens Huus, til alt forgaaer!

Ceres.

Norden, af dit Skjød udspringe

Fylde, Styrke, Mod og Lyst!

Thetis.

Dg min sølvblaae Bølge bringe

Pluti Skatte til din Kyst!

Bertumnus.

Fred indhegne, Kunsten pryde,

Klogskab samte, Wiisdom nyde

Alt hvad Himmel, Jord og Hav,

Alt hvad Glædens Fader gav!

Ceres. Thetis. Vertumnus.

Terzet.

Fred indhegne, Kunsten pryde,

Klogskab samle, Visdom nyde

Alt hvad Himmel, Jord og Hav,

Alt hvad Glædens Fader gav!

Chor.

Himmel, Hav og Jord udbreder

Alt det gode, som J har!

Samler nye Lyksaligheder

Trindt omkring det ædle Par!

Ceres.

Ageren og Bølgen lude

Dannekongens Vink, og fryde

Alle dem, Hans Scepter naaer!

Thetis.

Allmagt gierde for Hans Throne!

Den velsigne Ham! den krone

Christian med solvgraae Haar!

Vertumnus.

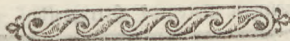
Vertumnus.

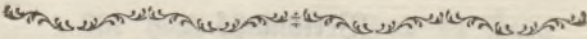
Glædens Fader overskygge,
Han formere, han betrygge
Kongens Huus, til alt forgaaer!

Chor.

Glædens Fader overskygge,
Han formere, han betrygge
Kongens Huus, til alt forgaaer!

(Handlingen slutes med en Dands af Cereris og Vers
amni Følgeskab.)

Landsbye = Høitiden.

Et For spil

i Anledning

af

Kongens Fødsels = Fest

den 29 Januar 1775.

Handlende Personer.

Baronen.

Lucinde, hans Datter.

Forvalteren.

Sørmesteren.

To Bønder.

Jesper, } deres Børn.

Kirsten, }

Bønderfolk af begge Køn.

Stuepladsen er Baronens Herregaard.

Første Optrin.

To Bønder.

Den første Bonde.

Aria.

Jeg sætter min Hat

Saa høit, som den beste.

Jeg

Jeg yder selv min Skat.
 Jeg har, trods hver en Rig,
 Nok, meer end nok til mig,
 Og noget til min Næste.
 Jeg sætter min Hat
 Saa høit, som den beste.

Den anden Bonde.

Ru, Naboe, tak du Himmelen, som hjalp dig!
 Og tak den fiere Konge — Ham, hvis Høitid
 Vi helligholde nu! — og tak Baronen!
 Før var det uselt nok, det veed vi alle. —
 Det klæder ikke got — en Dag, som denne,
 Da hver er glad, og da vort gode Herfskab
 Gjør sig saa megen Flid, saa stor Bekostning,
 Og stienker og bespiser os saa herlig,
 Blot at vi samlede maae takke Himlen
 For Bondens Velstand og for Kongens Fødsel —
 Det lader ei for kiont, min gode Naboe,
 At bære Nag, og yppe gammel Trette,
 En Dag, som den. — Og sig os da, hvorfor du
 Seer stievt til mig, og pukker, naar jeg taler.
 Min Jespers Hu var falden til din Kirsten.
 Ru — hun var arm, han havde lidt til beste.

Den første Bonde.

O tael kun ei om det par Suese Daler,
 Som den gang gjorde dig saa stolt, saa kræsen!
 Dem har vi længe seet, og meer, vor Naboe.
 De Tider er forbi. — Og skiont min Pige
 Var fattig, var hun stink, rask til sin Sierning,
 Og nok saa god, som nogen Knos paa Godsset.

Den anden Bonde.

Hvad hjælper det? du veedst, ved tomme Fæde
 Er sielden Fred. — Det var den gang min Tanke.
 Og hvad var da vor Glib? hvad var vort Arbeid?
 Ei vor, ei vore Børns, men Herrens Fordeel.
 Men, som du siger, Tiden er forandret;
 Og intet er forsomt endnu.

Den første Bonde.

Hvad? Intet?

Den Tid var Pigen alt for slet. Nu kom hun
 Din Jesper ret til pas. — Jeg troer dig, Naboe.

Den anden Bonde.

Men hør dog . . . tys! der kommer vor Forvalter.

Andet Optrin.

Forvalteren. De Forrige.

Forvalteren.

Nu Børn! I trettes dog vel ei? Vor Glæde
 Var ingen Riv i Dag forstyrre. — Kommer!
 Baronen har alt savnet jer — han venter.
 Nu snart! opholder ei den beste Herre!

(De to Bønder gaar.)

Tredie Optrin.

Forvalteren, (alene.)

Den Edle vil forlige dem, og krone
 Vor Høitid med de to Forelstedes Lykke.
 Hvad sparer han? Hvad gjør han ei? Hans Idret
 Er kun hans Børns, hans kiere Bønders Velstand.
 Hvor blomstret alt ved ham. Hver hærdet Fordom,
 Ja mig, saaledes som jeg før var sindet,
 Mig selv til Trods beriges han. Dog agter
 Han det kun ringe. Men i Kreds omkring ham
 Velsigne tusend' ham og deres Skiebne;
 Det er hans Lyst, det lønner først hans Hierte.
 O ædle, rene Lyst! — og jeg har smagt dig!

Og jeg har lært at dele sliq en Glæde!

Jeg græder. — Gamle Barn — om nogen saae mig.

Aria.

O fremmede Glæde,

Som klemmer mit Bryst!

O Taarer, som væde

Mit hærdede Dje!

O Glimt af den Høie!

O salige Lyst!

Ja, Himmel, du skienner

Paa spirende Dyd;

Dit Velbehag lønner

Et Smil til vor Næste,

Et Bink til hans Beste,

Med reneste Fryd.

Fjerde Optrin.

Hovmesteren. Forvalteren.

Forvalteren.

Hvad? kan Hovmesteren undværes inde?

Hovmesteren.

Hovmesteren.

Oh! meget vel. Baronen og hans Datter
 Besørger alt, saa jeg er næsten affat.
 Men, Herr Forvalter, hvi saa mild? — Saa venlig
 Har ingen seet dem før. — Dog Kornet siger —
 Den skionne Frost . . .

Forvalteren.

Min Ven, den Spot er grusom.

Kan denne Dag; kan Christian omringet
 Med Fred og Held, med Kongelige Venner,
 Hans trygge Børn, ei glæde danske Hierter?
 Og troe de mig meer følesløs, end alle?
 Den aldrende, den haarde Bonde smiler —
 I hvert et Die spiller Lyst — de prise
 Enstemmige den bondefiere Konge,
 Der gav dem og indhegnede dem Kilder
 Af Held og Lyst, som ingen Tid kan tomme.
 Og nu den værdigste, den beste Jorddrot,
 Hviis Hierte mødte Kongens Vink, hviis Iver
 Nu alt belønnes med saa søde Frugter,
 Alt med Velsignelser fra hver en Læbe,
 Hvor grundet er hans Fryd, hvor stor, hvor ædel!
 Og jeg — det synes dem jeg skulde undflye
 Saa sand en Lyst, og glæde mig ved Plager?

Hovmesteren.

Tilglo, min Ven! jeg seer min Feil med Glæde.
 Den vist var følesløs, hvis Siel alene
 Modsiød den Strøm af Lyst, hvori Baronen
 Bortriver alt med sig i Dag. Hvo seer ham,
 Hvo seer Lucinde, hans udtrykte Billed,
 Den Jver at fornøte hver, den Omhu,
 Hvormed hun glad nedlader sig, og sørger
 At ingen, ei det mindste Barn, maae savne
 Ein Deel i Bordets Lyst og Festens Glæde,
 Hvo seer det alt urørt og mørk og vranten?
 Dog kan de let undskylde min Forundring;
 De har ei altid tænkt, som nu.

Forvalteren.

Mit Hierte
 Var aldrig Flint; Opdragelsen og Vanen
 Indprentede min Siel en skiendig Fordom;
 Mig syntes Bønderne kun dumme Lastdyr.
 De, tænkte jeg, de skabtes til at bære
 Monarkens, Eierens og mine Byrder.
 Knappt Foer og Hug tilgavns er dem det beste.
 Saa tænkte jeg, saa tænkte fleer desverre!
 Et Glimt fra Tronen aabnede mit Øie.
 Jeg kiender dem for Mennesker, for Brødre;

Jeg

Jeg elsker dem, og vor Baron har lært mig,
 At de kan elskes uden Tab.

Hovmesteren.

Omfavn mig!

Nu har de al min Agt. — Ah! hvor alnægtigt
 Er Kongens Bink og store Mænds Exempel!
 Dem gav du, Himmel, at omstabe Hierter!

Aria.

Soel, din Straale fryder

Alle Skovens Fugle.

Kun den blinde Ugle

Fæler dig med Smerte,

Dg undflyer din Pragt.

Kongelige Dyder

Smertes ædle Siel.

Kun en Feig kan quæle,

Kun det kolde Hierte

Dæmpe deres Magt.

Forvalteren.

Hist kommer han, den bedste Konges Afstryk!

Hvor dybt nedlader han sig dog! hvor venlig.

Han taler til to trettefiere Bønder!

Hvor

Hvor ivrig han anstrænger al sin Blisdom
 Paa at forlige dem! — Ha, Børn, ved Himlen!
 For skulde denne Haand snart have giort det.

Hovmesteren.

Snart nok maaskee, min Ven! men ei saa varigt.

(Han gaar.)

Femte Optrin.

Baronen. To Bønder. Forvalteren.

Baronen.

(til den første Bønde.)

Let kunde du forlede mig. Din Stokthed,
 Min kiefte Ven, jeg føler det, den smigrer
 Mit Hierte; selv din Trods kan næsten kildre
 Mit Dre. Himlen veed, hvormeget heller
 Jeg hører dette Sprog, end før din Klage!
 Dog, som du selv kan see, det er lastværdigt.
 Ifald du kan belønne din Velgiører . . .
 Det vil du dog? — Jeg kiender dig — Det vil du.

Den første Bønde.

Ja, med mit Liv.

Baronen.

Baronen.

Nu vel! den gode Konge,
 Som gav dig det, hvoraf du nu kan prale,
 Begierer kun et glad, et kjerligt Hierte.
 Han, som fornam dit Suk, og fra sin Trone,
 Hvis Glands let kunde skiule ham for Kinge,
 Dog saae din Nød, og med en Faders Omhu
 Steeg ned, at hielpe dig; han, som har samlet
 De mavre, de saa vidt adspredte Tuer;
 Han, som af dem, dit Krat, og dine Moser,
 Har skabt et Paradiis i Kreds omkring dig;
 Han, Ven, som har forviffet dig, din Datter,
 Din sidste Slegt, om Frugten af din Nøie;
 Han, som har skienket dig dig selv, din Frihed;
 Han vil, og du skal bistaae ham. Han troer sig
 Belønnet nok, isald du efter Evne
 Vil fremme din og andre Danstes Lykke,
 Og ei ved Ufred hindre den at blomstre.
 Du seer din Jord. Før adspredt, uindhegnet,
 Siengieldte den din Nøie kun med Tidsler.
 Hvor heellig grøn i Høstens gyldne Tider,
 Hvor nogen fandst du den! Dyr havde nedtrædt
 Dit Haab, din Lyst, de Skatte, som du saae.
 Nu da et Hegn omgrændser den, nu nyder

Din

Din Alger Fred, og du dit Arbeids Frugter.
 Saa vil og I, naar Venkabs Baand forener
 Hvert Ønske, hver Bestræbelse, hver Idræt,
 Belønne Landets Ven med glade Hierter.

Den første Bonde.

J taler som en Bog, vor gode Herre,
 Og paa saa fine Ord kan intet svares.
 Dog synes mig, jeg hader ei min Næste,
 Og, som jeg før har sagt jer det, min Kirsten
 Er noget værd. Man skiertser ei med Vren.
 Han har forsmaaet min Pige for — den Stolte!

Baronen.

Forsmaaet? det har han ei; han var kun frygtsom,
 Og burde han ei zitre, som han gjorde,
 Af Frygt, at see saa kion en Pige mangle?
 Og du, som hader ei din Næste, svar mig!
 Hvorledes kan du kold bedrøve fire?
 Din gamle brave Ven, de to Forellste,
 Og mig. Hver af os lider ved din Haardhed;
 Og det en Dag, som den, da Christian fødtes!

Den første Bonde.

Det, gode Herre, det er ei at udstaae.
 Kom, Raboe; snart! kom, tag min Haand og tryk
 den!

Dg for den gode Konges Skyld, som elskte
 Vor Stand saa høit, og gav os det vi eie;
 Dg for Baronens Skyld — saa tag min Kirsten! —
 Ved Himmelen! for deres Skyld, vor Naboe,
 Kan du begiere hvad du vil — min Blafke,
 Mit Søvlags-Kruus, mig selv, isald du lyster.
 Baronen.

See, Ven! jeg kiendte dog dit gode Hierte.

(til Forvalteren.)

Nu, Herr Forvalter, nu de to Forelskte.

(Forvalteren gaar.)

Huus, Bryllupskost, og hvad de strax kan bruge.

Det, fiere Venner, det er min Befymring;

Men see, der er de med vort hele Selskab!

(Dørene aabnes og man sees det Underste af Skuepladsen. I For-
 dnningen sees Kongens Bryllupsbillede, med den Underkrift:
Gloria ex Amore Patriæ. Ved adskillige dakkede Borde,
 hvorpaa man kan see, at Maaltidet allerede er til Ende, sidde
 nogle gamle Bønder og Bønderkoner endnu i fortrolig Samtale.
 Ungdommen simler frem paa Skuepladsen.)

Siette Optrin.

Lucinde. Jesper. Kirsten. Forvalteren.
 Hovmesteren. Bønderfolk af begge Kion.
 De Forrige.

Lucinde.

Min Fader, styr de overgivne Venner!
 De vil ei måtte sig, ei holde Bordskik,
 Før de har sunget Kongens Roes, og dandsat
 Engang omkring til Bøndevennens Vre.

Baronen.

Stor Fryd var aldrig ordentlig, min Datter!
 I Dag er Glædens Dag.

(Til de to Forelskte, hvis Hænder han samler i sine.)

Kom, raske Pige!

Kom først, og giv din Brudgom Haand! Din Fader
 Samtykker nu dit Valg. Monarkens Høitid
 Har viist sin Kraft og smeltet ham. Hans Hierte,
 Hans gode Hierte slaaer kun for jert Beste.
 Nu, Himlen selv velsigne dig, du muntre,
 Du gode Par! vær heldigt, glad og frugtbart!
 Og glem det aldrig, at vor Christians Fødsel
 Har gjort dig lykkelig, som alle Danske!

(Til alle.)

Nu,

Nu, Børn! Her seer I selv, hvor skønne Frugter,
 Vor Lydighed mod Bondevennen bringer!
 Seer dette Par! — hvor muntert! — hvor velsignet!
 Hvad var det i vor første Tilstand? Usle,
 Som, hver for sig bortsvandt i Eweed og Taarer!
 Men, Børn, jeg seer den Lyst, hvoraf I brænde!
 Velan! Vi vil, med Sang og raske Dandse
 Erindre ham, som gav os denne Glæde.

Chor.

Kom, lykkeligste blant Dage!
 Blide Fæst, kom tit tilbage,
 Kom med Held fra Himmelen!
 Op fra vore glade Hytter
 Stige Lyst til vor Beskytter;
 Landets Lyst til Bondens Ven!

Hovmesteren.

Egensind hold op at quæle
 Glimtet af vor gyldne Tid!
 Kongens viise Blik besiele
 Dansken med lærvillig Flid!

Chor.

Kongens viise Bink bestele

Danſken med lærvillig Flid!

Lucinde.

Flyer, o flyer, I lede Tretter!

Grunne Riv, forlad vor Egn!

Fred omgierde vore Sletter;

Benſkab være Danſkes Hegn!

Chor.

Fred omgierde vore Sletter;

Benſkab være Danſkes Hegn!

Forvalteren.

Stræbsomhed og Kundſkab drage

Landets rige Skatte frem!

Danmark! brug de gyldne Dage!

Lad ei Søvn vanære dem!

Chor.

Danmark! brug de gyldne Dage!

Lad ei Søvn vanære dem!

Den første Bonde.

Ei med Fogder vil jeg bytte,

Hvor forarmet jeg end var.

Gid kun Himmelen beskytte
Den Lyksalighed, vi har!

Chor.

Gid kun Himmelen beskytte
Den Lyksalighed, vi har!

Tesper.

Glædens Fæst, som aldrig glemmes!
Dag, som gjør mig lykkelig!
Bed dit Glimt skal Elskov fremmes;
Dansktes Æt skal pryde dig.

Chor.

Bed dit Glimt skal Elskov fremmes;
Dansktes Æt skal pryde dig.

Kirsten.

Taarer! Kinden, som J væde,
Vidner om min rene Lyst.
Kongen smage hver en Glæde,
Som han øser i vort Bryst!

Chor.

Kongen smage hver en Glæde,
Som han øser i vort Bryst!

Coro finale.

Kom, lykkeligste blant Dage!

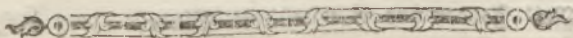
Blide Fæst, kom tit tilbage,

Kom med Held fra Himmelen!

Op fra vore glade Hytter

Stige Lyst til vor Beskytter,

Landets Lyst til Bondens Ven!

Zanker

da

Hans Kongelige Hoihed

Arveprinds Frederik,

lykkelig giennemgik

Smaakoppernes Indpodning.

1769.

Da Glædens Soel stod høiest over Norden,
 Og Corrigs mindste Skygge selv forsvandt,
 Dpfom en Skye, som truede med Torden.
 Sæt, Taarens Forbud, angestfulde Bønner
 Blev hørt fra Cimbrer — Nordens glade Sønner
 Holt op at skiule Frygten, som de fandt.

Nei! Jorden har ei uforbitret Glæde,
 Naar Danske selv tør neppe smile trygt.
 Op, du som leer, bered dig til at græde!
 Og du, o Syn, som ellers aldrig vilde
 See bort fra Christian og fra Mathilde,
 See til din Frederik og stielv af Frygt.

Saa raabte Rygtet, og det bange Hierte
 Forsøgte tit at sønderslaae mit Bryst;
 Da saae jeg op til Nordens Fryd med Smerte,
 Da stræbte hede Taarer at forsvare
 Mit Die for at see den Elsktes Fare,
 Som det saa tit betragtede med Lyst.

„Machaons Konst, som grundes paa vor Jammer,
 „Og stedse stiger ved Naturens Fald,
 „Pod intet giftigt i saa ædle Stammer!
 „Men Rosen, som selv Ormen ikke skader,
 „Fordærves af sin samme Pleiefader „
 Vent dog, o Konst! paa Guds og Tidens Kald.

Saa skreeg den blinde Frygt; men Konstens Fædre,
 Som Wiisdom hærder mod utidig Graad,
 Beværgtes ei; thi de forstod det bedre,
 Og Helten selv af lige Wiisdom hærdet,
 Modtog det Onde villig, usorkærdet,
 I Haab til Gud, sin Dyd og Lægens Raad.

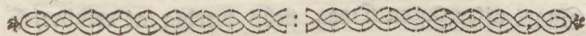
„Du fører Caesar, frygt ei Storm og Torden.“
 Saa raabte Helten midt i Dødens Gab,
 Og følte, at han var en Gud paa Jorden.
 Det Mod er stort, men saligt det, som bygges
 Paa Troens Klipper meer, end Verens Skygger;
 Det først har Grund, hiint er kun Lidenkskab.

Saa stod den største Tillid til den Høie,
 Min Frederik! din Trost var Himmelen,
 Og han, som holder steds aarvaagent Die
 Med Konger og med ædle Kongesønner,
 Saae til din Dyd, og hørte Nordens Bønner,
 Og skienkte os og Jorden Dig igien.

Vor Glædes Soel har tørret Taarefloder,
 Og Fryd har kronet bange Cimbrers Bøn.
 Lyksaligt Land! og lykkelige Moder!
 Som atter glad og mere rolig nyder
 Løn for sin store Søns og sine Dyder,
 Som længe skal omfavne sig en Søn.

Saa kron da selv, Almægtige! vor Glæde
 Med varig Tilvæxt og Bestandighed.
 Knyt Fryd til Fredriks Aar med Skiebne's Riede,
 Byd Juliane aldrig fælde Taarer,
 Og selv ei see det Slag, som skiont det saarer
 Dog først en evig Krone vindes ved.

Til

Hendes Kongelige Majestæt
 Dronning
 Juliane Marie

paa

Hendes Fødselsdag

1769.

Fryd ruster sig mod Fryd, at trettes om mit Die,
 Og Sielen fordres af forskiellig Lyst.
 Hver Synspunkt vil mig heel, selv Signing vil fornøie,
 Haab og Erindring, hver har glade Dage,
 Som kalde mig snart frem, og snart tilbage,
 Og fordrer hver et Hierte af mit Bryst.

Snart viser sig en Dag, steds værdig at erindre,
 Thi den har seet vor Juliane først.
 Saa glør den Dag, vi see de andre Straaler mindre,
 Saa stiles den igien af dem vi vente,
 Saa finder Sandhed, at enhver fortiente
 At kaldes glædest, lykkeligst og størst.

Rør mig med magisk Kraft, omskab mig Sanggudinde,
 Som Janus eller Jouns Nægtene,
 At jeg uhindret maae beskue min Heltinde!
 Oploft min Sang saa høit, som Kygret raaber!
 Og, at jeg føler, det jeg seer og haaber,
 Udrust mig med tidobbelt Følelse.

Grund til min Fryd og Sang, o Dag, som først i Orden
 Blev stor ved Navn af Julianes Fest;
 Bliu evig dyrebar, bliu aldrig glemt af Norden!
 Vel saae du ei de fulde Straaler tindre —
 Haab var din Glæde; men er den vel mindre,
 Som saae dem først, end dem, som saae dem best?

Dog, som en gierig Bie vel sunnenda betragter
 Hvad Blomsterknoppen lover, meer end har;
 Men iler snart derhen, at hente fulde Dragter,
 Hvor hvert et Blad sin Godhed siolt udbreder;
 Saaledes Dage, haster jeg til eder,
 Som ret har viist, hvis store Navn i har.

Til Fredriks Paulun — egyptisk Rat omhyller
 Skoldungens Huus — Hvor er Lovise nu?
 Vor Dannebød! Men Glands, som blander, som
 fortryller
 I slikt et Tab; slikt Sang, hvem Gud bestemte,
 Til værdig Trøst for Frederik den Femte:
 Hvem, Juliane, var det uden Du!

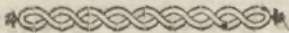
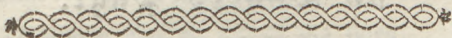
See Muse, søel og tie — Dov ei min Sang at prise
 Hver Heltedyd og hver Fuldkommenhed!
 Siig kun, at det var stort, at være som Lovise —
 Hun var det — Paa Monarkens høie Sæde
 Sød Juliane, Hyrden selv til Glæde,
 De Mindstes Vel var hendes Nicmeed.

Dg skal du haste taus forbi den mørke Scene
 Hvor vor Heltinde viser sig i Floer,
 Beundringsværdigst dog. — Ild taaler Guld alene,
 Eligt Tab kun Heltens Bryst — I Virvelvinde
 Staaer Skibpen tryk? saa staaer og vor Heltinde,
 Og selv det største Tab gjør Hende stor.

Har han, som prøver og belønner Dyder,
 Ei derfor med almægtig Stemme sagt
 Til Corrigs mørke Skye, at den ei meer af-
 bryder
 Algodheds Straaler? bandt han ei sin Glæde
 Til Julianes Liv, med Skiebnuens Kiede,
 Og bad den selv, at trodse Dødens Magt?

Glaae høit, min Cithar, høit! thi mit henrykte Die
 Seer idel Lyst — til vor Heltindes Fryd
 Har Jorden sluttet Forbund med det Høie;
 Selv Handelser har Mod, Natur og Bane
 Besjæmt sig til at fryde Juliane,
 Og Liden staaer, at lønne Hendes Dyd.

Som denne Dag, saa stor i Majestet og Ære,
Saa kiendelig ved sin Lyksalighed,
Heltinde! skal enhver af Dine Dage være.
Den Gud, som gav os Frederik tilbage,
Skal med sin Fryd forbinde begge Dage,
Og evig Fryd skal de adskilles ved.

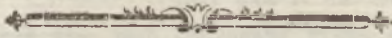
Til

Hans Kongelige Hoied
 Arveprinds Frederik,

da han fornyede

sin Daabes Pagt.

I 770.

Syng konfied og urørt om Lykkens Gaver,
 Om alt hvad Gode og Lid og Nøgtet haver,
 Og Echo, svare høit paa Støvet's Lyst;
 Men nu, min Siel, har seet og følt den Høie,
 Nu ytres Glæden i mit fulde Die,
 Og Sangen quæles i mit Bryst.

Som Marmor, som Egyptens Pyramider
 Opregne Museu for de sidste Tider
 Hvad Jorden tabte, naar dens Helte vandt!
 Men saltige Triumpf! hvor Godhed vinder,
 Der knæler tausé Zions Sangerinder
 Og Taarer sige, hvad I fandt!

Gud! Navn, som standser i Cherubens Læber!
 Allmægtige! hvad er jeg, at jeg stræber
 At nævne dig, og nævne dig igjen!
 Dog horte jeg, I Magter og I Throner,
 I horte det — Slaae Cithar høie Toner!
 Thi Jordens Yndling er hans Ven.

Naar Horeb skielver, naar hans Dommes Torden
 Gaaer nær, og tung, og langsom over Jorden,
 Da Skrek — da høre og forstumme vi.
 Men Gud er ei i Veiret — Atter høres
 En mægtig Røst og Ebals Grundvold røres;
 Men Gud er ei endnu deri.

Da suser Zions Eder — knæler, knæler,
 Alt hvad som lever! raaber alt hvad mæler,
 Han er det — Gudhed — Miskundheders Gud.
 Her lod Urania Citharen falde,
 Høit løftede hun Sangen at paakalde,
 Og stammede sin Vellyst ud.

Vend dig min Sang, og du mit fulde Døie,
 Forst! hvem er den, som taler med den Høie?
 Med hvem fornyer Allgødheds Gud sin Pagt?
 Hvem nævner tryg det store Navn? hvem kræver
 Dens Vidnesbyrd, hvorfor Elvah bæver,
 At det skal staae, hvad han har sagt?

Modsatte Dyder trettes om at male
 Hans Mine — Høi, ukonsiled er hans Tale,
 Og al hans Væsen ydmyg Majestet.
 Hans ædle Hierte høres i hans Læber;
 Men Døit forekommer dem, og stræber
 Med al sin Ild, at vise det.

Bemerk hvor yndigt Ungdoms Blomster pryder
 Erværdig Viisdoms Frugt og moedne Dyder!

Hør ham forklare Dom, og Salighed,
 Og Viisdoms Vej — Naturens Maal og Ende,
 Og Almagts Lov — og hør ham saa bekiende,
 At Jesus er alt hvad han veed!

Forsø, Sangerinde! læs i Glædes Taare;
 Fornem af Blodets Slag i hver en Aare;

Hør det af Suk, som stormer fra enhver!
 Lad Cimbrer, lad det glade Tvilling-Rige,
 Lad Norden og dens mindste Sønner sige,
 Hvem denne Herrens Yndling er!

Vor Frederik! — o J! som aldrig glemte
 Den sande Helt vor Frederik den Femte,

O kommer, tiler, deler himmelsk Fryd!
 Seer Frederik, og raaber Myriader,
 En glad Erindring om hans store Fader!
 Et værdigt Aftryk af hans Dyd!

Slaae høit min Cithar! syng i Urims Toner
Den Pagt, som han fornyer med sin Forsoner!

Min Siel bestue Godheds Glands igien!
Rævn Pagten! sig hvad han i Verdens Die
Bekræftede; og læs det i det Hvie
Hvad Jehovah tilsoer sin Ven.

„ Din, sagde Frederik, din vil jeg være,
„ Din Godheds Lov, en Formuur for din Væ.
! „ Din Villie være steds min Rettesnor!
Da soer han ved sig selv, den evig Gode,
Dg Himlene, og alle de, som troede,
Dg Haabet hørte, at han soer.

„ Mig, soer Algodhed, mig skal du behage!
„ Min Arm bestierme dig, min Aand ledsage
„ Din Fod til mig, og Skiebnen til dit Gavn!
„ Jeg, jeg vil høre dig, naar du paakalder,
„ Fred vil jeg give dig og Fryd og Alder,
„ Dg Wiisdom og et evigt Navn. „

Af Haabet drakken var min Sang, og længe
Løb Glæden giennem neppe rørte Streng,

Dg himmelsk Belyst brød Citharens Klang.
Erst er min Siel af Belyst — Tanker svimle
I Godheds Dyb — Dg Stemmen dør i Himle,
Dg Glædes-Taare er min Sang.

Glor Glæden stum? kan kun min Siel fornemme
Den Fryd, jeg saae? Hvo laaner mig da Stemme

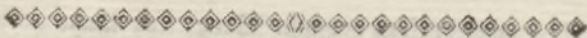
Til dig, som saae den i en elsket Søn?
Rei, Julianes høie Siel allene
Kan fatte Glæder, som den kan fortiene:

Sin Fredrik — Sine Dyders Løn.

Dg skal min Sang ei vove sig til eder,
Hvis Flid opelske disse Saligheder,

De Visdoms Frugter, som I dese nu.
Helt! ved hvis Afse denne Taare rinder,
Den Salighed, som Fredriks Mentor finder,
Den synger ingen uden Du!

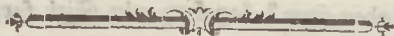

D d e

til

Arve = Prindsen,

den 11. October 1776.

Ei Glædes Raab af Kampens grumme Helte,
 Og ei Trompetens vilde Klang
 Kan naae den fromme Bardes Bryst, og smelte
 Hans Siel i himmelsk Sang.

Og naar Sejaner fryde sig ved Rænker,
 Forstummer zitrende den Skald,
 Som hørte dem tilhvisle Brødre Lænker,
 Og Nationer Fald.

Med Taabers Latter blander ei hans Stemme
 Ein Vellyst — hvor en usel Slegt,
 Fortrylled ved et Flagger, Guld kan glemme
 De skionne Byrders Vægt.

Dg hvor Tyrannen tordner Lyst, hvor Sverdet
 Aftvinger Trælle Blædes Lyd,
 Sandt Phoebi Ven sit omme Hjerte hærde
 Mod hvert et Glimt af Fryd.

Men naar en Stemmes vældige Beskytter,
 Naar Folkets Engel stiger ned,
 Som smilende tilvinker Landets Hytter
 Velsignelser og Fred —

Dg synlig fra sin lyse Skye udbreder
 En hellig Tid, og Dyd, og Ret,
 Dg Virksomhed, og Haab, og Saligheder,
 Som hastig krones det.

Dg knuser Dødens Dnm, hver lumst Forræder,
 Som hvisler i den glade Egn,
 Dg gienner gridske Roddyr fra dens Glæder
 Med evigt sikkert Hegn:

Dg naar nu Frydeskrig fra Myriader
 Dpløste sig mod Skaberen,
 Naar Folkene tilbede Glædes Fader,
 Sont gav dem slig en Ven —

D da skal Glæden svulme høit, og stræbe
 Mod Bardens alt for snevre Bryst,
 Dg tvinge ham til Sang, og fra hans Læbe
 Skal strømme Guders Lyst.

Ja store Frederik, vort Nordens Vægter!
 D Du! som Raadet sendte ned,
 At kalde Dans, og Nors, og Anguls Slegter
 Til tryk Lyksalighed.

Fra Gothers Engel, Du hvis store Skygge
Fra Jembla til de Cimbrers Elv,
Som Christians Glands udbredes at betrygge
Den Lyst, Du planter selv.

Naar Missioner, som bekrandske møde
Din Fæst med høie Frydeskrig,
Belsigne Glimtet af den Morgenrøde,
Der først tilsmilte Dig.

Og hver en Høi, som kunde først fornemme
Din første Glands . . . da Blisdoms Haand
Afspredte Dine Skyer, og Dydens Stemme,
Udviklede Din Land.

Og naar de nu fortryllede og varme
Omfavne sig, og Bryst ved Bryst
Med hede Taare i hinandens Arme
Fortolke Frederiks Lyst.

Dg naar De samled' knæle for den Høie,
 Dg med forvirred, afbrudt Lyd
 Anraabe ham, at Sønnensønners Døie
 Maae see den samme Fryd!

O da forstummede Bessonæ Helte,
 Da taug Tyrannens hæse Træl,
 Men Himle fylde Bardens Bryst, og smelte
 Fredskaldens drukne Siel.

Dg høit opløfter han den raske Stemme,
 Dg blander gyldne Strengers Klang
 Med Folkets Røst og Guderne fornemme
 Den underlige Sang!

Dg Jorden, og dens sidste Slegter lære
 Henrykte denne Festes Fryd;
 Vort Held, vort Haab, vor Fredrik og Hans Ære
 Af Harpens høie Lyd.

I Anledning
 af
 Hendes Kongelige Majestæt
 Dronning
 Juliane Mariæ
 Høie Fødselsfest
 den 4. September 1777.

Er det dig selv, min Sangerste, som svæver
 I Skyggen? eller fordres jeg
 Af Cimbrers Land til Sang? thi Harpen bærer
 Paa sin bemooste Teg.

Thi høit og listigt klang de slappe Streng,
 Som naar de ane Danskes Fryd,
 Og Nordens Hymner, og de giemne længe
 Den festelige Lyd.

Dg vœldig var den Varselklang — mit Hierte
 Slaaer heit mod det ydspændte Bryst,
 Dg Diet smelter alt af Glædens Smerte,
 Af stulte Flammers Lyst.

Siig Harpe! thi den Jld, som jeg fornemmer,
 Den søde Jld oplyser mig?
 Siig! var det ei, de Danstes Jubelstemmer,
 Hviis Sienslyd fyldte dig?

Dg unge Barde! du, hviis Tanke brænder
 Ved Glimtet af Skjoldungers Dyd,
 Skjul ei din Siel af Jid! mit Hierte kiender
 Din Læbes elskte Lyd!

Siig! var det dig, hviis varme Aande rørte
 Den gyldne Streng, og kræbte Sang?
 Var det en Sienslyd af din Siel jeg horte
 I Harpens høie Klang?

Dg du! thi blant de glade Millioner,
 Som høit forkynde Nordens Vel!
 Udfandt jeg let din Nøst, de stærke Toner,
 Som talte til min Siel.

Dg du, som henrykt af din Fryd fremfalder
 Mig zitrende til Thronens Fod,
 At synge høit blant alle Nordens Skalder,
 Høit om vor Dannebød!

Den Sang er Pligt, som Danmarks Glæder byde;
 Men svar mig Barde, du, som seer
 Min Læbe zitre, mine Taarer flyde:
 Kan Sang fortolke meer?

Saa hør da! thi jeg stræber ait at lære,
 Den slappe Streng harmonisk Lyd,
 Dg Cimbrers Salighed, og Nordens Ære,
 Dg Julianes Dyd.

Thi heller er det ei kun Sverdets Helte,
 Ei kun Skioldungens Herlighed,
 Hvis varme Straaler Bragas Søner smelte
 I hote Hymner ved.

Dg dine Døttre bødft du tit nedfuge,
 O Freia! bødft dem smilende
 Udbrede Glæder i din Odins Rige,
 Dg Fryd blant Cimbrerne!

Mild hørte du de kække Bårder prise
 Dit Kion ved gyldne Harpers Klang,
 Vor Thyre, vor Magrete, vor Lovise
 Med Glædens kielne Sang.

Og mig, som Mornen smilende bestemte
 Det største Lod! og mig, hvis Bryst,
 Og mig, hvis Harpe hun huusholdrissi gienste
 Til Julianes Lyst.

Og mig skal Freia, mig skal Himlen høre!
 Fredsfælle Dronning og vort Vel!
 Din Roes, Dit Navn, skal fylde Guders Øre,
 Og smelte Støvet's Siel!

Høit skal min spendte Streng fortælle Jorden,
 Hvor god, hvor viis, hvor stor Du er!
 Og at Dit mindste Vink befrugter Norden
 Med nye Velsignelser!

Og, at Din Glæde's adspredter skumle Taager,
 Og at Din Straale byder Fred.
 Og, at dit Smil opelster og bevaager
 Dit Folks Lyksalighed!

Dog først, thi hvad formaaer de svage Toner
 Mod denne Storm af Frydeskrig?
 Dog først forstumme Nordens Millioner,
 At man maae høre mig!

Og sig saa, Garde, naar du nu fornemmer
 Min Vellyst i harmonisk Klang:
 Om ei et Folks, en Verdens Jubelstemmer
 Var meer, end al min Sang.

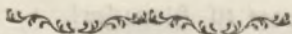
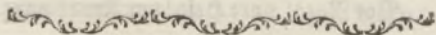
De hæse Raab, „vor Moder! vor Veninde!
 „Vor Hoes! vort Held! vor Fryd! vort Haab,
 Klang selv din Pindars Luth, min Sangerinde,
 Saa skiont, som disse Raab?

Den Pris, som zitrer paa de aabne Læber,
 De Taarer, som fortolke den,
 De hede Suf, det Stamlende, som stræber
 At naae til Himmelen!

Ah! det er meer end Velklang! det alene,
 Fortolker Julianes Dyd!
 Konst maaler ei, du zirlige Camoene,
 Dens Glands, og Nordens Fryd!

Kast Harpen! bryd den Dæmning, som indskrænker
 Min Vellyst! bort I skionne Baand!
 Bort gyldne Strengte! bort I gyldne Lænker,
 Som fængslede min Aand!

Med Gøther vil jeg staaale Fryd, og mænge
 Min Siel med Cimbrers vilde Raab!
 „ Du er vor Dannebod! Du blive længe
 „ Vor Lyst! vort Held! vort Haab! „

I Anledning

af

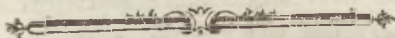
Hendes Kongelige Majestæt

Dronning

Juliane Marie

Hoie Fødselsfest

den 4. September 1778.

Stort er Dit Navn, Du Cimbrernes Veninde!
 Dets Lyd er høie Hymners Klang,
 Og ved dets Kraft skal Bragas Afkom finde
 Et bundløst Veld af Sang.

Glimt af Din Roes skal naae de sidste Skalde,
 Og hastig smelte dem, det naaer,
 I Minnisang om Nordens gyldne Alder,
 Og Julianes Aar!

Lun

Kun jeg, hvis Bryst dens første Straaler fryder,
 Jeg, Skiebne's alt for glade Ven,
 Som svimler i din Glands, kun jeg vil nyde,
 Og ei besynge den!

Hvi skulde jeg, som Glæder giennemtrænge,
 Afmaale Sprog og Røst, og slaae
 Med sikker Haand de næsteste Strenges,
 Som ingen hører paa?

Ei vil jeg trette mig med Sang, og kisle
 Min Fryd med konfled Harpeleg;
 Hvor hver, som selv kan see, paastaar at føle
 Dens Magt saa got, som jeg.

Naar Minnsang! naar Arilds Tider strømme
 Igiennem Harpen fra min Siel;
 Da smile de, som troe mig ei, og dømme,
 At jeg har sunget vel.

Forundrings Raab, og Bifalds høie Stemme
 Opflamme den roeskiere Skald,
 Og gierne skuffet troer han at fornemme
 Sin Jld og Bragas Kald.

Men neppe foulmer en forboven Tone,
 O Nordens Moder, af din Dyd,
 For hver, som siner Glandsen af Din Throne,
 Forsmaaer dens matte Lyd.

„ Stolt siger man, og daarlig maae du være,
 „ Som tør anprise Cimbrerne
 „ Den Himmel, de bestraales af, og lære
 „ Dit Folk den Konst at see!

„ Føl, knæl, og græd, som vi, om du vil prise
 „ Vor Julianes ædle Barm,
 „ Og stræb ei mat og frostig at bevise,
 „ At Solens Ild er varm.

Dog stræbte Harpen, skiont jeg ydmyg lærte,
 Alt al min Konst ei skildrer Dig
 Saa sandt, saa stærkt, som hvort et cimbrisk Hierte,
 Der blot udøser sig.

Men Du, selv Du, som Heltedyd er Vane,
 Som Skalders Roes er daglig Klang,
 O store, alt for store Juliane,
 Du føler ei min Sang!

De Toner, som tiltroe sig at ophoie
 Din Siel, de, af! de naae den ei,
 Ustyrkede ved Smilet af Dit Die,
 Paa dens umaalte Bei.

Derfor lad seent en Barde, som ei nyder
 Dit Vink, som kun Dit Navn betroes,
 Naae Bragas Krands ved Klang af dine Dyder,
 Ved Gienlyd af Din Roes!

Men jeg, som zitterer i Din Glands, hvis Læbe,
 Hvis Hierte smelter i din Lyst,
 Min Sang skal stolt attraae Dit Smil, og stræbe
 At naae Dit eget Bryst.

Og naae det skal jeg! Nordens Engel lærte
 Min gyldne Streng en mægtig Lyd,
 Som rask og sikker altid traf Dit Hierte,
 Og tvang det til sin Fryd!

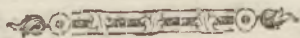
Ih! Cimbrer vil jeg synge om, og prise
 Dit Danmarks Floer, og Vext, og Fred!
 I tusend' Straaler skal min Flamme vise
 Dit Folks Lyksalighed.

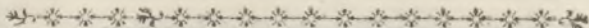
I tusend' Toner skal din Siel fornemme
 De elskte Myriaders Held,
 Og Nordens Fryd skal bruse i min Stemme
 Tilbage til sit Veld.

Da skal Dit Smil bestraale Odins Høie,
 Og søge Danneharpens Klang,
 Og henrykt skal jeg læse i Dit Die,
 At Du har følt min Sang.

Men naar den da, opflammed ved Dit Minde,
 Fortolker Nationers Raab,
 Som kalde Dig der' Moder, der' Veninde,
 Der' Liv, der' stolte Haab —

Da skal Din Glæde voxte høit, og ligne
 De Danskes Fryd, og blande sig
 Med Normænds Lyst, og Du skal selv velsigne
 Den Dag, som gav os Dig!

Lil

Hans Kongelige Hoighed

Arveprinds Frederik,

den 11. October 1779.

En

D d e.

Henrykt, troe mig, o Efterslegt! henrykt
 Saae jeg Fredrikks Dag, og dens Hæder
 Bændt min zitrende Læbe; men helligt
 Gysen, og underlig iisnende Vellyst
 Fyldte min Siel.

Festlig, langsom opsteg den af Søklers
 Mørke Svølg. Om dens Lindinger frændste
 Sølvgraæ Skyer sig, dens Smil var som Biisdoms
 Smil til de Faldne, naar Hoighed og Alvor
 Dæmpe dets Glands.

Salig

Saltig Frygt for Alfaders Udsendte
 Greb min Eiel; thi jeg følte den Høie.
 Maaløs, gysende sank jeg i Støvet,
 Tilbad og græd, da en styrkende Stemme
 Raæde min Barm.

Danske! sagde den styrkende Stemme,
 Danske! merk paa mit Ord, og forkynd det
 Høit i Cimbrernes blomstrende Sletter!
 Er det ei mig, som udvalgt af Alfader
 Bringes dem Fryd?

Er det glemt, at der stolteste Eder,
 Fredrik, fordum oprandt ved min Straale *?
 Stormens høie Bekiemper! den sølvgraae
 Dannemand bluffer, naar Heltens Erindring
 Varmes hans Bryst.

Slegter blev og forsvandt, og jeg nedbar
 Godheds Blik til den hellige Stamme.
 I min Dugstrøm fremspirede Glædens
 Yndigste Knop, og de fredkiere Cimbrer
 Auede Held..

* F. iv. er sød samme Dag.

Herlig vorte den Spire. Sit Udspring
 Værdig, stor, som sit Navn, er min Fredrik,
 Danmarks Ven. I hans vægende Skjoger
 Frydes den Kieffe, og venlige Dyder
 Groe i hans Lye.

Norden samles omkring ham, og stirrer
 Taus paa Glidens og Konstens Opelster.
 Blid og vældig, som jeg, skal hans Wiisdom
 Hastig opvarme dets hærdede Sonners
 Undrende Bryst.

Alt optøedes de koldeste Hierter,
 Norden smelter ved Smilet af Fredrik!
 Alt fornemmer det Indfødtes Iver,
 Danstheds fortryllende Vellyst, og elste
 Børnebørns Haab!

Alt fremspire de herligste Frugter,
 Selvsforhøved, og tryg, og usmittet
 Velstands Lyst, og dens mildere Sæder,
 Glødende Konst, og de høiere Dyder,
 Skaldernes Ild!

See! saa sagde den heldige Dags Mand:
 Disse Glæder fremkaldte min Fredrik!
 Bød ei Gudhed min rødmende Straale
 Vække hans Siel? Er det lidet Alfader
 Sendte ved mig?

Er jeg ringe, foragtet, som hine
 Daarskabs Dage, bestemte til Gulder,
 Alt man vild, og bekrandsset med Myrther
 Tumlere mit Nafn imøde, som var jeg
 Vingudens Fæst?

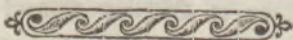
Skal da denne letsindige Støien,
 Drukne Trælles Triumpfskrig, og skal den
 Være Dunst af berusende Virak,
 Skal det fortolke velsignede Cimbrers
 Flaumende Fryd?

Bidlos, larmende Latter forkynde
 Drommes Lyst og et Diebligs Kilder!
 Slegters Held, som min Fredrik udspreder,
 Hædres alene ved Knæfald og Laarens
 Vældige Sprog!

Derfor merk paa mit Ord, og advar det
 Elskte Folk: at det møder mig ferslig,
 Med andægtige Glæder, med hellig
 Lovsang til ham, ved hvis Kraft mine Straaler
 Vakte dets Ven!

Byd dem tænde sig store, min Fredrik
 Værde Forsæt ved Glimt af mit Dagstier!
 Byd dem tause forskionne min Middags
 Herligste Glands med et Gienstien af ægte
 Dannemænds Dyd!

Da skal ofte min Morgen bestraale
 Fredriks Smil til de heldige Cimbrer!
 Da skal Godhed samtykkende hastig
 Byde mig bringe sit Norden en elsket
 Fredrik endnu!

I n d f ø d s r e t t e n .

Stor er den! giennem Himmene,
Skal Glædens høie Gienlyd trænge,
Som Musen aandløs lispelende
Betroer de neppe stemte Strengel!
Stor er den Fryd, min Sangerinde,
Som quæles i dit spændte Bryst!
Stræb, at udase den, at finde
En værdig Tone til din Lyst!

Men svagt skal Sang fortolke dig,
Som henrykt føler, før du stuer!

Sværk Flamme, som fortærer sig!

Dæmp Muse, dæmp de vilde Luer!

Vær kold! og prøv den Ild, som giver

Dit Suk, din Aande Glædens Lyd!

Udforsk den Hvirvel, som bortriver

Din drukkne Aand i Svelg af Fryd!

O du, hvis Hierte søulmer let

Uf himmelsk Lyst, som Stov udbreder!

O du, som elsker Mennesket,

Vei alle hans Lyksaligheder,

Søg i Jordgudens vide Riger,

Opdag imellem Polerne,

Det Veld, hvoraf din Glæde stiger,

Rask flyvende Calliope!

Stands ei din Flugt ved Peru's Kuld,
 Som Støvet's blinde Slegt begnaber,
 Hvor Glæden quæles under Guld,
 Og under tyngre Graad af Slaver!
 Men ill, men brunns paa Stormens Vinger,
 Hvor Blod besrugter Daphnes Træ,
 Hvor Dødens tause Drk omringer
 En Timurs dampende Trophæ!

Sog heller ei din Glæde der,
 Hvor Hagar, stolt af øde Zoner,
 Stor sine tørre Felleder
 Til Alfawei for Nationer!
 Dit Die, som kun Tomhed trætter,
 Skal mørknet savne Diemed,
 Glad, naar det i umaalte Gletter
 Dog fandt en Gray at hvile ved!

See neppe til det Hav af Sand,
 Som Magogs Horder oversvømme,
 Den Ørk, som ingens Fødeland,
 Er hjer en Vandrers Herredomme!
 Skue ei derned; thi, hvo vil pryde,
 Hvo vil berige Jord med Lyst,
 Hvis Frugter Fremmede skal nyde,
 Og skabe Fryd til Fienders Bryst?

Skye hvert uegnet Overdros,
 Hvor Brimmel samlet at nedtræde
 Jordfostrets Næring for den blev,
 Opsluger hver fremspiret Glæde!
 Du doer, naar vilde Humler sue
 Din Lyst, dit Blod, stræbsomme Vie!
 En Vandrer fandt din aabne Kue,
 Men Honning fandt han ei deri.

Naturens Skat er ei forstrøet
Paa Jord, som Hindens Fodtrin hårder,
Den giemmer Guldet i sit Skid,
Og Rosen bag ved Tiornegierder.
Bereed at møtte Myriader,
Gav den sin Velsyst ei til Priis,
Huusholdriff god, som Glædens Fader,
Indhegner den sit Paradiis.

Har Jorden en Lyksalighed,
En Rigdom, der formaaer at fryde
Vort Hierte, naar vi ikke veed,
At eie sikkert hvad vi nyde?
Mon ei vort gridske Bryst indhegner
Det mindste Glimt af Himmelen?
Hvor er den Lyst, som ikke blegner,
Saasnart enhver kan røve den?

O søg da, min Calliope,
 Søg Kilden til den søde Smerte,
 Til dette hede Gysende,
 Som kryber i mit fulde Hierte;
 O søg den kun bag Palme Skygger,
 Kun hvor et høit og trofast Hegn
 Umgierder Glæden, og betrygger
 Lyksalighedens Tødeegn!

Men henrykt, høi, usættelig
 Men i en Strøm af stærke Toner,
 Men, som et samlet Frydeskrig
 Af lykkelige Nationer,
 Men op til Godheds Throne stiger
 Camoenens underlige Sang,
 Og kun Skioldungen og hans Riger
 Fornam min Siel af Harpens Klang.

Thi høit, som Brag af Flammerne,
 Høori et Jubeloffer knitrer,
 Udtonte min Calliope
 Det Ravn, hvorunder Strengen zitrer;
 Thi, som den tæde Biergflod bruser
 Om Baaren fra et nordisk Fjeld,
 Saa sang den ypperste blant Muser,
 Saa vældig sang hun Ravnets Held.

Var det da dig, du Æt af Dan,
 Du ædle Spiir af Asgaards Helte?
 Var det dit Smil, vor Christian,
 Hvorved jeg fandt mit Hierte smelte?
 O, hvilket Elser har stult mit Die?
 Jeg fandt mig dansk og lykkelig,
 Jeg fandt et Gienskin af den Høie,
 Og tvivlede, om det kom fra dig?

Udsmyk, mig Muse, med den Glands,
 Hvorved du seer at Norden frydes,

Dg med en hellig Lorbærfrands
 Skal Dannebardens Linding prydes!

Dg stem du selv de gyldne Strengge,

Dg styr min alt for svage Haand!

Thi Christians Glæder giennemtrænge

Min Siel, og svulme i min Land.

Jeg fandt et Glimt af Planteren,

Som dyrker Gothers Lod i Norden,

Som Godhed liig omdanner den

Til Dyders Paradiis paa Jorden,

Jeg drak et Smil af Dans Beskytter,

Af ham, som Nor betrygges ved,

Han, som omgierder Anguls Hytter,

Dg Cimbrernes Lyksalighed.

Derfor skal Phoebus hellige
 Min Mund med Vand af Hippocrene,
 Og ved hans Flamme skal jeg see
 Den underlige store Scene,
 Og op til Pythonbaens Tone
 Skal jeg forhøie Harpens Klang,
 Og stolt bekrandst med Daphnes Krone
 I stemme Danmarks Jubelsang.

Ehi Forbærtræets Helligdom,
 Ehi Oliegrenens brede Skygge,
 Ehi Palmen vil jeg synge om,
 Hvorunder glade Myrer bygge,
 Og af en varm betrygget Kue,
 Som mætte Bier mylke i,
 Skal Barden fange himmelsk Lue,
 Og lære Guders Harmonie!

Og Danfkes grønne tætte Hegn
 Og Normænds Klippemuur fornemme,
 Og hver betrygged, frugtbar Egn,
 Forstaae mit Hjertes høie Stemme;
 Og Jordens sidste Slegter høre,
 Høit over disse Frydeskrig,
 De varme Følelser, som røre,
 De Syner, som fortrylle mig!

Hvor Saxers Flo troeloves med
 Nordhavet, hvor den stille Trave,
 Udskiller Østersøens Bred,
 Begynder Dannekongens Have;
 Og først, hvor Zemblas hvide Høie
 Opstaarne sig for Himmelen,
 Hvor Nat begrændser Musens Die,
 Hvor Glæden dser, der endes den.

Det Jordstrøg var, som Mesechs Lod,
 Som Orknerne, hvor Tubal flytter,
 Arm i Naturens Overflod,
 Med Lyst de alt for lette Hytter;
 Jord var den kun, da den Allgode
 Gav den til Asa Odins Elegt,
 Og smilte til den, og betroede
 Dens Held Skioldungens Varetægt.

Da soulmede dit kolde Skiold,
 Befrængted af din Engels Die,
 O Nord! og fremmed Rigdom flød
 Af Gothernes besneede Høie;
 Da skjultes Fjeldets nøgne Sider
 Med Belter af Smaragd og Guld,
 Og stolte Marmor Pyramider
 Fremspirede af Dalens Muld.

Da straalte Gudheds Helligdom
 I Leire — Og de milde Sæder,
 Og alle Sydens Konster kom
 At boe blant Nordens unge Glæder.
 Og under tunge Oliegrene
 Fremspirde Vid og Heltedyd,
 Og henrykt sang en dansk Camoene
 Skjoldungens Bælde og hans Fryd.

Hvi foulmer min forbovne Sang,
 O Nordens Guder, op til Eder?
 Hvi taler Harpens matte Klang
 Om Dannerkongens Herligheder?
 Istem du selv din Sang, o Kngte,
 Om Dalen og om Fjeldene,
 Som Odins tapre Børn bebygte,
 Og Christians Stamme prydede.

Thi du forraadte Glædens Egn
Til Gomers tættbeboede Stæder;
Du raabte heit, at intet Hegn
Beskiermte Danstes unge Glæder;
Da brusste Sydens Nationer,
Til Trods for Arilds Skif mod Nord,
Og bad de undrende Teutoner
Om Brødres Andeel i der' Jord.

Saa stiple Spurrerne med Skrig
I Kredts omkring den gyldne Trave,
Saa gridst tilegner Humler sig
Hver Urt i en Hesperisk Have,
Som alle Japhets Slegter trette
Om Gothernes Lyksalighed,
Og Norstes Fjeld, og Danstes Glette
Blev Europæers Fødested.

O Land, du varst Algodheds Pris,
 Naturens Fryd, Skiodungens Ere,
 Du varst et jordisk Paradis!
 Men Danmark holdst du op at være,
 Af Søen hærdet til at lide,
 Ubant til Landets Overflod,
 Gik dine giestfrie Børn til Side,
 Og Jorden deelttes i der' Lod.

Da, o da, kom den anden Dan
 Af begge Stiftere, den Største,
 Da kom den gode Christian,
 Og følte sig de Danstes Første,
 Grams Arving sraalte fra sin Himmel,
 Hans Die søgte smilende
 Sit Folk, og blant et fremmed Brimmel,
 Udfandt hans Hierte Cimbrenne.

Siig vilde Muse, hvad det er,
 Udtyd de hede Suk, som trænge
 Mit Bryst! Nævn mine Følelser!
 Evulm! brænd! ras i de gyldne Strænge!
 Udspørg min alt for søde Smerte,
 Min Ild, om jeg er Dannemand?
 Siig! læs i mit udspændte Hierte:
 Har Christian skabt mit Fødeland?

Thi nu indhegner Elvens Bred,
 Og Skagraks Vand, og Spidsbergs Strømme,
 Kun dansk og norsk Lykksalighed,
 Kun ægte Gothers Herredsnime;
 Thi han, som Orknerne adlyde,
 Hvis Heeder blomstre, naar han vil,
 Han saae sin Et, og bød den nyde
 De Frugter, som den fødtes, til!

O du, som skuler Glædens Egn,
Vort Eden, med din store Skygge,

O Christian, bag hvis tette Hegn
Vi saae med Lyst, og hæste trygge!

Min Ild, min smeltende Camoene

Kan henrykt ei fortolke sig;

Et klogt og stræbsomt Folk allene,

Skal værdig — evig prise dig!

